

การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครู
สุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

CREATION OF A BASIC THAI TRADITIONAL VOICE HANDBOOK FOR SECONDARY
STUDENTS : CASE STUDY OF NATIONAL ARTIST KRU SURANG DURIYABHAN

ลภัสสรดา ไวลีลา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตาม
แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

CREATION OF A BASIC THAI TRADITIONAL VOICE HANDBOOK FOR
SECONDARY STUDENTS : CASE STUDY OF NATIONAL ARTIST KRU
SURANG DURIYABHAN

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Art Education)
Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครู

สุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ของ

ลภัสรดา ไวลีลา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนิจา สุนทรณผล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ฉานิก หวังพานิช)

ชื่อเรื่อง	การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
ผู้วิจัย	ลภัสรดา ไววิลา
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงนุชกา สุนทรชนผล

งานวิจัยนี้เป็นการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) 2. เพื่อสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อได้รับความรู้เรื่องกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องตามอัตลักษณ์ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เพื่อสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ของเขตของงานวิจัย ผู้วิจัยศึกษา 2 ประเด็น คือ 1. ด้านเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ความหมาย ประเภท กลวิธี การเลือกบทเพลง การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม หนังสือคู่มือ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจง เนื้อหาสาระ แบบฝึกขับร้อง การประเมินผล อ้างอิง 2. ด้านประชากร ได้แก่ ผู้ถ่ายทอด คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้รับการถ่ายทอด คือ นักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ และ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นปราชญ์ด้านคีตศิลป์ไทยโดยเกิดจากพรสวรรค์และสายเลือด โดยปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เซาร์ปัญญา และปัจจัยภายนอก คือการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว ท่านเป็นผู้ดำเนินการสอนขับร้องเพลงไทยด้วยความมุ่งมั่น และ มีความรับผิดชอบต่อการสอนอย่างสูง มีการจัดเนื้อหาครอบคลุมทั้งเรื่องทฤษฎีและเรื่องปฏิบัติ และมีวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นในระดับมัธยม คู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้รับการตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของคู่มือ 3 ด้าน ได้แก่ 1. คุณภาพด้านรูปแบบ ค่าเฉลี่ยรวม 4.60 อยู่ในระดับที่มากที่สุด 2. คุณภาพด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ยรวม 4.46 อยู่ในระดับที่มาก 3. คุณภาพด้านภาพรวม ค่าเฉลี่ยรวม 4.46 อยู่ในระดับที่มาก ดังนั้นหนังสือคู่มือฉบับนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ทั้งในรายวิชาพื้นฐาน และ รายวิชาเพิ่มเติมอีกทั้งสามารถเป็นข้อมูลให้แก่ผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ), คู่มือการขับร้องเพลงไทย, นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

Title	CREATION OF A BASIC THAI TRADITIONAL VOICE HANDBOOK FOR SECONDARY STUDENTS : CASE STUDY OF NATIONAL ARTIST KRU SURANG DURIYABHAN
Author	LAPATLADA WAIWILA
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Nuttika Soontornanaphol

The objectives of this research were as follows : (1) to study the process of transferring the knowledge of a basic Thai traditional voice for secondary students according to the guidelines of the national artist Kru Surang Duriyabhan (2) to create a Thai traditional voice handbook for secondary students according to the guidelines of Kru Surang Duriyabhan which aim to acquire the transferring process of voicing based on the identity of Kru Surang Duriyabhan to create a basic Thai traditional voice handbook for the secondary students it has been investigated by experts and systematically compiled for use in teaching Thai voicing. The scope of this study was divided into two aspects consisting of including aspects such as 1 content scope was the process of transferring the basic Thai traditional voice, meanings, the types of the songs, the strategies for choosing songs, the cultivation of morals, a preface, a table of contents, explanations, content, voicing exercises, evaluation and references; (2) the scope of the population particularly the transferer Kru Surang Duriyabhan and the recipients which were students at Debsirin School. The research instruments used to collect the data in this study included interview forms and a participatory observation form. The results of this research indicate that Kru Surang Duriyabhan is the master of Thai music arts due to her genius and her inheritance from her family. Moreover, Kru Surang is a highly determinative and responsible Thai voicing instructor, who covers her lessons with both comprehensive theories and practice and always has interesting teaching methods suitable for the secondary students. The Thai traditional voice handbook for secondary students according to the guidelines of Kru Surang Duriyabhan were investigated in for terms of three for qualities, including; (1) Form quality: this quality was examined and summarized into an average of 4.60, which was at the highest level; (2) Content quality and; (3) Overall quality were investigated and had an average of 4.46, which were at the highest level. Therefore, this handbook can be used as a guideline for the basic Thai traditional voice teaching for secondary students .

Keyword : Kru Surang Duriyabhan, Thai traditional voice handbook, secondary students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.นงนุช สุนทรธนะผล ผู้เป็นหลักในการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และชี้แนะข้อมูลในการศึกษางานวิจัยให้ข้าพเจ้าอย่างดียิ่ง รวมทั้ง อาจารย์ดร.ฉานิก หวังพานิช ที่ได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำวิจัย

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.รุจี ศรีสมบัติ อาจารย์ณชัย บุญลือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทร์ศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ธาดา ธรรมพิทักษ์กุล อาจารย์ณัฐพล นาคะเต ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจ คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือวิจัยแก่ข้าพเจ้าจนสมบูรณ์และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่ให้ความกรุณามาเป็นประธานสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อชี้แนะในการตรวจสอบแก้ไข ผลงานวิจัยให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์

กราบขอบพระคุณครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูผู้สละเวลาถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทยทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยของข้าพเจ้าด้วยดีตลอดมา

คุณงามความดีและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ และครูอาจารย์ที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ลภัสรดา ไววิลลา

สารบัญ

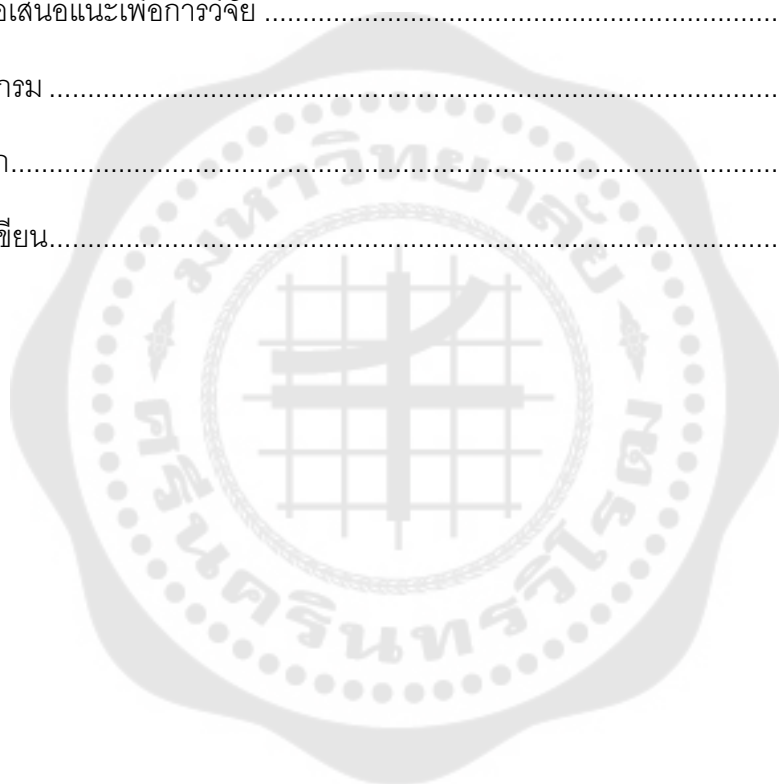
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. แนวคิดทฤษฎีการสอน	9
1.1 ความหมายของการสอน.....	9
1.2 องค์ประกอบของการสอน	10
1.3 การจัดการเรียนการสอน.....	13
2. ทฤษฎีการสอนดนตรี.....	16
2.1 หลักการสอนดนตรี.....	16
2.2 ความสำคัญของการสอนดนตรี	19

2.3 จิตวิทยาการสอนดนตรี.....	21
2.4 การวัดและการประเมินผลทางดนตรี	22
3. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย	24
3.1 ความหมายของการขับร้องเพลงไทย.....	24
3.2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย	25
3.3 กลวิธีการขับร้องเพลงไทย.....	32
3.4 การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย	38
4. คู่มือการสอน	40
4.1 ความหมายของคู่มือ.....	40
4.2 ประเภทของคู่มือ.....	41
4.3 การจัดทำคู่มือ	42
4.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี.....	45
5. ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ	47
5.1 ประวัติส่วนตัว.....	47
5.2 ประวัติด้านการศึกษา.....	48
5.3 ผลงานด้านการสอน	49
5.4 ผลงานด้านการขับร้อง.....	50
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	56
ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

ชั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตาม แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริย พันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	62
1.1 ด้านผู้สอน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเนื้อหาด้านผู้สอน คือครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ) ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้	64
1.1.1 ภูมิหลังด้านดนตรีไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้แก่	64
1.1.2 คุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่ง การนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้	86
1.2 ด้านผู้เรียน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอ ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้	97
1.2.1 ลักษณะของผู้เรียน	97
1.2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย	99
1.3 ด้านเนื้อหาสาระ	99
1.3.1 ความหมายของการขับร้อง	100
1.3.2 ประเภทของการขับร้อง	101
1.3.3 หลักการขับร้องเพลงไทย	103
1.3.4 เทคนิควิธีการขับร้อง	104
1.3.5 การเลือกบทเพลง	119
1.4 ด้านกระบวนการสอน	120
1.4.1 ขั้นตอนการสอน	120
1.4.2 หลักการสอน	140
1.4.3 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	147

ตอนที่ 2 คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทาง ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ).....	150
2.1 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตาม แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) นำเสนอรายละเอียดของหัวข้อต่าง ๆ ที่ปรากฏบนคู่มือ.....	151
2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับ มัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	152
2.3 ลักษณะของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตาม แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ).....	155
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	158
ความมุ่งหมายของการวิจัย	158
วิธีดำเนินการวิจัย.....	158
ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	158
ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	158
ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	159
ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	159
ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตาม แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ).....	160
สรุปผลการวิจัย.....	160
ตอนที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุ ริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	160
ตอนที่ 2 คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทาง ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	164
อภิปรายผลการวิจัย	166

1. กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา	
ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	166
2. คู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุ	
รางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	168
ข้อเสนอแนะ	170
ข้อเสนอแนะทั่วไป	170
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	170
บรรณานุกรม	172
ภาคผนวก.....	177
ประวัติผู้เขียน.....	308

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	81
ตาราง 2 ตารางสรุปเนื้อหาการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามแนวทางของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	135
ตาราง 3 ผลตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านรูปแบบ	152
ตาราง 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านเนื้อหา	153
ตาราง 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านภาพรวม	154

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ.2560	47
ภาพประกอบ 3 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์ไทย)	64
ภาพประกอบ 4 พื้นองของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ).....	65
ภาพประกอบ 5 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เมื่อครั้งยังสาว	67
ภาพประกอบ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นปราชญ์ด้านการขับร้องของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	69
ภาพประกอบ 7 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงกับวงดนตรีสากล	70
ภาพประกอบ 8 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เล่นละครเรื่องธรณีกรรแสง	71
ภาพประกอบ 9 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เมื่อครั้งเป็นครูโรงเรียนราชินี.....	73
ภาพประกอบ 10 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงพญาโศกและเพลงเชิดนอก ณ ศูนย์สังคีตศิลป์	75
ภาพประกอบ 11ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงสุรินทรนาถ 3 ชั้น	77
ภาพประกอบ 12 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทย ในวันที่ 23 มิถุนายน 2559.....	77
ภาพประกอบ 13 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) บันทึกการฉายการคุณพระช่วย	78
ภาพประกอบ 14 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทยรายการพิเศษ ๓ สติ ๓ แดนสรวง.....	78
ภาพประกอบ 15 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทย ในวันที่ 7 สิงหาคม 2561	79
ภาพประกอบ 16 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องวันที่ 16 สิงหาคม 2561	79
ภาพประกอบ 17 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แสดงดนตรีที่ศูนย์วัฒนธรรม.....	88

ภาพประกอบ 18 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขณะร่วมพิธีรดน้ำดำหัว ศิลปินแห่งชาติ ปี 2561	90
ภาพประกอบ 19 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เข้าเฝ้าสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....	93
ภาพประกอบ 20 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)และลูกศิษย์	121
ภาพประกอบ 21 สื่อประกอบการเรียนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	123
ภาพประกอบ 22 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขณะสอนขับร้อง	124
ภาพประกอบ 23 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องร่วมกับนักเรียน.....	146
ภาพประกอบ 24 นักเรียนเทพศิรินทร์นำพวงมาลัยมากราบครูเนื่องในวันครู.....	148
ภาพประกอบ 25 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบพิธีไหว้ครู	149

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การร้องเพลงเป็นการแสดงออกขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่ทำให้ผู้ร้องแสดงอารมณ์ความรู้สึกผ่านบทเพลงได้ชัดเจนกว่าเสียงดนตรีใด ๆ เนื่องจากการร้องเพลงมีการเชื่อมโยงกับภาษา ได้แก่ คำร้อง ซึ่งมีความหมายที่เฉพาะเจาะจง (อรรพรรณ บรรจงศิลป์และคณะ, 2546) ในบางบทเพลงที่ไม่มีคำร้องผู้ขับร้องก็สามารถสื่อสารความรู้สึกและอารมณ์แก่ผู้ฟังได้ เพราะเสียงร้องมีคุณลักษณะพิเศษซึ่งประกอบด้วย ทำนอง จังหวะ ลีลาการร้องรวมถึงคุณภาพเสียงของผู้ร้อง ดังนั้นการร้องเพลงจึงเป็นศิลปะที่สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอ่อนไหวและมีอารมณ์ร่วมต่อเสียงร้องนั้นได้ ดังที่ สงัด ภูเขาทอง (2532) กล่าวว่า การขับร้องของมนุษย์ในช่วงแรกนั้นเริ่มขึ้นจากการเลียนเสียงจากธรรมชาติ ต่อมาได้มีการปรับปรุงรูปแบบการเปล่งเสียงไปตามสถานการณ์และอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความกลัว ความเศร้า ความรัก จนพัฒนาต่อมาเรื่อย ๆ ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมการขับร้องในหลายทางด้วยกัน อาทิ การสวดมนต์บูชาเทพเจ้า การทำงาน การเล่นิทาน การกล่อมเด็ก

การขับร้องเพลงไทยเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบันที่ประกอบไปด้วย คำประพันธ์ การเอื้อนเสียงต่าง ๆ ที่มีลักษณะเสียง สูง ต่ำ ลั่น ยาว เบา ดัง อันเป็นโครงสร้างหลักสำคัญของการขับร้องเพลงไทย วิธีการขับร้องเพลงไทยให้เกิดความไพเราะนุ่มนวลนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะการถ่ายทอดอารมณ์ของผู้ขับร้องด้วยเช่นกัน อาทิ อารมณ์โกรธ อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า เป็นต้น อย่างไรก็ตามการขับร้องเพลงไทยก็มีความโดดเด่นในเรื่องของทางร้องที่มีความหลากหลาย ซึ่งทางร้องแต่ละทางล้วนเกิดจากการสร้างสรรค์เทคนิคการเล่นต่าง ๆ ของการขับร้อง หรือรายละเอียดของการเปล่งเสียง การใช้เสียงเอื้อนที่ต่างแตกต่างกันออกไป โดยจะปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสม ตามแนวคิดและปฏิภาณของครูผู้สอนสอนขับร้องเพลงไทยแต่ละท่านซึ่งมีเทคนิคพิเศษที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างชัดเจน กล่าวได้ว่าการขับร้องเพลงไทยนั้นมีเทคนิคมากมายที่ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติ เพื่อวางรากฐานการขับร้องเพลงไทยที่ดีและถูกต้อง อันจะนำไปสู่การต่อยอดทักษะด้านการขับร้องเพลงไทยในขั้นสูงขึ้นตามลำดับ ตามระเบียบแบบแผนของการขับร้องเพลงไทย ดังที่ สงบศึก ธรรมวิหาร (2545) กล่าวว่า การเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยในสมัยก่อนมีลักษณะการเรียนรู้แบบปากต่อปาก หรือเรียกกันว่า มุขปาฐะ ซึ่งเป็นการเรียนที่ต้องใช้ความสามารถในทักษะด้านการจำเนื้อร้อง ทำนองเพลงและลีลาการขับร้องต่าง ๆ โดยไม่มีการจดบันทึกเป็นโน้ตเพลงหรือทางขับร้องไว้เป็น

ระบบแต่อย่างใด ที่จะสามารถใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาทวิวิธีการขับร้องและทางขับร้องของบรมครูต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จะปรากฏแต่เพียงเนื้อร้องที่เป็นบทร้องอยู่ในวรรณคดีไทยเรื่องต่าง ๆ เช่น ขุนช้างขุนแผน อิเหนา รามเกียรติ์ ฯลฯ ในลักษณะของกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ เป็นต้น

การศึกษาดนตรีไทยนั้นเป็นการเรียนรู้แบบปากต่อปาก (Oral Tradition) เป็นการถ่ายทอดจากครูสู่ศิษย์ ดังที่ มนตรี ตราโมท (2545) กล่าวว่า ระบบการศึกษาดนตรีไทยอย่างโบราณเป็นความรู้ที่มีรากฐานมาจากการปฏิบัติ นักดนตรีที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องทุ่มเทฝึกฝนให้ชำนาญในการเล่นเครื่องดนตรี โดยการฝึกซ้อมบทเพลงให้แม่นยำถูกต้องตามลักษณะแห่งการบรรเลงทุกประการ กิริยามารยาทงามมีความรับผิดชอบ รักเคารพครูบาอาจารย์ ส่วนความรู้เรื่องหลักวิชาการในด้านดนตรีนั้นเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ต้องอาศัยการถามไถ่จากครูบาอาจารย์หรือเรียกว่าครูพักลักจำ โดยไม่มีตำราใด ๆ ประกอบการเล่าเรียนที่จะสามารถอธิบายข้อสงสัยหรือปัญหาในเรื่องดนตรีที่ทำให้รู้และเข้าใจได้ถูกต้องครบถ้วน

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา ซึ่งได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ไว้อย่างครบถ้วน ได้แก่ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนตลอดจนค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555) ที่ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนดนตรีจะต้องสอนโดยการใช้ความรู้แก่ผู้เรียนควบคู่กันไปทั้ง 3 ทักษะ อันได้แก่ 1.ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี 2.ทักษะการอ่านโน้ต 3.ทักษะด้านทฤษฎีดนตรี จะเน้นหรือจะขาดทักษะด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงกระบวนการสร้างงานดนตรี อันจะนำไปสู่การเกิดสุนทรียศาสตร์สามารถแสดงออกทางดนตรีได้อย่างสร้างสรรค์ เช่น การร้องเพลง การเล่นดนตรี เพื่อให้เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ทฤษฎีดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านดนตรีไทย ที่จะต้องมีองค์ประกอบด้านการศึกษาที่ครอบคลุมตามแนวคิดของอลิซเบธ สไตเนอร์ Stiner Elizabeth (1988) ดังนี้ 1) ผู้สอน (Teacher) คือ ผู้แนะนำการเรียนรู้ให้แก่บุคคลอื่น 2) ผู้เรียน (Student) คือ ผู้ที่ได้รับคำแนะนำในการเรียนรู้ 3) เนื้อหาสาระ (Content) คือ โครงสร้างหรือองค์ประกอบของการเรียนรู้ 4) บริบทหรือกระบวนการสอน (Context) คือ การจัดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ยมโดย เพ็ญพงศา (2525) ที่กล่าวว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดของการเรียนการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ คือ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาการสอน มีการวางแผนการสอน จัดการสอนด้วยวิธีการสอนที่เป็นขั้นตอน และเป็นแบบอย่างที่ดีที่ต้องแก่ผู้เรียน

ปัจจุบันการขับร้องเพลงไทยได้พัฒนารูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เนื่องจากได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาดนตรี ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สถานศึกษาสามารถสามารถบูรณาการการจัดการเรียนสอนขับร้องเพลงไทยให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนตามศักยภาพของโรงเรียน ซึ่งจะพิจารณาจากบริบทของโรงเรียน สภาพความพร้อม ด้านผู้เรียน ด้านงบประมาณ และจุดเน้นของหลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 24) การจัดการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยให้แก่ผู้เรียนในระบบโรงเรียนนั้นเอื้อต่อการเรียนรู้ อันนำไปสู่การอนุรักษ์ศิลปะการขับร้องเพลงไทยให้คนรุ่นหลังสืบทอดต่อไป อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยจะต้องจัดอย่างมีมาตรฐานต้องมีครูที่เชี่ยวชาญมี เนื้อหาการสอนที่ดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งการประเมินทักษะพัฒนาการด้านการขับร้องของผู้เรียน ในรายวิชาทักษะปฏิบัติผู้สอนจะต้องเป็นผู้เอื้ออำนวยการทำตามต้นแบบที่มีคุณภาพสูง (ดเนินญา อุทัยสุข, 2561, น. 168)

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง เป็นบรมครูผู้มีความความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางคีตศิลป์ไทย ท่านได้รับการถ่ายทอดการขับร้องมาจากมารดา คือ ครูเข้มซ้อย ดุริยพันธุ์ บรมครูด้านการขับร้องเพลงไทยท่านหนึ่งของวงการดนตรีไทย มณฑา กุลศรี (2549) กล่าวว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นผู้มีกระบวนการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องเพลงไทยที่ละเอียดและประณีตเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เพียงแค่ร้องเพลงได้แต่ผู้เรียนจะต้องขับร้องอย่างเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จะเน้นให้ผู้เรียนออกเสียงถ้อยคำที่ชัดเจนการเอื้อนที่สนิทสนมกลมกลืน การหายใจ และการปรุงแต่งท่วงทำนองให้มีความไพเราะสละสลวย

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยมมีความชำนาญด้านการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยได้อย่างลึกซึ้ง จึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในสถาบันต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียนราชินี โรงเรียนวัดปทุมพัฒนาราม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เป็นต้น ด้วยอัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยเฉพาะตัวที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันที่ครูได้เกษียณอายุราชการมาเป็นเวลา 21 ปี ครูยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะอุทิศตนเพื่อถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยสามารถบูรณาการกลวิธีการขับร้องเพลงไทยให้เข้ากับยุคสมัย ทำให้เกิดความเหมาะสมแก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

เนื่องด้วยผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยในระดับมัธยมศึกษา ที่สามารถแบ่งได้ 2 ภาค ได้แก่ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎี คือ หลักการและกลวิธีการขับร้อง ภาคปฏิบัติ คือ การฝึกฝนทักษะการขับร้องเพลงไทยในบทเพลงประเภทต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญอย่างประณีตและไพเราะ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำตำราที่ให้ความรู้พื้นฐานด้านการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างเป็นระบบแต่อย่างใด

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะรวบรวมเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา และจัดทำหนังสือคู่มือเพื่อเป็นการเผยแพร่กลวิธีการตลอดจนกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ผู้เป็นต้นแบบทั้งด้านคีตศิลป์ไทยและต้นแบบของความเป็นครูผู้เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมจริยธรรมมากกว่า 8 ทศวรรษควรค่าอย่างยิ่งต่อการเป็นแม่แบบของการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย ให้แก่เยาวชนรุ่นหลังด้วยกลวิธีการสอนที่สร้างสรรค์โดยการบูรณาการถ่ายทอดความรู้ ให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ เป็นผู้คิดค้นและแต่งเพลงที่สามารถนำมาอธิบายประกอบการสอนขับร้องเพลงไทย คือ เพลงหัวใจเสียงเอื้อน เพลงสามเสียงไพเราะ และเพลงกลวิธีขับร้องเพลงไทย ที่เป็นเทคนิคการสอนอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครู โดยเนื้อหาของบทเพลงทั้ง 3 บทเพลงสามารถอธิบายหลักการของเสียงเอื้อนรูปแบบต่าง ๆ การออกเสียงสระ พยัญชนะ การหายใจ การถ่ายทอดอารมณ์ไว้ได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเข้าใจกลวิธีการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้องสมบูรณ์อย่างง่ายดาย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาคทฤษฎีที่ถูกต้องและสามารถฝึกทักษะการขับร้องเพลงไทยได้รวดเร็วขึ้น เกิดเจตคติที่ดีต่อการขับร้องเพลงไทย เกิดความซาบซึ้งมีต่อบทเพลงนำไปสู่การเห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม และเกิดความรักที่จะสืบทอดศาสตร์การขับร้องเพลงไทยให้คงอยู่ต่อไป กล่าวได้ว่ากระบวนการถ่ายทอดทักษะการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง นั้นมีผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขับร้องเพลงไทยต่อผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งตรงกับความหมายของคำว่า “คีตศิลป์” ที่หมายถึงศิลปะแห่งการใช้เสียงอย่างมีระเบียบแบบแผน ตามที่ครูมนตรี ตรีเมธ ท่านได้ให้นิยามไว้ในทฤษฎีการเรียนการสอนวิชาขับร้องเพลงไทย

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
2. เพื่อสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เรื่องกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามอัตลักษณ์และกลวิธีการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
2. คู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยมีขอบเขตงานวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา 2 ประเด็น ได้แก่
 - 1.1 การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบด้วย

ความหมายและประเภทของการขับร้อง กลวิธีการขับร้อง การเลือกบทเพลง ความแม่นยำในการขับร้อง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง ขั้นตอนแนวทางหรือหลักการสอนขับร้องเพลงไทย การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย
 - 1.2 คู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจง การใช้คู่มือ เนื้อหาสาระ กลวิธีการขับร้องเพลงไทย แหล่งอ้างอิง
2. ขอบเขตด้านประชากร
 - 2.1 ผู้ถ่ายทอดการขับร้อง คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

2.2 ผู้รับการถ่ายทอด คือ ศิษย์ที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์ ด้วยการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแบ่งออก 2 ชุด ดังนี้

3.1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ถ่ายทอดการขับร้อง คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้รับการถ่ายทอด คือ ศิษย์ที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์

3.2 แบบสังเกต โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลวิธีการขับร้องเพลงไทย หมายถึงลักษณะการขับร้องเพลงไทย ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่แสดงให้เห็นเอกลักษณ์หรือลักษณะการร้องเฉพาะตัวที่โดดเด่นของครู ได้แก่ ท่วงทำนอง การใช้เสียงร้อง การออกเสียงเอื้อนรูปแบบต่าง ๆ เทคนิคการขับร้องที่ประณีต การถ่ายทอดอารมณ์เพลง ความแม่นยำในการขับร้อง และท่วงร้องลักษณะพิเศษของครู

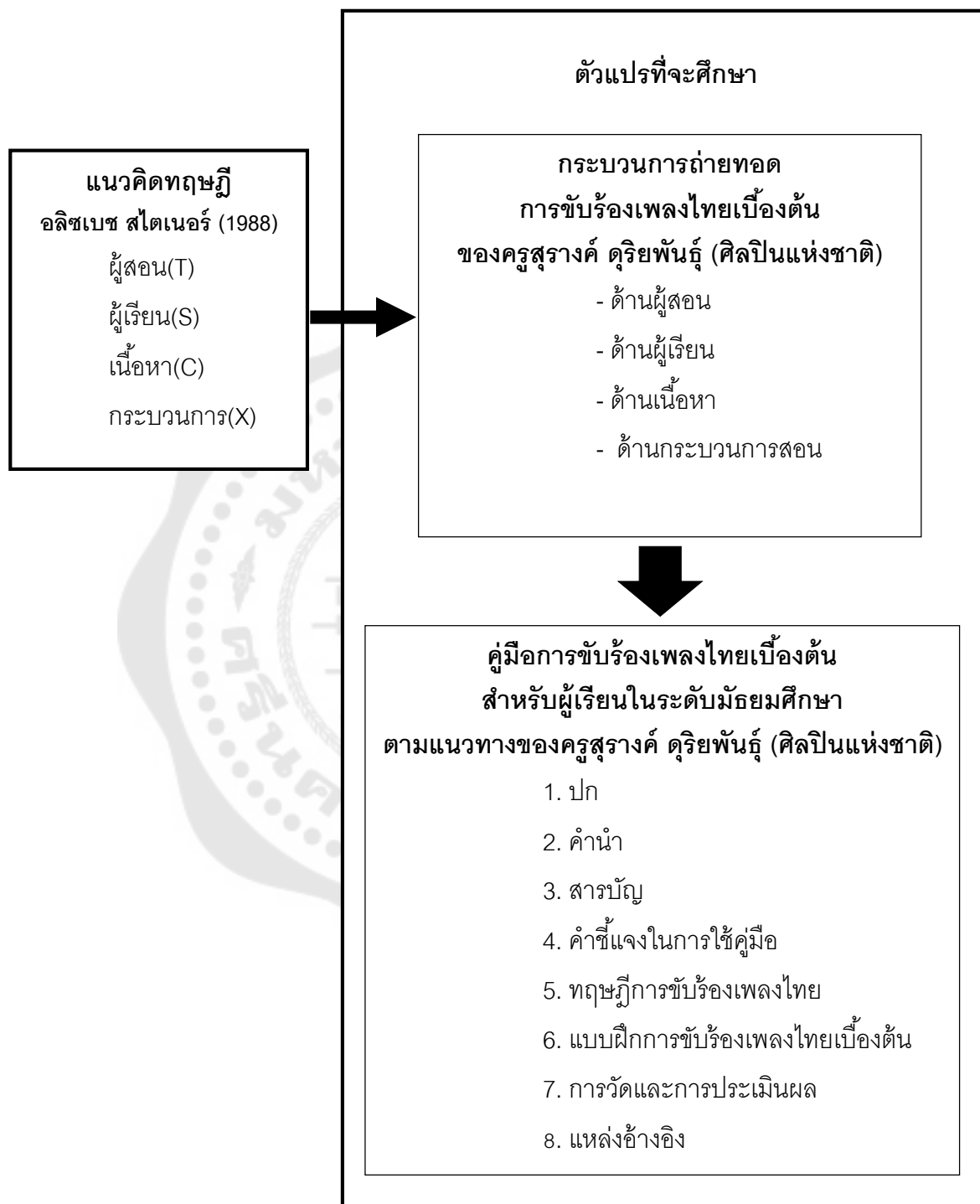
2. กระบวนการถ่ายทอด หมายถึง หลักการ แนวทาง หรือทฤษฎีที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้เป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และทักษะการขับร้องเพลงไทยให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจวิธีการขับร้องเพลงไทยที่ละเอียดถูกต้องอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงไทยได้อย่างไพเราะ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ คำร้อง เสียงเอื้อน การหายใจ จังหวะ ทำนอง อารมณ์เพลง ฯลฯ

3. หลักการสอน หมายถึง แนวทางที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยึดเป็นวิธีปฏิบัติในการสอนขับร้องเพลงไทยให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

4. เทคนิคการถ่ายทอด หมายถึง ลำดับหรือขั้นตอนที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยึดเป็นหลักในการสอนขับร้องเพลงไทยเดิมสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมาย

5. คู่มือการสอน หมายถึง หนังสือคู่มือที่ให้ความรู้เรื่องการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่สนใจใช้เป็นแนวทางในการสอนหรือฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ถูกต้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการถ่ายทอดและกลวิธีการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แนวคิดทฤษฎีหลักการสอนดนตรี ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาสาระ กระบวนการสอน เทคนิควิธีการถ่ายทอดเนื้อหาทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะ จิตวิทยาการสอน การประเมินผลด้านดนตรี การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติความเป็นนักดนตรีที่ดีให้แก่ผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา และเอกสารวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการสอน

- 1.1 ความหมายของการสอน
- 1.2 องค์ประกอบของการสอน
- 1.3 การจัดการเรียนการสอน

2. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

- 2.1 หลักการสอนดนตรี
- 2.2 ความสำคัญของการสอนดนตรี
- 2.3 จิตวิทยาการสอนดนตรี
- 2.4 การวัดและการประเมินผลทางดนตรี

3. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

- 3.1 ความหมายของการขับร้องเพลงไทย
- 3.2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
- 3.3 กลวิธีการขับร้องเพลงไทย
- 3.4 การถ่ายทอดการขับร้องเพลง

4. คู่มือการสอน

- 4.1 ความหมายของคู่มือ
- 4.2 ประเภทของคู่มือ
- 4.3 การจัดทำคู่มือ
- 4.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

5. ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ

5.1 ประวัติส่วนตัว

5.2 ประวัติด้านการศึกษา

5.3 ผลงานด้านการสอน

5.4 ผลงานด้านการขับร้อง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีการสอน

1.1 ความหมายของการสอน

การจัดการเรียนการสอนถือเป็นหัวใจของการศึกษา ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบทุกด้านกล่าวคือ ด้านจิตวิทยาการศึกษา ด้านปรัชญาการศึกษา เนื้อหา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอน รูปแบบการสอน และกระบวนการถ่ายทอดการสอนอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึงการที่ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจสภาพความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน

ความหมายของการสอนตามแนวคิดของนักวิชาการด้านการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของชาวตะวันตก คือ คาร์เตอร์ วี กูด Good carter V (1973) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ 2 ลักษณะ คือ ประการที่หนึ่ง การสอน หมายถึงการกระทำที่เป็นการแนะนำสั่งสอนผู้เรียนในสถานศึกษา ประการที่สอง หมายถึงการจัดสภาพการณ์โดยครูผู้สอน การจัดเตรียมอุปกรณ์สื่อการสอน การวัดประเมินผล การกำหนดทิศทางการสอน การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงการออกแบบการสอนในรูปแบบใหม่

ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ จำลอง อัครววุฒิ (2538: 14) ได้กล่าวสรุปว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการหนึ่ง ที่ครูพยายามที่จะสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดี ครูเป็นผู้แนะนำให้ความรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการคอยแก้ปัญหาหรือเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้เรียนแบบเป็นกลุ่มและรายบุคคล โดยครูแต่ละคนอาจมีเทคนิคที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของนักเรียนและสถานการณ์ต่าง ๆ เสมือนเป็นการร่วมมือกับนักเรียนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมในการศึกษาเรียนรู้

นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2556) กล่าวถึง ความหมายของการสอนไว้ว่า การเรียนการสอนที่ดีนั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาวิชากับช่วงวัยของผู้เรียน ตลอดจนทักษะด้านต่าง ๆ ของเรียนอย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา กล่าวคือผู้สอนจะต้องมีการเตรียมตัวในการจัดการเรียนการสอน

หรือมีการวางแผนการสอนที่ดี ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและเหมาะสมแก่ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม อารมณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวถึง ความหมายของการสอนไว้ว่าการสอนแต่ละแขนงวิชาล้วนแต่มีเนื้อหา หรือองค์ความรู้ที่แตกต่างกันไป ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีกระบวนการสอนที่ถูกต้องครบถ้วน และมีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ เพราะการเรียนการสอนนั้นเกิดขึ้นจากองค์ประกอบหลายด้าน ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ดังที่ อลิซเบธ สไตเนอร์ อังโนนรุทธ์ สุทนต์ (2555) ได้ให้นิยามการเรียนการสอนว่าเป็นพัฒนาการจิตวิญญาณสามารถขยายรายละเอียดการเรียนการสอนไปตามบริบทสภาพ หรือเวลาที่เปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสอนคือการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ทักษะ และเจตคติจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนด้วยวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การแนะนำ การสาธิต การฝึกปฏิบัติ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเลือกสรรวิธีการสอนได้ตามความถนัดของตนเอง สามารถคิดค้นรูปแบบการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย สภาพการณ์ และบริบทการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการสอน ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาสาระ และบริบทต่าง ๆ ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ และทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์

1.2 องค์ประกอบของการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างถูกต้องตามหลักการสอนเพื่อให้ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ย่อมประกอบไปด้วยองค์ประกอบมากมาย ดังที่ อารมณ์ ใจเที่ยง (2550) กล่าวว่า องค์ประกอบของการสอนคือ สิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของการสอนสามารถแยกย่อยออกเป็น 2 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบรวม เป็นองค์ประกอบที่นำมารวมกันทำให้เกิดการศึกษา ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) หลักสูตร

2. องค์ประกอบย่อย เป็นองค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ในการสอน 2) เนื้อหาสาระ 3) การจัดกิจกรรม 4) การใช้สื่อการสอน 5) การวัดและประเมินผล

อลิซเบธ สไตเนอร์ อ่างในธนุรักษ์ สุทนต์จิตต์ (2555) ได้ให้รายละเอียดการเรียนการสอนโดยเชื่อมกับองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษาที่ครอบคลุมการเรียนการสอน ดังนี้

- ผู้สอน (teacher) เป็นผู้แนะนำการเรียนรู้ให้แก่บุคคลอื่น
- ผู้เรียน (student) เป็นผู้ที่ได้รับการแนะนำการเรียนรู้
- เนื้อหาสาระ (context) เป็นโครงสร้างหรือองค์ประกอบของการเรียนรู้
- บริบท (context) เป็นการจัดสภาพของการเรียนรู้

Stiner Elizabeth (1988) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการศึกษาเป็นรูปแบบของการบรรยาย (Description) ที่เน้นการให้ความหมาย (Definiens) ของคำสำคัญหรือแนวคิด (Definiedum) ซึ่งมีความหมายที่กล่าวขยายไปเป็นลำดับ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันจนเกิดความสมบูรณ์ เป็นลักษณะของลูกโซ่ความหมาย (Definitionalchain) ให้ความหมายของคำสำคัญกลายเป็นคำสำคัญต่อมาเป็นลำดับ จนถึงความหมายที่ไม่จำเป็นต้องแสดงเป็นความสัมพันธ์หรือให้ความหมายต่อไป (Undefined) รูปแบบการนำเสนอทฤษฎีแสดงเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้ Definiedum = df definiens

ทิตินา แชมมณี (2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) การเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) สื่อและอุปกรณ์ 6) การวัดประเมินผล 7) บันทึกหลังสอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ลำพอง (2530) ที่ระบุองค์ประกอบของการสอนดังนี้ 1) ครูผู้สอน 2) นักเรียน 3) หลักสูตร 4) วิธีการสอน 5) วัตถุประสงค์ของการสอน 6) สื่อการสอน 7) การประเมินผล

องค์ประกอบการสอนที่กล่าวมานั้นมีความสอดคล้องกับการถ่ายทอดดนตรีไทย ดังที่อุทัย ศาสตรา (2553) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการสอน ได้แก่ 1) ผู้ถ่ายทอด หรือ ครูผู้สอน 2) ผู้รับการถ่ายทอด หรือ ผู้เรียน 3) หลักสูตรคือ เนื้อหาสาระใน 4) การถ่ายทอดและกระบวนการ คือ เทคนิควิธีการ

การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ผู้ถ่ายทอดหรือผู้สอน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นผู้ให้ข้อมูลและถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ไปยังผู้เรียน ผู้สอนต้องมีทักษะความรู้ที่ดีในเรื่องที่จะสอน มีบุคลิกภาพที่ดี มีอุดมการณ์ มีความอดทน มีคุณธรรมจริยธรรม และให้เกียรติผู้เรียนเสมอ นอกจากนี้ครูสภาได้กำหนดจรรยาบรรณครู พ.ศ.2539 เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนไว้ 9 ข้อ ตามที่ ดนัย ขาติศรี (2549) สรุปไว้ดังนี้ 1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ 2. ครูต้องอบรมสั่งสอนฝึกฝนเสริมสร้างความรู้ทักษะนิสัยที่ถูกต้องดีงาม 3. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งกาย วาจาและจิตใจ 4. ครูต้องไม่ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ 5. ครูต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากศิษย์และไม่กระทำการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ให้ตนเองโดยมิชอบ 6. ครูย่อมพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง 7. ครูย่อมรักศรัทธาและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู 8. ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ 9. ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย (ดนัย ขาติศรี, 2549)

2. ผู้เรียน คือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากระบบการศึกษาผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่า ๆ กับผู้สอน ลักษณะของผู้เรียนมี 4 ลักษณะ คือ 1) ผู้เรียนปฏิบัติเชิงกล 2) ผู้เรียนแบบปฏิบัติอย่างอิสระ 3) ผู้เรียนแบบปฏิบัติด้วยปัญญา 4) ผู้เรียนแบบปฏิบัติตามสัญญาติญาณอารมณ์ อย่างไรก็ตามครูและผู้เรียนต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนดนตรีไทยต้องเป็นผู้มีความขยัน อดทนต่อการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงให้ดียิ่งขึ้น (อุทัย ศาสตรา, 2553)

3. หลักรัฐ คาร์เตอร์ วี กูด Good carter V (1973) ให้ความหมายของหลักสูตรว่าหมายถึง กลุ่มวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ มีการจัดเรียงลำดับรายวิชาบังคับหรือวิชาเลือกอย่างเป็นขั้นตอน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านการประเมินจากรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรอย่างครบถ้วนจึงจะสำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่พึงประสงค์ หลักสูตรหรือสิ่งที่สอนจะเป็นเอกสารแผนการสอน หรือเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ครูต้องจัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน (อุทัย ศาสตรา, 2553)

4. กระบวนการ เป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาที่ผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้อย่างสะดวก ดังนั้นเนื้อหาที่สอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากผู้สอนจะต้องใช้กระบวนการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน เกิดทักษะและทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป ดังที่ ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์ (2539) กล่าวว่า กระบวนการสอนเป็นการบอกกล่าว อธิบาย แนะนำ ชี้แจง แสดงให้ดู โดยครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน ประสพการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนสื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอน กระบวนการสอนจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่กระตุ้นความสนใจที่อยากจะเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่น ต่อสู้ เกิดความพยายามที่จะศึกษาสิ่งที่สนใจและเห็นคุณค่าเนื้อหาวิชานั้น ดังนั้นการสอนจึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้เป็นหลักสำคัญ (ทศนา แคมมณี, 2556)

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ ได้แก่ ครูผู้สอน ที่จัดการเรียนการสอนต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างดีเยี่ยม ต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกศิษย์เสมอ ผู้เรียน คือ ผู้ที่ได้รับผลจากการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ สามารถแสดงออกได้จากพฤติกรรม และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเองต่อไป หลักสูตร คือ สิ่งที่ทำให้ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการ คือ สิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนทั้งเนื้อหาทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติ การบวนการสามารถทำได้หลากหลายวิธีเช่น การสาธิต อธิบาย แนะนำ เป็นต้น

1.3 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2542 ระบุว่าการศึกษาต้องยึดผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่ดีต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องได้รับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการ การสร้างกระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม การแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์จริง รวมถึงการลงมือทำ กระบวนการ

เหล่านี้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจการบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถเลือกใช้และสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

บุญชม ศรีสะอาด (2537) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน คือการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนไปในทิศทางที่พึงประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านพุทธิพิสัย ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ความรู้ คิดวิเคราะห์ ประเมินค่า และสามารถนำประโยชน์ที่ได้จากความรู้มาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ 2. ผลด้านจิตพิสัย ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ต่อเพื่อน และสังคม มีค่านิยมที่ดี 3. ผลด้านทักษะพิสัย ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว เชี่ยวชาญ ในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น มือ สายตา หรือมีทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านศิลปะ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านหัตถกรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดี ผู้สอนต้องมีการวางแผนที่ดี คำนึงถึงช่วงวัยผู้เรียน และความเหมาะสมของเนื้อหา ที่จะต้องเป็นลำดับขั้นตอนจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับสูงและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความรู้ รวมถึงทักษะด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้หรือด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านเจตคติหรือด้านจิตพิสัย 3) ด้านทักษะหรือด้านทักษะพิสัย

อย่างไรก็ตาม เบนจามิน บลูม Bloom Benjamin S (1956) ได้กล่าวว่าการเรียนการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 3) ด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) สามารถแบ่งการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ออกเป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย (Bloom Benjamin S, 1956)

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถเบื้องต้นในการจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้

2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการสรุปใจความสำคัญและสามารถอธิบายความรู้นั้นได้

3) การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้หรือประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหา

4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบสำคัญของความรู้ออกเป็นส่วนย่อยได้

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานความรู้ส่วนย่อยให้เป็นเรื่องราวเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างสมบูรณ์

6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมถูกต้องตรงตามเนื้อหาที่สังคมยอมรับได้

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม สามารถแบ่งออกได้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย (Bloom Benjamin S, 1956)

1) การรับรู้ (Receiving Phenomena) เป็นการแสดงออกของความรู้สึที่มีต่อสิ่งเร้า

2) การตอบสนอง (Responding to Phenomena) เป็นการกระทำที่แสดงออกมาด้วยความเต็มใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองด้วยการไตร่ตรองออกมาแล้ว

3) การเห็นคุณค่า (Valuing) เป็นการกระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับ

4) การจัดระบบ (Organization) เป็นการจัดหมวดหมู่ของค่านิยมที่เกิดขึ้น ค่านิยมใดไม่ได้รับการยอมรับก็จะถูกยกเลิกแล้วเกิดเป็นค่านิยมใหม่

5) บุคลิกภาพ (Internalizing Values) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกจากความรู้สึกและจิตใจ

3. ด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถทางร่างกายของผู้เรียน สามารถแบ่งออกได้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย (Bloom Benjamin S, 1956)

1) การรับรู้ (Perception) เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องจากการสังเกต

2) การกระทำตามแบบ (Set) เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและกระทำซ้ำจนเกิดเป็นทักษะตามความสนใจของตนเอง

3) การทำตามคำชี้แนะ (Guided Response) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะเมื่อผู้เรียนได้กระทำซ้ำแล้ว จะต้องพยายามปฏิบัติจนถูกต้องไปพร้อมกับการได้รับคำแนะนำจากผู้สอน

4) การสร้างกลไก (Mechanism) เป็นการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่นอกเหนือจากที่เคยพบ

5) การตอบสนองสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น (Complex Overt Response) เป็นการแสดงออกทักษะและความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่มีความซับซ้อน

6) การดัดแปลงให้เหมาะสม (Adaptation) เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติเมื่อเจอกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

7) การริเริ่มใหม่ (Origination) เป็นการนำทักษะที่ได้รับจากการปฏิบัติมาสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ได้

2. ทฤษฎีการสอนดนตรี

2.1 หลักการสอนดนตรี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544) กล่าวว่า ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นผู้เรียนที่มีประสบการณ์ทางด้านดนตรีมากพอสมควร ดังนั้นการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนในระดับนี้จึงต้องเป็นเนื้อหาที่ลึกซึ้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าสื่อต่าง ๆ จากภายนอกห้องเรียนด้วยตนเองได้แก่ 1. บทเพลง ควรเป็นบทเพลงที่ผู้เรียนสามารถขับร้องได้ ควรแบ่งช่วงเสียงตามธรรมชาติเสียงของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องใส่ใจเรื่องการเลือกแนวเสียงให้ถูกต้อง เมื่อผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงได้แล้วนั้นก็ควรเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของบทเพลง พร้อมทั้งอธิบายประเภทของเพลงแต่ละยุคและวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของบทเพลงได้ 2. ภาพ นอกเหนือจากบทเพลงภาพ วิดีโอ หรือสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจดนตรีได้รวดเร็วขึ้น เช่น ภาพเครื่องดนตรี นักดนตรี วงดนตรี เป็นต้น 3. สื่ออื่น ๆ แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หนังสือ หรือเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับดนตรีที่ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาดนตรีในเชิงลึก ทำให้เกิดความเข้าใจดนตรีในหลากหลายประเภท เช่น ดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง ดนตรีตะวันตก ความรู้ดังกล่าวนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาดนตรีด้วยตนเองอย่างไม่มีขอบเขต

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555, 235) กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีย่อมมีเทคนิคกระบวนการวิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ตามเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น ผู้สอนสามารถนำหลักการสอนดนตรีไปประยุกต์ หรือพัฒนาการเรียนการสอนทักษะดนตรีในเครื่องดนตรีของตนเอง ซึ่งหลักการในการสอนดนตรีมีทั้งหมด 7 ประการ ดังนี้ 1) เสียงก่อนสัญญาณ 2) ความถูกต้องและความไพเราะ 3) ความมีดนตรีกาล 4) ทักษะการฝึกซ้อม 5) ทักษะการแสดง 6) การประเมินผลงานตนเอง 7) การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาทักษะหลักการดังกล่าวมี

ความคล้ายคลึงกับหลักการสอนดนตรีในระบบเพลงสตริง (Hoffer, A., and Klotman, 1995; Monroe, 1907 อ้างถึงใน Schleuter, 1997) ดังนี้

1. การสอนเสียงก่อนสัญลักษณ์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ร้องโน้ตหรือชื่อของตัวโน้ต
2. การให้ผู้เรียนสังเกตเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างของเสียงที่ได้ยิน แทนการอธิบายการเรียนลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้แบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
3. การสอนและปฏิบัติเนื้อหาดนตรี โดยเริ่มต้นตั้งแต่พื้นฐานอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้ จังหวะ ทำนอง และการถ่ายทอดความรู้สึก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถเรียนรู้องค์ประกอบของดนตรีในระดับที่ยากมากขึ้นได้
4. การฝึกปฏิบัติดนตรีอย่างเป็นขั้นตอน ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติให้อยู่ในระดับดี ก่อนที่จะฝึกปฏิบัติดนตรีในระดับที่ยากมากขึ้น การฝึกปฏิบัติดนตรีควรปฏิบัติโดยการซ้ำทวน เพื่อให้ผู้เรียนจดจำและปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว
5. การสอนควรสรุปหลักการและทฤษฎี หลังจากฝึกปฏิบัติโดยการใช้วิธีการสรุปแบบอุปนัย
6. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เรื่องคุณภาพเสียง และนำมาประยุกต์เข้ากับดนตรี
7. การสอนเรื่องตัวโน้ตโดยการใช้บทเพลงประกอบการสอน

วิมลศรี อูปรมย์ (2527) กล่าวว่า การสอนดนตรีเป็นกิจกรรมประเภททักษะเป็นวิชาที่มุ่งเน้นจุดหมายเชิงพฤติกรรม ดังนั้นพฤติกรรมการสอนจึงต้องเน้นสร้างและพัฒนาทักษะด้านดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนควบคู่ไปกับการวางพื้นฐานความเข้าใจทางทฤษฎีครูจึงเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน ในเรื่องของวินัยการฝึกซ้อมและเทคนิคการบรรเลงดนตรี ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ 3 ด้าน 1. ด้านการอ่าน หมายถึงการฝึกอ่านโน้ตทั้งในและนอกเวลา

เ ร ีย ย น

2. ด้านการฟัง หมายถึงการฟังผู้สอนอธิบายรวมถึงการรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมชั้น
3. ด้านการฝึกหัด หมายถึงการหมั่นฝึกฝนให้ปฏิบัติเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้อง

ดุษฎี บริพัตร (2520) การเรียนการสอนดนตรีผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น การสำรวจความสามารถของตนเองในทักษะต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหว การร้อง การเปล่งเสียง พัฒนาการด้านร่างกาย ความถูกต้องของจังหวะ ระดับเสียง

2. ทักษะพื้นฐานชั้นกลาง ผู้เรียนเริ่มควบคุมการเคลื่อนไหวและความสามารถต่างๆ ผู้สอนแนะนำทักษะด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การเคลื่อนไหว การร้อง การเปล่งเสียง เน้นความถูกต้องและคุณภาพของการปฏิบัติทักษะต่างเพิ่มขึ้น

3. ทักษะในระดับสูง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้วรรณคดีดนตรี พัฒนาการความสามารถด้านดนตรีรายบุคคล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านองค์ประกอบของดนตรีเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีให้แก่ผู้เรียน

อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2521) การสอนดนตรีผู้สอนจะเสนอแนะปัญหาให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนช่วยคิดแก้ปัญหาจากนั้นให้ผู้เรียนสาธิตการแก้ปัญหาให้กับเพื่อนๆ โดยมีวิธีการดังนี้ การอธิบายสาระดนตรีที่ครอบคลุมแง่มุมต่างๆหลังจากที่ผู้เรียนตอบสนองแล้วนั้น ผู้สอนให้ผู้เรียนแสดงออกทักษะด้านดนตรี เช่น การเคลื่อนไหว การเต้น การร้อง หรือกิจกรรมใดๆที่เหมาะสม จากนั้นผู้สอนกล่าวสรุปกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ อย่างไรก็ตามผู้สอนควรเน้นทักษะด้านดนตรีให้แก่ผู้เรียนทุกประเภท คือ ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีประเภทศิลปะ หรือคลาสสิก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะการฟัง

ดาลโครช เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก โดยยึดหลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย เน้นความคิดสร้างสรรค์สอดแทรกไปด้วย

ออร์ฟ เน้นทักษะเรื่องเสียง ให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องเสียงรอบๆตัวโดยใช้การร้องและการเล่นดนตรีนำไปสู่การสร้างสรรคโดยกิจกรรมปฏิบัติเดี่ยวและการผสมวง

โคดาเย เน้นการร้องเพลงโดยใช้วรรณคดีพื้นบ้านจึงถือว่าเป็นดนตรีภาษาแม่ กระบวนการสอนดนตรียึดหลักการการพัฒนาของเด็กเป็นหลัก มีการใช้สัญลักษณ์ทางดนตรีซึ่งทำให้ผู้เรียนดนตรีเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม

Leonard มีความเชื่อว่าดนตรีเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้เวลาในการเข้าถึงซึ่งมีเทคนิคการสอนดังนี้

1. การฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี มีวิธีการเรียนการสอน ดังนี้ 1) การสาธิตการบรรเลง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะของตนเองได้ 2) การสอนเป็นรายบุคคล โดยได้รับการแนะนำและสาธิตจากผู้สอน 3) การฝึกแบบหมู่คณะหรือการรวมวง

2. การฝึกทักษะการอ่านโน้ต มีวิธีการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ผู้สอนสาธิตการอ่านโน้ต การออกเสียงสูง ต่ำ สั้น ยาวที่ถูกต้องเพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม 2) การบรรยายและสาธิตการดำเนินจังหวะ 3) การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ

3. การศึกษาทฤษฎี มีวิธีการเรียนการสอน ดังนี้ 1) การบรรยายและการสาธิต
2) การบรรยายและการเปิดเสียงเพลงหรือวิดีโอจากสื่อต่าง ๆ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสอนดนตรีเป็นกิจกรรมประเภททักษะที่ผู้สอนและผู้เรียนต้องใช้เวลาในการเข้าถึงศาสตร์นี้ อันประกอบด้วยเทคนิค กระบวนการ วิธีการสอนที่แตกต่างกันไปตามเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น ผู้สอนสามารถนำหลักการสอนดนตรีไปประยุกต์หรือพัฒนาการเรียนการสอนทักษะดนตรีในเครื่องดนตรีของตนเองได้ลักษณะการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการสร้าง และพัฒนาทักษะด้านดนตรีให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนควบคู่ไปกับการวางพื้นฐานความเข้าใจทางทฤษฎี ซึ่งหลักการในการสอนดนตรีมีทั้งหมด 7 ประการได้แก่ 1) เสียงก่อนสัญญาณ 2) ความถูกต้องและความไพเราะ 3) ความมีดนตรีกาล 4) ทักษะการฝึกซ้อม 5) ทักษะการแสดง 6) การประเมินผลงานตนเอง 7) การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาทักษะ หากผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสอนดนตรี จะทำให้การเรียนการสอนดนตรีเป็นไปอย่างสมบูรณ์และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2.2 ความสำคัญของการสอนดนตรี

การสอนดนตรีไม่ว่าจะระดับใดก็ตามผู้สอนต้องรู้หลักการวิธีการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาสาระดนตรีได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544, 97)

วิรัช ชูชูสูงเนิน (2520: 99) กล่าวว่า ภาษาของมนุษยชาติมีความแตกต่างไปตามเผ่าพันธุ์ แต่ภาษาดนตรีเป็นภาษาที่ทำให้ทุกชาติสามารถสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันได้โดยการสื่อสารกันในด้านอารมณ์ เช่น ภาษารัก ภาษาเศร้า ภาษาโกรธ ฯลฯ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “ดนตรีเป็นภาษาสากล”

กรรณิการ์ ฝักกุล (2532) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเสมือนเครื่องกล่อมเกลาคิดใจนิสัยของมนุษย์ เป็นกระจกไวฉายจิตใจความรู้สึกของมนุษย์ชนทุกชาติจึงได้บำรุงให้ดนตรีเจริญขึ้นตลอดมาทั้งผู้ประพันธ์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก ประเทศที่เจริญรุ่งเรืองใช้ดนตรีเป็นเครื่องเชิดหน้าชูตามีการส่งเสริมการสอนดนตรีในหลายระดับ หากต้องการพัฒนาจิตใจของมนุษย์ให้ดีจำควรอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการสอนดนตรี

การสอนดนตรีสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระทางดนตรี อันได้แก่ ทฤษฎีดนตรีและทักษะดนตรีเสมือนแนวทางการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านดนตรีให้แก่ผู้เรียนได้ถูกต้องครบถ้วนทั้งด้านเนื้อและหลักปฏิบัติ สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544) กล่าวว่า หลักสูตรดนตรีในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา

ตลอดจนระดับอุดมศึกษามีสองลักษณะคือ หลักสูตรดนตรีทั่วไป และหลักสูตรดนตรีเฉพาะ ดังนั้นหลักสูตรการสอนดนตรีแต่ละระดับ จำเป็นต้องมีจุดเน้นของการเรียนการสอนดนตรีที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งพัฒนาการด้านร่างกายและด้านอารมณ์

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544) กล่าวว่า การสอนดนตรีที่ดีผู้สอนจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของทฤษฎีการสอนดนตรีที่ถูกต้องและเหมาะสม อันจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านการเรียนรู้ทักษะดนตรีของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการสำคัญในการสอนดนตรีมี 4 ประการ ได้แก่

- 1) การสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ด้านเสียงดนตรีก่อนทำการสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี
- 2) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีทุกประเภท
- 3) การจัดเนื้อสาระและกิจกรรมด้านดนตรีให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย
- 4) การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีที่เกิดความหลากหลาย

Leonard (1975 : 227-268) ได้ให้ความหมายของการสอนดนตรีว่าดนตรีเป็นศาสตร์ที่เป็นศิลปะแขนงหนึ่ง ดังนั้นการสอนให้ผู้เรียนเข้าถึงทั้งดนตรีและศิลปะย่อมต้องอาศัยเวลาความตั้งใจจริงทั้งผู้เรียนและผู้สอน

Junketer (1992: 4) กล่าวว่า การเรียนการสอนดนตรีสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์ โดยจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและความตั้งใจซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากดนตรีจะไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางทำให้เกิดการตอบสนองดังต่อไปนี้

1. ทำให้การตอบสนองต่อระบบประสาทส่วนกลางมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ทำให้เกิดการตอบสนองของกล้ามเนื้อต่าง ๆ เช่น การแสดงออกโดยธรรมชาติ การเคลื่อนไหวร่างกายไปตามเสียงดนตรี
3. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะรับสัมผัส
4. ทำให้เกิดการตอบสนองโดยอัตโนมัติ เช่น อัตราจังหวะของหัวใจเพิ่มมากขึ้น อัตราการหายใจที่เร็วขึ้น เป็นต้น

อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2521) กล่าวว่า การสอนดนตรีคือการพัฒนาการรับรู้ด้านดนตรีและความเข้าใจโครงสร้างหรือองค์ประกอบของดนตรี เพื่อนำไปสู่ความทราบซึ่งสามารถใช้ความรู้ทักษะด้านดนตรีในชีวิตประจำวันได้ ควรใช้วิธีการสอนโดยวิธีการแก้ปัญหา คือ ผู้สอนเสนอแนวปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนช่วยคิดแก้ปัญหา การสอนดนตรีควรเน้นทักษะดนตรี ได้แก่ การฟัง

การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่านโน้ต และควรเน้นเรื่ององค์ประกอบของดนตรีที่สำคัญ ได้แก่ จังหวะ ทำนอง รูปแบบ อารมณ์เพลงโดยใช้กิจกรรมดนตรีประกอบการสอน

วิมลศรี อูปรมย์ (2527) ความสำคัญของการสอนดนตรีควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้านภาษา ได้แก่ การพัฒนาการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการการรับรู้ด้านดนตรี เกิดความซาบซึ้งในดนตรี การเรียนดนตรีต้องใช้ในการฟังและการอ่านโน้ตส่วนการพูดนั้นหมายถึงการร้องการสร้างสรรค์ผลงานดนตรี ดังนั้นกระบวนการเรียนดนตรีจึงควรเริ่มต้นด้วยการฟังดนตรีเป็นพื้นฐานสำคัญ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสอนดนตรีที่ดีจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของทฤษฎีการสอนดนตรีที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย ซึ่งมีจุดเน้นของการเรียนการสอนดนตรีที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านดนตรีได้ถูกต้องครบถ้วนทั้งด้านเนื้อและหลักปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านดนตรีและด้านอารมณ์ของผู้เรียน

2.3 จิตวิทยาการสอนดนตรี

การจัดการเรียนการสอนดนตรีให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียน นอกจากที่ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความพร้อมในเนื้อหาที่สอนแล้วนั้น ปัจจัยที่สำคัญอีกประการที่ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ คือเรื่องพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยตามหลักจิตวิทยาการสอน เนื่องจากวิชาดนตรีเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และสังคม (ธนุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2541) หลักจิตวิทยาดังกล่าวจะช่วยให้ผู้สอนประสบผลสำเร็จต่อการเรียนการสอนดนตรี ที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพด้านดนตรีของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

เพียเจต์ได้อธิบายว่าพัฒนาการทางการรู้การคิดของเด็กช่วง 12 – 18 ปี จะเข้าสู่ระดับวุฒิภาวะสูงสุด มีความคิดเหมือนผู้ใหญ่สามารถคิดแก้ไขปัญหาได้เป็นเหตุผลมากขึ้น มีการวางเป้าหมายเริ่มค้นหาสิ่งใหม่ที่เหมาะสมกับตนเอง จึงทำให้เด็กในช่วงวัยนี้ชอบทำเรื่องท้าทายเพื่อตอบโต้ความอยากรู้อยากเห็น

สภาวะเช่นนี้การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนาทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ด้านดนตรี สำหรับการจัดกิจกรรมดนตรีที่สอดคล้องกับเด็กช่วงวัยนี้คือผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์ด้านดนตรีโดยตรง เช่นการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการแข่งขันดนตรีรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติดนตรีกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจต่อการฝึก

ปฏิบัติดนตรีจนเกิดความชำนาญ อันจะก่อให้เกิดกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541) กล่าวว่า ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงอายุ 12 – 18 ปีตามระบบการศึกษาได้แบ่งออกเป็นสองระดับคือ มัธยมต้น มัธยมปลาย ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กวัยนี้เริ่มคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการด้านดนตรีที่สามารถเรียนรู้ดนตรีได้อย่างรวดเร็ว มีความเข้าใจอารมณ์เพลงได้อย่างดี มีทักษะการปฏิบัติดนตรีที่ดีมากขึ้นเนื่องจากร่างกายเจริญเติบโตกล่อมเนื้อต่าง ๆ สมบูรณ์แข็งแรง ด้านเจตคติต่อดนตรีคือมีวิจารณ์ญานมากขึ้น กิจกรรมดนตรีที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา คือรูปแบบกิจกรรมดนตรีภายในโรงเรียนหรือสถาบันดนตรีภายนอก ผู้ปกครองควรมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาดนตรีเพื่อพัฒนาความสามารถให้ก้าวหน้าต่อไป การสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามแนวทางของหลักสูตรที่สอดคล้องต่อพัฒนาการความสามารถของผู้เรียนทั้งในระดับในและนอกสถานศึกษา เช่น การแสดงดนตรี การเข้าร่วมแข่งขันในรายการต่าง ๆ ผู้สอนต้องมีการสร้างแรงจูงใจ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในเรื่องระเบียบวินัยการฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่อง การปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อดนตรี การรับรู้ความงามของดนตรีหรือการมีสุนทรี ตลอดจนการแสดงฝีมือด้านดนตรีให้ผู้เรียนได้ประจักษ์ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจดนตรีมากพอก็จะต้องสนับสนุนให้ศึกษาดนตรีในระดับสูงต่อไป สิ่งดังกล่าวหากปฏิบัติอย่างต่อเนื่องก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพและส่งเสริมศักยภาพด้านดนตรีของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสอนดนตรีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติและความซาบซึ้งต่อดนตรีอย่างแท้จริง ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการเรียนรู้และทฤษฎีการสอนเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดเนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีที่เหมาะสมต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนในทุกด้าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรักในตัวผู้สอนและวิชาดนตรี อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะศึกษาดนตรีในระดับที่สูงขึ้นด้วยความสุข

2.4 การวัดและการประเมินผลทางดนตรี

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผลทางดนตรีไว้มากมาย กล่าวคือ การวัดและประเมินผลทางดนตรีนี้นั้นจะปฏิบัติเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการเรียนการสอนดนตรี เพื่อเป็นการวัดพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ทักษะด้านดนตรีของผู้เรียน ว่ามีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ผู้สอนได้กำหนด

ไว้หรือไม่ ดังที่ ญรุธ สุธจติต (2544)กล่าวว่าการวัดและการประเมินผลทางดนตรีมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อกระบวนการเรียนการสอนดนตรีเพราะจะทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนได้เรียนสิ่งใดไปบ้าง เนื้อหา วิธีการหรือขั้นตอนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งผลการประเมินนั้นจะทำให้ผู้สอนทราบว่าผลการจัดการเรียนการสอนของตนเองประสบผลสำเร็จต่อผู้เรียนมากน้อยเพียงใด และจะต้องปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาในด้านใดต่อไป

การวัดและการประเมินผลทางดนตรีให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้จะต้องอยู่บนหลักการสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ เพื่อตัดสินผลการเรียนที่แสดงให้เห็นพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนดนตรีของผู้เรียน เพื่อการส่งเสริมต่อยอดความรู้และทักษะการปฏิบัติดนตรีให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ญษฏ เตือนหทัย (2559) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลทางดนตรีที่ดีจะต้องวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยให้ความสำคัญที่สุดกับการวัดและการประเมินผลทางด้านทักษะการปฏิบัติ

การวัดและการประเมินผลทางดนตรีใช้การวัดและประเมินค่าในเชิงคุณภาพเพื่อทดสอบระดับความรู้และทักษะการปฏิบัติดนตรีของผู้เรียนคือ การทดสอบระดับการปฏิบัติซึ่งต้องออกแบบหรือสร้างแบบทดสอบที่ตรงตามลักษณะเฉพาะ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยผ่านการวัดที่เป็นพื้นฐานในการนำมาประเมินผล

ญฐพล นาคะเต (2555) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลทางดนตรีสามารถปฏิบัติได้หลายรูปแบบ เช่น การประเมินค่า, การสัมภาษณ์, การสังเกต, การสอบ เป็นต้น เพื่อให้การวัดและการประเมินผลทางดนตรีได้ประสิทธิภาพ จะต้องมีการวัดและครอบคลุมมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนดนตรีที่ครูจะต้องทำให้เกิดแก่ผู้เรียน จนสามารถนำผลมาประเมินค่า สามารถบอกได้ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนที่ครูได้จัดทำขึ้นหรือไม่

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลทางดนตรีเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนดนตรีควรเรียนรู้หลักการที่เป็นระบบ เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐาน การจัดการที่ครอบคลุม กล่าวคือผู้สอนดนตรีไม่ใช่แค่เพียงแค่สอนดนตรีเก่งเท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลทางดนตรีที่เก่งด้วย เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาทักษะความสามารถด้านดนตรีอย่างตรงจุดมุ่งหมาย ส่งเสริมต่อยอดความรู้ทักษะการปฏิบัติดนตรีให้เต็มศักยภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้สอนก็จะต้องนำผลการประเมินมาพัฒนาการสอนของตนเองต่อไป

3. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

3.1 ความหมายของการขับร้องเพลงไทย

ขับ การเปล่งเสียงออกมาเพื่อเสนอเรื่องราวด้วยทำนองที่ไม่ซ้ำซ้อน ด้วยเหตุที่ผู้ขับมุ่งนำเสนอเรื่องราวเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้แบบแผนเกี่ยวกับจังหวะและเสียงไม่แน่นอนตายตัวแต่ผู้ฟังหรือผู้ขับสามารถทราบได้ว่าเป็นการขับทำนองใดจากปรากฏเสียงสูงต่ำที่สัมพันธ์กับลีลาจังหวะของการขับแต่ละชนิด เช่น ขับเสภา ขับกล่อม ร้อง การเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำอย่างเป็นสระ อือ เออ ให้ครบถ้วนถูกต้องตามจังหวะและทำนองที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุที่การร้องต้องถือจังหวะและทำนองซึ่งประพันธ์ไว้อย่างซับซ้อนเป็นสำคัญ ดังนั้นถ้อยคำหรือเสียงใด ๆ ที่เปล่งออกมาจึงต้องน้อมเจ้าหาทำนอง เช่นร้องเพลงต่าง ๆ ส่วนการร้องเพลงพื้นเมืองหรือเพลงกล่อมเด็กจะมีลักษณะและวิธีการของการ “ขับ” ระบุคนอยู่เป็นอันมาก

มนตรี ตราโมท (2545) ร้อง หมายถึงการเปล่งเสียงออกให้เป็นทำนองจะมีถ้อยคำหรือไม่มี หรือมีแต่สระก็ได้แต่ต้องถือทำนองหลักเป็นสำคัญ เช่น การร้องเพลงต่าง ๆ ถ้าการร้องนั้นมีความยาวไม่แน่นอนและถือถ้อยคำเป็นสำคัญ เรียกว่า ขับ เช่น ขับเสภา

อรุวรรณ บรรจงศิลป์และคณะ (2546) ได้ทำวิจัย เรื่องความคิดภูมิปัญญาไทยชุดดุริยางค์ศิลป์ ไว้ว่า การขับร้องเพลงไทยมีที่มาจากการสวดทำนองแข็ง การทำขวัญนาคน เพลงพื้นบ้าน ที่ใช้กลอนหัวเดียว เช่น เพลงเทพทองและเพลงปรบไกว ซึ่งได้กล่าวเชื่อมโยงตามทฤษฎีของมนตรี ตราโมท (2545) ที่ได้อธิบายว่า วิธีการขับร้องเพลงไทยแต่โบราณจะให้การเอื้อนเสียง เออ หรือ เอย แทรกไปกับถ้อยคำต่าง ๆ เพื่อเติมช่องว่างคำร้องให้มีระเบียบแบบแผนมากขึ้น การร้องแบบราชสำนักมีลักษณะการเอื้อน ได้แก่ 1. ทำนองเอื้อน 2. เนือร้อง

เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย (2553) การขับร้องเพลงไทย คือ การเอื้อนดำเนินทำนองด้วยเสียง เออ เอย อือ ตามท่วงทำนองแห่งบทเพลงสลับไปกับการร้องถ้อยคำตามบทประพันธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายองค์ประกอบจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปไม่ได้ ได้แก่ 1. ถ้อยคำ 2. การเปล่งเสียง 3. คุณภาพเสียงร้อง 4. รสเสียง 5. ความแม่นยำ 6. การเปลี่ยนทำนอง 7. ชีตความสามารถ

เพลงขับร้อง หมายถึง เพลงที่ต้องใช้บทร้องและนักร้องมาทำหน้าที่ร่วมกับการบรรเลงดนตรี ซึ่งเพลงไทยแท้ส่วนมากจะมีการขับร้องนำไปก่อนแล้วดนตรีจึงบรรเลงต่อท้ายมักเรียกกันว่า “ร้องส่ง” หรือ “ร้องรับ” และในบางครั้งก็มีการบรรเลงไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเรียกว่า “ร้องแบบลำลองและเพลงร้องคลอดนตรี” ลักษณะเพลงขับร้องของไทยนั้น แบ่งออกเป็น 5 ชนิด

เพลงชนิดแรกแต่เดิมคือ เพลงพื้นบ้านจากนั้นก็เกิดเพลงประกอบการแสดงต่าง ๆ เช่น ระบำ และละคร เพลงตับ เพลงเกร็ด และเพลงเถา

การขับร้องของไทยสามารถแยกคำออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือการขับ และการร้อง ซึ่งมีความแตกต่างกันตรงลักษณะของการเปล่งเสียงทำนองสูง-ต่ำ เบาแรง และจังหวะ อย่างไรก็ตามการขับจะไม่สามารถกำหนดความสั้นยาวของจังหวะได้ แต่ลีลาการเปล่งเสียงก็ดำเนินไปตามลีลาอารมณ์ของบทกวีนิพนธ์ต่าง ๆ ส่วนการร้องนั้นจะต้องดำเนินไปตามทำนองและจังหวะแห่งเสียงบทเพลงนั้น ๆ จะขาดหรือเกินไม่ได้ ฉะนั้นการขับร้องเพลงไทยจึงเป็นการผสมผสานเทคนิคของการขับ และการร้องเข้าด้วยกัน การขับร้องจึงหมายถึงการปรับเปลี่ยนและปรุงแต่งเสียงไปตามกวีนิพนธ์ต่าง ๆ โดยยึดเสียงที่มีความ สั้น-ยาว เบา-แรง (ลำน้ํา) ทำนองเสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว ตามทำนองแห่งเสียงเพลงนั้น ๆ ที่สลับปรับเปลี่ยนกันไปโดยมีจังหวะเป็นตัวควบคุมความสั้นยาวของบทเพลงนั้น ๆ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การขับร้อง หมายถึง การผสมผสานลีลาของการขับและการร้องไว้ด้วยกันอย่างลงตัว เนื่องจากการขับจะต้องเปล่งเสียงไปตามลีลาอารมณ์ของบทกวีนิพนธ์ ส่วนการร้องนั้นจะต้องเปล่งเสียงร้อง คือเสียง เออ เอย อือ ดำเนินไปตามทำนองและจังหวะแห่งเสียงบทเพลงนั้นจะต้องคำนึงถึงลีลาเสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-ดัง และเทคนิคลีลาอารมณ์ของบทเพลง อย่างไรก็ตามเพลงขับร้องของไทยนั้น แบ่งออกเป็น 5 ชนิด ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้านจากนั้นก็เกิดเพลงประกอบการแสดงต่าง ๆ เช่น ระบำและละคร เพลงตับ เพลงเกร็ด และเพลงเถา

3.2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

อรรถพร บรจนศิลป์และคณะ (2546) ได้แบ่งวิธีการร้องเพลงไทยได้ 4 วิธี ดังนี้

ร้องลำลอง หมายถึง การร้องเพลงไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แต่วิธีการบรรเลงและร้องต่างดำเนินไปโดยอิสระ คือ ไม่ต้องเป็นเสียงเดียวกันเสียงที่ตกจังหวะก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงเดียวกัน สิ่งที่จะต้องยึดถือในการบรรเลงและร้องในลักษณะลำลองนี้คือเสียงที่บรรเลงกับร้องจะต้องเป็นระดับเสียงเดียวกัน ทำนองของทั้ง 2 ฝ่ายจะต้องมีความสัมพันธ์กลมกลืนกันเช่น การร้องเพลงเห่เชิดฉิ่งในดับพรหมศาสตร์ ซึ่งคนร้องร้องเป็นทำนองเห่ ส่วนดนตรีบรรเลงเพลงเชิดฉิ่งไปพร้อม ๆ กัน

ร้องเคล้า หมายถึง การร้องเพลงไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีซึ่งเป็นเพลงเดียวกัน แต่วิธีการดำเนินทำนองไปตามทางของตน คือร้องก็ดำเนินไปตามทางร้องดนตรีก็ดำเนินไปตามทางดนตรี ยึดถือแต่เนื้อเพลงจังหวะและเสียงที่ตกจังหวะ (หน้าทับ) เท่านั้น เช่น การร้องเพลงทะเล่ 2 ชั้น ในดับพรหมศาสตร์ที่มีบทว่า “ข้างเอ๋ยข้างนิมิต เหมือนไม่ผิดข้างมัจฉาน ฯลฯ”

คนร้องดำเนินทำนองไปอย่างหนึ่ง คนตรีก็ดำเนินทำนองไปอีกอย่างหนึ่ง แต่ก็เป็เพลงทะเลาะที่ร้องและบรรเลงไปพร้อม ๆ กัน

ร้องคลอ หมายถึง การร้องพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีโดยดำเนินทำนองเป็นอย่างเดียวกันคือ แทนที่ดนตรีจะบรรเลงไปตามทำนองของตน ก็ดัดแปลงทำนองให้เข้ากับทางร้องเสียเพื่อให้ฟังกลมกลืนสนิทหูดีขึ้น เช่น การบรรเลงซอสามสาย หรือ ซอด้วง ซออู้ คลอร้อง

ร้องส่ง หมายถึง การร้องที่มีดนตรีรับ คือ คนร้องร้องขึ้นก่อนเมื่อจบแล้วดนตรีจึงรับด้วยลูกช้องอย่างเดียวกันเพียงแต่การร้องนั้นแปรลูกช้องมาเป็นทางเอื้อน แต่ดนตรีแปรจากลูกช้องเป็นทางเต็ม หรือ full melody (อุทิศ นาคสวัสดิ์, 2526) การร้องส่งนี้ เป็นการสวมร้องนับเป็นเทคนิคสำคัญในการรับร้อง เพราะทำให้มีสะพานเชื่อมระหว่างการร้องที่เข้ากับการบรรเลงที่ค่อนข้างเร็ว การสวมร้องจะช่วยให้เกิดความกลมกลืนระหว่างการร้องกับการรับถ้าขาดการสวมร้องจะทำให้การร้องจบอย่างห้วน ๆ และการรับก็ขึ้นใหม่ห้วน ๆ ทำให้เสียอรรถรสของเพลง

กรมหมื่นสฤติธำรงสวัสดิ์ ได้กล่าวถึงประเภทของการขับร้องแบ่งออกเป็น 11 ประเภทคือ

1. ร้องลำนำมโหรี หมายถึง การร้องที่มีดนตรีรับเมื่อก่อนใช้บทร้องจากวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องเมรี กากี อิเหนา เป็นต้น ต่อมาได้ดัดแปลงเนื้อร้องที่แต่งขึ้นเฉพาะเหตุการณ์นั้น ๆ ใช้ร้องเล่นเวลากลางคืนหรืองานมงคลต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน

2. ขับเสภา เป็นการร้องที่มีปี่พาทย์รับและผู้ขับจะขับกับรับข้างละคู่ เดิมขับเสภาแต่เรื่องขุนช้างขุนแผน ต่อมาได้ใช้บทจากวรรณคดีหลายเรื่องและมีการขับเสภาได้ตอบกันสด ๆ มีผู้ว่าตามบทด้วย ผู้ขับเสภาอาจจะมี 1 คน หรือหลายคนก็ได้ ใช้เล่นกันทั้งกลางวันและกลางคืน เช่น งานมงคลโขนจุก ขับตามโรงบ่อนต่าง ๆ หรือขับขอทาน

3. ร้องละคร เป็นการร้องตามเนื้อเรื่องของละครร้อง รับลูกคู่บ้างรับด้วยปี่พาทย์บ้าง การร้องจะต้องร้องเพลงให้ตรงกับบทนั้น ๆ เช่น บทชมดงก็ร้องชมดง บทชมโฉมก็ร้องชมโฉม เป็นต้น

4. ร้องสัควาและดอกสร้อย มักร้องได้ตอบกันในฤดูน้ำมาลงเรือเที่ยวเล่นหรืองานเฉลิมฉลองต่าง ๆ ได้แก่ การฉลองผ้าป่า กฐิน ฉลองพระอาราม ลอยกระทง ลักษณะการร้องมีการรับทวนลูกคู่มีจังหวะช้าบ้างเร็วบ้าง มีวงหญิงชายได้ตอบกันวงหนึ่งมี 10 คน หรือ 15 คน

5. ร้องได้ตอบต่าง ๆ เรียกว่ากลอนเพลงดัน เช่น เพลงเทพทอง เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อยเพลงโคราช เพลงชาวนา เพลงกระบอก

6. เพลงกล่อมต่าง ๆ คือ เพลงขับไม้ร้องประสานเสียงกับซอสามสาย มีบันฑฑาจารย์เป็นจังหวะใช้สำหรับพิธีกรรมของเจ้านายชั้นสูง เช่น สมโภชพระมหาเศวตฉัตร สมโภชพระเจ้าลูกเธอขึ้นพระอู่ เป็นต้น

7. อ่านหนังสือเป็นทำนองต่าง ๆ คือ การเทศน์มหาชาติเป็นทำนองต่าง ๆ สวดเรื่องพระเวสสันดร หรืออ่านหนังสือเป็นทำนองเสนาะ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ลิลิตต่าง ๆ.

8. คำพากย์ คำเจรจา หนังสือนุ่ ที่แต่งเป็นฉันท์ โคลง กลอน

9. สวดร้องในงานศพ เรียกว่า สวดมาลัย

10. เพลงทวาระการร้องเล่น เป็นบทที่บิดามารดาสอนให้เด็กท่องเล็ก ๆ อายุประมาณ 1,2 ขวบ

11. เพลงขับร้องมาแต่ภาษาอื่น เช่น ฝรั่งเศส จีน พม่า ญวน มอญ เขมร มลายู เป็นต้น

สมพงษ์ กาญจนผลิน (2552) ได้แบ่งการร้องเพลงไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ร้องอิสระ ร้องประกอบดนตรี และร้องประกอบการแสดง

การร้องอิสระ คือ การร้องโดยทั่ว ๆ ไปไม่มีดนตรีบรรเลงรับหรือบรรเลงประกอบแต่อย่างใด ผู้ขับร้องสามารถร้องได้ตามใจชอบจะยืดเสียงมาตรฐานของเครื่องดนตรีหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องรักษาระดับเสียงของตนให้ถูกต้อง เครื่องดนตรีอาจมีบ้างก็เป็นเพียงเครื่องประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่งหรือกรับเท่านั้น (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557)

การร้องประกอบดนตรี คือ การร้องเข้ากับวงดนตรีไทยจะเป็นวงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ วงมโหรี หรือวงดนตรีไทยใด ๆ ก็ได้ การร้องประเภทนี้ผู้ร้องจะต้องยึดถือระดับเสียงของเครื่องดนตรีเป็นสำคัญ จะตั้งระดับเสียงร้องขึ้นเองตามใจชอบเหมือนอย่างร้องอิสระไม่ได้เพราะจะทำให้เสียงร้องและเสียงดนตรีที่บรรเลงสวมรับมีระดับเสียงไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความไม่ไพเราะหรือเรียกกันติดปากตามภาษานักร้องนักดนตรีว่า “เสียงเพี้ยน” การร้องประกอบดนตรีแบ่งออกเป็น 3 อย่าง คือ

1. ร้องรับ หรือ ร้องส่ง ใช้กับวงดนตรีไทยทุกประเภท เป็นการร้องที่สลับกับการบรรเลงดนตรีผู้ขับร้องจะร้องไปจนเกือบจะจบท่อนเพลง แล้วดนตรีก็จะบรรเลงสวมรับไปจนจบท่อนเพลง ถ้ามีการขับร้องเพลงในท่อนต่อไปดนตรีก็จะบรรเลงส่งเพื่อให้คนร้องได้ร้องเพลงในท่อนต่อไปโดยไม่ผิดระดับเสียง และเมื่อร้องจนเกือบจะจบท่อนเพลงดนตรีก็จะบรรเลงสวมรับอีกเป็นเช่นนี้สลับกันไป จนตอนท้ายของเพลงดนตรีจะบรรเลงทำนองเพลงเร็วมากขึ้นในตอนท้าย

เรียกว่า “ออกลูกหมด” เพลงประเภทร้องรับได้แก่ประเภทเพลงเถา เพลงสามชั้น และเพลงร้องสองชั้นทั่ว ๆ ไป เช่น เพลงราตรีประดับดาว (เถา) เพลงบุหลัน (เถา) เพลงจะเข้หางยาว 3 ชั้น เพลงแขกกลพบุรี 3 ชั้น

2. ร้องสอดดนตรี คือ การร้องที่มีดนตรีเข้าบรรเลงสอดแทรกในวรรคใดวรรคหนึ่งหรือในตอนใดตอนหนึ่งที่ยังร้องไม่จบท่อน เช่น ขับร้องเพลงสาลิกาแก้วดนตรีจะบรรเลงสอดเป็นช่วง ๆ เป็นต้น

3. ร้องพร้อมดนตรี คือ การร้องที่ไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

3.1 ร้องคลอ คือ การร้องที่คนร้องไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี ผู้ขับร้องและผู้บรรเลงดนตรีจะต้องดำเนินทำนองอย่างเดียวกัน (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557) เช่น สีซอสามสายคลอไปกับการร้องเพลงลาวดวงเดือน เป็นต้น

3.2 ร้องเคล้า คือ การขับร้องในเพลงเดียวกันทางร้องและทางทำนอง เพลงดนตรีต่างดำเนินไปคนละอย่าง ผู้ขับร้องก็ดำเนินในทางร้องดนตรีก็ดำเนินไปในทางดนตรี มีเพียงจังหวะและเสียงที่ตกที่จะต้องเท่ากัน (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557) ยกตัวอย่างเช่น การร้องเพลงทะเลแยกलयไนในดับพรหมาสตร์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น

3.3 ลาลอง เป็นการขับร้องและบรรเลงที่ต่างก็มีอิสระด้วยกันทั้งสองฝ่าย การดำเนินของทั้งทางร้องและทางดนตรีไปพร้อม ๆ กัน ผู้ร้องก็ร้องไปทางหนึ่งผู้บรรเลงก็บรรเลงไปอีกทางหนึ่ง (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557) ต้องมีระดับเสียงตรงกัน และทำนองของเพลงทางร้องและทางดนตรีต้องสัมพันธ์กลมกลืนกัน ส่วนเสียงที่ลงจังหวะจะตกเสียงเดียวกันหรือไม่ก็ได้ คำนึงถึง เช่น การร้องเพลงเห่เชิดฉิ่งในดับพรหมาสตร์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น คนร้องก็ดำเนินทางร้องเป็นทำนองเห่แต่ดนตรีดำเนินทำนองเพลงเชิดฉิ่ง

4. ร้องประสาน หรือ ร้องประสานเสียง คือ ร้องและบรรเลงเพลงเดียวกัน แต่การดำเนินทำนองและระดับเสียงไปคนละอย่าง การประสานนี้อาจจะประสานกันระหว่างเครื่องดนตรีด้วยกัน หรือระหว่างร้องด้วยกันหรือระหว่างร้องกับดนตรีก็ได้ แต่จังหวะเสียงที่ตกนั้นจะต้องเป็นคนละเสียง คือให้เสียงตกนั้นประสานกัน โดยอาศัยหลักการประสานเสียงของดุริยางค์สากล (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557)

การร้องประกอบการแสดง คือ การร้องประกอบทำรำจะเป็นการแสดงละคร หรือ รำที่เชิดเป็นชุดเป็นตอนก็ได้ การร้องประเภทนี้จะต้องเน้นหนักในเรื่องของการใส่อารมณ์เข้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับผู้แสดงเป็นสำคัญ (กิตติมา กองมะลิกันแก้ว, 2557) สำหรับการใส่อารมณ์ตามบทร้อง

นั่นก่อนที่จะเราจะใส่อารมณ์ เราจะต้องพิจารณาบทประพันธ์ที่จะใช้เป็นบทร้องนั้นเสียก่อนว่าคำประพันธ์นั้น ๆ ให้ความรู้สึกไปในแนวไหน เช่น อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อารมณ์สนุกสนานร่าเริง เป็นต้น การใส่อารมณ์อาจแบ่งกล่าวได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. บทชมธรรมชาติ ในการบรรยายหรือในการขับร้องบทเพลงที่เป็นธรรมชาติ นั้นไม่ต้องสอดแทรกอารมณ์เข้าไปในบทร้องแต่อย่างใด เพียงแต่ร้องให้ถูกทำนอง จังหวะ และบทประพันธ์เท่านั้น

2. บทที่เป็นการเล่าเรื่อง ผู้ขับร้องควรใส่อารมณ์ลงไปพอสมควรเพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามหรือเกิดภาพพจน์ตามไปด้วย เช่น บทรัก บทเศร้าโศกและบทสนุกสนานร่าเริง เป็นต้น

3. บทที่เป็นคำพูดของตัวละคร การใส่อารมณ์ในลักษณะนี้จะต้องใส่อารมณ์ลงไปให้อรรถาธิบายมากที่สุด เพราะเป็นการแสดงความรู้สึกของตัวแสดงอย่างเต็มที่

กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2540) ได้แบ่งประเภทของการขับร้องเพลงตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การขับร้องเดี่ยว คือการขับร้องอย่างอิสระหรือเรียกว่า การขับร้องแบบอิสระ การร้องลักษณะนี้นักร้องต้องใช้เวลาฝึกซ้อมคนเดียว การขับร้องไม่จำเป็นต้องมีเครื่องดนตรีโดยมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. ฝึกร้องในระดับเสียงที่เหมาะสมกับเสียงของตนเอง ไม่สูงหรือต่ำเกินไป เพราะไม่ต้องกังวลเรื่องระดับเสียงของดนตรีหรือทำนองเพลง

2. ฝึกตีประกอบจังหวะ เช่น ฉิ่ง เพราะผู้ร้องสามารถกำหนดจังหวะซ้ำเร็วได้ตนเอง

3. ฝึกระดับเสียงให้คงที่ไม่เพี้ยน เพราะไม่มีเสียงเครื่องดนตรีมากำหนดระดับเสียง

4. ผู้ร้องต้องเรียนรู้ทำนองเพลง เพื่อให้รู้จักเพลงและตรวจทางร้องถูกต้องกับทางบรรเลง

5. การนักร้องต้องสำรวม ไม่ว่าจะร้องเดี่ยวหรือร้องกับวงดนตรี

การขับร้องประกอบดนตรี คือ การขับร้องที่ต้องยึดดนตรีเป็นหลัก เสียงร้องต้องเข้ากับเสียงดนตรีต้องกลมกลืนไม่เพี้ยน สามารถแบ่งลักษณะการร้องได้ ดังนี้

1. การร้องส่ง หมายถึง การร้องแล้วมีดนตรีรับเป็นท่อน ๆ เช่น ประเภทเพลงเถา เพลงเกร็ด เพลง 3 ชั้น เพลงลา การร้องลักษณะนี้เรียกว่าการร้องส่ง นักร้องเริ่มร้องพอจบ

1 ท่อน เครื่องดนตรีที่รับพอดนตรีบรรเลงจบในท่อนนั้นก็ส่งให้คนร้องร้องเพลงจนจบเพลง เช่น เพลงแขกบรเทศ เกา เป็นต้น

2. การร้องคลอดนตรี คือ การร้องไปพร้อมกับดนตรีซึ่งทางร้องและทางบรรเลงเครื่องดนตรีจะต้องเป็นทางเดียวกัน เช่น การร้องเพลงลาวดวงเดือน เป็นต้น การร้องลักษณะนี้มีข้อสังเกตดังนี้

- เพลงที่ใช้ร้องคลอดนตรีจะต้องมีทางเครื่องหรือลูกตกของเพลงเหมือน และมีความยาวเท่ากัน

- เพลงที่คลอร้องต้องเป็นเพลงที่มีการบรรเลงไม่ซับซ้อนเพื่อให้ผู้ฟังไม่สับสนทำนองเื่อนของบทเพลง

- การบรรเลงประกอบการคลอร้องนั้น ต้องบรรเลงเบา ๆ เรียกว่าการประคบมือ จะบรรเลงดังเกินไปไม่ได้เพราะจะดังกลบเสียงของคนร้อง จะทำให้ขาดอรรถรสของบทเพลง

- เพลงบางเพลงเท่านั้นที่เหมาะสมกับการบรรเลงประกอบการคลอร้อง

3. การร้องเคล้า คือ การร้องประเภทนี้มีไม่มากนัก ลักษณะการร้องเคล้า คือ ดนตรีบรรเลงไปคนละทางกับทางร้อง คนร้องก็ร้องไปในทางร้องส่วนดนตรีก็บรรเลงไปในทางดนตรีพร้อม ๆ เสียงดนตรีและเสียงร้องกลมกลืนเข้ากัน อย่างไรก็ตามควรเลือกเพลงที่มีลูกตกที่ฟังไปด้วยกันหรือคล้ายกัน เพื่อให้ฟังดูคล้ายกับเสียงร้องและสามารถฟังดูเข้ากันดี เช่น เพลงเห่เชิดจึง เป็นต้น

การร้องประกอบระบำ รำ ฟ้อน คือ การร้องที่ประกอบการแสดงทางสรีระความงามของเรือนร่างในท่วงท่าการรำรำ ดังนั้นผู้ขับร้องต้องคำนึงถึงด้านต่าง ๆ เช่น ลีลา ทำนอง จังหวะ การออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธีบทเพลงนั้น ๆ นักร้องจะต้องแม่นยำเพลงจำทำนองได้เป็นอย่างดี เพราะการร้องประกอบระบำ รำ ฟ้อน มีช่วงการเว้นดนตรีบรรเลง จังหวะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน การร้องลักษณะนี้มีข้อสังเกตดังนี้

- ส่วนมากจะเป็นการร้องหมู่ ดังนั้นควรซ้อมให้นักร้องทุกคนออกเสียงร้องอย่างถูกต้องและพร้อมเพรียงกัน

- ลีลาทำนองการขับร้องจะต้องกระชับ กล่าวคือ ลีลาทำนองการขับร้องจะผิดเพี้ยนหรือขาดเกินไม่ได้โดยเด็ดขาดเพราะจะส่งผลให้การแสดงนั้นเสียไปด้วย

- ร้องเสียงดังชัดเจน ไม่หน่วงถ้อยคำหรือจังหวะเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายของบทร้องได้ชัดเจน หากหน่วงจังหวะมากเกินไปจะทำให้ผู้รำรำผิดจังหวะได้

- ใส่อารมณ์ในบทเพลงให้ถูกที่ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและอารมณ์บทร้องเป็นสำคัญ

- ศึกษาเนื้อร้องและบทเพลงก่อนร้องเสมอไม่ควรละเลยการซ้อมเข้ากับวงดนตรีก่อนทำการแสดงเพื่อความถูกต้องสวยงามของการร้อง

- การออกเสียงควบกล้ำ วรรคตอน ให้ถูกต้องหากออกเสียงผิดหรือแบ่งวรรคตอนผิดจะทำให้ความหมายของการขับร้องผิดไป

- คำร้อง ทำนอง และจังหวะจะต้องเป็นไปในจังหวะเดียวกันต้องสังเกตคำร้องและทำนองให้ผสมผสานจังหวะกันดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไปจนจบเพลง

การร้องประกอบโขน ละคร คือ การร้องประกอบการแสดงนาฏศิลป์ชั้นสูง ได้แก่ โขน ที่มีลีลาการรำรำที่ซับซ้อน มีหลายตัวแสดงได้แก่ ตัวพระ นาง ยักษ์ ลิง เพลงร้องมีลักษณะการแบ่งคำดีของตัวละคร ดังนั้นผู้ร้องจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการตีความตามบทร้องบทพากย์ได้ถูกต้อง

การร้องประกอบละคร ได้แก่ ละครนอก ละครใน ละครชาตรี ละครเสภา ละครดึกดำบรรพ์ ฯลฯ การร้องประกอบโขนละครนั้นมีลักษณะที่ยุ่งยากกว่าการร้องประกอบระบำรำฟ้อน ผู้ร้องต้องมีประสบการณ์การร้องที่เชี่ยวชาญมากต้องรู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นอย่างดี การร้องลักษณะนี้มีข้อสังเกตดังนี้

- ผู้ขับร้องต้องศึกษาบทละครมาก่อน เพื่อจะได้ทราบเรื่องราวของบทร้องทำให้เกิดความเข้าใจในการถ่ายทอดอารมณ์เพลง ในแต่ละตอน

- ผู้ขับร้องต้องแม่นยำจังหวะเพลง ในการขับร้องโขนละครบางตอนมีบทร้องมากบางช่วงต้องร้องติดต่อกัน หากนักร้องไม่แม่นยำจังหวะเพลงอาจจะทำให้เกิดการสับสนนึกทางร้องไม่ออกทำให้ร้องผิดวรรคตอนหรือทำให้การแสดงไม่ต่อเนื่องจนเกิดความผิดพลาดได้

- ผู้ร้องต้องออกเสียงดังถ้อยคำชัดเจน แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องตามบทประพันธ์ เพราะคำร้องเป็นรูปแบบของบทกลอน โคลง ฉันท์ กาพย์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ร้องต้องแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง ทำให้ถ่ายทอดอารมณ์คำร้องของตัวละครได้และสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจการแสดงมากยิ่งขึ้น

- ต้องซ้อมเพลงเข้ากับวงดนตรีก่อนทำการแสดง เพราะจะทำให้นักร้องทราบลำดับการแสดง เช่น ทำนอง บทพูด บทพากย์ บางช่วงอาจมีดนตรีนำบางเพลงก็ไม่มีดนตรีนำ ดังนั้นการซ้อมก่อนทำการแสดงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดงโขนให้สมบูรณ์

- ผู้ร้องต้องดำเนินการร้องกระชั้นจังหวะ ตรงตามเสียงลูกตกคำร้องต่าง ๆ จะยืดหรือช้ากว่าจะหว่าไม่ได้ เพราะจำทำให้ผู้รำสับสนในจังหวะของดนตรีจนเกิดการรำผิดพลาด
- ผู้ร้องต้องขับร้องคำร้องให้ตรงตามท่าทาง การร้องไม่ตรงกับท่ารำจะทำให้การรำไม่งดงามและขัดเขิน คนร้องต้องดูทไปด้วยพร้อมกับขับร้องให้ถูกต้อง
- ผู้ร้องต้องใส่อารมณ์ในบทเพลงให้ถูกต้องและเหมาะสมกับท่ารำของผู้แสดงต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป เช่น อารมณ์รัก อารมณ์เศร้าโศก และอารมณ์โกรธ เป็นต้น
- ผู้ขับร้องต้องรักษาสุขภาพของตนเองให้ดีอยู่เสมอ
- ผู้ขับร้องจะต้องเป็นผู้สังเกตที่ดี ต้องดูบทร้องเสมอเพื่อสังเกตว่าการแสดงไปถึงไหนแล้วจะได้ไม่พลาดหรือเผลอร้องผิดตอน
- ผู้ขับร้องต้องไม่เปลี่ยนคำร้อง หรือเปลี่ยนคำร้องตามอำเภอใจ จะต้องยึดบทเป็นหลักเพราะอาจจะทำให้ความหมายและการสื่อสารถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครผิดเพี้ยนไป

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การขับร้องเพลงไทยแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ “การร้องอิสระ” โดยไม่มีดนตรีบรรเลงประกอบการขับร้อง ผู้ขับร้องสามารถร้องได้ตามใจชอบ จะยืดเสียงของเครื่องดนตรีหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องรักษาระดับเสียงของตนให้ถูกต้อง การขับร้องประเภทที่ 2 คือ “การร้องประกอบดนตรี” เป็นการขับร้องเข้ากับวงดนตรีไทยผู้ขับร้องจะร้องตามใจชอบไม่ได้ต้องยึดทางเสียงทำนองหลักของเพลง และดำเนินไปตามจังหวะเสียงเพลงนั้นในการร้องประกอบดนตรีก็ยังสามารถจำแนกได้อีกเป็น 4 ประเภท คือ ร้องรับ ร้องสอดดนตรี ร้องพร้อมดนตรี และร้องประสาน ส่วนประเภทที่ 3 นั้น คือ “การร้องประกอบการแสดง” ผู้ขับร้องจะต้องร้องให้เหมาะสมกับบทบาท ท่าทางของผู้แสดง การร้องจังหวะช้า-เร็วต้องอนุโลมตามอารมณ์ของผู้แสดงและบทตามเนื้อเรื่องเป็นหลัก การขับร้องจะต้องคำนึงถึงสำเนียงเสียงภาษาของชาติต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระแสของทำนองที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกได้ถึงอารมณ์ของบทเพลงนั้น ๆ ทำให้ผู้ขับร้องสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเหมาะสมตรงกับท่าทางของตัวละคร

3.3 กลวิธีการขับร้องเพลงไทย

กลวิธีการขับร้อง หมายถึง การปรุงแต่งเสียง เสียงเอื้อน ทำนอง คำร้อง ลีลา และจังหวะ โดยเลือกสรรวิธีการออกเสียงขับร้องแบบต่าง ๆ นำมาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้การขับร้องเกิดรสตามความหมายและลักษณะของเพลงนั้น

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2561) การขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ แบ่งได้สองส่วน คือ ภาคนทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีความเน้นย้ำทฤษฎีการขับร้องเป็นอย่างมาก สามารถแบ่งออกได้ 5 ด้าน ได้แก่

1. เนื้อร้อง คือ บทประพันธ์ต่างๆที่นำมาขับร้องมีหลากหลายประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน โดยการแบ่งวรรคตอนของคำร้องนั้นต้องแบ่งตามฉันทลักษณ์ของบทร้องเป็นหลัก

2. เสียงเอื้อนและทำนอง คือ เสียงต่างๆที่ประกอบรวมกันเป็นทำนองของบทเพลง โดยประเภทเสียงเอื้อนต่าง ๆ ได้ถูกอธิบายไว้ในบทเพลง “ หัวใจเสียงเอื้อน ” ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ประพันธ์ขึ้นไว้

เพลง หัวใจเสียงเอื้อน

ร้องเพลงไทยให้ฟังไพเราะ ฟังเสนาะต้องรู้ร้องเสียงเอื้อน
(รู้แล้วอย่าได้ลืมเลือน ข้า) ผีคนร้องเสียงเอื้อน ให้ไพเราะเพราะพริ้ง เอย

เสียงเออ เอ้อ เออ เออ	เสียงอือ อือ อือ อือ
เอ้อ เอ้อ เออ	อือ อือ อือ
เอ้อ เออ เออ	อือ อือ อือ
เอ้อ เอ้อ เออ	อือ อือ อือ
อือ อือ อือ	สื่อเสียงสำคัญ

เสียงเอื้อนที่สำคัญในเพลงไทย คือ เสียงเอื้อนสามเสียงไพเราะที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายว่าเสียงเอื้อนสามเสียงไพเราะคือเสียงเอื้อนที่ครอบคลุมเสียงพื้นฐานสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติได้คิดค้นขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกขับร้องเพลงไทยเป็นอันดับแรก เสมือนเป็นแบบฝึกหัดแรกในการเรียนขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ

3. เสียง คือ การเปล่งเสียงให้เข้ากับเสียงดนตรีที่บรรเลง เสียงร้องนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติเสียงของแต่ละคน

4. จังหวะ คือ จังหวะในการขับร้อง ผู้ขับร้องต้องร้องให้ตรงจังหวะสามัญ คือจังหวะฉิ่ง จังหวะหน้าทับ อย่างไรก็ตามการขับร้องเพลงไทยนั้นมีจังหวะพิเศษ ได้แก่ การลักจังหวะ การย่อจังหวะ การร้องโยน และการโหนเสียง ซึ่งแสดงความสารถของผู้ขับร้องได้เป็นอย่างดี

5. การหายใจ คือ การแบ่งช่อง ระยะการหายใจ แบ่งออกได้ 2 ส่วน คือ
 1) การหายใจในเนื้อร้อง คือ การแบ่งวรรคหายใจตามเนื้อร้องโดยต้องคำนึงถึงความหมายของเนื้อ
 ร้องเป็นสำคัญ 2) การหายใจในทำนองเพลง คือ การหายใจแบ่งวรรคหายใจตามทำนองเสียงอื่น
 อย่างถูกต้อง

มนตรี ตราโมท (2545) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของการขับร้องคือผู้ร้องที่จะต้องม
 ร่างกายที่สมบูรณ์ มีธรรมชาติเสียงที่ดีมีความสามารถในการจำ และการร้องเพลงที่ดีสามารถสรุ
 ได้ ดังนี้

1. มีความสมบูรณ์ทางร่างกายดี
2. มีน้ำเสียงดี
3. สามารถออกอักขระ คำร้อง ของภาษาได้ถูกต้องชัดเจน
4. มีหูที่ดี จดจำเสียงได้แม่นยำ
5. รู้จักจังหวะ
6. รู้ทำนองเพลงดี
7. มีความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีได้
8. รู้จักสำรวจเวลาร้องเพลง
9. นักร้องในทำนองที่เหมาะสม
10. ถ้ามีหน้าตา รูปร่างที่ดีจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกที่ดีขึ้น
11. รู้จักใส่อารมณ์ขณะร้องเพลงในลักษณะต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
12. รู้จักปรับเสียง ดัง เบา

ท้วม ประสิทธิกุล (2529) กล่าวว่า การขับร้องเพลงไทยที่รู้จักเป็นอย่างดีและได้ฟัง
 มานานการขับร้องเป็นศิลปะย่อมมีทั้งยากและง่าย ศิลปะประเภทขับร้องไม่มีอุปกรณ์เป็นชิ้นส่วน
 ให้สัมผัสส่วนแต่เป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวเราทั้งสิ้น และเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนไม่สามารถมองเห็นได้
 ด้วยตาเปล่าเพราะปราศจากอุปกรณ์ที่แสดงออกให้รู้ได้ว่ามันอยู่ ณ ที่ใด เป็นอย่างไร สิ่งนั้นก็ค
 เสียง การขับร้องที่เรียกว่าดีนั้น ผู้ขับร้องจะต้องมีความรู้กว้างขวาง ฉลาด และรู้จักกาลเทศะเสียง
 สม่่าเสมอรู้จักใช้กลวิธีเห็นถ้อยคำพอดี คล่องแคล่วว่องไวหายใจถูกที่ กำลังเสียงดีไหวพริ
 ภูมิภาณดีแม่นยำจังหวะแม่นยำเสียง รู้จักใส่ความรู้สึกถ้อยคำระมัดระวังมารยาทดีงาม จำแนกได้ดังนี้

1. แม่นจังหวะ หมายถึง จังหวะดี ถูกต้อง รักษาแนวได้ระดับไม่รุกพรอดพราดจน
 ล้าจังหวะหรือไม่ยืดขาด

2. แม่นเสียง ต้องจำเสียงลูกช้องได้ขึ้นลงไม่ผิดเสียงทั้งหมดหมายความว่า ร้องเพลงใดก็ตาม จะต้องยึดถือหลักเสียงมาตรฐาน เช่น เสียงกรวด เสียงเพิงออก และเสียงชาว เป็นต้น

3. แม่นเพลง หมายถึง เพลงใดใช้เสียงอะไรมีลีลาอย่างใดถ้าร้องเพลงติดต่อกัน เช่น ร้องเพลงตับ ต้องใช้เพลงที่มีเสียงลูกช้องกลมกลืนกัน และทุกเพลงไม่ผิดพลาดหรือขาดเกิน

4. กำลังเสียงดี หมายถึง กำลังเสียงที่ร้องได้ทั้งในทางขึ้นสูงและลงต่ำ เสียงแจ่มใสคงทนสม่ำเสมอ ฟังแล้วไม่เบื่อเรียกว่าเสียงคงทนตามธรรมชาติ

5. อักษรดี การขับร้องต้องใช้อักขระถ้อยคำให้ถูกต้องเพราะการขับร้องเพลง

ไ ท ย
มักร้องเป็นเรื่องราวติดต่อกันถ้าไม่ชัดเจนก็จะฟังไม่รู้เรื่อง

6. กล้าหาญ คือ ระวังความประหม่า ความอาย สามารถขึ้นเพลงได้โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่น มีความกล้าหาญที่จะร้องเพลงได้ทุกชนิด ท่าทางภาคภูมิใจสง่า

7. รู้จักวิธีผ่อนและถอนลมหายใจ การหายใจมีความสำคัญสำหรับผู้ที่ต้องใช้เสียงเป็นหลักถ้าผู้ขับร้องหายใจไม่ถูกที่จะทำให้เหนื่อยเร็ว

8. มีสมาธิ เป็นผู้ไม่ประมาท ตั้งสติมั่น ใช้ความระมัดระวังทุกกรณีและใช้ความสังเกตรอบตัว

เจริญใจ สุนทรวาทิน (2530) กล่าวถึงกลวิธีการขับเพลงไทยใน “หลักการและวิธีการขับร้องไทยของพระยาเสนาะดุริยางค์” (แช่ม สุนทรวาทิน) มีใจความสรุปได้ดังนี้

1. เสียง ต้องคำนึงถึงคุณภาพเสียงรู้จักการใช้เสียงให้พอดีกับคุณภาพเสียงในการขับร้องต้องมีคุณภาพมากพอมีการเปล่งเสียงที่ใช้กำลังเต็ม ที่มีการควบคุมและผ่อนเสียงบ้าง การร้องตอนใดควรใช้เสียงแท้ เสียงอาศัย มีการบังคับเสียงให้ผ่านออกมาอย่างถูกต้องโดยอาศัยกล้ามเนื้อคอ

2. คำร้อง วิธีร้องที่ทำให้เสียงให้ความหมายชัดเจน แต่มีข้อยกเว้นสำหรับเพลงภาษาที่อาจทำเสียงให้เพี้ยนได้เพื่อให้ได้สำเนียงตามภาษานั้น ๆ ร้องให้ถูกความหมายของบทร้องโดยอาศัยการอ่านบทร้องให้เข้าใจ ให้รู้เรื่องก่อนจะทำให้แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้องและต้องบรรจงกล่าวคำให้ไพเราะน่าฟังได้อารมณ์

3. การเอื้อน เสียงที่ใช้เอื้อนจะต้องวางให้เหมาะสมว่าส่วนไหนควรใช้อะไรหนักเบา สั้นยาวแค่ไหน อาจมีการซ่อนหายใจเพื่อมิให้คนร้องเหนื่อย เมื่อจบวรรคเอื้อนก็ให้ลงเอย

หรือ เงย ลงไปแล้วจึงกล่าวคำร้อง และแบ่งส่วนสัด ความสั้น ยาว หนักเบา ของการเอื้อนแต่ละคำ เมื่อประกอบกับการเลือกคำเอื้อนที่เหมาะสมจะสร้างความไพเราะได้หลายอย่าง

4. จังหวะ ผู้ที่ขับร้องเพลงไทยได้ดี จะต้องมีจังหวะดีร้องให้ตกลงจังหวะทุกช่วง ไป ควรมีการลักจังหวะ ย่อยจังหวะ เพื่อฟังแล้วไม่จืดชืดหรือช่วยรวบคำทำให้ภาษาไม่วิบัติคือเอาคำมารวมกัน หรือทำให้ฟังดู “คม” ขึ้น นอกจากนี้ยังมีการทิ้งจังหวะไปสักช่วงหนึ่งแล้วจึงเข้าจังหวะที่หลัง เช่น การเอื้อนในเพลงทยอยต่าง ๆ เป็นการแสดงความรู้ความมั่นคงของคนร้องด้วยว่าสามารถฟังหน้าทับออก เล่นจังหวะได้

5. การหายใจ ควรกำหนดที่ตายตัวต้องมีที่หายใจซ่อนรอยต่อให้สนิทโดยที่คนฟังไม่รู้สึกละคนร้องก็ไม่เหนื่อยมาก การหายใจที่ถูกต้องนั้นมิใช่ให้การขับร้องนุ่มนวล ไม่รู้สึกละตัวเป็นห่วง ๆ คนฟังก็รู้สึกสบายไม่เหนื่อยตามไปด้วย ฉะนั้นต้องกำหนดลงไปให้ชัดเจนที่ไวหายใจในระหว่างการเอื้อนให้เหมาะสม

6. การสร้างอารมณ์ การใส่อารมณ์ต่าง ๆ ให้รู้สึกว่าได้ตรึงใจไว้ ตระหนักว่าตอนนี้รัก-โศก อารมณ์ตัดพ้อ ต่อว่า น้อยใจ เสียใจ ฯลฯ มิใช่จะใส่แบบง่าย ๆ เช่น ทำหน้าตาทำทาง สุ่มเสียงให้เศร้า ๆ เครือ ๆ เบา ๆ ฯลฯ ก็กลายเป็นว่าใส่อารมณ์แล้ว เพลงไทยจะใส่อารมณ์ได้ดีจะต้องอาศัยวิธีการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแต่ต้น เช่น การเน้นคำ การเน้นเอื้อน การเว้น การลักจังหวะ การเปล่งเสียงแท้เสียงอาศัย การประคับประคองควบคุมเสียง ผ่อนเสียง ฯลฯ ให้เหมาะให้ควรการที่จะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ตามที่เรากำลังต้องการนั้น จะต้องพิจารณาจัดฝึก จำให้ได้ว่าแต่ละที่แต่ละแห่งจะใช้วิธีการอะไรบ้าง จึงมีวิธีที่จะมาทำหน้าตาสุ่มเสียงประกอบได้ง่าย ๆ ดังกล่าวมาแล้วจะต้องใช้ความรู้การพิจารณา และปฏิบัติให้ได้ตามที่วางไว้จริง ๆ จึงจะสร้างอารมณ์ขึ้นมาได้

7. ความประณีต ความประณีตบรรจงสำหรับเพลงไทย เปรียบเทียบกับการเขียนหนังสือที่มีทั้งตัว “หวัด” ตัว “บรรจง” นั้น ในการเอื้อนแต่ละวรรค แต่ละคำร้อง จะต้องเป็นไปด้วยความประณีตบรรจง คำร้องส่วนใหญ่มักจะคัดลอกมาจากวรรณคดี ตอนที่เพราะ ๆ ดี ๆ ทั้งนี้ถ้าไม่บรรจงกล่าวคำคำนั้นก็คงออกมาเฉย ๆ ไม่รู้สึกร้อน รู้สึกหนาว ไม่รู้สึกเกลียด รู้สึกหวานและไม่มีชีวิต คงเป็นแต่เพียงร้อง “เล่าเรื่อง” เท่านั้น ไม่ได้ให้ภาพให้อารมณ์แก่ผู้ฟังเลย

เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน (2544) กล่าวว่า พื้นฐานการขับร้องเพลงไทย คือ การเอื้อนเดินทำนองสลับกับการร้องถ้อยคำ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. ถ้อยคำ หมายถึง ผู้ขับร้องจะต้องร้องให้ถูกต้องตามบทประพันธ์ รู้จักแบ่งวรรคถ้อยคำตามฉันทลักษณ์ได้ถูกต้อง รวมทั้งการออกเสียงควบกล้ำ ร, ล เป็นต้น

- 1.1 อ่านหรือท่องบทร้องตามเกณฑ์ได้อย่างถูกต้อง
 - 1.2 อ่านหรือท่องบทร้องตามเกณฑ์ได้ถูกต้องตามวรรคตอนของการประพันธ์ รวมทั้งการออกเสียงควบกล้ำอาจจะยังไม่สมบูรณ์
 - 1.3 อ่านหรือท่องบทร้องตามเกณฑ์ได้ถูกต้องตามวรรคตอน รวมทั้งการออกเสียงควบกล้ำที่ถูกต้องตามจังหวะเพลง
 - 1.4 อ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามลักษณะของโคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน
 - 1.5 ขับร้องโดยประดิษฐ์ถ้อยคำ ใช้เสียงที่เหมาะสมอย่างประณีต
2. การเปล่งเสียง หมายถึง การออกเสียงจากลำคอ ทรวงอก ท้อง และนาสิกได้ถูกต้องเต็มกำลังเสียงอย่างสม่ำเสมอ รักษาระดับเสียงได้อย่างคงที่ ดังที่ สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา (2544) กล่าวว่า การออกเสียงเอื้อนและคำร้องเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้ขับร้องจะต้องปฏิบัติได้อย่างถูกต้องทั้งการออกเสียงเอื้อนและคำร้อง
3. คุณภาพเสียง และรสเสียง หมายถึง เสียงที่ดังชัดเจนแต่ไม่ใช้การตะเบ็งเสียง กล่าวคือระดับเสียงจะสม่ำเสมอไม่เพี้ยน ชัดเจนทั้งในเสียงต่ำและเสียงสูงคุณภาพเสียงร้องเป็นหัวใจสำคัญของการขับร้องเพลงไทยที่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้ร้องจะต้องมีทักษะการการออกเสียงร้องและการหายใจที่ถูกต้องเพื่อให้สามารถรักษาระดับเสียงและกำลังเสียงได้ตลอดการขับร้อง (สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา, 2544)
- รสเสียง หมายถึง ความสามารถในการขับร้องทำให้เสียงร้องเกิดลีลาตามเทคนิคต่าง ๆ ของการเปล่งเสียง ที่ผู้ขับร้องฝึกปฏิบัติและพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
4. ความแม่นยำของทำนองหลัก หมายถึง ความถูกต้องตามทำนองหลักของสัณท�วงใหญ่ เกณฑ์การประเมินการขับร้องจะใช้ความสามารถในการท่องทำนองหลักได้ถูกต้อง ผู้ขับร้องจะต้องเป็นผู้มีไสยตประสาทที่แม่นยำในการรับรู้และแสดงออกเรื่องระดับเสียงที่ถูกต้องอันเป็นพื้นฐานของการขับร้องที่มีคุณภาพ (สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา, 2544)
5. ความแม่นยำในการขับร้อง หมายถึง ความแม่นยำในการขับร้องตามทำนองทางร้องสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ
- 5.1 ความแม่นยำในการขับร้องตามทำนองทางร้อง เป็นการประเมินการขับร้องให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามลักษณะของบทร้องและทำนองทางร้องที่ได้กำหนดไว้
 - 5.2 แนวการดำเนินทำนอง คือ ความสามารถในการขับร้องได้ถูกต้องตามความช้าเร็วของเพลงตามท่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้

6. การเปลี่ยนทำนองบางประโยค และการทำทางเปลี่ยนของทางร้อง หมายถึง การเปลี่ยนทำนองบางประโยคและการทำทางเปลี่ยนของทางร้อง(เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย, 2553) แบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

6.1 ความสามารถในการเปลี่ยนทำนองใหม่จากทางร้องเดิมเพียงบางประโยค

6.2 แปลทำนองจากทางเครื่องให้เป็นทางร้องได้ บางประโยค และทั้งเพลง

6.3 ทำทางเปลี่ยนใหม่จากทางร้องเดิม ได้แก่ การเอื้อนที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม

7. ชีตความสามารถ และสุนทรียะ หมายความว่า การแม่นยำ แม่นเสียง แม่นบทเพลง สามารถขับร้องถ้อยคำได้อย่างชัดเจน ไม่เพี้ยนวรรณยุกต์ การแสดงออกการสื่อความหมายของอารมณ์เพลงและบทร้อง สามารถตกแต่งทำนองเพลงที่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสมจนเกิดความงามและความพึงพอใจ(เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย, 2553)

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กลวิธีการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้องผู้ขับร้องจะต้องมีความรู้กว้างขวาง มีความขยันหมั่นเพียรต่อการฝึกซ้อม หมั่นสร้างประสบการณ์การขับร้องจากงานต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ขับร้องเกิดทักษะการขับร้องที่เชี่ยวชาญ เช่น การมีกำลังเสียงที่ดีสามารถควบคุมเสียงได้สม่ำเสมอแรงไม่ตกเสียงไม่เพี้ยน แม่นเสียงจดจำเสียงได้ รู้จักการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้เหมาะสมกับบทกวีนิพนธ์ และเพลงไทยประเภทต่าง ๆ หายใจถูกที่มีไหวพริบที่ดีในการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าที่จะเกิดขึ้นในการขับร้อง สิ่งสำคัญคือผู้ขับร้องจะต้องมีมารยาทที่ดีสำรวจทั้งกิริยาต่าง ๆ

3.4 การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย

การถ่ายทอดดนตรีไทยมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านการสอน เรื่องหลักการวิธีการ เทคนิคการถ่ายทอด หลักการ หมายถึง สาระสำคัญที่ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2544) อันสอดคล้องกับการถ่ายทอดดนตรีไทยในสมัยก่อนมีลักษณะการเรียนรู้แบบปากต่อปาก หรือที่เรียกกันว่า มุขปาฐะ เป็นการเรียนที่ต้องใช้ความสามารถในการจำเนื้อร้องทำนองเพลงและลีลาการขับร้องต่าง ๆ โดยไม่มีการจดบันทึกใด ๆ ที่จะสามารถเป็นหลักฐานในการศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การเรียนดนตรีไทยเป็นเรื่องการปฏิบัติ หรือทำตามครูผู้สอนเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ (อรวรรณ บรรจงศิลป์และคณะ, 2546) กล่าวถึง การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย แต่โบราณว่าครูจะถ่ายทอดโดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม คือผู้เรียนจะต้องปฏิบัติต่อจากครูที่ละวรรคโดยครูจะเป็นร้องให้ฟังแล้วให้ผู้เรียนร้องตาม เมื่อผู้เรียนจำเพลงได้แล้วครูจะเริ่มสอนเทคนิค

ลูกเอื้อนตามความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้เรียนจะต้องฝึกซ้อมวรรคนั้นวนไปมาหลายครั้งเพื่อให้จำได้ ครูจะเป็นผู้ประเมินความสามารถของผู้เรียนว่ามีไหวพริบ มีความเฉลียวฉลาดในการจดจำเพลง หรือมีคุณภาพเสียงเป็นอย่างไร ครูจะต้องเป็นผู้คิดทางร้องที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันไป นับเป็นการสะสมประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแปรทางร้องต่าง ๆ

มนตรี ตราโมท (2545) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยไว้ว่า ผู้เรียนดนตรีไทยทุกคนว่าควรมีความกล้าหาญมีความรื่นเริงและเบิกบานใจอยู่เสมอในการบรรเลงหรือขับร้อง ต้องมีบรรยากาศที่รื่นเริงทั้งในหมู่คณะและผู้คนภายนอก

สงบศึก ธรรมวิหาร (2545) กล่าวว่า การถ่ายทอดดนตรีไทยในสถานศึกษาตามที่อาจารย์มนตรี ตราโมท ได้กล่าวไว้ ดังนี้

“ในระดับประถมศึกษาควรจะเน้นให้มีเพียงความจำเท่านั้น มากกว่าอย่างอื่น พยายามทำให้ง่ายถ้ายากเกินไปเด็กจะไม่รับ ถ้าระดับมัธยมศึกษาสิ่งที่ผู้สอนควรคำนึงคือ ควรใส่ลักษณะของเพลง และค่านิยมของดนตรีว่าเป็นอย่างไร ส่วนอุดมศึกษานั้น ก็คล้ายกับมัธยมแต่ต้องลึกซึ้ง”

การถ่ายทอดดนตรีไทยและการขับร้องเพลงไทยจะต้องเน้นความจำ พยายามทำให้ง่าย ค่อย ๆ ไปหายาก อาจารย์มนตรี ตราโมท ใช้วิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยโดยยึดแบบโบราณบ้างและก็แบบสมัยใหม่บ้าง เพื่อเหมาะสมกับปัจจุบัน แต่โบราณนั้นเป็นการต่อเพลงแบบบอกเพลงเสียง “นอย นอย” ด้วยปากเปล่า ดังนั้นการเข้าศึกษาที่โรงเรียนในเรื่องทฤษฎีในแตกแยกไปอีกทางหนึ่ง เรื่องของการร้องการใช้เสียงแบบสากล เรื่องดนตรีไทยกับดนตรีสากลก็แยกกันออกไป ซึ่งหลักสูตรนี้ครูมนตรี ตราโมท เป็นผู้วางไว้เช่นกัน ผู้เรียนในลักษณะนี้ ต้องนำความรู้ทั้งสองมาประยุกต์เข้าหากัน ให้เกิดประโยชน์เป็นเรื่องความสามารถของบุคคล (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2534)

การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย เป็นสิ่งสำคัญที่ควรสอนให้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการอนุรักษ์การขับร้องเพลงไทยซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและเกิดสุนทียภาพต่อการขับร้องเพลงไทย ดังนั้นวิชาการขับร้องเพลงไทยจึงเหมาะสมกับการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน (ณัฐพล นาคะเต, 2555)

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาหรือบทเพลงที่ใช้สอน และหลักการสอน ที่จะเน้นด้านทักษะอาจมีการแนะนำทฤษฎีในบางเวลา ในอดีตการเรียนการสอนขับร้องไทย นิยมรูปแบบการสอนแบบมุขปาฐะ

หรือการสอนแบบปากต่อปาก เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามผู้สอนไปที่ละวรรคโดยไม่มีการจดบันทึก ดังนั้นผู้ถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยจะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการขับร้อง มีกลวิธีการสอนอย่างมีระเบียบแบบแผน คือ การเริ่มสอนจากขั้นตอนที่ง่ายไปสู่ขั้นตอนยาก การฝึกฝนทักษะการฟังเสียงที่แม่นยำให้แก่ผู้เรียน การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักประเมินเสียงร้องของตนเองเพื่อให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์กระบวนการขับร้องของตนเอง ตลอดจนสร้างสรรค์แนวทางเพื่อพัฒนาการขับร้องของตนเอง ควบคู่ไปกับการสอดแทรกทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง

4. คู่มือการสอน

4.1 ความหมายของคู่มือ

คู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบวิชาหรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

โกชัย สาริกบุตร และ สมพร สาริกบุตร (2521) หนังสือคู่มือเป็นสิ่งพิมพ์ทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งใช้เป็นกุญแจสำหรับไขเมื่อเกิดข้อสงสัยข้อใจต้องการคำอธิบาย ต้องการเฉลยปัญหาหรือต้องการให้ได้ความรู้บางอย่างอย่างรวดเร็ว

คู่มือคือสื่อที่ใช้เป็นแนวทางในการสอน หรือการปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนหรือการปฏิบัติงาน ดังนั้นการจัดทำคู่มือจึงต้องมีการศึกษา วางแผนการจัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้คู่มือสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตรงตามเป้าหมาย

คู่มือ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางสอนหรือปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ใช้สามารถดำเนินงานในเรื่องนั้นได้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎี

กัญญา ศิริกุล (2532) คู่มือ คือ เอกสารที่มีรายละเอียดเสนอแนะแก่ผู้ใช้ ให้สามารถเข้าใจแนวทางการใช้และข้อพึงปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้สามารถใช้งานคู่มือได้สำเร็จตามเจตนารมณ์ ดังนั้น คู่มือ นิยมจัดทำเป็นรูปเล่มสามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้ดีมาก ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ

นุติ รุ่งสว่าง (2543) ได้สรุปว่าคู่มือที่ดีจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. ด้านรูปแบบ ต้องขนาดรูปเล่มที่เหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน มีรูปภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา และต้องนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน

2. ด้านเนื้อหา ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของคู่มือให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับเนื้อหาต้องเขียนคำแนะนำการใช้คู่มือไว้อย่างชัดเจน เนื้อหาต้องมีความจำเป็นเข้าใจง่ายไม่ยาวหรือสั้นจนเกินไป

3. ด้านการนำไปใช้ ต้องกำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือไว้อย่างชัดเจน กำหนดกิจกรรมเนื้อและแบบฝึกที่สัมพันธ์กัน และมีกิจกรรมที่สามารถประเมินผลให้เหมาะสมกับเนื้อหาของคู่มือ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คู่มือ (Manual) หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ตอบข้อสงสัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมใดๆที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้คู่มือ คู่มือที่ดีมีลักษณะเป็นรูปเล่มหนังสือหรือเอกสารให้ความรู้อย่างเป็นขั้นตอนตอบข้อสงสัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของของผู้ใช้ การจัดทำคู่มือต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ ต้องพกพาง่าย อ่านง่าย และควรมีภาพประกอบ เพื่อให้คู่มือสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ตรงตามเป้าหมาย

4.2 ประเภทของคู่มือ

บันลือ พุกษะตะวัน (2542) มีความเห็นว่า คู่มือครูมีมากมายหลากหลายแบบสามารถแยกประเภทได้ ดังนี้

1. คู่มือรายวิชา เป็นตำราที่เสนอแนะเทคนิคการสอนแต่ละวิชาแต่ละระดับชั้น เช่น คู่มือครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คู่มือการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

2. คู่มือการสอนรายวิชาและรายชั้น เป็นคู่มือที่เสนอแนะการสอนในระดับชั้น เช่น คู่มือครูสอนคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น คู่มือประเภทนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนและดำเนินการสอนเป็นรายบทเรียน ควบคู่กับการเรียนที่ผู้เรียนศึกษาอยู่

3. คู่มือการสอนรายชั้นเรียน เป็นคู่มือที่นำเสนอการสอนระดับชั้นเรียนนั้น ซึ่งครอบคลุมทุกวิชาหรือรายวิชา เช่น แนวการสอนสำเร็จรูป คู่มือครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 คู่มือประเภทนี้จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในระดับชั้นนั้น ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับชั้นนั้น

คู่มือสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. คู่มือช่วยปฏิบัติงาน คือ หนังสือที่ทำหน้าที่แนะแนวทาง แนะนำ เช่น หนังสือแนะนำอาชีพ คู่มือการเลี้ยงสัตว์ คู่มือซ่อมรถ เป็นต้น

2. หนังสือรวบรวมความรู้เบ็ดเตล็ด คือ หนังสือที่ให้คำอธิบายสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น หนังสือสิ่งแรกในเมืองไทย

3. หนังสือคู่มือ คือ หนังสือที่ให้คำอธิบายและตีความหมายของเรื่องราวเนื้อหาวิชาหนึ่งวิชาใดในแง่มุมต่าง ๆ

4. หนังสือที่ให้เรื่องราวเนื้อหาสำคัญโดยย่อ คือ หนังสือที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะเรื่องที่สำคัญโดยย่อ

4.3 การจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำว่าสร้างขึ้นมาเพื่ออะไร เพราะคู่มือเปรียบเสมือนเป็นแหล่งความรู้ที่ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจเนื้อได้ง่ายขึ้น อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตามการจัดทำคู่มือจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการจัดทำ (ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และ มาเรียม นิลพันธุ์, 2542, 14)การจัดทำคู่มือมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนร่างข้อมูล คำถามต่อไปนี้เป็นข้อมูลในการวางแผนร่างคู่มือ

1.1 จุดมุ่งหมายของคู่มือคืออะไร กลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้เป็นอย่างไร เช่น คู่มือในการแก้ปัญหา หรือคู่มือกำกับปฏิบัติการ

1.2 ใครคือผู้ใช้คู่มือเหล่านี้ การกำหนดผู้ใช้คู่มือจะทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้ทันที ผู้สร้างจะต้องสร้างคู่มือที่มีผู้ใช้ประเภทเดียวกัน เพราะการทำคู่มือสำหรับคู่มือหลายประเภทนั้นเป็นการยากเพราะมีผู้ใช้หลายระดับ ดังนั้นความต้องการจึงแตกต่างกันเป็นการยากที่จะทำคู่มือให้มีเนื้อหาครอบคลุมความต้องการผู้ใช้ทุกระดับ ดังนั้นการสร้างคู่มือที่มีผู้ใช้ประเภทเดียวจะทำให้คู่มือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 การสอบถามผู้ใช่ว่าต้องการคู่มือแบบไหน เช่น ไม่ต้องการเนื้อหามาก หรือต้องการภาพประกอบ ผู้สร้างควรสร้างคู่มือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

1.4 คู่มือจะใช้ที่ไหน

1.5 คู่มือจะใช้อย่างไร เช่น ถ้าผู้ใช้ใช้คู่มือประกอบการปฏิบัติด้วยผู้สร้างคู่มือควรร่างคู่มือประกอบการทำงาน

1.6 การนำข้อมูลมาใส่ในคู่มือ ผู้สร้างจะต้องชี้ชัดสิ่งที่ต้องการให้ผู้ปฏิบัติ จากนั้นจึงพิจารณาความถนัด ทักษะ และความรู้ที่ผู้ต้องการในการปฏิบัติ

1.7 กำหนดขอบเขตของการปฏิบัติ จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้อำนาจอะไร

1.8 การกำหนดข้อมูลในแต่ละขั้นตอน

1.9 การลำดับเนื้อหาในการเรียน

2. การเตรียมข้อมูลในการพัฒนาคู่มือ

2.1 การเขียนหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อย

2.2 การจัดลำดับหัวข้อ

2.3 การวางแผนการนำเสนอข้อมูลในแต่ละหัวข้อ

2.4 การเขียนเนื้อ โดยการใช้อย่างง่าย ๆ กระชับอธิบายความหมายคำศัพท์
เฉพาะมีการยกตัวอย่างและมีการลำดับเนื้อหาขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

2.5 การสาธิตตัวอย่าง

3. การทดสอบคู่มือในหัวข้อ ดังนี้

3.1 เนื้อหาคู่มือ

3.2 รูปแบบ

3.3 ผลกระทบ

อาทิตยา โล่พัฒนานนท์ (2535, 31-35) กำหนดการจัดทำข้อมูล 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผนการร่างคู่มือ 2. การเตรียมข้อมูลในการสร้างคู่มือ 3. การทดสอบคู่มือ

การจัดทำคู่มือ คือ การสอนหรือการให้ความรู้ผ่านภาษาเขียน ดังนั้นคู่มือจึงจำเป็นต้องมีความชัดเจน ให้อ่านละเอียดครอบคลุมเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ในการจัดทำคู่มือประเภทต่าง ๆ เช่น คู่มือครู หรือ คู่มือผู้เรียนที่มีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติและแบบฝึกหัด ผู้จัดทำคู่มือควรให้อ่านละเอียดครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบุผู้คู่มือให้ชัดเจนว่าเป็นคู่มือสำหรับใคร ระดับใด

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของคู่มือให้ชัดเจน

3. ระบุคุณสมบัติว่าคู่มือนี้จะช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร ผู้ใช้จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง

4. คู่มือควรให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้ เพื่อให้การใช้คู่มือเกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด

5. คู่มือควรมีคำแนะนำแก่ผู้ใช้และสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือ

แนะนำ

6. คู่มือควรให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการ ดังนี้

6.1 ความถูกต้อง เนื้อหาสาระในคู่มือนั้นต้องมีความถูกต้องสามารถช่วยให้
ผู้ใช้คู่มือทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

6.2 ความเพียงพอ ให้เนื้อหาข้อมูลที่ละเอียดเพียงพอเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือ
สามารถทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

6.3 ความเหมาะสมของการเรียงลำดับขั้นตอน ขั้นตอนการทำและเรียงลำดับเนื้อหาอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและประหยัด

6.4 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ ภาษาที่ใช้จะต้องสื่อให้ผู้ใช้เข้าใจตรงกับ ผู้เขียนได้ง่ายดาย ไม่มีความคลุมเครือ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด หากภาษาที่ใช้ความยากและซับซ้อนควรเขียนให้เข้าใจได้ง่ายโดยใช้เทคนิคอื่น ๆ เช่น การใช้ภาพประกอบ การใช้ตารางการใช้สี จำแนก เป็นต้น

6.5 ความครอบคลุมของเนื้อหาสาระ ควรให้คำแนะนำและชี้แจงเหตุผลสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในขณะใช้คู่มือ เช่น เคล็ดลับ หรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ประสบผลสำเร็จในการใช้คู่มือ

7. คู่มือควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านหรือการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เสนอแนะ รวมทั้งมีคำตอบหรือแนวในการตอบหรือคำเฉลยให้ไว้ด้วย เพื่อผู้อ่านจะได้สามารถตรวจสอบคำตอบของตนเอง

8. คู่มือควรใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร การเน้นข้อความบางตอน การใช้สี การใช้ภาพประกอบ เป็นต้น

9. คู่มือควรให้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ซึ่งจะเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

ยุพเรศ วังยายฉิม (2540) เสนอแนวทางการพัฒนาคู่มือ ดังนี้ คือ

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของคู่มือ
2. วิเคราะห์ลักษณะของผู้ใช้
3. กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ความคิดรวบยอดการให้ความรู้
4. สรุปรายละเอียดและกำหนดจุดในการให้ความรู้
5. เขียนเนื้อหาของคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม
6. ออกแบบรูปเล่ม ภาพประกอบ และการจัดพิมพ์

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดทำคู่มือมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเสมือนเป็นแหล่งความรู้ที่ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจเนื้อได้ง่ายขึ้น ลำดับการจัดคู่มือต้องดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอนฉะนั้น ภายในคู่มือจะต้องมีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เป็นคำแนะนำในการเรียนรู้ตลอดจนเนื้อหาสาระที่ครบถ้วนเพื่อทำให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

ในการสร้างคู่มือจำเป็นต้องคำนึงถึงความสำคัญของคู่มือว่าจะสร้างความสนใจตอบข้อสงสัยหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลได้หรือไม่

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และ มาเรียม นิลพันธุ์ (2542, 17-18) ได้แยกลักษณะของคู่มือที่ดีเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาสาระในคู่มือควรตรงกับเรื่องที่จะศึกษา และไม่ซับซ้อนหรือยากเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจเปิดอ่าน

1.2 นำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับความรู้ของผู้ที่จะศึกษา

1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือผู้อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

1.4 เนื้อหาเหมาะสมแก่การนำไปอ้างอิงได้

1.5 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจได้ง่าย

1.6 ควรปรับปรุงเนื้อหาข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ

2. ด้านรูปแบบ

2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีขนาดที่เหมาะสมและมีรูปแบบชัดเจนอ่านง่าย

2.2 ควรมีภาพตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3 ควรจัดทำรูปเล่มให้มีความน่าสนใจ

2.4 การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ

2.5 การนำเสนอควรเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก หรือเป็นเรื่องๆ ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.2 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

3.3 มีข้อมูลที่สามารถใช้ประสานงานต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว

3.4 บอกสิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

กันทิมา เอมประเสริฐ (2542, 34-35) ได้ให้ความหมายของคู่มือที่ดีออกเป็น

4 ด้าน คือ

1. ด้านความสามารถในการใช้งาน

1.1 ในคู่มือควรมีเนื้อหารายละเอียดที่ตรงกับเรื่องที่จะศึกษาเนื้อหาไม่ยากจนเกินไป

- 1.2 เนื้อหาต้องเหมาะสมกับความรู้ของผู้ศึกษา
- 1.3 ผู้ศึกษาสามารถประยุกต์ข้อมูลจากในคู่มือได้
- 1.4 เนื้อหาเหมาะสมสามารถนำไปอ้างอิงได้
- 1.5 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจได้ง่าย
- 1.6 ตัวอักษรและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย
- 1.7 ควรมีภาพประกอบเนื้อหาเสมอ
- 1.8 ควรออกแบบรูปเล่ม เนื้อหาให้เกิดความน่าสนใจ
- 1.9 ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้ศึกษา
- 1.10 ควรระบุขั้นตอนวิธีใช้คู่มือให้ชัดเจน
- 1.11 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
- 1.12 มีข้อมูลสามารถติดต่อประสานงาน บอกสิทธิประโยชน์ข้อควรปฏิบัติ

ให้เข้าใจได้ง่าย

2. ด้านความเที่ยงตรงในการใช้งาน

- 2.1 ครูที่ศึกษาคู่มือสามารถจัดการเรียนรู้แล้วได้โครงการจริง
- 2.2 ผู้เชี่ยวชาญอ่านแล้วเห็นว่าเนื้อหาข้อมูลถูกต้อง มีความเหมาะสม

3. ด้านความเชื่อมั่นในการใช้งาน

- 3.1 ครูทุกคนศึกษาคู่มือแล้วปฏิบัติได้จริง
- 3.2 ครูสามารถใช้คู่มือจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานได้ในทุกวิชาหรือทุกกลุ่ม

ประสบการณ์

- 3.3 ครูทุกคนอ่านคู่มือแล้วเข้าใจตรงกัน

4. ด้านประสิทธิภาพต่อนักเรียน

- 4.1 นักเรียนที่เรียนจากคู่มือจัดการเรียนรู้ได้
- 4.2 นักเรียนมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์
- 4.3 ผลงานที่ได้ตอบสนองแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คู่มือที่ดีจะต้องคำนึงถึงความสำคัญว่าจะสร้างความสนใจตอบข้อสงสัยหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลได้หรือไม่ ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ เนื้อหาสาระในคู่มือไม่ซับซ้อนหรือยากเกินไป ระบุขั้นตอนการใช้คู่มือให้ชัดเจน การเรียบเรียงเนื้อหาต้องทันสมัยและเหมาะสมกับความรู้ของผู้ที่จะศึกษา ควรมีกรณีตัวอย่างหรือ

ภาพประกอบเพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจได้ง่าย ตัวอักษรมีขนาดและรูปแบบที่เหมาะสม
ชัดเจนอ่านง่าย ควรเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยากหรือเป็นเรื่องๆให้ชัดเจน

5. ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในเรื่องประวัติ
และภูมิหลัง ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และแบ่งข้อมูลเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ.2560

ที่มา: www.facebook.com/musicedchula สืบค้นวันที่ 23 มกราคม 2562

5.1 ประวัติส่วนตัว

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ.2560 สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ผู้เป็นครุคิตศิลป์ต้นแบบด้านการขับร้องเพลงไทยเดิมและด้านความเป็นครูดนตรีไทย เกิดเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2480 ณ บ้านดุริยประณีต เลขที่ 83 ถนนลำพู (หลังวัดสังเวชวิศยาราม) ตำบลวัดสามพระยา อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ปัจจุบันอายุ 82 ปีเป็นบุตรของ นายเหนี่ยว ดุริยพันธุ์ รัชการการคีตศิลป์นตรี กองการสังคีต กรมศิลปากร และนางเข้มซ้อย ดุริยพันธุ์(ดุริยประณีต)รัชการการคีตศิลป์นเอก กองการสังคีต กรมศิลปากร มีพี่น้องรวม 6 คน คือ 1.นางสุรางค์ ดุริยพันธุ์ 2.นายชนะ ดุริยพันธุ์ 3.นางดวงเนตร ดุริยพันธุ์ 4.นายณพพันธ์ ดุริยพันธุ์ 5.ร้อยตรีอนันต์ ดุริยพันธุ์ 6.นายพจนา ดุริยพันธุ์ ด้านชีวิตคู่ได้สมรสกับนายบุญเกิด ทองประยูร

(หย่าปีพ.ศ.2511)มีบุตรรวม 2 คน คือ 1.นายสิทธิศักดิ์ ทองประยูร (ถึงแก่กรรม) 2.นางวัชรวรรณ ดุริยพันธุ์

5.2 ประวัติด้านการศึกษา

ระดับชั้นประถมศึกษา

- โรงเรียนวรวิทย์วิทยาลัย (ท่าช้างวังหน้า) กทม.

ระดับมัธยมศึกษา

- โรงเรียนเบญจมราชาลัย กทม.
- โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ กทม.

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์เริ่มฝึกหัดขับร้องเพลงไทยตั้งแต่เยาว์วัย กับครูชม รุ่งเรือง(ดุริยประณีต) ผู้เป็นน้าสาว ได้แก่เพลงสองชั้น เพลงสามชั้น และเพลงเถาจนสามารถขับร้องเพลงไทยกับวงปี่พาทย์ คณะดุริยประณีต ของครูสุข และครูแถม ดุริยประณีต ผู้ที่เป็นตายายจากนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีโอกาสได้เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูชมจนถึงอายุ 13 ปี นอกจากนี้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ยังได้เรียนรู้การเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ระนาดเอก ซอวงใหญ่ ซอด้วง ซออู้ ซึ่งมีส่วนทำให้เข้าใจการขับร้องเพลงและภาษาดนตรีได้ดียิ่งขึ้น

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีความเป็นศิลปินอย่างเต็มตัวด้วยพรสวรรค์และสายเลือด ตั้งแต่เด็กที่มักจะติดตามบิดาและมารดาไปชมละครที่โรงละครกรมศิลปากรอยู่เสมอทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เกิดความสนใจและมีใจรักในการขับร้องเพลงไทย ต่อมาครูเชื้อม (สุตา) เขียววิจิตร(ดุริยประณีต) ผู้เป็นป้า ได้เห็นความสามารถด้วยน้ำเสียงอันไพเราะ ความสามารถในการจำเนื้อร้องทำนองเพลง และการถ่ายทอดอารมณ์เพลงจึงให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ร่วมขับร้องเพลงละครจนได้ออกงานอย่างจริงจัง ผลงานที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ภาควิไมใจและตราตรึงอย่างหาที่สุดมิได้คือ เมื่ออายุ 15 ปี ได้ถวายการขับร้องต่อหน้าพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการขับร้องและบรรเลงวงอังกะลุงรุ่นเด็ก ซึ่งเป็นลูกหลานของครูสุข และครูแถม ดุริยประณีต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดขับร้องเพลงไทย ในงานกาชาดและงานศิลปหัตถกรรมต่อเนื่องกันหลายปี ในการนี้ได้เข้าเฝ้ารับพระราชทานถ้วยรางวัลจากพระหัตถ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ได้เรียนและต่อเพลงกับครูเข้มซ้อย ผู้

เป็นมารดาจนสามารถขับร้องเพลงไทยประเภทต่าง ๆ ได้อย่างประณีต ตลอดจนการร้องเพลงหุ่นกระบอก การร้องเพลงพื้นบ้าน และสามารถขับเสภาได้ทุกสำเนียง นอกจากนี้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ยังได้เรียนรู้เทคนิคการขับร้องเพลงไทยจากบรมครูหลายท่าน ได้แก่ ครูสุดา เขียววิจิตร (ผู้เป็นป้า) ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ (ผู้เป็นบิดา) ครูแถม ดุริยประณีต (ผู้เป็นยาย) ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต (ศิลปินแห่งชาติ ผู้เป็นน้า) ครูชม รุ่งเรือง (ผู้เป็นน้า) ครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูศรีนาฏ เสริมสิริ ครูจิรัส อัจฉนรงค์ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูมนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ) ร้อยเอกชิต แฉ่งฉวี และศาสตราจารย์นายแพทย์สุเ็ดด คชเสนี

5.3 ผลงานด้านการสอน

พ.ศ.2502 – 2504

- ครูสอนวิชาขับร้องเพลงไทยให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนราชินี ถนนมหาธาตุ

พ.ศ.2505 – 2520

- ครูสอนขับร้องเพลงไทย ประจำแผนกนาฏดุริยางค์ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม

พ.ศ.2520 – 2540

- เจ้าหน้าที่นักจัดรายการ ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.)

พ.ศ.2514 – 2530

- อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ภาควิชานาฏยสังคีตคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

พ.ศ.2520 – 2522

- อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ชุมนุมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ.2533 – ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสอนวิชาขับร้องเพลงไทย 1 – 2 (การขับร้องเพลงไทย) สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2546

- อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทยโรงเรียนวัดปทุมวนาราม

- อาจารย์ผู้สอนกลวิธีการขับร้องเพลงไทยและผู้ให้ข้อมูลศิลปะนิพนธ์
หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะนาฏดุริยางค์
สถาบันศิลปวัฒนธรรมศิลปกรรมศิลปากร

พ.ศ.2547 – ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษวิชาการขับร้องเพลงไทยโรงเรียนราชวินิตมัธยม

พ.ศ.2548 – ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทยโรงเรียนเทพศิรินทร์

พ.ศ.2549

- อาจารย์พิเศษสอนการขับร้องเพลงไทยให้นักเรียนโรงเรียนบุญวัฒนา

พ.ศ.2549 – 2550

- อาจารย์พิเศษสอนรายวิชาอาศรมศึกษา ตามหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2555 – ปัจจุบัน

- อาจารย์พิเศษสอนวิชาทักษะดนตรีไทย (ขับร้องไทย) 1-7 สาขาวิชาดนตรี
ศึกษาภาควิชาศิลปดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2560

- วิทยากรสอนขับร้องเพลงไทย ให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี และด้านนาฏศิลป์ รุ่นที่ 3 จัดโดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ.2561

- วิทยากรสอนขับร้องเพลงไทย ให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้าน
ทัศนศิลป์ ด้านดนตรีและด้านนาฏศิลป์ รุ่นที่ 4 จัดโดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4 ผลงานด้านการขับร้อง

- ขับร้องเพลงลาวดำเนินทราย ให้กับละครเพลงไทยสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
ในปี พ.ศ. 2505

- ขับร้องเพลงแขกสาหร่าย โดยนำบทประพันธ์คำกลอนของนายถนอม นาควัชร
เป็นเพลงนำรายการในการประกวดขับร้องเพลงฆ้องทองคำ

- ขับร้องเพลงประกอบการแสดงโขน-ละคร คณะนาฏราชย์ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

- ขับร้องเพลงไทยได้รับรางวัลชนะเลิศและได้ขับร้องเพลงถวายเฉพาะพระพักตร์ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลจากพระหัตถ์ ณ พลับพลาที่ประทับ บริเวณสนามหญ้าหน้าสถานเสาวภาในงานกาชาด

- ขับร้องเพลงบังใบ เป็นเพลงนำละครเรื่อง “มายา”

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงเสริมมิตรบรรเลง โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ร่วมทรงซอด้วง ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- ขับร้องเพลงถวายในการประชันวงปี่พาทย์หน้าพระที่นั่ง ระหว่างวงบ้านบางลำพู (คณะดุริยประณีต) กับวงบ้านบางกะปิ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยมหิดล

- ขับร้องเพลงพม่าห้าท่อน สามชั้น ถวายในงาน 100 ปีสายสกุลดุริยประณีต ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- ขับร้องสัทวากลอนสดในงานฉลอง 200 ปี กวีเอกของโลกสุนทรภู่โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ร่วมทรงสัทวา และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ขับร้อง บทสัทวาพระราชนิพนธ์ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมรายการถ่ายทอดสดให้กับ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพอากาศ 9 อ.ส.ม.ท.

- ขับเสภาประกอบสารคดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี เนื่องในวันมหามงคลวโรกาสวันพระราชสมภพ และขับร้องถวายอาลัยสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพอากาศ 9 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ภาค F.M 100.5 MHZ และ A.M. 1143 KHZ

- ขับร้องเพลงประกอบการแสดงเนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลอง 150 วันพระราชสมภพ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า

- ขับร้องเพลงออกทะเล 3 ชั้น บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการประชันวงปี่พาทย์ เทศกาลลายลักษณ์อักษรศิลป์ ณ บริเวณสังคีตศาลา

- เป็นวิทยากรขับร้องเพลงหุ่นกระบอกเรื่องพระอภัยมณี เพื่อการศึกษาในวันสุนทรภู่ ให้กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2545

- ขับร้องเพลงถวายราชสดุดีสมเด็จพระบรมชนกนาถ ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2548

- ขับร้องเพลงบันทึกเสียงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวณจิตรลดา

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และบันทึกเทปโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2548

- ขับร้องเพลงบันทึกเสียงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิตสวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2548

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิตถวายชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บันทึกเสียงและออกอากาศ ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2548

- ขับร้องเพลงเต่ากินผักบุ้ง 2 ชั้นร่วมกับนักเรียนของโรงเรียนดนตรีมูลนิธิดุริยประณีต ณ สังคีตศาลา กรมศิลปากรในเดือนธันวาคม 2548

- ขับร้องเพลงร่วมกับเดี่ยวซิมเพลสซาร์ 3 ชั้น ในการบรรเลงดนตรีไทย “วิเศษศิลป์ ปีนสยาม” ถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระเทพรัตนฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- ขับร้องเพลงเขมรราชบุรี 3 ชั้น ในวงมโหรีเครื่องใหญ่ของคณะครูดนตรีไทย โรงเรียนมูลนิธิดุริยประณีต ณ สังคีตศาลา กรมศิลปากร ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2550

- ขับร้องเพลงปลาทอง เถา ในวงมโหรีถวายเฉพาะพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ พระราชมณเฑียรราชวังปทุมไท

- ขับร้องเพลงเทพนทมิตร ในวงดนตรีปี่พาทย์ผสมเครื่องสาย รวมศิษย์จำนวน 30 คน จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ และคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรม ในวันที่ 7 สิงหาคม 2561

- ขับร้องเพลงมุล่ง ในวงจะเข้หมู่ รวมศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันคณะครูศาสตร์ งานครูศาสตร์คอนเสิร์ต ครั้งที่ 37 “ชีวิตบรรเลงบทเพลงดำเนิน” ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดโดยภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 19 มีนาคม 2562

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพล นาคะเต (2555) ได้ศึกษาและวิเคราะห์อัตลักษณ์การขับร้องเพลงไทยประเภท เพลงทยอย และศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงทยอยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ผลการศึกษาพบว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีอัตลักษณ์การขับร้องเพลงทยอย 4 ประการ 1) การเอื้อนที่มีความละเอียดลออ มีการเน้นเสียงหนัก เบา 2) การเน้นการหายใจที่ถูกที่ตามวรรคตอน ทำให้การขับร้องเพลงไทยเป็นไปอย่างราบรื่น 3) การใช้กลวิธีการร้องเฉพาะตัวที่ครูได้รับการถ่ายทอดมาจากครูเข้มชัย ดุริยพันธุ์ โดยครูกิดค้นเทคนิคการเอื้อนแบบพิเศษเพิ่มเติมเพื่อความไพเราะ 4) คุณภาพเสียงของครูที่เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ความแข็งแรงของการออกเสียงและความแม่นยำร้อง ตลอดจนการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในบทเพลง ในด้านกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงทยอยสามารถสรุปได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) พิจารณาทำความเข้าใจในบทร้องเสมอ 2) การให้ความสำคัญต่ออารมณ์ความรู้สึกของบทเพลง 3) การแบ่งวรรคการหายใจที่ถูกต้อง 4) การเพิ่มเทคนิคลีลาให้มีความวิจิตรงดงาม 5) ผู้ขับร้องจะต้องมีความเข้าใจทฤษฎีการขับร้องและองค์ประกอบของดนตรีไทย

ภรภัทร์ กุลศรี (2550) ได้วิเคราะห์เพลงทยอยเดี่ยว ทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ พบว่า รูปแบบทำนองของเพลงแบ่งออก 5 ส่วน คือ ทำนองขึ้นต้นเพลง การร้องเอื้อนลอยครวญ การดำเนินทำนองเพลง การเอื้อนลงบนทำนองเพลง และส่วนทำนองลงจบ และพบว่ามีส่วนทำนองของเพลงทยอยในปรากฏในเพลงทยอยเดี่ยว ระเบียบวิธีการบรรเลงใช้หน้าทับสองไม้ดี ประกอบ แต่ทั้งนี้ไม่นิยมนำมาร้องในงานพิธีกรรมใดๆและไม่นำมาเผยแพร่สู่สาธารณชน การขับร้องเพลงทยอยเดี่ยว ทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีคำศัพท์ที่ใช้แทนกลวิธีเฉพาะคือ ร่อนผิวลมและร่อนน้ำลึก และมีการใช้เสียงที่เป็นเสียงในหลุมช่วยทำให้ทำนองเกิดความไพเราะยิ่งขึ้น

วสันต์ชาย มงคลศรี (2561) ได้สร้างคู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกขึ้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ปฏิบัติดนตรีไทยได้อย่างลึกซึ้งมาจากปัจจัยภายใน คือ เซวปัญญาและความถนัดด้านดนตรี ปัจจัยภายนอก คือ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว แนวทางการถ่ายทอดการตีกลองแขกของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีเทคนิคการสอน 5 เทคนิค ได้แก่ การช่วยผู้เรียนจดจำหน้าทับ การกระตุ้นผู้เรียน การแก้ปัญหาผู้เรียน การแก้ไขสระกล่อมเนื้อของผู้เรียน การท่วงโน้ตหน้าทับ 2) คู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกขึ้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ประกอบด้วย ประวัติกลองแขก โครงสร้าง การฝึกทักษะการตี หน้าทับขึ้น

พื้นฐานการดูแลรักษา โดยมีหลักการสอนเทคนิคที่สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการสอนได้สมบูรณ์

อุทัย ศาสตรา (2553) ได้ศึกษากระบวนการถ่ายการบรรเลงระนาดเอกของครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า 1) ครูประสิทธิ์ ถาวร ได้รับการถ่ายทอดจากหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) จนเชี่ยวชาญดนตรีไทยทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติรวมถึงการถ่ายทอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรเลงระนาดเอก ลูกศิษย์ของครูประสิทธิ์ ถาวร ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ครูประสิทธิ์ ถาวรมีลักษณะการสอน 2 ลักษณะ คือ การสอนควบคู่การปรับวงที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ และการสอนตามชนบทโบราณเป็นการสอนที่บ้าน ครูยึดหลักการสอน 4 ประการ ได้แก่ สอนตามความสามารถของผู้เรียน เน้นวิธีการบรรเลงที่ถูกต้องตามแบบแผนอย่างเป็นขั้นตอนมากกว่าบทเพลง ด้วยการสอนแบบมุขปาฐะคือการอธิบาย สาธิต ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง 2) คู่มือการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นพื้นฐาน ของครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ ประกอบด้วย คำชี้แจง เนื้อหาสาระ การฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอก วิธีการสอนการบรรเลงระนาดเอกขั้นพื้นฐาน การวัดและการประเมินผล และแหล่งข้อมูล

เสาวภาคย์ อุดมวิชัยวัฒน์ (2559) การวิเคราะห์อัตลักษณ์ความเป็นครูดนตรีไทยของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ ผลการวิจัย พบว่า อัตลักษณ์ความเป็นครูดนตรีไทยของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ ท่านเป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำพูดสอนศิษย์ด้วยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ต่อทุกคน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 2) ด้านคุณธรรม ท่านเป็นผู้มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณทุกคน ตลอดจนสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นผู้ยึดหลักของพรหมวิหาร 4 เป็นคุณธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น 3) ด้านการสอน ท่านเป็นผู้มีความรู้จริงในเรื่องที่สอน มีความแตกฉานในองค์ความรู้ด้านดนตรีไทยรอบด้าน มีการวางแผนการสอนดนตรีไทยเพื่อให้เป้าหมายเหมาะสมกับผู้เรียนทุกคน ยึดหลักการสอนให้ผู้เรียนเป็นนักดนตรีที่ดีควบคู่กับความเก่งดนตรี และมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัย เรื่องการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีการเก็บข้อมูลการวิจัยจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต กระบวนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) และผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดสามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 แนวคิดทฤษฎีการสอน ได้แก่ ความหมายของการสอน องค์ประกอบของการสอน ความสำคัญของการสอนดนตรี พฤติกรรมการสอนดนตรี จิตวิทยาการสอนดนตรี การวัดและการประเมินผลทางดนตรี

1.2 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย ได้แก่ ความหมายของการขับร้องเพลงไทย ประเภทของการขับร้องเพลงไทย กลวิธีการขับร้องเพลงไทย การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย

1.3 คู่มือการสอน ได้แก่ ความหมายของคู่มือ ประเภทของคู่มือ การจัดทำคู่มือ ลักษณะของคู่มือที่ดี

1.4 ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ได้แก่ ประวัติส่วนตัว ประวัติด้านการศึกษา ผลงานด้านการสอน ผลงานด้านการขับร้อง

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้ถ่ายทอดการขับร้อง คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

2.2 ผู้รับการถ่ายทอด คือ ศิษย์ที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลอัตลักษณ์และกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาพร้อมการสาธิตซึ่งเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้กรอบทฤษฎีการศึกษาของสไตเนอร์ (Stiner Elizabeth, 1988) สามารถแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 2 ขั้นตอน คือ การเก็บข้อมูลจากเอกสารหลักฐานงานวิจัยต่าง ๆ และการเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์หรือการสังเกตโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ขั้นการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกเสียงการบันทึกภาพหนึ่งการบันทึกภาพเคลื่อนไหว

3.1.2 ขั้นการศึกษาตำราวิชาการ งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรี ซึ่งประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และกระบวนการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และ การสังเกต

3.2.1 การสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดแนวคำถาม และประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นคำถามหรือการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นที่ 2 การร่างประเด็นคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยแบ่ง 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ถ่ายทอด คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการถ่ายทอด คือ ศิษย์ที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเนื้อหา ความถูกต้องครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยรายชื่อ โดยมีรายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทยและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทศรี วิชาการด้านดุริยางค์ไทยหรือดนตรีศึกษาที่มีผลงานเอกสาร บทความวิชาการ ตำราต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ

3. อาจารย์รณชัย บุญลือ ตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการด้านการสอนดนตรีไทย สังกัดโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การตรวจสอบความตรงเนื้อหาความถูกต้องครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยรายชื่อ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลหรือไม่ โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และให้คะแนนดังนี้

คุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหารายชื่อ (item content validity) วัตถุประสงค์ของการวิจัยใช้ค่าสถิติ ที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่ได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

หลังจากนั้น จึงนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูล โดยใช้สูตร (วรณี แกมเกตุ, 2551)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ดังนี้
 ถ้า $IOC > 0.5$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ถ้า $IOC \leq 0.5$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จะใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5
 ขึ้นไป

จากผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ (item content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สรุปได้ว่า ข้อคำถาม/ประเด็นการวิเคราะห์เอกสารทุกข้อ/ทุกประเด็น มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเก็บข้อมูล แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.2.2 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสังเกตกระบวนการถ่ายถอดการขับร้องเพลงไทย คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทุกขั้นตอนซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดหัวข้อ เนื้อหา และขอบเขตแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบของแบบสังเกต โดยผู้วิจัยเลือกใช้แบบปลายเปิด ผู้วิจัยสามารถจดบันทึกได้อย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 นำแบบสังเกตไปใช้เก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการถ่ายถอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยวิธีการนำเสนอแบบความเรียง ในประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์กระบวนการถ่ายถอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสอนของอลิซเบธ สไตเนอร์ (Stiner Elizabeth, 1988) 4 ด้าน ดังนี้

- ด้านผู้สอน ได้แก่ ภูมิหลังด้านดนตรีไทย อัตลักษณ์ และคุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ชุดที่ 1 คือแบบ

สัมภาษณ์ครูผู้สอน การบันทึกเสียง และการบันทึกภาพนิ่ง จากครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

- ด้านผู้เรียน ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียนและเจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย โดยวิเคราะห์จากการสังเกตการสอนแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์โดยแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน และแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 คือแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน ที่ผ่านการตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และการบันทึกเสียง

- ด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ ความหมายของการขับร้อง ประเภทของการขับร้อง กลวิธีการขับร้อง การเลือกบทเพลง ความแม่นยำในการขับร้อง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง โดยวิเคราะห์จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทย คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทุกขั้นตอน ตลอดจนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตำราวิชาการต่าง ๆ

- ด้านกระบวนการสอน ได้แก่ ขั้นตอน หลักการสอนที่ครูยึดเป็นแนวทางในการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทย การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน โดยวิเคราะห์จากสัมภาษณ์โดยแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 คือแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน และแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 คือแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน ที่ผ่านการตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ตลอดจนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตำราวิชาการต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จากการศึกษา วิเคราะห์ และเรียบเรียงเอกสารอย่างเป็นระบบในลักษณะของหนังสือคู่มือ ซึ่งประกอบด้วย

- 5.1 ปก
- 5.2 คำนำ
- 5.3 สารบัญ
- 5.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
- 5.5 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
- 5.6 หลักการขับร้องเพลงไทย
- 5.7 แบบฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

5.8 การวัดและการประเมินผล

5.9 แหล่งอ้างอิง

ในการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการสร้างคู่มือออกเป็น 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การกำหนดการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือ กลวิธีการขับร้องเพลงไทยขั้นพื้นฐาน ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้สอนผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ หลักการขับร้อง การเปล่งเสียง การแบ่งวรรคของบทร้อง การแบ่งวรรคตอนการหายใจ การเอื้อนรูปแบบต่าง ๆ การถ่ายทอดอารมณ์เพลง เทคนิคลีลาทางร้องลักษณะพิเศษ และบทเพลงที่นำมาใช้เป็นแบบฝึกขับร้องขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์หาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ลำดับขั้นตอนเนื้อหาสาระที่ปรากฏรวมถึงสิ่งที่ครูเน้นย้ำและให้ความสำคัญตลอดการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น การวัดและการประเมินผลของผู้เรียนที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) นำมาใช้เป็นเกณฑ์เพื่อวัดพัฒนาการทักษะด้านการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อนำมาสรุปและเรียบเรียงเป็นคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 3 เรียงเรียงเนื้อหากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตามรูปแบบคู่มือที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เพื่อให้ตรงตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีรายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทยและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทศิริ วิชาการด้านดุริยางค์ไทยหรือดนตรีศึกษาที่มีผลงานเอกสาร บทความวิชาการ ตำราต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับ

3. อาจารย์รณชัย บุญลือ ตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการด้านการสอนดนตรีไทย สังกัดโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้สร้างและแบ่งหัวข้อแบบประเมินคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านรูปแบบ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านภาพรวม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความเหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าคะแนนจากการ ประเมินคู่มือ โดยการคำนวณคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีระดับความเหมาะสม และการแปลความหมายดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมและความสอดคล้องของคู่มือ การขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงดำเนินการ เขียนคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญมาทำ การวิเคราะห์เรียบเรียงเพื่อดำเนินการสรุปและอภิปรายผลลงในปริญญานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ตอนที่ 2 คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ตอนที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านผู้สอน ได้นำเสนอข้อมูลประวัติของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1.1 ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

1.1.1.1 ด้านประวัติส่วนตัว

1.1.1.2 ด้านการศึกษา

1.1.1.3 ด้านการทำงาน

1.1.1.4 ด้านการสอน

1.1.1.5 ด้านผลงาน

1.1.2 คุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1.1.2.1 ด้านบุคลิกภาพ

1.1.2.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.1.2.3 ด้านองค์ความรู้

1.1.2.4 ด้านการถ่ายทอด

แสดงให้เห็นว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูศิลปินต้นแบบผู้ควรค่าแก่การยกย่องให้เป็นแบบอย่างด้านการสอนขับร้องเพลงไทย ด้วยประวัติและผลงานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นความสำเร็จด้านคีตศิลป์ไทยทั้งด้านความเป็นศิลปินและความเป็นครู จนได้รับการยอมรับในสังคมดนตรีไทย

1.2 ด้านผู้เรียน นำเสนอผลการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้พิจารณาคุณสมบัติผู้เรียนขับร้องเพลงไทย ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน และ เจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย

1.3 ด้านเนื้อหาสาระ นำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ปรากฏในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิคนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

1.4 ด้านกระบวนการสอน นำเสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

1.4.1 ขั้นตอนการสอน คือกระบวนการสอนอย่างเป็นขั้นตอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเสนอการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติ ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ สามารถขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้ถูกต้อง

1.4.2 หลักการสอน เป็นวิธีการสอนที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยึดเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ นำเสนอรูปแบบการสอนที่นำมาประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมสามารถพัฒนาจุดเด่นหรือแก้ไขจุดด้อยในการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของผู้เรียนแต่ละคนได้

1.4.3 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นวิธีการสอนคุณธรรมจริยธรรมที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปลูกฝังให้แก่ผู้เรียนในระหว่างการเรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น นำเสนอวิธีการถ่ายทอดตลอดจนการวางตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ซึ่งทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยสร้างคุณลักษณะการเป็นนักดนตรีที่ดี

1.1 ด้านผู้สอน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเนื้อหาตามผู้สอน คือครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1.1 ภูมิหลังด้านดนตรีไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้แก่

1.1.1.1 ด้านประวัติส่วนตัว

ภาพประกอบ 3 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์ไทย)

ที่มา: www.facebook.com/musicedchula สืบค้นวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2562

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ในปี พ.ศ. 2560 ปัจจุบันอายุ 83 ปี เกิดวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2480 ณ บ้านดุริยประณีต เลขที่ 83 ถนนลำพู (หลังวัดสังเวชวิศยาราม) ตำบลวัดสามพระยา อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คือ บรมครูท่านหนึ่งของเมืองไทยผู้สร้างคุณูปการด้านคีตศิลป์ต่อเนื่องยาวนานกว่า 8 ทศวรรษ ด้วยน้ำเสียงและกลวิธีการขับร้องอันไพเราะผ่านกระบวนการถ่ายทอดด้วยความประณีตทำให้เสียงร้องของท่านเข้าไปก้องวนในใจของผู้ฟัง ท่านเป็นผู้พร่ำพร้อมด้วยประสบการณ์การสอน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญอย่างยิ่งในเรื่องการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทยให้แก่ลูกศิษย์ลูกหามากมาย ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันท่านยังคงถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านคีตศิลป์ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยม เพื่ออนุรักษ์และถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านคีตศิลป์ไทย

ซึ่งเป็นสมบัติของชาติให้แก่คนรุ่นหลัง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ไม่ได้เป็นเพียงศิลปินแห่งชาติเท่านั้น แต่ท่านยังเป็น “ครุฑศิลป์ต้นแบบ” ด้านการขับร้องเพลงไทยเดิม

บิดาชื่อ นายเหนียว ดุริยพันธุ์ อาชีพ ข้าราชการคีตศิลปินตรีกองการสังคีต กรมศิลปากร

มารดาชื่อ นางแหม่มซ้อย ดุริยพันธุ์ (ดุริยประณีต) อาชีพ ข้าราชการคีตศิลปินเอก กองการสังคีต กรมศิลปากร

พี่น้อง เป็นบุตรคนที่ 1 ในพี่น้องจำนวน 6 คน ได้แก่

1. นางสาวครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2480	
2. นายชนะ ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2481	(ถึงแก่กรรม)
3. นางดวงเนตร ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2482	(ถึงแก่กรรม)
4. นายนฤพนธ์ ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2483	
5. ร้อยตรีอนันต์ ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2484	
6. นายพจนา ดุริยพันธุ์	เกิดพุทธศักราช 2489	

ภาพประกอบ 4 พี่น้องของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่มา: www.thegoboy.blogspot.com สืบค้นวันที่ 12 มีนาคม 2562

สามี ชื่อ นายบุญเกิด ทองประยูร (หย่าขาดจากกันด้วยหมายศาล ปี พ.ศ.2511)

บุตร มีบุตรจำนวน 2 คน เป็นชาย 1 คน และ หญิง 1 คน คือ

1. นายสิทธิศักดิ์ ทองประยูร (ถึงแก่กรรม)

2. นางวัชรวรรณ ดุริยพันธุ์ (มีสีล) สำเร็จการศึกษาปริญญา-

ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกขบร้องไทย ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.1.2 ด้านการศึกษา

1) การศึกษาสามัญ

ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวรวิทย์วิทยาลัย (ท่าช้างวังหน้า) ถนนพระอาทิตย์ กทม.

ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเบญจมราชาลัย กทม.

โรงเรียนพระศรีอริยวิมลสรณ์ กทม.

2) การศึกษาด้านดนตรี

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีความเป็นศิลปินอย่างเต็มตัวด้วยพรสวรรค์และสายเลือด ตั้งแต่เด็กครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มักจะติดตามคุณพ่อคุณแม่ไปชมละครที่โรงละครกรมศิลปากรเมื่อมีงานต่างๆอยู่เสมอ ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ซึมซับและเกิดความสนใจในการขับร้องเพลงไทย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มฝึกหัดขับร้องเพลงไทยตั้งแต่เยาว์วัยกับ ครูหม รุ่งเรือง (ดุริยประณีต) ผู้เป็นน้าสาว ได้แก่เพลงสองชั้น ต่อมาครูเชื้อม (สุดา) เขียววิจิตร(ดุริยประณีต) ผู้เป็นป้า ได้เห็นความสามารถด้วยน้ำเสียงอันไพเราะ และความสามารถในการจำเนื้อร้องทำนองเพลงการถ่ายทอดอารมณ์ได้แม่นยำ จึงได้ต่อเพลงเพลงสามชั้น และเพลงเถาจนครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ สามารถขับร้องเพลงไทยกับวงปี่พาทย์ คณะดุริยประณีต ของครูสุข และครูแถม ดุริยประณีต ผู้ที่เป็นตายาย จากนั้นครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้รับโอกาสจากครูเชื้อม (สุดา) เขียววิจิตร (ดุริยประณีต) ให้ร่วมขับร้องเพลงละครจนได้ออกงานอย่างจริงจัง

ผลงานที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ภาควิชาและตราตรึงอย่างหาที่สุดมิได้คือ เมื่ออายุ 15 ปี ได้ถวายการขับร้องต่อหน้าพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการขับร้องและบรรเลงวงอังกะลุงรุ่นเด็ก ซึ่งเป็นลูกหลานของครูสุข และครูแถม ดุริยประณีต ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

ภาพประกอบ 5 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เมื่อครั้งยังสาว

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

แม้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จะมีความสามารถด้านการขับร้องอย่างโดดเด่นเพียงใด แต่คุณพ่อของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คือครูเหนียว ดุริยพันธุ์ ก็ไม่สนับสนุนให้ยึดเป็นอาชีพหลัก เหตุเพราะท่านรู้ดีว่าการมีอาชีพเป็นนักร้องนักดนตรีนั้นมีความเหนื่อยยากและไม่มีความแน่นอนในชีวิต จึงไม่ได้รับการส่งเสริมให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์เหมือนเด็กคนอื่นในสมัยนั้น

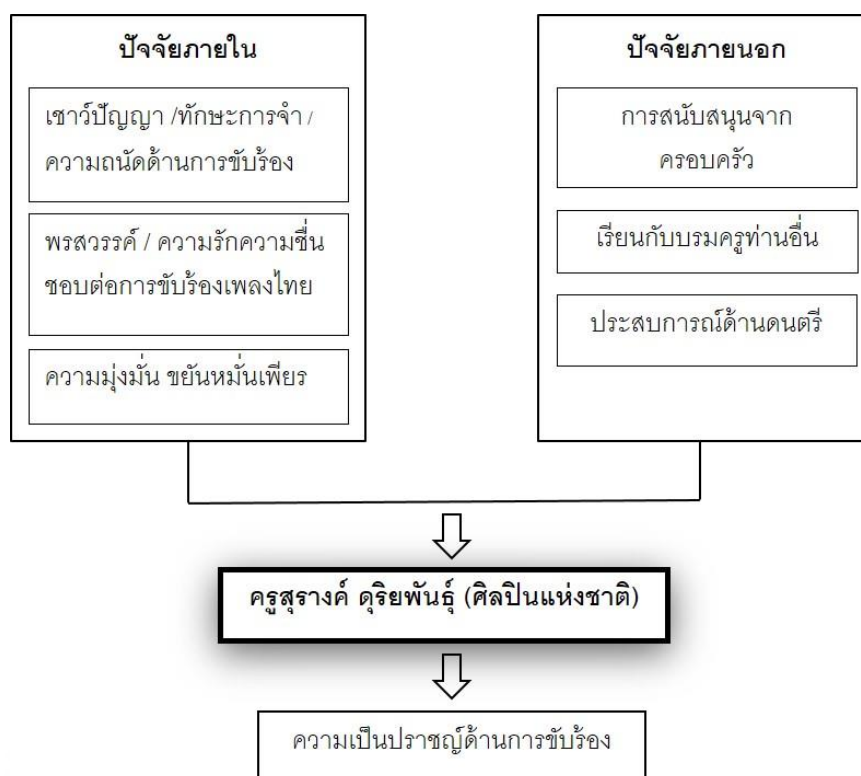
หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้เข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวรุดมิวิทยาลัย์ ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1-4 และเริ่มเข้ารับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมปีที่ 1 ที่โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ แต่ภายหลังได้ย้ายมาเรียนที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย จึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้ประกวดขับร้องเพลงไทยตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-7 ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดขับร้องเพลงไทยระดับมัธยมศึกษา ในงานกาชาดและงานศิลปหัตถกรรมต่อเนื่องมาโดยตลอด จัดโดย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ในสมัยนั้น การประกวดรายการนี้ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้เข้าเฝ้ารับพระราชทานถ้วยรางวัลจากพระหัตถ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถอันเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้ครูเป็นอย่างยิ่ง

จากนั้นเหตุการณ์ที่เป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของชีวิตก็มาถึงเนื่องจากคุณพ่อของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ทำให้คุณแม่ต้องถ่างทอดวิชาความรู้ในการขับร้องเพลงทั้งหมดที่มีให้เพื่อเป็นวิชาติดตัวให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ นำไปใช้ในอนาคต

แม้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จะไม่ได้ศึกษาด้านการขับร้องเพลงไทยจากสถาบันการศึกษาแต่ความรู้ความสามารถที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีนั้นไม่ด้อยไปกว่าผู้อื่น เนื่องจากครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีคุณแม่คือครูเข้มซ้อย ดุริยพันธุ์ ซึ่งเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียงของกรมศิลปากร

ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านการขับร้องมาจากบรมครูดนตรีไทยหลายท่าน เช่น พระยาเสนาะดุริยางค์ จึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ได้รับความรู้ด้านการขับร้องตามแนวทางของพระยาเสนาะดุริยางค์มาจากคุณแม่ทั้งหมด จนสามารถขับร้องเพลงไทยประเภทต่างๆได้อย่างประณีตละเอียดละออ ตลอดจนการร้องเพลงหุ่นกระบอก การร้องเพลงพื้นบ้าน และสามารถขับเสภาได้ทุกสำเนียง นอกจากนี้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ยังได้เรียนรู้เทคนิคการขับร้องเพลงไทยจากบรมครูหลายท่าน ได้แก่ ครูสุดา เขียววิจิตร (ผู้เป็นป้า) ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ (ผู้เป็นบิดา) ครูแถม ดุริยประณีต (ผู้เป็นยาย) ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต (ศิลปินแห่งชาติ ผู้เป็นน้า) ครูชม รุ่งเรือง (ผู้เป็นน้า) ครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูศรีนาฏ เสริมสิริ ครูจิรัส อัจฉรวงศ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูมนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ) ร้อยเอกชิต แฉ่งฉวี และศาสตราจารย์นายแพทย์สุเอ็ด คชเสนี

จากการศึกษาประวัติด้านดนตรีของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถสรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถจนได้รับการยอมรับว่าเป็นปราชญ์ด้านคีตศิลป์ไทยโดยพรสวรรค์และสายเลือด เนื่องจากครูเกิดในครอบครัวนักดนตรีคือคณะดุริยประณีตของครูสุขและครูแถม ดุริยประณีต ผู้เป็นตาและยายมีคุณพ่อและคุณแม่ที่เป็นบรมครูด้านขับร้องเพลงไทยของกรมศิลปากร แวดล้อมด้วยเครือญาติ ได้แก่ ลุง ป้าน้ำ ที่เป็นนักร้องนักดนตรีที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากวงการดนตรีไทยได้แก่ ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ ครูแซมซ้อย ดุริยพันธุ์ ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต ครูสุดา เขียววิจิตร ครูชม รุ่งเรือง จึงทำให้ครูซึมซับและได้รับการถ่ายทอดวิชาการขับร้องเพลงไทยมาตั้งแต่ครุอายุ 8 ขวบ ด้วยประสบการณ์ความรู้ที่ได้รับประกอบกับพรสวรรค์ที่ครูมี จึงทำให้ครูเป็นผู้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทยทั้งเรื่องปฏิบัติและทฤษฎีอันเป็นผลมาจากปัจจัย 2 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือเชาว์ปัญญา ความรู้ ความสามารถด้านการจดจำ และความถนัดด้านการขับร้อง ประกอบกับครูมีความรักชื่นชอบต่อการขับร้องเพลงไทย จึงทำให้ครูมีความสุขที่ได้เรียนขับร้องจนเกิดความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรต่อการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการขับร้องของตนเอง ปัจจัยภายนอก คือ ครูได้รับการสนับสนุน จากบุคคลในครอบครัว และมีโอกาสได้เรียนขับร้องเพลงกับบรมครูท่านอื่นได้แก่ ครูเจริญใจ สุนทร วาทิน ครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ ร้อยเอกชิต แฉ่งฉวี ครูจิรัส อัจฉรวงศ์ ศาสตราจารย์นายแพทย์สุเอ็ด คชเสนี ครูศรีนาฏ เสริมสิริ ครูมนตรี ตราโมท นับเป็นการเพิ่มพูนความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทย ของครูให้มากขึ้น ทำให้ครูได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการพัฒนาทักษะด้านคีตศิลป์

ภาพประกอบ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นปราชญ์ด้านการขับร้องของ
ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่มา: ลภัสรดา ไววิลา

1.1.1.3 ด้านการทำงาน

หลังจากเรียนจบครูสุรางค์ได้รับบรรจุเป็นครูสอนขับร้องเพลงไทยที่โรงเรียนราชินีในปี พ.ศ. 2502 ท่านทำงานอยู่ที่นี่ได้ รว 3 ปี ต่อมาได้มีการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งแรกเมื่อ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 คือสถานีช่อง 4 บางขุนพรหม ซึ่งมีนายจ่านอง รังสิกุล เป็นผู้อำนวยการฝ่ายจัดรายการ (นักสื่อสารมวลชนชื่อดังผู้ร่วมก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 (บางขุนพรหม) ได้มีโอกาสพบกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จึงมีการชักชวนให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มาทำงานที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม โดยให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ รับหน้าที่ในตำแหน่งสอนขับร้องให้แก่นักแสดงซึ่งเป็นงานที่ครูรักและมีความสุขมาก ตามคำกล่าวของครูดังนี้

“งานแรกที่ได้ทำคือการสอนขับร้องให้กับดาราที่อยู่ในช่องทั้งรุ่นใหญ่รุ่นเล็ก และดาราฝึกหัด เช่น คุณฉลอง สิมะเสถียร สมัยก่อนการเป็นดารานั้นต้องมีความสามารถที่หลากหลาย จะต้องมีความรู้การร้องเพลงและนาฏศิลป์เป็นพื้นฐาน นักร้องดังของช่อง เช่น คุณนงลักษณ์ ไรจนพวรรณ และ คุณกนกวรรณ ด้านอุดม ซึ่งครูเป็นผู้สอนพวกเขา นอกจากนี้ครูก็ทำหน้าที่ควบคุมประสานงานเกี่ยวกับดนตรีไทย และ เป็นผู้ขับร้องเพลงไทย ออกอากาศ ด้วยเวลาว่างงานโยธาพิทยานันทหารเรือ ทหารบก ส่วนมากจะเชิญมาในรายการรายการให้ร้องเพลง”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 7 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงกับวงดนตรีสากล

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ทำงานกับช่อง 4 บางขุนพรหมถึง พ.ศ. 2505 จนกระทั่งสถานีเปลี่ยนแปลงมาเป็น ช่อง 9 อสมท. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ก็ได้เข้าบรรจุทำงานต่อทันที และได้รับโอกาสให้เป็นนักจัดรายการวิทยุ จัดละครอยู่หลายเรื่องเช่น เรื่องนางสาวทองสร้อยซึ่งโด่งดังมากในสมัยนั้น

ภาพประกอบ 8 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เล่นละครเรื่องธรณีกรรแสง

ที่มา: www.google.com/searchครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562

ในปี พ.ศ. 2512 มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตทับแก้วที่จังหวัดนครปฐม เปิดใหม่ ต้องการบุคคลกรไปสอนขับร้องเพลงไทย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้มีโอกาสให้เป็นอาจารย์พิเศษหลังจากนั้นก็เป็นอาจารย์สอนมาโดยตลอดหลายสิบปี ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มชอบการสอนและรู้สึกมีความสุขเมื่อมาพบกับนักศึกษา จึงทำให้ครูเริ่มคิดวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยที่มีหลักการสอนไม่ซ้ำแบบใคร ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ได้พัฒนาวิธีการสอนของตนเองมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งครูได้สร้างตำรานับว่าเป็นนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับกลวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามคำกล่าวของครูดังนี้

“คนที่เรียนนาฏศิลป์เขาต้องเรียนเพลงแม่บทที่เป็นพื้นฐานการรำ ซึ่งจะต้องมีท่าทางการรำตามแบบต้นฉบับ เทพนมปฐมพรหมสี่หน้าสวดสร้อยมาลาเจ็ดฉิน ฯลฯ ครูก็เลยมาคิดดัดแปลงใช้ในการสอนขับร้อง คือการคิดคำศัพท์เฉพาะที่เรียกว่า เสียงเอื้อนสามเสียงไพเราะ ลูกกระทบ ขึ้นมายกตัวอย่างจากเพลงลาวดวงเดือน ในท่อนสองที่มีการเอื้อนทั้งหมดสี่วรรค คนอื่นก็จะร้องแบบธรรมดาแต่ครูจะใส่ลูกกระทบในพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สามให้ตรงกัน เพื่อเพิ่มความละเอียดมากขึ้น สิ่งสำคัญของการขับร้องเพลงไทยเดิม คือ การเอื้อนเสียงเอื้อน ที่ต้องดำเนินทำนองให้สอดคล้องกับเนื้อเพลง นี่คือตัวอย่างง่าย ๆ ที่ครูพัฒนาขึ้นมาจากประสบการณ์การสอน

ของตัวเอง ครูเชื่อว่าเบื้องบนสวรรค์และปรมาจารย์ที่ครูเคารพ
 ทำต้องการให้ครูเป็นตัวกลางในการสื่อสารให้แก่ลูกศิษย์”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

ต่อมาในปี 2548 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ไปร่วมซ้อมดนตรี
 เพื่อแสดงในงานที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรและทรง
 ร่วมบรรเลงด้วยที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงทำให้ครูได้พบกับท่านผู้อำนวยการ
 ประภาสิต ยังคง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ และอาจารย์อาทร ธนวัฒน์ ครูดนตรีไทยที่
 โรงเรียนเทพศิรินทร์ ท่านผู้อำนวยการเกิดความประทับใจในเสียงร้องของครูเป็นอย่างมากจึงปรึกษ
 กับอาจารย์อาทร ธนวัฒน์ เพื่อทำหนังสือเรียนเชิญครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มาเป็น
 อาจารย์พิเศษสอนขับร้องให้แก่ชมรมดนตรีไทยโรงเรียนเทพศิรินทร์ ในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี
 เวลา 16.00-18.00 น. ตามคำกล่าวของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ดังนี้

“ครูไปพบผู้อำนวยการประภาสิต ยังคง
 ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ในสมัยนั้น และอาจารย์อาทร
 ธนวัฒน์ ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ค่ะ
 ท่านผู้อำนวยการประทับใจเสียงร้องของครู จึงปรึกษาอาจารย์
 อาทร เพื่อทำหนังสือครูมาสอนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์
 ท่านผู้อำนวยการให้เกียรติครูมากค่ะ เพราะท่านเป็นผู้นำ
 หนังสือเชิญมามอบให้ครูกับมือค่ะ และขอร้องให้ครูไปสอน
 เพราะอยากให้นักเรียนเทพศิรินทร์ได้เรียนขับร้องกับครู
 จากนั้นครูก็สอนที่เทพศิรินทร์เรื่อยมาจนกระทั่งวันนี้”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

1.1.1.4 ด้านการสอน

พ.ศ.2502–2504 ครูสอนวิชาขับร้องเพลงไทยให้แก่นักเรียนระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โรงเรียนราชินี ถนนมหาธาตุ

ภาพประกอบ 9 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เมื่อครั้งเป็นครูโรงเรียนราชินี

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

พ.ศ.2505–2520 ครูสอนขับร้องเพลงไทย ประจำแผนกนาฏดุริยางค์
สถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม

พ.ศ.2520–2540 เจ้าหน้าที่นักจัดรายการ ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ไทยทีวี
ช่อง 9 องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.)

พ.ศ.2514–2530 อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ภาควิชานาฏยสังคีต
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

พ.ศ.2520–2522 อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ชุมนุมดนตรีไทย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ.2533–ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษสอนวิชาขับร้องเพลงไทย 1-2 สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2546 อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย โรงเรียนวัดปทุมวนารามและ
เป็นอาจารย์ผู้ให้ข้อมูลกลวิธีการขับร้องเพลงไทยศิลปินพจน์ หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะนาฏดุริยางค์ สถาบันศิลปวัฒนธรรม กรมศิลปากร

พ.ศ.2547 อาจารย์พิเศษวิชาขับร้องเพลงไทย โรงเรียนราชวินิตมัธยม

พ.ศ.2548 – ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย โรงเรียนเทพ
ศิรินทร์

พ.ศ.2549 อาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ให้แก่นักเรียนโรงเรียนบุญ
วัฒนา

พ.ศ.2549–2550 อาจารย์พิเศษสอนรายวิชาอาศรมศึกษา ตามหลักสูตรศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2551-ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษชมรมดนตรีไทย สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2555-ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษสอนวิชาทักษะดนตรีไทย (ขับร้องไทย)
1-7 สาขาวิชาดนตรี ศึกษาภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2560 วิทยากรสอนขับร้องเพลงไทย ให้แก่นักเรียนผู้มีความสามารถ
พิเศษ ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี และด้านนาฏศิลป์ รุ่นที่ 3 จัดโดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ.2561 วิทยากรสอนขับร้องเพลงไทย ให้แก่นักเรียนผู้มีความสามารถ
พิเศษด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี และด้านนาฏศิลป์ รุ่นที่ 4 จัดโดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.1.5 ด้านผลงาน

- ขับร้องเพลงลาวคำเนินทราย ให้กับละครเพลงไทยสถานีโทรทัศน์
กองทัพบกช่อง 5 ในปี พ.ศ. 2505

- ขับร้องเพลงแขกสาหร่าย โดยนำบทประพันธ์คำกลอนของนายถนอม นาค
วัชร เป็นเพลงนำรายการในการประกวดขับร้องเพลงร้องทองคำ

- ขับร้องเพลงประกอบการแสดงโขน-ละคร คณะนาฏราชย์ ของพระเจ้าบรม
วงศ์เธอพระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

- ขับร้องเพลงไทยได้รับรางวัลชนะเลิศ และได้ขับร้องเพลงถวายเฉพาะพระ
พักตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลจากพระ
หัตถ์ ณ พลับพลาที่ประทับ บริเวณสนามหญ้าหน้าสถานเสาวภาในงานกาชาด

- ขับร้องเพลงบังใบ เป็นเพลงนำละครเรื่อง “มายา”

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงเสริมมิตรบรรเลง โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีได้ร่วมทรงซอด้วง ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- ขับร้องเพลงถวายในการประชันวงปี่พาทย์หน้าพระที่นั่ง ระหว่างวงบ้านบางลำพู (คณะดุริยประณีต) กับวงบ้านบางกะปิ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยมหิดล

- ขับร้องเพลงพม่าห้าท่อน สามชั้น ถวายในงาน 100 ปีสายสกุลดุริยประณีต ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- ขับร้องสัทวากลอนสดในงานฉลอง 200 ปี กวีเอกของโลกสุนทรภู่ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ร่วมทรงสัทวา และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ขับร้องบทสัทวาพระราชนิพนธ์ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมรายการถ่ายทอดสดให้กับสถานีโทรทัศน์สีกองทัพอากาศช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

- ขับเสภาประกอบสารคดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เนื่องในวันมหามงคลวโรกาสวันพระราชสมภพ และขับร้องถวายอาลัยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพอากาศช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ภาค F.M 100.5 MHZ และ A.M. 1143 KHZ

- ขับร้องเพลงประกอบการแสดงเนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลอง 150 วันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า

- ขับร้องเพลงออกทะเล 3 ชั้น บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการประชันวงปี่พาทย์ เทศกาลลายลักษณ์อักษรศิลป์ ณ บริเวณสังคีตศาลา

- ขับร้องเพลงพญาโศกและเพลงเชิดนอก ในงานเชิดชูเกียรติ 100 ปี พระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตตเสวี) ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ 12 มิถุนายน 2537

ภาพประกอบ 10 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงพญาโศกและเพลงเชิดนอก ณ ศูนย์สังคีตศิลป์

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

- เป็นวิทยากรขับร้องเพลงหุ่นกระบอกเรื่องพระอภัยมณี เพื่อการศึกษาในวันสุนทรภู่ให้กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2545

- ขับร้องเพลงถวายราชสดุดีสมเด็จพระบรมชนกนาถ ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2548

- ขับร้องเพลงบันทึกเสียงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และบันทึกเทปโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2548

- ขับร้องเพลงบันทึกเสียงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2548

- ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิตถวายชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บันทึกเสียงและออกอากาศ ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2548

- ขับร้องเพลงเต่ากินผักนึ่ง 2 ชั้นร่วมกับนักเรียนของโรงเรียนดนตรีมูลนิธิดุริยประณีต ณ สังกัดศาลา กรมศิลปากรในเดือนธันวาคม 2548

- ขับร้องเพลงร่วมกับเดี่ยวซิมเพลงสารถี 3 ชั้น ในการบรรเลงดนตรีไทย “วิเศษศิลป์ปิ่นสยาม” ถวายพระพรชัยมงคลแด่สมเด็จพระเทพรัตนฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- ขับร้องเพลงเขมรราชบุรี 3 ชั้น ในวงมโหรีเครื่องใหญ่ของคณะครูดนตรีไทย โรงเรียนมูลนิธิดุริยประณีต ณ สังกัดศาลา กรมศิลปากร ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2550

- ขับร้องเพลงปลาทอง เภา ในวงมโหรีถวายเฉพาะพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ปราสาทพระเทพวงษ์ไทย

- ขับร้องเพลงสุรินทรานู 3 ชั้น โดยมีครูเฉลิม ม่วงแพศรี ศิลปินแห่งชาติ สีขอสามสาย ณ อาคาร ศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 14 สิงหาคม 2554

ภาพประกอบ 11 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงสุนทราภู่ 3 ชั้น

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

- ขับร้องเพลงไทย การแสดงดนตรีไทยโดยครูอาวสุแห่งรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช 2559 เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 23 มิถุนายน 2559 ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 12 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทย ในวันที่ 23 มิถุนายน 2559

ที่มา: www.facebook.com/งานดนตรีไทยครูอาวสุ สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562

- บันทึกรายการคุณพระช่วย ช่วงศิลปะแผ่นดิน ศิลปินแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560

ภาพประกอบ 13 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) บันทึกรายการคุณพระช่วย

ที่มา: www.youtube.com/รายการคุณพระช่วย สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562

- ขับร้องเพลงธรณีกรรแสง รายการพิเศษ ๓ สถิติ ณ แดนสรวง และบันทึกเทปโทรทัศน์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ในปี พ.ศ.2560

ภาพประกอบ 14 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทยรายการพิเศษ ๓ สถิติ ณ แดนสรวง

ที่มา: www.youtube.com/soo9nc10dmu สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562

- ขับร้องเพลงลาวคำหอม 2 ชั้น พิธีไหว้ครูดนตรีไทยและงานมุขิตาจิตครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ณ อาคารประชุมสุข อาชีวอำรุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 4 – 5 พฤศจิกายน 2560

- ขับร้องเพลงเทพนภมิถ ในวงดนตรีปี่พาทย์ผสมเครื่องสาย รวมศิษย์จำนวน 30 คน จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 7 สิงหาคม 2561 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรม

ภาพประกอบ 15 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องเพลงไทย ในวันที่ 7 สิงหาคม 2561

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

- ขับร้องเพลงไทย การแสดงดนตรีไทยโดยครูอาวุโสแห่งรัตนโกสินทร์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสเจริญพระชนมพรรษา 63 พรรษา ในวันที่ 16 สิงหาคม 2561 หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบ 16 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขับร้องวันที่ 16 สิงหาคม 2561

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

- ขับร้องเพลงไทย การแสดงคอนเสิร์ต “เพลินเพลงกับณพนธ์” ชุด “สังคีตสัมพันธ์” ณ อาคารหอสมุดดนตรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในวันที่ 9 มีนาคม 2562

- ขับร้องเพลงมุล่ง ในวงจะเข้หมู่ รวมศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันคณะครูศาสตร์ งานครูศาสตร์คอนเสิร์ต ครั้งที่ 37 “ชีวิตบรรเลงบทเพลงดำเนิน” ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จัดโดยภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 19 มีนาคม 2562

- ขับร้องเพลงไทย “การแสดงดนตรีไทยครูอาวูโสแห่งรัตนโกสินทร์” เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เอกอัครราชทูตอัครราชทูตวัฒนธรรมไทย และ “วิศิษฎ์ศิลป์” ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2562

- ขับร้องเพลงไทย การแสดงดนตรีไทยสามมิตรสรวณมย์เพลินบรรเลงเพลงภาษา ณ หอแสดงดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 29 สิงหาคม 2562

ตาราง 1 แสดงผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ด้านการแสดง และ ด้านการสอน

ปี พ.ศ.	ผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	
	ด้านการแสดง	ด้านการสอน
พ.ศ.2502 – 2504	-	ครูโรงเรียนราชินี
พ.ศ.2505 – 2520	ครูและศิลปิน ชื่อง 4 บางขุนพรหม ละครเพลงไทยสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	
พ.ศ.2514 – 2530	-	อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ.2520 – 2522	-	อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ.2520 – 2540	โทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9	-
พ.ศ.2533 – ปัจจุบัน	-	อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2537	- ขับร้องเพลง ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ	-
พ.ศ.2545	- ขับร้องเพลงหุ่นกระบอกเรื่องพระ อภัยมณี	-
พ.ศ.2546	-	ครูโรงเรียนวัดปทุมวนาราม
พ.ศ.2547	-	ครูโรงเรียนราชวินิตมัธยม

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	
	ด้านการแสดง	ด้านการสอน
พ.ศ.2548	- ขับร้องเพลงถวายราชสดุดีสมเด็จพระบรมชนกนาถ - ขับร้องเพลงบันทึกเทปโทรทัศน์ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ - ขับร้องเพลงบันทึกเสียงร่วมกับวงดนตรีไทยโรงเรียนราชวินิต ถวายราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2548 - ขับร้องเพลงบันทึกเสียงและออกอากาศ ณ สถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต - ขับร้อง ณ สังคีตศาลา กรมศิลปากร - ขับร้องเพลงการบรรเลงดนตรีไทย “วิศิษฎ์ศิลป์สยาม”	-
พ.ศ.2548 – ปัจจุบัน	-	ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์
พ.ศ.2549	-	ครูโรงเรียนบุญวัฒนา

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	
	ด้านการแสดง	ด้านการสอน
พ.ศ.2550	ขับร้องเพลง ณ สังคีตศาลา กรมศิลปากร	-
พ.ศ.2551-ปัจจุบัน	-	อาจารย์พิเศษชมรมดนตรีไทย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2551	ขับร้องเพลงถวายสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ พระราชวังพญาไท	-
พ.ศ.2553	- ขับร้องเพลงการบรรเลงดนตรีไทย “วิศิษฎ์ศิลป์ปิ่นสยาม”	-
พ.ศ.2549 – 2550	-	อาจารย์พิเศษอาชีวศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2554	- ขับร้องเพลงโดยมีครูเฉลิม ม่วง แพศรี ศิลปินแห่งชาติ สีซอสาม สาย ณ อาคาร ศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	
	ด้านการแสดง	ด้านการสอน
พ.ศ.2555 – ปัจจุบัน	-	อาจารย์วิชาทักษะการขับร้อง คณะ ครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ.2559	- ขับร้องเพลงไทยการแสดงครู อาวโสแห่งรัตนโกสินทร์พุทธศักราช 2559	-
พ.ศ.2560	- บันทึกรายการคุณพระช่วย ช่วงศิลปะแผ่นดิน - ขับร้องเพลงลาวคำหอม 2 ชั้น ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	-
พ.ศ.2561	- ขับร้องเพลงเทพนฤมิต ณ ศูนย์ วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย - ขับร้องเพลงไทยการแสดงครู อาวโสแห่งรัตนโกสินทร์พุทธศักราช 2561	-
พ.ศ.2562	- ขับร้องเพลงไทย การแสดง คอนเสิร์ต “เพลินเพลงกับนฤพนธ์” ณ อาคารหอสมุดดนตรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	
	ด้านการแสดง	ด้านการสอน
พ.ศ.2562	- ขับร้องเพลงมุล่ง งานครุศาสตร์ คอนเสิร์ต ครั้งที่ 37 ณ ศูนย์ วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย - ขับร้องเพลงไทย “การแสดงดนตรี ไทยครูอาวุธโสแห่งรัตนโกสินทร์” และ “วิศิษฎ์ศิลป์” ณ ศูนย์ วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย - ขับร้องเพลงไทย การแสดงดนตรี ไทยสามมิติรสรามรมย์เพลิน บรรเลงเพลงภาษา ณ หอแสดง ดนตรี อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-

1.1.2 คุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เริ่มเป็นครูหลังจากสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ.2502 ที่โรงเรียนราชินีเป็นระยะเวลา 3 ปี หลังจากนั้นได้รับการบรรจุเข้าทำงานที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ในตำแหน่งครูสอนขับร้องให้กับนักแสดงและเป็นนักร้องในรายการดนตรีไทย ช่วงปีพ.ศ. 2514 -2522 ก็ได้รับเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อมาในปี 2533-ปัจจุบัน ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2548-ปัจจุบัน ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาครูได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษให้แก่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียนวัดปทุมพัฒนามาราม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม โรงเรียนบุญวัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยบูรพา สถาบันจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี หน่วยงานภาครัฐและสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ กรมประชาสัมพันธ์ (สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์) เป็นต้น

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นครูผู้ถ่ายทอดศิลปะด้านคีตศิลป์ไทยมาเกือบทั้งชีวิต มีลูกศิษย์ลูกหามากมายที่ประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับในสังคมดนตรีไทยที่ดำเนินการสอนโดยสืบทอดเจตนารมณ์ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เพื่อรักษาหลักการขับร้องที่ถูกต้องอย่างมีระเบียบแบบแผนต่อไป ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูของท่านได้ 4 ประการ คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านองค์ความรู้ 4) ด้านการถ่ายทอด

1.1.2.1 ด้านบุคลิกภาพ

ครูผู้มีลักษณะที่ดี คือ ครูที่มีบุคลิกภาพดีเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ เป็นผู้แต่งกายเหมาะสม สุภาพเรียบร้อยถูกกาลเทศะและมีสุขอนามัยส่วนตัวที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากบุคลิกภาพของครูมีผลต่อการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จไปด้วยดี (ธีศักดิ์ อัครบรร, 2544) ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบุคลิกภาพของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) บุคลิกภาพทางกาย 2) บุคลิกภาพทางวาจา 3) บุคลิกภาพทางอารมณ์และสังคม

1) บุคลิกภาพทางกาย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านบุคลิกภาพทางกายของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นด้านการแต่งกายและ ประเด็นด้านการรักษาสุขภาพ ประเด็นแรกพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ให้ความสำคัญเรื่องภาพลักษณ์ของการแต่งกายเป็นอย่างมาก เช่น การเลือกสวมใส่เสื้อผ้าและ เครื่องประดับสีสุภาพ รวมถึงการแต่งหน้าและการออกแบบทรงผมให้เกิดความสุภาพเรียบร้อย และเหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของการเป็นครูบาอาจารย์และบทบาทของการเป็น นักร้องเพราะการแต่งกายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือในตัวผู้สอน และการเป็น นักร้องที่ดีก็ต้องมีบุคลิกภาพที่ดี ด้วยการแต่งกายที่เหมาะสมเพื่อให้ดูสง่างามเป็นการเกียรติดูให้ผู้ฟัง ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูดังนี้

“เมื่อครูมาสอนครูจะใส่ชุดผ้าไทยหรือผ้าไหมสีล้วนสวยงาม พร้อมกับเครื่องประดับได้แก่แหวนและสร้อยต่าง ๆ ที่ครูสะสมเอาไว้ เมื่อผมขึ้นเวทีแสดงร่วมกับครู ผมก็จะแต่งกายทำผมให้สุภาพเช่นกันครับ เพราะครูบอกว่าการเป็นนักร้องที่ดีนอกจากเสียงดีแล้วเราต้องแต่งตัวให้ดูดีด้วย เพื่อเพิ่มเสน่ห์ในการขับร้องและเป็นการให้เกียรติผู้ฟังครับ”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“คุณครูแต่งตัวดูดีมากครับ จึงทำให้เวลาพบศิษย์หรือคนอื่นๆ เขาก็เกิดความน่าเคารพในตัวครู ด้วยการแต่งกายที่เหมาะสมสร้างความน่าเชื่อถือครับ”

(โกญจนาท วิบูลย์เพ็ง. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูเคยกล่าวว่าการแต่งตัวสวยและใส่เครื่องประดับในขณะแสดงทำให้ครูมั่นใจในการขับร้องมากยิ่งขึ้น รวมถึงตัวผมที่ครูสอนว่าแม้จะเป็นนักร้องชายก็ต้องแต่งตัวให้ดูดีจัดทรงผม ชายเสื้อต้องใส่ในกางเกงและต้องไม่พับ

แขนเสื้อ เพื่อความสง่างามขณะขับร้องและเมื่อเราดูดีผู้ฟังก็จะ
ประทับใจทั้งเสียงร้องและบุคลิกภาพของเราครับ”

(กวีทัศน์ อะโศต. 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 17 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แสดงดนตรีที่ศูนย์วัฒนธรรม

ที่มา: www.facebook.com/งานดนตรีไทยครูอาวุโส สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562

ประเด็นที่สองด้านการรักษาสุขภาพพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญต่อการรักษาสุขภาพของตนเองอย่างยิ่ง เนื่องจากครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยังยึดรูปแบบการสอนขับร้องแบบตัวต่อตัว ที่ครูจะต้องร้องให้ผู้เรียนฟังและร้องตามทีละวรรค แม้ในปัจจุบันจะมีเครื่องบันทึกเสียงที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและเปิดฟังเพื่อฝึกขับร้องได้ด้วยตนเองก็ตาม แต่การอธิบายลีลาหรือเทคนิคต่าง ๆ ของการขับก็ยังเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้การถ่ายทอดจากครูผู้สอนโดยตรงอยู่เช่นเดิม การรักษาสุขภาพเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือ การเข้านอนเร็วเพื่อให้ร่างกายพักผ่อนอย่างเพียงพอ และเมื่อตื่นเช้าก็ทำให้รู้สึกสดชื่นถือเป็นการรักษาเสียงไว้ไม่ให้แหบแห้งในขณะสอน การดื่มน้ำในอุณหภูมิที่ปกติหรือการดื่มน้ำอุ่นก็เป็นวิธีการรักษาสุขภาพอีกวิธีหนึ่ง ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปฏิบัติมาอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อออกนอกสถานที่ที่มีฝุ่นหรือเป็นแหล่งมีเชื้อโรคครูก็จะใส่หน้ากากอนามัยกันฝุ่นและมักพกไว้ในกระเป๋าอีกด้วย ดังนั้นการดูแลสุขภาพร่างกายให้

แข็งแกร่งอย่างเคร่งครัดจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถสอนขับร้องได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

2) บุคลิกภาพทางวาจา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านบุคลิกภาพทางวาจาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ที่ใช้คำพูดที่สุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะทั้งกับผู้ที่มีอาวุโสกว่าและผู้ที่ย่อกว่าอย่างไม่ถือตัว มีการเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เรียน โดยไม่เคยใช้คำหยาบคายในขณะสอน ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูดังนี้

“ครูไม่เคยใช้คำหยาบเลย แม้ในเวลาครูก็จะใช้คำพูดให้เราคิดได้เอง ครูไม่เคยว่าหรือหักหน้าลูกศิษย์”

(โกญจนาท วิบูลย์เพ็ง. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูไม่เคยใส่อารมณ์หรืออารมณ์เสียในขณะสอนครับ แม้ในบางครั้งที่ผมยังจำเพลงไม่ได้ ครูก็จะใช้คำพูดแบบเย็นๆ เพื่อให้ผมไม่เครียด และอธิบายหรือร้องให้ฟังจนกว่าจะทำได้ ครูเน้นเรื่องการอธิบายมากครับ คือครูจะไม่สอนแบบให้ผมร้องตามอย่างเดียว ครูจะเล่าเรื่องประวัติเพลง อธิบายเทคนิคอารมณ์เพลง หรือประสบการณ์ของครูที่มีต่อเพลงด้วยครับ”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูใช้คำพูดสุภาพกับลูกศิษย์และทุกคน รวมถึงพนักงานที่บริการครูก็มักจะกล่าวขอบคุณเสมอ และครูท่านจะเรียกลูกศิษย์ว่าลูกเสมอครับ เช่น ลูกกอล์ฟ ลูกแมน”

(กวีทัศน์ อะโศต. 2562: สัมภาษณ์)

ประเด็นสำคัญอีกประการผู้วิจัยพบว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ที่มีศิลปะในการพูดด้วยการเลือกใช้คำพูดที่ถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล เพื่ออธิบายยกตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสอนเชิงอุปมาอุปไมยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ได้แก่ ลักษณะการเอื้อน หรือ

เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ซับซ้อนจนผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการใช้คำพูดอบรมสั่งสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศิษย์ ที่ครูมักเล่าจากประสบการณ์ตรงของตนเองโดยแฝงแง่คิดดี ๆ ไว้เสมอ เพื่อเป็นแนวทางกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและพิจารณาข้อดีข้อเสียต่าง ๆ ด้วยตนเองและเป็นแนวทางปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองต่อไป นอกจากนี้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยังใช้หลักจิตวิทยาประกอบการพูดในแง่บวกเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกซ้อมร้องด้วยน้ำเสียงที่อ่อนนุ่ม โดยการกล่าวแสดงความชื่นชม ให้กำลังใจ หรือปลอบใจ เมื่อผู้เรียนยังไม่สามารถขับร้องได้ถูกต้อง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความผ่อนคลายไม่กดดันในขณะที่เรียนจนเกินไป นอกจากเรื่องของการใช้วาจาที่เหมาะสมในขณะที่สอนแล้วนั้น การให้เกียรติผู้อื่นโดยการระมัดระวังคำพูดของตนเองเป็นสิ่งที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยึดเป็นหลักปฏิบัติประจำตน คือ ครูจะไม่ตำหนิหรือใช้คำพูดในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นทั้งในเรื่องการขับร้องหรือเรื่องส่วนตัวของผู้ใดเป็นอันขาด ไม่พูดจาให้ร้ายหรือส่อเสียดอันเป็นการก่อให้เกิดความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน หลักปฏิบัติตนข้อนี้ทำให้ครูเป็นที่รักของศิษย์ ครูอาจารย์ และ นักดนตรีไทยท่านอื่น นับเป็นคุณลักษณะที่ควรค่าแก่การยึดเป็นแบบอย่างทั้งด้านความเป็นครูและด้านความเป็นนักดนตรีไทยที่ดี

3) บุคลิกภาพทางอารมณ์และสังคม

ครูที่ดีจะต้องเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสม มีอารมณ์มั่นคงเสมอต้นเสมอปลาย ในการแสดงออกทางสีหน้าแววตาท่าทางและการพูด ทั้งกับผู้ที่มีอาวุโสกว่าหรือผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ตลอดจนเพื่อนร่วมงานและลูกศิษย์

ภาพประกอบ 18 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขณะร่วมพิธีรดน้ำดำหัวศิลปินแห่งชาติ ปี 2561

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

จากการสังเกตศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านบุคลิกภาพทางอารมณ์ พบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีเยี่ยมทั้งในเวลา ดีใจ เสียใจ หรือโกรธ โดยครูจะวางตัวด้วยบุคลิกที่นิ่งเฉยไม่แสดงความรู้สึกเหล่านั้นออกมาทั้งในสี หน้าและแววตา แม้ในขณะที่เกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้าครูจะตั้งสติค่อย ๆ คิด ค่อย ๆ พูดออกมา อย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยถ้อยคำที่สุภาพ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ถือโทษ ตีเตียน หรือตำหนิ ผู้ใดต่อหน้าสาธารณะให้อับอาย ซึ่งสอดคล้องกับการวางตัวในเรื่องบุคลิกภาพทางวาจาของครูที่ จะไม่พูดสิ่งใดเพื่อให้อื่นเกิดความขุ่นข้องหมองใจ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ มีจิตใจกว้างขวางยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นเสมอ เป็นผู้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจให้แก่ ทุกคน จึงทำให้ครูเป็นที่รักและเคารพของลูกศิษย์และบุคคลที่รู้จักตลอดจนเพื่อนนักดนตรีที่ได้ ร่วมงานกับครู อีกทั้งยังเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่สูงมากทั้งบทบาทของความเป็นครูที่ ดำเนินการสอนตั้งปีพ.ศ.2502 จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า 6 ทศวรรษ และบทบาทความเป็น ศิลปินที่ครูรักมากที่สุด ปัจจุบันครูก็ยังถ่ายทอดผลงานต่าง ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง ในฐานะการ ได้รับเกียรติยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติในวัย 83 ปี ครูยังคงทำหน้าที่ด้วยความแน่วแน่ ไม่ บกพร่องต่อการสืบสานงานคีตศิลป์ของไทยไม่ให้เลือนหายไป สรุปได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดีเยี่ยมมีการวางตัวและการแสดงออกที่สุภาพ เหมาะสมกับบทบาทและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถของตน

1.1.2.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ด้านคีต ศิลป์ไทย เนื่องจากเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานด้านการขับร้องที่เป็นที่ประจักษ์ และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างตามหลัก วิชาการ อย่างไรก็ตามปัจจัยหลักที่สำคัญอันแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะเฉพาะตนด้านคุณธรรม จริยธรรมของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ควรค่าแก่การยกย่องอีกประการ คือ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีและมอบความรู้ให้ศิษย์ด้วยความเมตตา อันสอดคล้องกับคำ กล่าวที่ว่า ครูที่ดีต้องงามด้วยความประพฤติมีคุณธรรมที่สมควรได้รับการยกย่อง ผู้วิจัยจึงนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรมของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) คุณธรรมต่อผู้มีพระคุณ 2) คุณในธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น

1) คุณธรรมต่อผู้มีพระคุณ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณธรรมต่อผู้มีพระคุณพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความกตัญญูต่อบุพการี ครูบาอาจารย์ที่ได้ล่วงลับ และครูเทพเป็นอย่างยิ่ง สังเกตได้จากทุกครั้งที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ต่อเพลงให้แก่ผู้เรียนก็มักจะเล่าเรื่องความทรงจำในวัยเด็กขณะที่ครูได้รับการถ่ายทอดบทเพลงนี้มาจากคุณแม่ คุณพ่อ คุณป้าและครูของครูท่านอื่นๆ สอดแทรกไปกับสอนขับร้องเสมอ สีสหน้าและน้ำเสียงของครู ในขณะที่เล่านั้นดูท่าทางมีความสุขบางครั้งก็ยิ้มหัวเราะกับเรื่องที่ตนเล่าเสมอ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จดจำเรื่องราวในอดีตของตนเองในตอนที่ได้รับการถ่ายทอดการขับร้องจากบรมครูท่านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และยังคงระลึกถึงพระคุณของท่านโดยการเล่าเรื่องราวหรือประวัติของท่านเหล่านั้นให้ศิษย์ของตนเองฟังเสมอ สิ่งนี้จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณที่อย่างสูง และปฏิบัติตนให้ศิษย์เห็นเป็นแบบอย่างได้ชัดเจนกว่าคำสอนใดๆ ดังคำกล่าวของครูและศิษย์ของท่าน ดังนี้

“ครูดีใจมากที่ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ ครูยกรางวัลอันทรงเกียรตินี้ให้แก่ตระกูลดุริยพันธุ์ที่มีทั้งคุณพ่อคุณแม่ได้รับไปด้วย การเป็นศิลปินแห่งชาติก็เหมือนกับครูได้ตอบแทนพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ครู ทำให้นามสกุลดุริยพันธุ์ถูกจารึกไว้ในแผ่นดินฐานะศิลปินแห่งชาติ”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

“ครูทำบุญตักบาตรเสมอเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่พ่อแม่และครูบาอาจารย์ ครูพูดเสมอว่าท่านมอบความรู้ให้ครูได้เป็นครูอาจารย์มีลูกศิษย์มากมาย ทำให้ครูได้ทำบุญทุกวัน ครูจึงต้องทำบุญให้ท่านเสมอ”

(พศวัต คชเดช, 2562: สัมภาษณ์)

“ก่อนสอนครูสุรางค์จะยกมือไหว้ครูเสมอ
 ครบระลอกถึงท่าน และเมื่อเข้าห้องดนตรีไทยพบเศียรครูเทพครูก็
 ค่อยนั่งลงกราบด้วยความเคารพ”

(กวีทัศน์ อะโศต.2562:สัมภาษณ์)

“ครูสุรางค์ รักคุณพ่อคุณแม่มากครับท่าน
 เคยบอกผมว่าท่านเป็นศิลปินแห่งชาติให้แทนคุณพ่อคุณแม่ของ
 ท่าน”

(โกญจนาท วิบูลย์เพ็ง.2562:สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 19 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เข้าเฝ้าสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่มา: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

สรุปได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความรู้ต่อผู้มีพระคุณที่สูง นอกจากนี้ครูยังได้ปลูกฝังคุณธรรมข้อนี้ให้แก่ลูกศิษย์เสมอด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความผูกพันระหว่างครูกับลูกศิษย์นั้นเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในการถ่ายทอดดนตรีไทยแต่โบราณ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูควรรักษาไว้และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนลูกศิษย์จนถึงปัจจุบัน

2) คุณในธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) พบว่าครูนำหลักพระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจไมตรีต่อกัน พุดคุยด้วย

ถ้อยคำที่สุภาพ ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความถ้อยทีถ้อยอาศัย เนื่องจากอาชีพครูและอาชีพนักร้อง เป็นอาชีพที่ต้องร่วมงานและพบปะกับผู้คนมากมาย สิ่งที่คุณวิจัยสังเกตได้อีกประการหนึ่ง คือ การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้รักษาเวลาอย่างยิ่งในการทำงานหรือการเตรียมความพร้อมก่อนการทำการแสดง ครูกล่าวว่าการรักษาเวลาคือวิธีการให้เกียรติผู้ร่วมงานที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่ง ตามคำกล่าวของครูและศิษย์ของท่าน ดังนี้

“เป็นครูเป็นนักร้องก็ต้องร่วมงานกับคนอื่น
เยอะแยะคะ เราต้องรักษาเวลาจะให้คนอื่นมานั่งรอไม่ได้ ยิ่งเป็น
นักร้องต้องเตรียมพร้อมเสมอ เราจะได้ทำงานอย่างมีความสุข
คะ ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

“ครูสุรางค์มีลูกศิษย์เยอะครับไปไหนมา
ไหนมีแต่คนอยากพูดคุยกับครูด้วยความเคารพ ครูก็พูดกับเขา
ด้วยท่าทางยิ้มแย้ม แม้ในบางวันครูอาจจะเหนื่อยกับการสอนไป
บ้าง แต่ครูไม่เคยปฏิเสธผู้อื่นด้วยท่าทีที่ไม่ใส่ใจครับ ผมว่านี่คือ
เสน่ห์ของครู ครูท่านพูดคุยได้กับทุกคนได้อย่างสนุกสนานจริงๆ
ครับ ไม่ใช่แค่นักร้องรวมถึงนักดนตรีด้วย”

(พศวัต คชเดช, 2562 :สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ยึดมั่นหลังคุณธรรมในการดำรงชีวิต ร่วมกับผู้อื่นสูงมาก เนื่องจากท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างและสร้างความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน เสมือนเป็นกัลยาณมิตรที่ดีอันประกอบด้วย 1)คุณลักษณะ ได้แก่ การวางตัวเป็นที่น่าเคารพนับถือ 2)คุณสมบัติ คือ เป็นผู้มีความรู้ ประพฤติดีสามารถสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ที่ดีแก่ผู้อื่นได้อย่างดี 3)คุณธรรม คือ มีความอดทนอดกลั้นมีความตั้งใจแน่วแน่ เหตุผลดังที่กล่าวมาจึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นที่รักศรัทธาและเป็นที่ไว้วางใจแก่ลูกศิษย์และผู้อื่นที่ได้รู้จักหรือร่วมงานกับครู ซึ่งคุณในธรรมในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นเป็นคุณธรรมที่บ่งบอกลักษณะที่โดดเด่นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ชัดเจนที่สุด จนทำให้ลูกศิษย์ที่ได้ร่วมเรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

รียพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้สัมผัสหลักธรรมข้อนี้ไปด้วย ซึ่งเกิดจากความใกล้ชิดและความศรัทธาที่มีต่อครู

1.1.2.3 ด้านองค์ความรู้

ครูที่จะทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องเป็นผู้รู้จริงในศาสตร์นั้น ต้องมีกระบวนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนมีจิตวิทยาในการสอน และมีเกณฑ์การวัดประเมินผลผู้เรียนที่มีมาตรฐาน เนื่องจากครูเป็นผู้เห็นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่ต้องส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องของผู้เรียนให้สมบูรณ์ โดยการฝึกฝนเพิ่มเติมหรือการให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนต่อยอดความรู้ความสามารถด้านทักษะต่อไป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นด้านองค์ความรู้พบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความรู้ด้านการขับร้องที่แตกฉาน มีเอกลักษณ์ในการขับร้องที่โดดเด่นเฉพาะตัว เนื่องจากท่านเป็นทายาทสายตรง ของผู้มีความเชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์ไทย คือ ครูเหนียว ดุริยพันธุ์ และ ครูเข้มซ้อย ดุริยพันธุ์ นอกจากนี้ท่านได้มีโอกาสเรียนขับร้องโดยตรงกับบรมครูด้านการขับร้องที่มีชื่อเสียงหลากหลายท่าน ซึ่งแต่ละท่านมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เกิดความเชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทยอย่างสูงมากตามคำกล่าวของศิษย์ดังนี้

“เวลาครูสอนท่านจะเปิดโน้ตที่ครูจดด้วยลายมือประกอบการสอนเสมอครับ และครูในบางครั้งก็ต้องทวนเพลงที่จะต่อให้มาก่อน จะได้ไม่เสียเวลาแต่หากทางร้องที่ย่อยากเกินไปผมยังไม่สามารถร้องได้ ครูก็จะปรับแต่งลูกเขื่อนให้ง่ายขึ้นและต่อให้ผมในตอนนั้นเลยครับ”

(พศวัต คชเดช.2562:สัมภาษณ์)

นอกจากความเชี่ยวชาญในเรื่องกลวิธีการขับร้องแล้วนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในหลักวิชาการอย่างยิ่ง โดยการผลิตเอกสารประกอบการสอน ที่มีเนื้อหาเพื่อสร้างพื้นฐานการขับร้องที่ถูกต้อง อนุรักษ์ตามขนบการสอนแต่โบราณ โดยการประยุกต์บทเพลง 3 บทเพลง ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประพันธ์คำร้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น บรรจุในหลักสูตรการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ทฤษฎีและ

ฝึกทักษะการขับร้องไปในตัว ทั้งนี้ยังรวมถึงการเสริมเทคนิค ลีลา การใช้เสียงเอื้อน การถ่ายทอดอารมณ์เพลงที่มีความละเอียดประณีต บ่งบอกได้ถึงความใส่ใจในการถ่ายทอดความรู้สึกของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

1.1.2.4 ด้านการถ่ายทอด

จากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากความพร้อมความรู้ความสามารถและปฏิภาณไหวพริบของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งเนื้อหาการถ่ายทอดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เน้นย้ำเสมอ คือการฝึกให้ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยได้ถูกต้อง ตามหลักการแห่งคีตศิลป์ไทยทุกประการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ต้องพัฒนาระบบการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องอย่างต่อเนื่อง โดยการคิดค้นและสร้างนวัตกรรม เพื่อนำบทเพลงไปใช้เป็นต้นแบบในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ทั้งหมด 3 บทเพลง ได้แก่ 1) เพลงสามเสียงไพเราะ มีเนื้อหาที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องเสียงเอื้อนสามพยางค์ ซึ่งเป็นเสียงเอื้อนพื้นฐานของการขับร้องเพลงไทย 2) เพลงหัวใจเสียงเอื้อน มีเนื้อหาที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเปล่งเสียงเอื้อนของทำนองเพลงรูปแบบต่างๆ 3) เพลงกลวิธีการขับร้องเพลงไทย มีเนื้อหาที่ถ่ายทอดความรู้เทคนิคต่างๆของการขับร้องเพลงไทย การร้องลัก ย้อย โหน โยนจังหวะ การออกเสียงตามอักขระ การควบกล้ำ การหายใจและการใส่อารมณ์เพลง

ผู้วิจัยสามารถแบ่งขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการ 2) ขั้นตอนสอน 3) ขั้นตอนวัดและประเมินผลตามรายละเอียดต่อไปนี้

1) ขั้นตอนเตรียมการ

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หากผู้เรียนมีทักษะด้านการขับร้องมาแล้ว ครูจะให้ผู้เรียนทบทวนบทเพลงที่เคยเรียนมาโดยการให้ผู้เรียนร้องให้ครูฟัง เพื่อที่ครูจะพิจารณาข้อดีข้อบกพร่องของผู้เรียน และนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และ พัฒนาผู้เรียนต่อไป

2) ขั้นตอนสอน

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้มีการปรับปรุงและประยุกต์ขั้นตอนการสอนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดกระบวนการและเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ทั้งเรื่องทฤษฎี และ เรื่องทักษะปฏิบัติ แต่ยังคงรักษาองค์ความรู้

ตามแบบโบราณไว้ได้อย่างครบถ้วน ด้วยการคิดค้นวิธีการสอนรูปแบบใหม่ที่ทำให้ผู้สอนสามารถอธิบายหลักการขับร้องเพลงไทยได้อย่างกระชับ เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนอย่างง่ายดาย

3) ขั้นวัดและประเมินผล

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้มีการแบ่งหลักการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง คือ ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ของการขับร้องได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนทุกประการ ได้แก่ ทำนอง เสียงเอื้อน คำร้อง การแบ่งวรรคบทร้อง การหายใจ เทคนิคพิเศษต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ในบทเพลง โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียน ซึ่งการประเมินลักษณะนี้ทำให้ครูทราบพัฒนาการของผู้เรียนโดยละเอียด และสามารถนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง 2) ด้านความไพเราะ แม้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญกับกลวิธีการขับร้องที่ต้องถูกต้องอย่างยิ่งแล้วนั้น เรื่องความไพเราะก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการ ที่ครูใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินทักษะการขับร้องของผู้เรียนทุกครั้ง ครูกล่าวว่าผู้เรียนจะต้องขับร้องเพลงไทยด้วยความใส่ใจในรายละเอียดของการขับร้องในทุกวรรคตอนของบทเพลง อันจะทำให้บทเพลงถูกต้องครบถ้วนตามหลักการขับร้อง และตัดสินใจได้ว่าผู้เรียนมีทักษะการขับร้องเบื้องต้นที่ครบองค์ประกอบทุกประการ พร้อมรับการถ่ายทอดวิชาการขับร้องในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

1.2 ด้านผู้เรียน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอ ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.2.1 ลักษณะของผู้เรียน

ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในระดับมัธยมศึกษา โดยมากคือนักเรียนจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมการอบรมในโครงการเพื่อพัฒนาเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษด้านการขับร้องเพลงไทย ซึ่งจัดโดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ที่ได้เชิญครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้เป็นวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ อย่างไรก็ตามการรับเชิญเป็นวิทยากรผู้เชี่ยวชาญของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ก็ทำได้เพียงครั้งคราวโดยใช้เวลาในการอบรมประมาณ 3-5 วัน ซึ่งถือเป็นช่วงระยะเวลาอันสั้นที่ผู้เข้าร่วมอบรมจะต้องเก็บเกี่ยว และจดจำความรู้ที่ได้รับจากครูให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตามครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ก็ได้รับหน้าที่ประจำ คือ เป็นอาจารย์พิเศษสอนขับร้องเพลงไทย ให้แก่ชมรมดนตรีไทยของโรงเรียนเทพศิรินทร์ในทุกวันจันทร์ และ พุธ สบตี

เป็นระยะเวลาสิบกว่าปีจนถึงปัจจุบัน ซึ่งความพิเศษของการสอนขับร้องเพลงไทยที่โรงเรียนแห่งนี้ คือ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่คัดเลือกนักเรียนเพศชายเข้ารับการศึกษานั่น กล่าวได้ว่า ในปัจจุบันนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ได้เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกสัปดาห์ คือนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์เพียงแห่งเดียว

จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลการคัดเลือกผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของโรงเรียนเทพศิรินทร์พบว่าผู้ทำหน้าที่คัดเลือกคือ อาจารย์อาทร ธรวัฒน์ อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากท่านเป็นผู้สอนวิชาดนตรีพื้นฐาน ทำให้ได้พบและคุ้นเคยกับนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ และเมื่ออาจารย์เห็นว่านักเรียนคนใดมีน้ำเสียงที่ดี หรือมีเกณฑ์ที่จะสามารถขับร้องเพลงไทยได้ อาจารย์ก็จะชักชวนให้นักเรียนให้เข้าร่วมชมรมดนตรีไทย ซึ่งอาจารย์มีวิธีการพิจารณาผู้เรียนดังนี้ 1) มารยาทของผู้เรียน คือ ต้องมีกิริยาสำรวม สุภาพเรียบร้อย 2) มีทักษะการฟังหรือโสตประสาทที่ดี คือ สามารถแปลงเสียงได้ตรงกับระดับเสียงดนตรี ทดสอบโดยการตีระนาดแล้วให้ผู้เรียนออกเสียงตาม 3) น้ำเสียง คือ มีแก้วเสียงที่ดีสามารถฝึกฝนพัฒนาต่อได้ จากนั้น อาจารย์อาทร ธรวัฒน์ ก็จะให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) พิจารณาผู้เรียนอีกครั้ง หากผู้เรียนผ่านการพิจารณาแล้ว จึงได้ฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แบบตัวต่อตัวหรือเรียกว่าการสอนแบบมุขปาถะนั่นเอง

เห็นได้ว่าการเรียนขับร้องเพลงไทยเป็นการถ่ายทอดความรู้ของบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย คือครูและศิษย์ ดังนั้นการพิจารณาลักษณะของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากระบวนการใด เพราะการเริ่มต้นการเรียนขับร้องนั้นผู้สอนจะต้องคัดเลือก ผู้มีคุณสมบัติของการเป็นนักร้องที่ดีอย่างครบถ้วน ได้แก่ มารยาท น้ำเสียง ทักษะการฟัง ทักษะการจำ ปฏิภาณไหวพริบ ที่สำคัญอย่างยิ่งคือความมีระเบียบวินัย และ ความอดทนต่อการฝึกฝน ถือเป็นการคัดกรองผู้เรียนอย่างถี่ถ้วน เนื่องจากครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีการบวนการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องที่ประณีตมาก จึงทำให้ครูใช้เวลาในการสอนผู้เรียนที่ยาวนาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนขับร้องกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในแต่ละปีมีจำนวนเพียงหนึ่งถึงสองคนเท่านั้น สรุปได้ว่าการคัดเลือกคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้เรียนขับร้อง คือปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นระดับมัธยมศึกษา ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

1.2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย

การจัดการเรียนการสอนดนตรีครูต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ครูมีบทบาทสำคัญมากต่อความสนใจที่ทำให้ผู้เรียนอยากฝึกฝนดนตรีอย่างสม่ำเสมอ การสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนทำได้หลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมการสอนที่สนุกสนาน การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง จนมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถศึกษาด้านดนตรีในระดับต่อไปได้ และเมื่อผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรักในการเรียนดนตรีในที่สุด

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่สร้างแรงจูงใจและความสนใจให้แก่ผู้เรียน ด้วยการนำบทเพลงฝึกขับร้องเพลงไทยทั้ง 3 เพลง ที่ครูได้ประพันธ์ขึ้นมาใช้ประกอบการสอน สามารถทำให้ผู้เรียนจดจำเทคนิคการขับร้องเพลงไทยผ่านบทเพลงที่มีท่วงทำนองที่คุ้นหูได้อย่างง่ายดาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย จนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย นับเป็นการสอนที่สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนชื่นชอบ และ เกิดความรักในการขับร้องเพลงไทย ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2541) กล่าวว่า การนำท่วงทำนองดนตรีง่ายๆ มาประกอบการสอน จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติสิ่งต่างๆ ได้ ทั้งนี้ผู้สอนควรเลือกบทเพลง เนื้อหา และ เครื่องดนตรีให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และควรมีการสลับสับเปลี่ยนกิจกรรมอื่นเพื่อให้การสอนเกิดความหลากหลาย

สรุปได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นครูผู้มีทัศนคติที่ดีต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการขับร้องให้แก่ผู้เรียนเสมอมา จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนขับร้องเพลงไทย และส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาทักษะด้านการขับร้องของตนเองต่อไป

1.3 ด้านเนื้อหาสาระ

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ผู้เรียนในระดับมัธยมต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง คือ เรื่องทฤษฎีและหลักการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง แม้การขับร้องเพลงไทยจะเป็นเรื่องของการปฏิบัติเสียส่วนใหญ่ แต่อย่างไรก็ตามหากผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจด้านทฤษฎีที่ถูกต้องแล้วนั้น ก็ส่งผลให้ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามระเบียบแบบแผนของการขับร้อง ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปและลำดับเนื้อหาสาระของการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.3.1 ความหมายของการขับร้อง

1.3.2 ประเภทของการขับร้อง

1.3.3 หลักการขับร้องเพลงไทย

1.3.4 เทคนิควิธีการขับร้อง

1.3.5 การเลือกบทเพลง

1.3.1 ความหมายของการขับร้อง

การขับ หมายถึง การเปล่งเสียงไปตามบทกวีนิพนธ์เพื่อเสนอเรื่องราว โดยยึดลำนํ้าเสียงที่มีความสั้น-ยาว เบา-แรง ด้วยทำนองที่ไม่ซับซ้อน เสียงสูง-ต่ำ ก็อนุโลมไปตามเสียงแห่งถ้อยคำในการขับด้วยเหตุที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้แบบแผนเกี่ยวกับจังหวะและเสียงของการขับไม่แน่นอนตายตัว แต่ผู้ฟังหรือผู้ขับสามารถทราบได้ว่าเป็นการขับทำนองใดจากการปรากฏเสียงสูงต่ำที่สัมพันธ์กับสำเนียงลีลาจังหวะของการขับแต่ละชนิด เช่น การขับเสภา ขับกล่อม การแหล่ ขับซอ และขับไม้บัณเฑาะว์ ฯลฯ

การร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงเป็นทำนอง เสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-แรง ไปตามบทกวีนิพนธ์ (เนื้อร้อง-บทร้อง) โดยปรับปรุงให้คำร้องมีความชัดเจนมีความซาบซึ้ง และมีจังหวะการดำเนินเสียงสูง-ต่ำ โดยยึดถือเนื้อเพลง (ทำนอง) เป็นสำคัญ ถ้อยคำที่มีเสียงสูง ต่ำ ต้องเข้าหาทำนองแห่งเสียงเพลงนั้น ๆ ส่วนความสั้น-ยาว ของจังหวะก็ต้องขึ้นอยู่กับจังหวะบังคับของเพลงผู้ที่ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น เพื่อให้มีความครบถ้วนตามจังหวะของบทเพลงจะขาดหรือเกินมิได้ เช่น เพลงแขกมอญ 3 ชั้น มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ ผู้ขับร้องก็ต้องขับร้องให้ครบถ้วนตามจังหวะหน้าทับบังคับของเพลงและดำเนินทำนองอย่างถูกต้องตามความหมายและการขับร้องนั้น คนตรีจะต้องดำเนินตามเสียงร้องได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

การขับร้อง คือ การนำหลักการ"ขับ" และการ "ร้อง" มาผสมผสานให้เข้ากันได้ อย่างลงตัว เพราะการขับ คือ การเปลี่ยนเสียงไปตามบทกวีนิพนธ์เพื่อเสนอเรื่องราว ที่มีความสั้น-ยาว เบา-แรง ด้วยทำนองที่ไม่ซับซ้อน ส่วนการร้อง คือ การเปล่งเสียง เออ เอย อือ เป็นทำนองเสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-แรง คำร้องมีความชัดเจนมีความซาบซึ้ง มีการดำเนินเสียงสูง-ต่ำที่ยึดถือทำนองหลักแห่งบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นให้ครบถ้วนตามจังหวะจะขาดหรือเกินมิได้ การขับร้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ถ้อยคำ 2) การเปล่งเสียง 3) คุณภาพเสียง และรสเสียง 4) ความแม่นยำของทำนอง 5) ความแม่นยำในการขับร้อง 6) การเปลี่ยนทำนองบางประโยค 7) ชีตความสามารถและสุนทรียะ

1.3.2 ประเภทของการขับร้อง

1.ร้องอิสระ

การร้องอิสระ เป็นการร้องเพลงทั่วไป เพลงอะไรก็ได้ โดยไม่มีดนตรีประกอบหรือร้องแต่อย่างใด ผู้ขับร้องสามารถร้องได้ตามใจชอบจะยึดเสียงมาตรฐานของเครื่องดนตรีหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องรักษาระดับเสียงของตนให้ถูกต้อง อาจมีฉิ่งหรือกรับเท่านั้นเป็นเพียงเครื่องประกอบจังหวะ ตัวอย่างเช่น การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน ลาวคำหอม โดยไม่มีดนตรีรับเพียงแต่ร้องให้ถูกต้องตามจังหวะเท่านั้น หรือการฝึกหัดร้องเพลงในห้องเรียนของวิชาทักษะขับร้องไทย เป็นต้น

2.ร้องประกอบการแสดง

การร้องประกอบการแสดง เป็นการร้องที่ยากกว่าการร้องแบบอิสระ ผู้ขับร้องจะต้องร้องให้เหมาะสมกับบทบาทท่าทางของผู้แสดง การร้องจะต้องร้องจังหวะช้า-เร็ว ตามอารมณ์ของผู้แสดงและบทตามเนื้อเรื่องเป็นหลัก เช่น การแสดงบทโศก ผู้ขับร้องต้องร้องให้ช้าปรับอารมณ์การร้องให้เข้ากับบทโศก เช่น เพลงพญาโศกเต็ม-ตัด, ธรณีกรรแสง, เพลงสร้อยเพลง และเพลงกบเต็น ฯลฯ ถ้าเป็นบทโกรธแค้นก็ต้องร้องให้กระชั้นเสียง แสดงถึงความโกรธออกมาทางน้ำเสียงของผู้ขับร้อง เช่น เพลงลิงโลด เพลงลิงลานในด้นพรมหาสตร์ และเพลงนาคราชขึ้นเดียว ในเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ตอนพระไวยแตกทัพ เป็นต้น นอกจากบทดังกล่าวข้างต้นนี้แล้วยังมีบทรัก เช่น เพลงบุหล่ง ลีลากระพุ่ม ทองย่อน ไร่โลม ชมโฉม ฯลฯ บทตลกขบขัน เช่น เพลงเขมรไล่ควาย อาเฮีย ฯลฯ และบทระหมัดใจกล้ว เช่น เพลงหนีเสือ เป็นต้น ซึ่งการขับร้องจะต้องคำนึงถึงสำเนียงเสียงภาษาของชาติต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระแสของทำนองที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกได้ถึงอารมณ์ของบทเพลงนั้น ๆ ที่ผู้ขับร้องได้ถ่ายทอดออกมาในน้ำเสียงได้ถูกต้องอย่างเหมาะสมตรงกับท่าทาง (อิริยาบถ) ของตัวละครนั้น ๆ

3.ร้องประกอบดนตรี

ร้องประกอบดนตรี เป็นการร้องส่งเข้ากับวงดนตรีไทยประเภทต่างๆ เช่น ร้องส่งกับวงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และ วงมโหรี เป็นต้น ตามที่ผู้ขับร้องจะต้องร้องประกอบวงดนตรีไทยนั้น ๆ สิ่งสำคัญที่สุดในการร้องส่ง คือ ผู้ขับร้องจะต้องยึดเสียงดนตรีของวงดนตรีไทยแต่ละวงเป็นหลัก (ทางเสียง 7 ทางในการบรรเลงที่มีความแตกต่างกันของแต่ละชนิดของวงดนตรีไทย) ผู้ขับร้องจะต้องมีการเทียบเสียงให้เข้ากับเสียงของวงดนตรีทุกครั้ง จะร้องขึ้น ลงเสียงไหนตามใจตนเองไม่ได้ และผู้ขับร้องจะต้องร้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามจังหวะบังคับของแต่ละบทเพลง การร้องประกอบดนตรีนี้ยังแบ่งออกได้อีก 3 ประเภท คือ

3.1 ร้องรับ เป็นการร้องที่มีการบรรเลงดนตรีสลับกันเป็นท่อน ๆ โดยผู้ขับร้องจะร้องขึ้นมาก่อน 1 ท่อน เมื่อถึงท้ายท่อน 1 และท้ายท่อนต่อไป ดนตรีก็จะมีท่อนรับ จากนั้นวงดนตรีก็จะบรรเลงดำเนินทำนองเป็นทางดนตรีต่างๆ บรรเลงรับร้องเรื่อยไป คือ ต่างฝ่ายต่างก็ร้องและบรรเลงสลับเปลี่ยนกันไปจนจบเพลง และเมื่อวงดนตรีบรรเลงรับร้องไปจนครบเพลงแล้ว วงดนตรีอาจมีการบรรเลงออกลูกหมัด / ลูกบท ต่อท้ายเพลง 3 ชั้น หรือเพลงเถาก็ได้ เช่น เพลงจะเข้หางยาว 3 ชั้น เพลงกล่อมมารีเภา เป็นต้น

3.2 ร้องสอดดนตรี เป็นการร้องที่มีดนตรีสอดแทรกทำนองเข้ามา ระหว่างการร้อง เพื่อทำให้เกิดความไพเราะ การร้องสอดดนตรีนี้ ได้แก่ เพลงครวญหา เพลงฝั่งโขง และทำนองเพลงประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เช่น เพลงขอมสุวรรณ พยายาม สิบสองจุไท น่านเจ้า ลานนา 1 และลานนา 2 ฯลฯ

3.3 ร้องพร้อมดนตรี เป็นการร้องที่คนร้องร้องไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

1) **ร้องคลอ** เป็นการร้องที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แต่การดำเนินของทางร้องและดนตรีจะต้องเป็นทางเดียวกัน เช่น การร้องคลอกับซอสามสาย เป็นต้น

2) **ร้องเคล้า** เป็นการร้องที่ดำเนินไปพร้อมกับการบรรเลงดนตรี เช่นเดียวกับการร้องคลอ ส่วนเพลงที่ร้องและบรรเลงจะต้องเป็นเพลงเดียวกันด้วย ต่างกันตรงที่ต่างฝ่ายก็ต่างดำเนินทำนองไปในทางของตน ดนตรีก็ดำเนินไปในทางดนตรี ร้องก็ดำเนินไปตามทางร้อง เพียงแต่ให้รวมเพลง จังหวะ และระดับเสียงเดียวกันเท่านั้น วอย่างการร้องประเภทนี้ ได้แก่ เพลงทะแยกลองโยน ในตับเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกพรหมาสตร์ เป็นต้น

3) **ร้องล้าลอง** คำว่า “ล้าลอง” นี้มีความหมายว่า “อิสระ” เพราะฉะนั้นการร้องและการบรรเลง ที่ดำเนินไปพร้อมๆ กันที่เรียกว่า ล้าลอง นี้จะต้องดำเนินไปอย่างอิสระ คือ ต่างฝ่ายก็ต่างดำเนินทำนองไปอย่างอิสระ ต่างฝ่ายก็ปฏิบัติไปตามหน้าที่ของตน ผู้ขับร้องก็ร้องไปเพลงหนึ่ง ดนตรีก็บรรเลงไปอีกเพลงหนึ่ง ซึ่งเป็นคนละเพลงกันแต่จะต้องให้อยู่ในระดับเสียงเดียวกัน เช่น เพลงเห่เชิดฉิ่ง ในตับเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกพรหมาสตร์

4) **ร้องประสาน** เป็นการขับร้องที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีซึ่งเป็นเพลงๆ เดียวกัน หากแต่มีการแยกเสียงกันไปคนละเสียงบ้างรวมกันบ้าง โดยอาศัยหลักการจากทฤษฎี Harmony ของดุริยางค์สากล การประสานเสียงนี้สามารถกระทำโดยการร้องต่อร้อง ร้องกับดนตรี หรือระหว่างเครื่องดนตรีกับเครื่องดนตรีด้วยกันก็ได้ การร้องประสาน

เสียงเพลงไทยเดิมนี้น่าจะอย่างเช่น เพลงช้าประสมในละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง “อิเหนา” “ยศเกตุ” และเพลงเวสสุกรรมทางดึกดำบรรพ์ เรื่อง “สังข์ศิลป์ชัย” ตอนต้นเป็นต้น

1.3.3 หลักการขับร้องเพลงไทย

1. **เนื้อร้อง** คือ ทำนอง (Melody) ของเพลงจะขาดหรือเกินไม่ได้ เพราะส่วนใหญ่ของเพลงจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ ประโยค จังหวะ และเสียง

2. **ทำนอง** คือ วิธีตีบแต่งบทเพลง ซึ่งหมายถึง “เสียงเอื้อน” ทำนองเพลงต่างๆ ตามที่ผู้ประพันธ์แต่ละท่านได้ประดิษฐ์ขึ้น ต้องรู้จักการเพิ่มเติมลีลาเสียงเอื้อนทำนองให้ไพเราะละเอียดลออประดุจการเขียนลวดลายไทย

3. **เสียง** การขับร้องเพลงไทยจะต้องรักษาระดับเสียงให้เต็มกำลังอย่างสม่ำเสมอ ผู้ขับร้องต้องรักษาระดับเสียงให้เข้ากับเสียงเครื่องดนตรีที่ประกอบการขับร้อง รักษาระดับความดัง-เบา ให้คงที่อยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เสียงร้องแกว่งไปมา รู้จักการผสมผสานเสียงเอื้อนกับทำนองเพลงให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน สามารถขับร้องได้อย่างไพเราะในระดับหนึ่ง

4. **ถ้อยคำ** (เนื้อร้อง) จะต้องร้องออกเสียงให้ชัดเจนตามบทกวีนิพนธ์ที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้และจะต้องรู้ความหมายถ้อยคำในตอน ๆ หนึ่ง ต้องคำนึงระมัดระวังและรักษาไว้ซึ่งความหมายเดิม มีการแบ่งวรรคเนื้อร้องตามฉันทลักษณ์ที่ถูกต้องต้องตามหลักวิธีการอ่าน และต้องหายใจให้ถูกต้องอย่างมีระเบียบแบบแผน มิใช่หายใจตามใจผู้ขับร้องจะทำให้การขับร้องขาดความไพเราะไปโดยสิ้นเชิงทำให้ผู้ฟังฟังไม่รู้เรื่อง

5. **จังหวะ** เป็นสิ่งสำคัญต่อการขับร้องเพราะทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิตต้องอาศัยจังหวะอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้ขับร้องจะต้องรักษาจังหวะหน้าทับบังคับของแต่ละบทเพลง ตามที่ผู้ประพันธ์ได้ประดิษฐ์เพลงนั้น ๆ จะขาดหรือเกินไม่ได้ ในการขับร้องจึงจำเป็นต้องใช้จังหวะย่อยเข้าช่วย คือ จังหวะฉิ่ง (จังหวะเบา) ฉับ (จังหวะหนัก)

นอกจากหลักการขับร้องเพลงไทย 5 ประการ ข้างต้นนี้แล้ว ผู้ขับร้องจะต้องคำนึงและระมัดระวังเกี่ยวกับระยะช่องไฟในการหายใจในขณะที่กำลังขับร้องให้ถูกต้องตรงตามจังหวะทั้งในเนื้อร้องและเสียงเอื้อนทำนองเพลงให้เป็นที่เป็นที่

1.3.4 เทคนิควิธีการขับร้อง

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ให้ความสำคัญและเน้นย้ำในเรื่องเทคนิควิธีการที่ทำให้ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยได้ไพเราะและสมบูรณ์ ซึ่งเทคนิควิธีการขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบด้วย 5 วิธีการ ดังนี้ 1) การเปล่งเสียง 2) เนื้อร้อง 3) เสียงเอื้อน 4) จังหวะ 5) การหายใจ

1. การเปล่งเสียง คือ การออกเสียงเอื้อนหรือคำร้องจากท้องขึ้นมายังทรวงอกโดยผ่านลำคอในโทนเสียงกลาง เสียงต่ำ และ ขึ้นนาสิกในโทนเสียงสูง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของการขับร้องเพลงไทยเดิม การเปล่งเสียงตามกลวิธีการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือ การเปล่งเสียงอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้เสียงมีความดังกังวานอย่างสม่ำเสมอ ผู้ขับร้องจะต้องรักษาระดับเสียงให้คงที่ ไม่แกว่งไปมาตลอดการขับร้อง ถือเป็นการเล่นเสียงร้องที่มีคุณภาพ ในการขับร้องเพลงไทยมีการใช้อวัยวะต่าง ๆ ประกอบการเล่นเสียง ดังนี้

อวัยวะที่ใช้ในการเล่นเสียงขับร้อง

1. คอ เป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดของการขับร้อง เสียงที่เกิดจากลำคอนั้นเป็นลักษณะของระดับเสียงกลางไปจนถึงเสียงสูง นอกจากนี้ก็ยังเป็นตำแหน่งที่ใช้ออกเสียง เออ อือ เป็นต้น ดังนั้นเสียงที่ออกจากลำคอส่วนมาก คือเสียงที่ใช้ในการเอื้อนมากกว่าการร้อง

2. เพดาน เป็นตำแหน่งที่ช่วยให้การออกเสียงคำร้องที่สะกดด้วย อักษร ก เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เข้าคำว่า รัก พราก จาก เป็นต้น

3. ปาก เป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดของการขับร้องเพลงไทย เพราะเสียงของการขับร้องและทำนองเอื้อนย่อมออกจากปาก ดังนั้นการวางรูปปากที่ถูกต้องจะช่วยตกแต่งเสียงร้องให้เกิดความ สั้น ยาว เบา ดัง และทำให้รายละเอียดของคำร้องแต่ละคำสมบูรณ์ขึ้น ถือเป็นสิ่งที่ผู้ขับร้องต้องฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนแรกของการเรียนขับร้อง

4. ไรฟัน ตำแหน่งนี้หมายถึงปุ่มเหงือกด้วย เป็นตำแหน่งช่วยให้การขับร้องคำร้องที่สะกดด้วย อักษร จ ช ฌ เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

5. จมูก (นาสิก) ตำแหน่งนี้สำคัญมาก เนื่องจากผู้ขับร้องต้องใช้จมูกในการพักหายใจเพื่อแบ่งวรรคคำร้องหรือหยุดขับร้องในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้การขับร้องสามารถดำเนินต่อไปได้จนจบเพลง อย่างไรก็ตามในขณะที่ขับร้องก็ต้องระวังไม่ให้เสียงร้องขึ้นจมูกมากเกินไป แต่อนุโลมให้การขับร้องเพลงในบางคำที่มีระดับเสียงสูง เสียงที่ขึ้นจมูก (นาสิก) มักพบในเสียงเอื้อน อือ อืออือ เพื่อเชื่อมโยงเสียงเอื้อน และ หางเสียงคำร้องในช่วงท้ายให้กลมกลื่นและชัดเจน

การเปล่งเสียงร้องนั้นมีลักษณะที่หลากหลาย แตกต่างออกไปตามความคิดเห็น และการบัญญัติศัพท์ที่ใช้เรียกของครูผู้สอนขับร้องเพลงไทยแต่ละท่าน จากการศึกษาและเก็บข้อมูลผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์คำศัพท์ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้เรียกการเปล่งเสียงลักษณะต่าง ๆ ในขณะสอนขับร้องเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียนได้ ดังนี้ 1) เสียงครั่น 2) เสียงหนักเบา 3) ผันเสียง 4) โหนเสียง 5) โยนเสียง 6) การลัก ย้อย จังหวะ

1) **เสียงครั่น** คือ การร้องโดยการทำให้คำร้อง หรือ เสียงเอื้อนพยางค์นั้นสั้นสะเทือนเพียงช่วงระยะหนึ่ง ใช้ตกแต่งทำนองร้องในบางวรรคตอน เสียงครั่นทำให้ท่วงทำนองการขับร้องไม่ราบเรียบจนเกินไป ช่วยสร้างอารมณ์รสในบทเพลงให้เกิดความไพเราะยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้ขับร้องจะต้องพิจารณาการร้องเสียงครั่นให้เหมาะสม หากใช้เสียงครั่นมากจนเกินไปอาจฟังดูรกจนเกินไป

ยกตัวอย่าง

การเอื้อน เพลงสุรินทราหู 3 ชั้นท่อน 1 วรรคแรก

เอื้อ	-เอื้อ-เอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ-เอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ-งย
--- ดั	- ช - ล	ลชฟ - ท	ดัดิด - ดั

2) **เสียงหนัก เบา** เป็นเทคนิคที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทยทุกประเภท เสียงหนัก คือ การเน้นเสียงคำร้องเฉพาะคำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสื่อความหมาย และสร้างเพลง เช่น อารมณ์โกรธ เป็นต้น เสียงเบา คือ การลดเสียงคำร้องให้เบาลงกว่าเสียงที่ร้องปกติ มักใช้ในบทเพลงที่มีอารมณ์โศกเศร้าเสียใจ แต่ก็ผู้ขับร้องจะต้องพิจารณามิให้เสียงที่ขับร้องนั้นเบาจนเกินไปอาจทำให้เสียงร้องคลุมเครือไม่ชัดเจน

3) **ผันเสียง** คือ มีลักษณะการออกเสียงคล้ายกับเสียงไพเราะ เพียงแต่การผันเสียงจะใช้กับคำร้อง เพื่อให้คำร้องเกิดความสละสลวยแต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งท่วงทำนองของบทเพลงทุกประการ ซึ่งการผันเสียงตามหลักภาษาไทยสามารถทำได้ 5 เสียง คือ กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า เป็นต้น แต่การผันเสียงในการขับร้องจะใช้แค่เพียง 3 เสียง นอกจากนี้การผันเสียงยังทำให้คำร้องเกิดความชัดเจน และ สร้างอารมณ์ความรู้สึกในบทเพลงให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

ยกตัวอย่าง

คำว่า “ถ้าตัวของน้อง” ในเพลงสุรินทราหู 3 ชั้น ให้ผันเสียง คำว่า “ถ้า”เป็น ถ้า อา อ่า 3 พยางค์ เพื่อให้คำร้องอ่อนช้อยและสร้างอารมณ์เพลง

4) **โหนเสียง** คือ วิธีการออกเสียงร้องจากโน้ตเสียงสูงลงไปยังโน้ตเสียงต่ำ ด้วยวิธีการร้องที่ค่อย ๆ ไล่ระดับเสียงร้องให้ลดหลั่นกันไปอย่างแนบสนิท ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

(ศิลปินแห่งชาติ) เปรียบเทียบการโน้มน้าวเสียงเป็นเสมือนการวาดภาพลายกนก ที่ผู้ขับร้องจะต้องค่อย ๆ ออกเสียงร้องอย่างบรรจง เพื่อให้การโน้มน้าวเสียงร้องเกิดความอ่อนช้อย

5) โยนเสียง คือ วิธีการออกเสียงร้องจากโน้ตเสียงต่ำดันขึ้นไปยังโน้ตเสียงสูง ด้วยวิธีการร้องที่ค่อย ๆ ไล่ระดับเสียงร้องให้เรียงขึ้นไปอย่างแนบสนิห ผู้ขับร้องจะต้องค่อย ๆ ออกเสียงร้องอย่างบรรจงประกอบการใช้น้ำเสียงหนักเบาที่เหมาะสม การโยนเสียงมักพบมากในเพลงสำเนียงมอญ

6) การลัก ย้อยจังหวะ เป็นเทคนิคที่สร้างสีสันให้แก่บทเพลงได้เป็นอย่างดี การลักจังหวะ คือ การร้องให้คำร้อง หรือ ทำนองเอื่อนลงก่อนจังหวะตก การย้อยจังหวะ คือ การร้องให้คำร้อง หรือ ทำนองเอื่อนลงช้ากว่าจังหวะตก เพื่อเป็นการสร้างลูกเล่นให้แก่ท่วงทำนองการขับร้อง ดังนั้นผู้ขับร้องจะต้องมีความสามารถในการควบคุมจังหวะการขับร้องของตนเองอย่างแม่นยำ ถือเป็นการโชว์ไหวพริบปฏิภาณของผู้ขับร้องได้ดียิ่ง

2. บทร้อง คือ บทประพันธ์ต่าง ๆ ที่เรียบเรียงให้เกิดความไพเราะตามระเบียบแห่งฉันทลักษณ์ นำมาบรรจุลงทำนองเพลงเพื่อขับร้องสลับกับการเอื้อนเสียงตามท่วงทำนองแห่งบทเพลง นิยมใช้บทประพันธ์ประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) กล่าวว่า บทร้องคือสิ่งที่ผู้ขับร้องต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะในการขับร้องเพลงไทย ผู้ขับร้องจะต้องออกเสียงคำร้องให้ถูกต้องชัดเจนในทุกวรรคตอนจนจบเพลง หากบทร้องมีคำร้องที่สับสนทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ก็จะอธิบายเนื้อหาโดยการเล่าเรื่องราวของบทร้องให้ผู้เรียนฟังก่อนเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจว่าเนื้อเรื่องของบทร้อง ว่ากำลังกล่าวถึงใคร ทำอะไร และให้อารมณ์ความรู้สึกอย่างไร เมื่อผู้เรียนเข้าใจความหมายแล้วนั้นก็จะสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านการขับร้องได้ไพเราะยิ่งขึ้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาและฝึกปฏิบัติผู้เรียนเรื่องเนื้อร้อง 3 วิธี ดังนี้

2.1 การแบ่งวรรคคำร้อง คือ การแบ่งวรรคคำร้องของบทกลอนประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอน ตามฉันทลักษณ์ที่ถูกต้อง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) กำชับต่อผู้เรียนเสมอว่า ก่อนขับร้องนั้นจะต้องอ่านบทร้องเพื่อทำความเข้าใจความหมาย และแบ่งวรรคตอนคำร้องให้ถูกต้องเสียก่อน เพราะหากผู้ขับร้องแบ่งวรรคตอนคำร้องผิด ก็จะทำให้ความหมายของบทเพลงผิดเพี้ยน ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจเนื้อหาที่แท้จริงของบทร้อง ฟังสะดุดหูไม่เกิดความไพเราะ และไม่สามารถเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูดังนี้

“ครูสุรางค์ท่านเน้นเรื่องการสื่อความหมาย
ก่อนขับร้องท่านจะให้เราร้องหรือแปลบทประพันธ์ให้ฟัง
บางครั้งก็เล่าเรื่องให้ฟังว่าเนื้อร้องสื่อถึงใคร ชวนแผนกำลังพูด
กับวรรณทองด้วยอารมณ์โกรธ หรือ อารมณ์รัก”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูฝึกให้เราใช้จินตนาการภาพตาม หาก
เป็นบทรักก็ให้คิดว่าตนเองจะพูดกับแฟนด้วยความรักอย่างไร
ครูสอนให้เราสร้างอารมณ์ก่อนขับร้องเสมอ”

(สุริยพงษ์ บุญโกมล. 2562: สัมภาษณ์)

การแบ่งวรรคคำร้องตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน
แห่งชาติ) แบ่งออกได้ ดังนี้ 1) การแบ่งวรรคคำร้องประเภท โคลง ฉันท์ และกาพย์ 2) การแบ่งวรรค
คำร้องประเภทกลอน

1) การแบ่งวรรคคำร้องประเภท โคลง ฉันท์ และกาพย์ ให้แบ่ง
วรรคตอนคำร้องตามฉันทลักษณ์ที่ถูกต้องของการอ่านโคลง ฉันท์ และกาพย์ ดังตัวอย่าง

ประเภท โคลง

ไครราน / ไครรุกดาว / แดนไทย

ไทยรบ / จนสุดใจ / ขาดดิน

เสียเนื้อเลือด / หลั่งไหล / ยอมสละสิ้นแล

เสียชีพ / ไปเสียสิ้น / ชื่อก้องเกียรติงาม

ประเภทฉันท์

อิลาแล / กระแสใจ / สำราญในมโนสุน

ทราอร / จะผ่อนอุณห์ / อุทกอาบพระอินทรีย์

ประเภทกาพย์ยานี 11

สาธุสะ / จะขอไหว้	พระศรีไตร / สระระนา
พ่อแม่ / แลครุบา	ทเวดา / ในราศี
ข้าเจ้า / เอา ก ข	เข้ามาต่อ / ก กา มี
แก้ไข / ในเท่านี้	ดีมีดี / อย่าตรีชา

2) การแบ่งวรรคคำร้องประเภทกลอน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้แนวทางการแบ่งคำร้องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การแบ่งโดยยึดความหมายเป็นสำคัญ 2) การแบ่งวรรคคำร้องตามฉันทลักษณ์ ดังตัวอย่าง

การแบ่งวรรคคำร้องโดยยึดความหมายเป็นสำคัญ

เพลงเขมรปากท่อ สองชั้น

แล้วจึงกราบทูลสิ้นทุกสิ่ง	ล้วนความจริงของพระองค์อย่าสงสัย
พระรวงนั้นปัญญาแหลมสุดใจ	ชะลอมตักน้ำไว้ได้ง่ายดาย
แล้วจึง / กราบทูล / สิ้นทุกสิ่ง	ล้วนความจริง / ของพระองค์ / อย่าสงสัย
พระรวงนั้น / ปัญญาแหลม / สุดใจ	ชะลอมตัก / น้ำไว้ / ได้ง่ายดาย

การแบ่งวรรคคำร้องตามฉันทลักษณ์ โดยแบ่งเป็น 3 2 3

เพลงแขกต๋อยหม้อ สามชั้น

ดำเนินพลางทางมองทุกช่องฉาก	ล้วนแลหลากลวดลายระบายเขียน
กนกแนมแกมมาศดาษเดียว	ผนังเนียนทาสีมีลายทอง

ดำเนินพลาง / ทางมอง / ทุกช่องฉาก	ล้วนแลหลาก / ลวดลาย / ระบายเขียน
กนกแนม / แกมมาศ / ดาษเดียว	ผนังเนียน / ทาสี / มีลายทอง

2.2 การออกเสียงอักขระ คือ การออกเสียงถ้อยคำและเสียงเอื้อน ที่ประกอบด้วย สระ พยัญชนะ ตัวสะกด ให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษาไทย โดยเฉพาะตัวควบกล้ำ ร ล ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) กำชับเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้ฟังได้รับฟังการขับร้องที่ไพเราะและเพลิดเพลิน

ยกตัวอย่าง

คำว่า “กลับเสียใจ” ในเพลงแขกโอด 3 ชั้น หากออกเสียงควบกล้ำ ไม่ชัดเจน ก็จะฟังเป็น “กับเสียใจ” ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีความหมาย

2.3 การออกเสียงคำร้อง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความละเอียดละออพิถีพิถันต่อการออกเสียงคำร้อง โดยการใช้น้ำเสียงหนัก-เบาเป็นอย่งยิ่ง มีความเชี่ยวชาญในการตกแต่งคำร้อง เพื่อเพิ่มอารมณ์และความรู้สึกของบทเพลง ด้วยกลวิธีการขับร้องรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประคบเสียง การครั้นเสียง การโน้นเสียง การโยนเสียง ซึ่งตลอดการเรียนการสอนครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้สอดแทรกเทคนิคดังที่กล่าวมาให้ผู้เรียนฝึกขับร้องเสมอ

ยกตัวอย่าง

คำว่า “เจ้านกขมิ้น” ในเพลงนกขมิ้น 3 ชั้น ให้เน้นเสียงหนักและปิดคำร้องที่คำว่า “เจ้า” เพราะหากร้องไม่เน้นเสียงและปิดคำจะฟังเป็นคำว่า “จ้าว” เสียงยาวจนฟังไม่ได้ความหมาย

คำว่า “ตกใจ” ในเพลงแขกบรเทศ 3 ชั้น ให้ใช้ลูกเล่นเสียงหนักเบาเพื่อสื่ออารมณ์คำว่า “ตกใจ” ให้ชัดเจนขึ้น และไม่ควรรลากเสียงยาวมิเช่นนั้นอาจฟังเป็นคำว่า “โตกใจ” ซึ่งฟังไม่ไพเราะ

3. เสียงเอื้อน คือ เสียงที่เปล่งออกมาเป็นท่วงทำนองของบทเพลงไม่มีความหมายใด ๆ ทั้งสิ้น แต่สามารถใช้ตกแต่งคำร้องให้เกิดความชัดเจน ทำให้ผู้ขับร้องสามารถสื่อสารอารมณ์ของบทได้แก่ อารมณ์รัก โกรธ เศร้า ไปยังผู้ฟังได้อย่างไพเราะผ่านการเอื้อนท่วงทำนองของบทเพลง นอกจากนี้เสียงเอื้อนยังทำให้การดำเนินทำนองจังหวะหน้าทับของบทเพลงเกิดความครบถ้วน ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูดังนี้

“เนื่องจากเสียงเอื้อนมีมากมายไปหมดแต่ครูได้ให้คำนิยามเรื่องหน้าที่ของเสียงเอื้อนว่ามี 2 อย่าง คือ ตกแต่งเนื้อร้องให้ชัดเจน และ ดำเนินทำนองให้สอดคล้องกับดนตรีและสร้างความไพเราะ เพียงแค่นี้ก็สามารถทำให้เรามองเห็นภาพกว้างๆของเสียงเอื้อนทั้งหมดแล้วครับ เสียงเอื้อนก็ต้องปรับปรุงไปตามคำร้องเรียกว่าการอนุโลม”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ทักษะที่ครูเน้นที่สุดคือการออกเสียงเอื้อน
เออ อือ ให้ชัด ต้องชัด ร้องให้คล่องปากถ้าร้องเอื้อนชัดก็ร้อง
เอื้อนที่มีทำนองที่ซับซ้อนได้ไพเราะแน่นอน เพราะความไพเราะ
คือความชัดเจนถูกต้องไม่คลุมเครือ”

(กวีทัศน์ อะโศต. 2562: สัมภาษณ์)

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญกับเสียงเอื้อนเสมือน
เป็นหัวใจสำคัญของการขับร้องเพลงไทย สามารถแบ่งเสียงเอื้อนได้ ดังนี้

3.1 เสียงเอื้อน “เออ” นี้ผู้ขับร้องจะร้องดำเนินเสียงเอื้อนไปตามทำนอง
แห่งบทเพลง การเปล่งเสียงเอื้อน “เออ” มีลักษณะคล้ายกับการเปล่งเสียงเอื้อน “อือ” ทุกประการ
เสียงเอื้อน “เออ” ประกอบด้วยพยัญชนะ ฮ ห และ ง ที่ทำให้การเอื้อนทำนองเพลงมีระดับเสียง
สูง-ต่ำ โดยผู้ร้องจะต้องคำนึงถึงพยัญชนะและวรรณยุกต์ที่ใช้ขับร้องเสียงเอื้อน “เออ” ซึ่งสามารถ
จำแนกได้ดังนี้

1. พยัญชนะ อ อักษรกลาง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	เออ	เอ๋อ	เอ้อ	เอ๊อ	เอ๋อ
2. พยัญชนะ ฮ อักษรต่ำ สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	เฮอ	-	เฮ้อ	เฮ๊อ	-
3. พยัญชนะ ห อักษรสูง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	-	เห่อ	เห้อ	-	เหอ
4. พยัญชนะ ง ใช้เฉพาะคำว่า เงอ ติดกับเสียง “เอิง” เสมอ ได้แก่					
เอิงเงอ					

อย่างไรก็ตามการผันวรรณยุกต์ในอักษร อ และ ห สามารถนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผันวรรณยุกต์ได้ครบ 5 เสียง (นิยมใช้ “เฮ้อ” เพราะให้ความรู้สึกที่นุ่มนวลกว่า)

เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	เฮอ	เหอ	เฮ้อ/เหอ	เฮ้อ	เหอ

3.2 เสียงเอื้อน “อื้อ” จะอยู่แนบชิดติดกับคำร้องเสมอๆ เพื่อให้คำร้องชัดเจน ใช้ปิดคำร้องเพื่อสื่อความหมายได้ถูกต้องครบถ้วน และ ช่วยให้การขับร้องสอดคล้องต่อเนื่องกันไปไม่ขาดสาย

ยกตัวอย่าง การร้องที่ทำให้คำชัดเจน

คำว่า “พุทธานุภาพ” ในเพลงแขกบรเทศ 2 ชั้น ที่ร้องเสียง อื้อ ติดกับคำร้องเป็น พุท้อธนา นุภาพอื้อ เพื่อให้ถ้อยคำฟังชัดเจน

ยกตัวอย่าง การร้องที่ทำให้ทำนองเกิดความอ่อนช้อย

พยางค์แรกของการเอื้อนทำนองเพลงเขมรไทยโยค 3 ชั้น

โน้ตดนตรี	ด	ล	ด	ล	ซ	ฟ	ซ
เสียงเอื้อนเดิม	เอื้อ	เออ	เอื้อ	เออ	เฮอ	เอื้อ	เออ
เปลี่ยนเป็น	อื้อ	เออ	อื้อ	เออ	เฮอ	เอื้อ	เออ

นอกจากนี้การเปล่งเสียงเอื้อน อื้อ ในการขับร้องไม่ได้ใช้เพียงแต่พยัญชนะ อ เท่านั้น แต่ยังการนำพยัญชนะ ฮ และ ห มาขับร้องผสมกับท่วงทำนอง และยังมีเรื่องของระดับเสียงสูง-ต่ำ ที่ผู้ขับร้องจะต้องคำนึงถึงวรรณยุกต์ที่ใช้ เพื่อสร้างความอ่อนช้อยให้บทเพลง ซึ่งสามารถจำแนกเสียงเอื้อน อื้อ ตามพยัญชนะต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. พยัญชนะ อ อักษรกลาง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ
2. พยัญชนะ ฮ อักษรต่ำ สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	ฮือ	-	ฮือ	ฮือ	-
3. พยัญชนะ ห อักษรสูง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	หือ	หือ	หือ	หือ	หือ

เสียงเอื้อน อ้อ สามารถจำแนกออกเพิ่มเติมได้อีกหลายพยางค์ หรือที่เรียกว่า ลูกกระทบ เพื่อตกแต่งท่วงทำนองเพลงตามความเหมาะสม ดังนี้

1 พยางค์		
ออกเสียงเป็น	อ้อ / ฮือ	
2 พยางค์		
ออกเสียงเป็น	อ้อฮือ	ฮืออ้อ
	เรียกว่า ลูกกระทบ	
3 พยางค์		
ออกเสียงเป็น	อ้อฮืออ้อ	ฮืออ้อฮือ
4 พยางค์		
ออกเสียงเป็น	ฮืออ้อ ฮืออ้อ	ฮืออ้อ หืออ้อ
5 พยางค์		
ออกเสียงเป็น	หืออ้อ ฮืออ้ออ้อ	
	ลูกกระทบ + เสียงไพเราะ ลักษณะของ 5 พยางค์นี้จะพบเห็นได้บ่อยๆ ในการขับร้องเพลงทำให้การขับร้องเกิดความอ่อนช้อยในลีลาของเสียง	

3.3 เสียงเอื้อนไพเราะ คือ คำเรียกชื่อเสียงเอื้อนที่เรียงร้อยอยู่ในทำนองสั้น ๆ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการขับร้องเพลงไทย ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ผู้คิดค้นและตั้งชื่อคำเรียกของการเอื้อนลักษณะนี้ขึ้น อันเกิดจากการสังสมประสบการณ์ด้านการขับร้องเพลงไทย และความมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจวิธีการขับร้องเสียงเอื้อนเสียงไพเราะ ที่มักพบตลอดการขับร้องเพลงไทยได้ถูกต้อง

ยกตัวอย่าง เสียงไพเราะเสียง อื้อ

เพลงเต่ากินผักบุ้ง 2 ชั้น ท่อนที่ 1 วรรคแรก

		ยาม	กิน	อื้ออื้ออื้อ อื้อ	อื้อเออ	อื้อเออ ก็	อื้อ จะกิน
----	----	--- ร	--- ร	ม-รค รม	--- ชร	มร — มร	ชลท ท ท

ยกตัวอย่าง เสียงไพเราะเสียง เออ

เพลงสารถิ 2 ชั้น ท่อนที่ 2 วรรคแรก

	อื้อเออ	เออ	อื้อเออเออ เออ	อื้อ บุญ	หลัง	อื้อ ได้	สร้าง
----	-- -ดฟ	--- ช	ล- ชฟ ชล	ด -- ช	--- ช	ด - พร	--- พร

นอกจากนี้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยังได้นำบทเพลงที่ครูเป็นผู้ประพันธ์ขึ้นชื่อเพลง“เสียงเอื้อนไพเราะ” ที่มีเนื้อหาอธิบายส่วนประกอบของเสียงเอื้อนไพเราะ ได้แก่ การออกเสียง พยางค์ และ วิธีการผันเสียง มาประกอบการสอนขับร้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกขับร้องผ่านบทเพลงที่มีเนื้อหาท่วงทำนองที่เหมาะสมต่อการจำ และการรับรู้ของผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

เพลง เสียงเอื้อนไพเราะ

ร้องเพลงไทยให้ฟังไพเราะ ฟังเสนาะต้องรู้ร้องเสียงเอื้อน

(รู้แล้วอย่าได้ลืมเลือน ข้า) ฝึกฝนร้องเสียงเอื้อน ให้ไพเราะเพราะพริ้ง เอย

เสียงเออ อื้อ เออ เออ	เสียงอื้อ อื้อ อื้อ อื้อ
เออ อื้อ เออ	อื้อ อื้อ อื้อ
อื้อ เออ เออ	อื้อ อื้อ อื้อ
เออ อื้อ เออ	อื้อ อื้อ อื้อ

อ้อ อื้อ อื่อ สื่อเสียงสำคัญ

เสียงไพเราะจะปรากฏอยู่ท้ายคำร้อง และสอดแทรกอยู่ในการเอื้อนทำนองเพลงในลักษณะเหมือนเป็นทางในการเชื่อมต่อกันเพื่อให้เกิดความนุ่มนวล และมีความไพเราะมากขึ้น ได้แก่

1. อื้ออื้ออื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	มรด , ทลช , ลชฟ ฯลฯ
2. อื้ออื้ออื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	ลรด , มลช , ชดท ฯลฯ
3. เอื้อเอื้อเอื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	มรด , ทลช , ลชฟ ฯลฯ
4. เอื้อเอื้อเอื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	ลรด , มลช , ชดท ฯลฯ

4. จังหวะ คือ จังหวะทั่วไปที่ดำเนินทำนองเพลงด้วยระยะเวลาที่สม่ำเสมอ ผู้บรรเลง และ ผู้ขับร้องต้องยึดถือเป็นหลักในการบรรเลงดนตรี เพื่อรักษาจังหวะให้เที่ยงตรงเสมอ ทำให้เกิดความพร้อมเพรียงในขณะบรรเลงดนตรี สามารถแบ่งได้ดังนี้

4.1 จังหวะสามัญ คือ จังหวะพื้นฐานของเพลงไทยที่นักดนตรีที่ต้องบรรเลงให้ถูกต้อง แม้ไม่มีสิ่งใดเป็นเครื่องให้สัญญาณจังหวะ เพราะในการขับร้องบางครั้งอาจไม่มีจังหวะฉิ่ง หรือ จังหวะหน้าทับประกอบด้วย ดังนั้นผู้ขับร้องต้องมีจังหวะสามัญในใจอยู่เสมอ

4.2 จังหวะฉิ่ง คือ จังหวะที่ใช้ฉิ่งเป็นเครื่องกำหนดจังหวะหนัก เบา ของบทเพลง โดยการใช้เสียงฉิ่งบอกจังหวะเบา และ ใช้เสียงฉับบอกจังหวะหนัก ตีสลับกันไปจนจบเพลง นอกจากนี้ยังใช้กำหนดอัตราจังหวะความเร็วของบทเพลงที่ขับร้อง ตามสัดส่วนของท่วงทำนองเพลง โดยการใช้ฉิ่งถี่ หรือ ห่างแตกต่างกันไปตามอัตราจังหวะ ซึ่งมีทั้งหมด 3 อัตราจังหวะ คือ 3 ชั้น คือจังหวะช้า 2 ชั้น คือจังหวะปานกลาง และชั้นเดียว

ในการขับร้องเพลงจังหวะ ฉิ่ง คือ จังหวะที่สำคัญที่สุด เพราะผู้ขับร้องจะต้องร้องประกอบฉิ่งในทุกบทเพลง ดังนั้นผู้ขับร้องจะต้องมีความรู้และสามารถตีฉิ่งได้ เพื่อให้การขับร้องถูกต้องแม่นยำตามจังหวะของเพลง จนเกิดความเชี่ยวชาญสามารถเพิ่มเทคนิคลีลาการขับร้องให้บทเพลงฟังไม่น่าเบื่อและวิจิตรมากขึ้น

ยกตัวอย่าง

เพลงกล่อมนารี 3 ชั้น วรรคที่ 1 ท่อนที่ 1

	ฉิ่ง		ฉับ		ฉิ่ง		ฉับ
	พระแม่	คือ	ฮือฮือฮือ ยัม	ฮือ ฮือฮือ	ฮือฮือ ฮือฮือฮือ	เอย พรึม	ฮือ เพรา
----	- มี่ - มี่	--- รี่	มี่วัด - รี่	ดี - ทล	รูล ทลช	ดี - - มี่	- ดี - รี่

เพลงกล่อมนารี 2 ชั้น วรรคที่ 1 ท่อนที่ 1

ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ	ฉิ่ง	ฉับ
--- ม	ช ช ช ช	--- ล	ช ช ช ช	--- ดี่	- ดี - ดี่	--- ชี่	--- รี่
				สลาย	สมร	นอน	เกิด

เพลงกล่อมนารีชั้นเดียว วรรคที่ 1 ท่อนที่ 1

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
- ช ช ช	- ช - ช	- ดี - รี่	- รี่ - รี่	--- ดี	- ท - ดี	-- รี่	-- ทท
		งามเนตร	ดัง เนตร	เออ	เออ เอย	มฤ	คมาศ

4.3 จังหวะหน้าทับ คือ การนับจังหวะของบทเพลงโดยใช้เครื่อง

ดนตรีประเภทเครื่องหนัง ได้แก่ ตะโพน กลองแขก กลองสองหน้า โทน-รำมะนา ควบคุมจังหวะหน้าทับโดยการตีกลองเป็นจังหวะลีลาต่าง ๆ ได้แก่ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ หน้าทับลาว ที่มีความช้า เร็ว ที่แตกต่างกันไปตามอัตราจังหวะของเพลง ได้แก่ 3 ชั้น 2 ชั้น และ ชั้นเดียว ผู้ขับร้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และ ต้องจดจำจังหวะหน้าทับต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ เพราะจะทำให้การขับร้องดำเนินไปด้วยความถูกต้องซึ่งเพลงขับร้องโดยทั่วไปนิยมใช้อัตราจังหวะหน้าทับ 3 หน้าทับ คือ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ และ หน้าทับลาว

ยกตัวอย่าง หน้าทับปรบไ้ 3 ชั้น
เพลงกล่อมนารี ท่อน 1 วรรคที่ 1

						- ใ้- ดิง	ดิง - ทัม
	พระเี่ยม	อื้อ	อื้ออื้ออื้อ ยัม	อื้อ อื้ออื้อ	อื้ออื้อ อื้ออื้ออื้อ	เอย พร้ม	อื้อ เพรา
----	- มั - มั	--- รั	มั่วดี - รั	ดี - ทล	รัล ทลช	ดี - - มั	- ดี - รั

- - ทัมดิง	- ใ้- ัจะ	- ใ้- ัจะ	- ใ้- ัจะ	--- ะ	- ใ้- ัจะ	- ใ้- ัจะ	- ใ้- ัจะ
----	เออ	เออ	เอ้อเออเออ เอ้อ	เออ	เอ้อเออ เออ	เอ้อเออ	เออเอ้อเออเออ
----	--- ดี	--- รั	มั่วดี - มั	--- ชั	ลัช - มั	- - ชั มั	รั มั่วดี

- ดิง - ดิง	ทัมดิงทัม	ดิง-ทัมดิง	- ใ้- ัจะ	- ดิง - ทัม	- ดิง - ดิง	- ทัม- ดิง	ดิง - ทัม
	เออ	เอ้อเออเออเออ	เอ้อเออ เอย	----	เอ้า	อื้อ	หยอก
----	--- ท	ทลช ท	รัดี - รั	----	--- รั	--- ท	--- ช

5. การหายใจ คือ การหยุดขับร้องในช่วงขณะหนึ่งเป็นระยะเวลาสั้นๆเพื่อให้ผู้ขับร้องได้ถอนหายใจ หรือ พักหายใจ เพื่อดำเนินการขับร้องหรือเอื้อนเสียงตามทำนองของบทเพลงในวรรคต่อไปได้

การหายใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้การขับร้องเพลงไทยเกิดความไพเราะ หากผู้ขับร้องมีน้ำเสียงที่ดีเอื้อนถูกต้อง แต่ขาดความรู้เรื่องการแบ่งวรรคการหายใจที่ถูกต้อง ก็จะส่งผลให้การขับร้องเกิดความผิดพลาด ทำให้จังหวะในการขับร้องติดขัด ดังนั้นการตรวจทานวรรคตอนของการหายใจ ให้สัมพันธ์กับคำร้อง และ ทำนองเอื้อน เป็นเรื่องที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มักอธิบายและสาธิตประกอบการสอนขับร้องเสมอ การหายใจสามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ การหายใจในเนื้อร้อง และ การหายใจในการเอื้อน

1) การหายใจในเนื้อร้อง คือ การหายใจในช่วงก่อน หรือ หลังบทประพันธ์ในแต่ละวรรคตอน ต้องขออนุญาตการหายใจให้สนิท ผู้ขับร้องจะต้องมีความเข้าใจเรื่องของการแบ่งวรรคตอนของบทกลอน ต้องคำนึงถึงความหมายของบทกวีนิพนธ์ ห้ามแยกคำหรือแบ่งวรรคตามใจตนเองเพราะจะทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป การแบ่งวรรคหายใจในบทกลอนมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

ตัวอย่างคำร้อง 1 บาท

“บนต้นลำดวนดอกดกไสว”

การแบ่งวรรคการหายใจในเนื้อร้องที่ผิด ✕

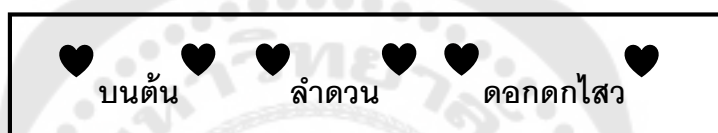
1) บนต้นลำ ดวนดอก ดกไสว

2) บนต้น ลำดวนดอก ดกไสว

การแบ่งวรรคการหายใจในเนื้อร้องที่ถูกต้อง ✓

3) บนต้น ลำดวน ดอกดกไสว

การขับร้องจากตัวอย่างที่ 3 นั้นถูกต้อง และผู้ขับร้องสามารถหายใจในช่วงก่อนและหลังคำร้องได้ ดังนี้

2) การหายใจในเสียงเอื้อน คือ การเว้นระยะการหายใจก่อนหรือหลังทำนองเอื้อนทุกวรรคตอน ไม่ควรเว้นระยะหายใจก่อนเสียงเอื้อนพยางค์สุดท้ายในแต่ละวรรคตอน เพราะจะทำให้การทำนองเอื้อนสะดุด และ ผิดจังหวะในการขับร้อง ควรเว้นระยะการหายใจเป็นวรรค ๆ ไปตามจังหวะของบทเพลง ตั้งแต่ต้นจนจบอย่างสม่ำเสมอ ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนการขับร้อง

ประโยชน์ของการหายใจถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

1. ทำให้ผู้ขับร้องขับร้องเพลงไทยได้ถูกต้องตามหลักคีตศิลป์
2. ทำให้การขับร้องเพลงไทยเกิดความไพเราะยิ่งขึ้น
3. ช่วยทำให้ผู้ขับร้องไม่รู้สึกเหนื่อยในขณะที่ขับร้อง
4. ช่วยทำให้ผู้ขับร้องสื่อความหมายทั้งเนื้อร้องและเสียงเอื้อนตามทำนองเพลงได้อย่างถูกต้องช่วยทำให้การขับร้องเพลงสุนทรีสนมกลมกลืน
5. ทำให้ผู้ฟังเกิดสุนทรีรสเข้าใจอารมณ์บทเพลงที่ผู้ขับร้องสื่อสาร

6. การถ่ายทอดอารมณ์เพลง คือ เทคนิคการขับร้องที่สอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกลงไปในบทเพลง ซึ่งผู้ขับร้องจะต้องสร้างอารมณ์เหล่านั้นด้วยตนเอง เช่น อารมณ์รัก โกรธ หวาดกลัว อาลัยอาวรณ์ และ อารมณ์สนุกสนานขึ้น โดยการสร้างจินตนาการว่าตนเองคือตัวละครที่กำลังรู้สึกถึงอารมณ์เหล่านั้นอย่างแท้จริง เมื่อเกิดความเชื่อแล้วนั้นจึงสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้ฟังคล้อยตามไปกับบทเพลงที่ขับร้องได้ อย่างไรก็ตามผู้ขับร้องจะต้องเลือกสรรเทคนิคการเปล่งเสียงประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การครั้นเสียง การเน้นเสียงหนัก เบา การผันเสียง การโหนเสียง การโยนเสียง รวมถึงการลักย้อย โยน โหน จังหวะ ตกแต่งร่วมกับการถ่ายทอดอารมณ์เพลงด้วยความประณีต จึงจะทำให้การขับร้องเกิดความไพเราะถึงขีดสุดดังคำกล่าวของครูและลูกศิษย์ ดังนี้

“การถ่ายทอดอารมณ์เพลงต้องใช้องค์ความรู้เทคนิคของการขับร้องที่ครูสอนไปทั้งหมดมาประกอบกับการสร้างจินตนาการ เพื่อให้เรารู้สึกถึงอารมณ์ที่แท้จริง และต้องเลือกใช้ลูกเล่นเสียงให้เหมาะสมพอดีกับอารมณ์เพลงด้วยค่ะ”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูสุรางค์มีท่วงร้องที่ถ่ายทอดอารมณ์ไปถึงผู้ฟังด้วยความละเอียดที่เพิ่มขึ้นจากการขับร้องทางปกติไปอีกขั้นหนึ่ง ดังนั้นเพลงที่ครูร้องจึงมีความซับซ้อนของเสียงซ้อน ประกอบกับการออกเสียงคำร้องด้วยเทคนิคพิเศษ เช่น การผันเสียง การเน้นเสียงหนัก เบา การโยนหรือโหนเสียง เทคนิคเหล่านี้คือลูกเล่นที่เรียกว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของครู ในด้านการถ่ายทอดอารมณ์ได้เป็นอย่างดี”

(กวีทัศน์ อะโศต. 2562: สัมภาษณ์)

1.3.5 การเลือกบทเพลง

การเรียนรู้ขับร้องเพลงไทยตามธรรมเนียมแต่โบราณนั้น ครูจะเป็นผู้พิจารณาบทเพลงที่จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพเบื้องต้นของผู้เรียน คือ น้ำเสียงเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ สงบศึก ธรรมวิหาร (2545) ที่ได้กล่าวว่า นักร้องก็ต่อเพลงกับครูโดยร้องตามไปที่ละวรรค ส่วนใหญ่ครูจะเป็นตัดสินว่าควรร้องเพลงประเภทไหนอย่างไรก็ตามเพลงไทยชั้นพื้นฐานที่นักร้องจะต้องร้องได้ คือ ดับต้นเพลงฉิ่ง จากการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีหลักการเลือกบทเพลงประกอบการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ดังนี้

1) เพลงต้นเพลงฉิ่ง 3 ชั้น เป็นเพลงที่นักร้องเพลงทุกคนต้องร้องได้เพราะเป็นแม่แบบของการขับร้องเพลงไทย ที่รวบรวมลูกเอื้อนชั้นพื้นฐานทั้งหมดไว้อย่างดี ตลอดจนทางเพลงที่มีท่วงทำนองและจังหวะที่เหมาะสมต่อการฝึกขับร้องเบื้องต้น

2) เพลงไทยอัตราจังหวะ 2 ชั้น สำเนียงลาว เช่น เพลงลาวคำหอม เพลงลาวดวงเดือน เพลงลาวเล็กตัดส่วย เพลงลาวเล่นน้ำ เป็นต้น เพราะเป็นบทเพลงที่มีทำนองคันทู บทร้องไม่ยาวจนเกินไป มีทำนองเอื้อนที่เรียวร้อยกันเป็นประโยคสั้น ๆ ซ้ำกันไปมา เหมาะแก่การเริ่มต้นให้ผู้เรียนฝึกจดจำท่วงทำนอง ผ่านท่วงทำนอง และ จังหวะของบทเพลงที่ไม่ซ้ำซ้อนจนเกินไป

3) เพลงไทยอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับปรบไก่ ได้แก่ เพลงแขกบรเทศ เพลงสรวนสนัด เพลงเต่ากินผักนึ่ง เป็นต้น เพราะเป็นบทเพลงที่มีทำนองเอื้อนที่ยากขึ้นจากเพลงสำเนียงลาว ดังนั้นผู้เรียนจะได้พัฒนาเทคนิคการออกเสียงคำร้อง เสียงเอื้อนที่ซับซ้อนขึ้นอีกระดับหนึ่ง ได้ฝึกแบ่งวรรคตอนหายใจ และ แบ่งวรรคตอนบทร้องที่ถูกต้องตามความหมาย ผ่านบทเพลงที่มีท่วงทำนองที่ยาวขึ้น เป็นการฝึกกำลังของการขับร้องให้คงที่ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีน้ำเสียงที่แข็งแรงขึ้น

4) เพลงไทยประเภทเพลง เถา เช่น เพลงแขกบรเทศ เถา เพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เพลงกล่อมনারี เถา เพลงอาหนู เถา เพลง เขมรพวง เถา เพลงจีนขิมเล็ก เถา เพลงนางควรวุธ เถา เพลงแขกมอญบางช้าง เถา เพลงสุดสงวน เถา เพลงสารถิ เถา เป็นต้น ซึ่งเป็นเพลงเถาที่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้นจะต้องร้องได้ เนื่องจากเป็นบทเพลงมักนิยมบรรเลงในโอกาสต่าง ๆ และเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเชี่ยวชาญในการขับร้องเพลงที่มีทำนองเอื้อน ที่ลดหลั่นกันไปตามอัตราจังหวะของบทเพลง ตั้งแต่จังหวะช้า ปานกลาง และเร็ว นอกจากนี้ครูยังได้เพิ่มเติมเทคนิคลีลาการขับร้องแบบต่าง ๆ เช่น การครั้น เสียงหนักเบา การลัก ย้อย จังหวะ การโหน หรือ การโยนเสียง

สอดแทรกลงไปในการขับร้องเพลงเถาด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการเปล่งเสียงร้องที่ยากขึ้นอีกระดับ และวางรากฐานเพื่อการต่อยอดการขับร้องในบทเพลงขั้นสูงต่อไป

1.4 ด้านกระบวนการสอน

1.4.1 ขั้นตอนการสอน

กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพียงแต่องค์ความรู้ทั้งหมดนั้นอยู่ที่ตัวครู ดังนั้นครูจึงเป็นผู้กำหนดกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านทฤษฎี ด้านทักษะ จนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้ จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์และศึกษากระบวนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถแบ่งออกได้ 3 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการสอน 2) ขั้นการเรียนการสอน 3) ขั้นการวัดและการประเมินผล ดังนี้

1.4.1.1 ขั้นเตรียมการสอน การเตรียมการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่งออกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ 1) การพิจารณาผู้เรียน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อร้อง เทป วีซีดี เครื่องดนตรี (ฉิ่ง) เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การพิจารณาผู้เรียน

รูปแบบการถ่ายทอดดนตรีไทยแต่โบราณมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย คือ ครูผู้ถ่ายทอดความรู้ และ ศิษย์ ผู้รับการถ่ายทอด ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว ปัจจุบันครูสุรางค์ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทย ให้แก่สถาบันการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ และ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีเกณฑ์การพิจารณาผู้เรียนเข้าศึกษาด้านการขับร้องที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ทำหน้าที่คัดเลือกและพิจารณาผู้เรียนร่วมกับอาจารย์ประจำของสถาบันทั้งสองแห่งเป็นประจำทุกปี ดังคำกล่าวของครูดังนี้

“คนที่จะเป็นนักร้องจำเป็นต้องมีพรสวรรค์มาด้วย คนที่เคยมาเรียนกับครูในครั้งแรกต้องทดสอบความสามารถโดยให้เขาร้องเพลงให้ฟังเสียก่อน แต่หากร้องไม่ได้หรือน้ำเสียงไม่ได้จริง ๆ ครูก็บอกเขาไปตามตรง ซึ่งเขา

อาจจะมีความสามารถทางด้านดนตรีมากกว่า แต่หากคนไหนที่มีแววครูก็จะสอนเริ่มสอนพื้นฐานหรือเพิ่มเทคนิคที่เขาขาดให้”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 20 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) และลูกศิษย์

ที่มา: ลภัสรดา ไวลลา

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลเรื่องการพิจารณาผู้เรียนขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยสามารถแบ่งผู้รับการพิจารณาออกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีทักษะด้านการขับร้องแต่เดิม ได้แก่ ผู้เรียนรายวิชาทักษะดนตรีไทย (ขับร้องไทย) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกลุ่มที่ไม่มีทักษะด้านการขับร้องมาก่อน คือ นักเรียนชมรมดนตรีไทยโรงเรียนเทพศิรินทร์ ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีเกณฑ์การวัดคุณสมบัติขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีทักษะด้านการขับร้อง ดังนี้ คือ

1) มารยาทของผู้เรียน ถือเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้เรียนขับร้องทุกคนต้องมี จะต้องปฏิบัติทั้งในระหว่างเรียนและในเวลาที่ทำการแสดงให้ชินเป็นนิสัย คือ การมีกิริยาท่าทีที่สำรวมอยู่ตลอดเวลา พุดจาสุภาพเรียบร้อย แต่งกายสะอาดสะอ้าน

2) ทักษะการฟังที่ดี ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอีกประการที่ผู้เรียนขับร้องจะต้องปฏิบัติได้ เพราะต้องใช้ในการฝึกขับร้องเพื่อจดจำทำนองเสียงเอื้อน และเสียงเครื่องดนตรี ผู้เรียนจะต้องขับร้องได้ถูกต้องตรงตามโน้ตของเครื่องดนตรีทุกเสียงจะผิดเพี้ยนแม้แต่นิดเดียวไม่ได้ ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้วิธีทดสอบทักษะการฟังของผู้เรียน ด้วยการเคาะเสียงเครื่องดนตรี คือ ระนาดเอก แล้วให้ผู้เรียนแปลงเสียงของตนให้ตรงกับระดับเสียงตัวโน้ตที่ได้ยิน

3) น้ำเสียง คือ ต้องเป็นผู้มีพื้นเสียงที่ดี มีเสียงใสดังกังวานมีพลังสามารถนำไปฝึกฝนและพัฒนาต่อไปได้

สรุปได้ว่าขั้นเตรียมการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือการพิจารณาด้านพื้นฐานความรู้ ทักษะปฏิบัติ การจดจำ คุณภาพเสียง บุคลิกภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หากผู้เรียนมีพื้นฐานการขับร้องมาแล้วครูจะให้ผู้เรียนขับร้องเพลงที่เคยเรียนมาให้ฟัง เพื่อวิเคราะห์น้ำเสียงและเทคนิคการขับร้องว่ามีข้อดี ข้อบกพร่องในเรื่องใดบ้าง เพื่อที่ครูจะวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ และพัฒนาเทคนิคการขับร้องให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนต่อไป ส่วนผู้เรียนที่ไม่มีทักษะด้านการขับร้องมาก่อนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาเบื้องต้นจากครูแล้วนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะเริ่มการสอนตั้งแต่ความรู้ด้านทฤษฎีเบื้องต้น ตลอดจนการฝึกทักษะการขับร้องขั้นพื้นฐานอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อวางรากฐานการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน ซึ่งในระหว่างสอนนั้นครูก็จะวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อวางแผนเป้าหมายของการเรียนการสอนให้เต็มประสิทธิภาพ

2) การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน

จากศึกษาพบว่าปัจจุบันครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ท่านจะเดินทางไปสอนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ดังนั้นก่อนทำการสอนทุกครั้ง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะวางแผนเนื้อหาการสอนหรือบทเพลงที่จะนำไปต่อไปให้ผู้เรียนล่วงหน้าเสมอ ตามคำกล่าวของครูดังนี้

“บางเพลงที่สอนเทพศิรินทร์ที่เขาจะไปประกวดกัน ครูไม่ได้ร้องนานครูก็ต้องทบทวนนะคะ ทบทวนจากเทปและสมุดที่ครูเรียนแล้วเคยจดไว้ เพราะบางเพลงไม่ได้ใช้จริงๆก็มีสับสนบ้างคะ ครูก็ร้องทวนของครูหรือจดใหม่อีกครั้ง แล้วค่อยนำไปต่อไปให้นักเรียนคะ แต่หากเพลงเก่าเพลงสองชั้นทั่วไปก็ต่อได้เลยตามความสามารถนักเรียนคะ”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 21 สื่อประกอบการเรียนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่มา: ลภัสรดา ไววิลา

ข้อสังเกตเรื่องการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน อีกประการคือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ใช้สื่อประกอบการสอนเสมอ ได้แก่ เนื้อร้อง เทป วีซีดี โปรเจ็คเตอร์ เนื่องจากการสอนที่โรงเรียนเทพศิรินทร์เป็นลักษณะของการสอนบทเพลง เพื่อใช้ในการแข่งขันดนตรีไทยในรายการต่าง ๆ เช่น รายการศิลปหัตถกรรมนักเรียน รายการประลองเพลง ประเลงมโหรี เป็นต้น ดังนั้นเนื้อหาการสอนจึงเน้นเรื่องของทักษะและการต่อเพลงมากกว่าการหลักการทางทฤษฎี สื่อการสอนที่สำคัญที่สุดจึงเป็น จิง เนื่องจากในระหว่างการเรียนการสอน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะฝึกให้ผู้เรียนฟังจังหวะ โดยการตีจิงประกอบการขับร้องอยู่เสมอ และเมื่อผู้เรียนสามารถจดจำบทเพลงได้แม่นยำแล้วนั้น ครูจะให้ผู้เรียนขับร้องอีกครั้งตั้งแต่ต้นจนจบเพลง ซึ่งครูจะเป็นผู้ตีจิงประกอบการขับร้องไปด้วย เพื่อทบทวนและตรวจทานความถูกต้องของอัตราจังหวะในขณะร้องว่าครบถ้วนหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความคุ้นชินให้แก่ผู้เรียน ในเรื่องของการฟังจังหวะหนัก เบา อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงไทยได้คงที่ตามอัตราจังหวะ และไม่เกิดการเขินอายขณะร้องร่วมกับวงดนตรีไทย

1.4.1.2 ขั้นการเรียนการสอน

หลักการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่สำคัญของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือ การสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านทฤษฎี และมีทักษะการขับร้องพื้นฐานที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนแห่งหลัก “คีตศิลป์” สามารถพัฒนาทักษะการขับร้องต่อไปได้สูงสุด ดังที่ สงบศึก ธรรมวิหาร (2545) ที่กล่าวถึงหน้าที่ครูที่ควรอนุเคราะห์ต่อศิษย์ 5 ประการ ที่มีความสอดคล้อง กับการถ่ายทอดความรู้ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปฏิบัติในเวลาทำการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนขั้นตอน คือ 1) แนะนำ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้แนะนำ สอนศิษย์ในเรื่ององค์ความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการขับร้อง และเรื่อง

คุณธรรมจริยธรรม 2) ให้เรียนดี ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้สอนโดยใช้การอธิบายที่ชัดเจนทั้งด้านทฤษฎี และ ด้านทักษะปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่าย 3) บอกศิลปะวิทยาด้วยดี ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีการสาธิตวิธีการขับร้องเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาเพื่อให้ศิษย์ปฏิบัติตามได้เป็นขั้นตอน 4) ให้เกียรติศิษย์ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้กำลังใจโดยการกล่าวชื่นชมศิษย์ เพื่อให้ศิษย์มีขวัญกำลังใจ และเกิดความมั่นใจในการขับร้องเพลงไทย 5) ความสะอาดสวยงาม ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีการเรียบเรียงตำรา และ บทเพลงที่สอนขับร้องจากง่ายไปยาก เพื่อให้ศิษย์ได้รับความรู้ตามความเหมาะสมต่อการพัฒนาการ

ภาพประกอบ 22 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ขณะสอนขับร้อง

ที่มา: ลภัสรดา ไวรวิลา

จากการที่ผู้วิจัยศึกษา และ สังเกตการเรียนการสอนของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) พบว่าตลอดระยะเวลาที่ครูทำหน้าที่สอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ครูได้มีการปรับปรุงและสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในด้านทฤษฎี และ ด้านทักษะมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถอธิบายการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นขั้นตอนได้ ดังนี้

1) การอธิบายทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย ก่อนเริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยให้แก่ผู้เรียน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะถ่ายทอดความรู้ด้านทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่สำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจด้วยวิธีการบรรยายอย่างเป็นขั้นตอนก่อนทำการสอนปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ ญรฐธ สุทธจิตต์ (2560) ที่ได้กล่าวว่า หลักการสอนดนตรีที่ดี ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีความรู้เรื่องทฤษฎีดนตรี ได้แก่ ประวัติดนตรี โน้ตดนตรีและสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ถ่องแท้เสียก่อน จากนั้นจึงดำเนินการสอนทักษะดนตรีที่เหมาะสมกับความสามารถของ

ผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในเชิงปฏิบัติที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ขั้นตอนการสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเล่นดนตรีได้อย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้มีการให้ความรู้เรื่องการขับร้องเพลงไทยเชิงทฤษฎีแก่ผู้เรียน อันประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้ เรื่องความหมายของการขับร้อง ประเภทของการขับร้อง อวัยวะที่ใช้ในการขับร้อง หลักการขับร้องเพลงไทย ตลอดจนการบอกเล่าถึงประวัติและผลงานของครูดนตรีไทยหรือบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจทฤษฎีต่าง ๆ โดยผ่านการประเมินจากครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ด้วยการสังเกตและการสอบถามแล้วนั้น จึงเริ่มการฝึกขับร้องในขั้นต่อไป

2) การฝึกเสียงเอื้อนขั้นพื้นฐาน พื้นฐานที่สำคัญของการขับร้องเพลงไทยคือการออกเสียงเอื้อนประกอบด้วยพยัญชนะและสระต่าง ๆ ดังนี้ พยัญชนะ ได้แก่ อ ง ฮ ที่เป็นพื้นเสียงของการเอื้อนที่ทำให้ท่วงทำนองของการขับร้องนุ่มนวล กล่าวคือ พยัญชนะ อ จะให้น้ำเสียงที่หนักแน่น พังชัดเจนที่สุด พยัญชนะ ง จะให้น้ำเสียงระดับปานกลาง และพยัญชนะ ฮ จะให้น้ำเสียงที่เบาที่สุด ต่อมาคือสระที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทย คือ สระ อี อือ เออ เอย เอิง เออะ ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การขับร้องเกิดความไพเราะและถูกต้องตามหลักการขับร้องเพลงไทย ดังนั้นขั้นตอนการสอนการออกเสียงเอื้อนขั้นพื้นฐาน จึงเป็นขั้นตอนสำคัญของการถ่ายทอดวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนการสอนตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การเปล่งเสียง เออ โดยเปล่งออกมาจากคอไม่ขยับคางหรือหุบปาก ฝึกการวางรูปปากที่ถูกต้องทำให้เกิดเสียงที่มีคุณภาพมีน้ำหนักเสียงชัดเจน การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- เออ	----	--- เออ	----	--- เออ	----	--- เออ
----	--- ฮู	----	--- ฮู	----	--- ฮู	----	--- ฮู

แบบฝึกที่ 2 การเปล่งเสียง เฮอ โดยเปล่งออกมาจากคอ บังคับเสียงให้อยู่ที่เพดานบนโดยขึ้นนาสิกเล็กน้อย การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- เฮอ	----	--- เฮอ	----	--- เฮอ	----	--- เฮอ
----	--- ฮู	----	--- ฮู	----	--- ฮู	----	--- ฮู

แบบฝึกที่ 3 การเปล่งเสียง งอ โดยเปล่งออกมาจากริมฝีปากขึ้น
นาสิกเล็กน้อย และบังคับเสียงให้ขึ้นเพดานปากด้วย การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับ
เสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- งอ	----	--- งอ	----	--- งอ	----	--- งอ
----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ

แบบฝึกที่ 4 การเปล่งเสียง อีอ โดยเปล่งออกมาโดยการเผยอริม
ฝีปากเล็กน้อย บังคับเสียงให้ออกมาจากคอให้เสียงดังและชัดเจน การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะ
และระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- อีอ	----	--- อีอ	----	--- อีอ	----	--- อีอ
----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ

แบบฝึกที่ 4 การเปล่งเสียง อีอ เปล่งเสียงเหมือนเสียง อีอ
เพียงแต่เปลี่ยนพยัญชนะเป็น ฮ แต่ต้องออกเสียงให้มีน้ำหนักมากกว่าเสียงอีอเล็กน้อยเพื่อให้ได้
เสียงที่ดังชัดเจนด้วยแรงที่สม่ำเสมอ การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

----	--- อีอ	----	--- อีอ	----	--- อีอ	----	--- อีอ
----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ	----	--- ทุ

แบบฝึกที่ 5 การฝึกไถ่ระดับเสียง เออ เปล่งเสียงเอดด้วยกำลังที่
สม่ำเสมอต้องยืดจังหวะเสียงละ 1 จังหวะ และต้องเปล่งเสียงให้ตรงตามระดับเสียงดังตัวอย่าง
ต่อไปนี้

เสียงต่ำไปสูง

--- เอด	--- เอด	--- เอด	--- เอด	--- เอด	--- เอด	--- เอด	--- เอด
--- ด	--- ร	--- ม	--- ฟ	--- ทุ	--- ล	--- ท	--- คั

เสียงสูงไปต่ำ

--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ
--- ดั	--- ท	--- ล	--- ช	--- ฟ	--- ม	--- ร	--- ด

แบบฝึกที่ 6 การฝึกไต่ระดับเสียง เหนือ แปลงเสียงเหนือด้วยกำลังที่สม่ำเสมอต้องยึดจังหวะเสียงละ 1 จังหวะ และต้องแปลงเสียงให้ตรงตามระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงต่ำไปสูง

--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ
--- ด	--- ร	--- ม	--- ฟ	--- ช	--- ล	--- ท	--- ดั

เสียงสูงไปต่ำ

--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ	--- เหนือ
--- ดั	--- ท	--- ล	--- ช	--- ฟ	--- ม	--- ร	--- ด

การฝึกไต่ระดับเสียงกระทำเพียง 2 เสียงอื่น คือ เสียง เหนือ และ เหนือ เท่านั้น เพราะทั้งสองเสียงจะใช้ขับร้องในทำนองเพลงทั้งบทเพลง ส่วนเสียงอื่น อ้อ และ ฮือ ใช้ในปิดคำร้องเพื่อให้ถ้อยคำเกิดความชัดเจนเพียงเท่านั้น

3) การฝึกเสียงอื่นเป็นวรรคตอน เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับหลักการอื่นในทำนองเพลงต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงทำนองอื่นเป็นวรรคตอนต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้รวบรวมและเรียบเรียงขั้นตอนการฝึกขับร้องเสียงอื่นที่เป็นวรรคตอนไว้เป็นระบบ โดยบัญญัติคำศัพท์ที่เรียกเสียงอื่นเหล่านี้ว่าเสียงอื่นไพเราะไว้ดังนี้

แบบฝึกที่ 1 การฝึกเสียงลูกกระทบ มีลักษณะการออกเสียงเอื้อน
เออ และ เสียงอื้อที่สลับเสียงกัน จากเสียงต่ำไปเสียงสูงแล้วกลับมาเสียงเดิม เช่น -ครด -รรม -มชม
-ทดท เป็นต้น ซึ่งสามารถออกเสียงตามระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

- อื้ออื้ออื้อ	- เออเอื้อเออ
- ชลช	- ชลช

แบบฝึกที่ 2 การฝึกเสียงเอื้อนไพเราะ 3 พยางค์ เป็นการฝึกออก
เสียงเอื้อนเพื่อเพิ่มลีลาความอ่อนช้อยในการขับร้องเพลงไทย มีลักษณะเรียงเสียงกันจากเสียงสูง
มาเสียงต่ำ หรือในบางบทเพลงก็ข้ามเสียงกันตามสำเนียงเพลง สามารถออกเสียงได้ทั้งเสียงเอื้อน
เออ และ เสียงอื้อ ซึ่งสามารถออกเสียงตามระดับเสียงดนตรีได้มากมาย ดังนี้

แบบเรียงเสียง -ทลช -ลชฟ -รดท -ชฟม เป็นต้น

- อื้ออื้ออื้อ	- เอื้อเออเอื้อ
- มรด	- มรด

แบบข้ามเสียง -รดล -ลชม -ชฟร -ดทช -ชทล -ทรด -มลช เป็นต้น

- อื้ออื้ออื้อ	- เอื้อเอื้อเอื้อ
- ลรด	- ลรด

แบบฝึกที่ 3 การฝึกเสียงเอื้อนไพเราะ 4 พยางค์ เป็นการเพิ่ม
เสียงเอื้อน อื้อ หรือ เออ เข้าไป 1 พยางค์ ก่อนหรือหลังเสียงเอื้อนไพเราะ 3 พยางค์ เพื่อเพิ่มลูกเล่น
ของทางร้องให้ไพเราะยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถออกเสียงตามระดับเสียงดนตรีได้มากมาย ดังนี้

แบบเรียงเสียง - - - ล -ทลช / - - - ช -ลชฟ / - - - ด -รดท / เป็นต้น

- - - อื้อ	- อื้ออื้ออื้อ
- - - ร	- มรด

--- เออ	- เอื้อเออเอื้อ
--- วิ	- มรด

แบบข้ามเสียง --- ร - ม ร ท / --- ซ - ล ซ ม / --- ด - ร ด ล เป็นต้น

--- อือ	- อื้ออืออือ
--- ซ	- ลซม

--- เออ	- เอื้อเออเอื้อ
--- ซ	- ลซม

แบบฝึกที่ 4 การฝึกเสียงเอื้อนไพเราะ 5 พยางค์ เป็นการใส่ลูก
กระทบ 2 พยางค์ เสียงเอื้อนอ้อ และ เออ ก่อนหรือหลังเสียงเอื้อนไพเราะ 3 พยางค์ เพื่อเพิ่ม
ลูกเล่นของทางร้องให้ดีขึ้น เพื่อใช้ความสามารถในการขับร้องที่ละเอียดที่สุดของเสียงไพเราะ
ซึ่งสามารถออกเสียงตามระดับเสียงดนตรีได้มากมาย ดังนี้

แบบเรียงเสียง -- ร ี ล -ทลซ / -- ด ี ซ -ลซฟ / -- ฟ ด -รตท / เป็นต้น

-- อื้ออือ	- อื้ออืออือ
-- ร ี ล	- ทลซ

- -เอื้อเออ	- เอื้อเออเอื้อ
-- ร ี ล	- ทลซ

แบบข้ามเสียง -- ซ ร - ม ร ท / -- ด ี ซ - ล ซ ม / -- ฟ ด - ร ด ล เป็นต้น

-- อื้ออือ	- อื้ออืออือ
-- ซร	- มรท

- - เอื้อเอื้อ	- เอื้อเอื้อเอื้อ
- - ชวร	- มรท

4) การฝึกขับร้องเพลงที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประพันธ์ขึ้น 3 บทเพลง ลำดับแรก คือ การฝึกขับร้องเสียงเอื้อนสามเสียงไพเราะโดยใช้ “เพลงสามเสียงไพเราะ” มีเนื้อหาอธิบายหลักการเอื้อนสามพยางค์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ลำดับต่อมาคือการฝึก “เพลงหัวใจเสียงเอื้อน” มีเนื้อหาอธิบายการเปล่งเสียงเอื้อนในทำนองเพลงรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูง ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และ เพลงสุดท้ายคือ “เพลงกลวิธีการขับร้องเพลงไทย” ที่มีเนื้อหาอธิบายเทคนิคพิเศษของการขับร้อง ได้แก่ การร้องลัก ร้องย้อย ร้องโยน ร้องโน้नจังหวะ เป็นต้น ตลอดจนการออกเสียงอักขระ ควบกล้ำ การหายใจ การใส่อารมณ์เพลง เมื่อผู้เรียนสามารถขับร้องบทเพลงทั้ง 3 บทเพลงได้ถูกต้องแม่นยำแล้วนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จึงจะพิจารณาเพลงไทยประเภทอื่น ๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อทำการเรียนการสอนในระดับต่อไป

เพลง สามเสียงไพเราะ

คำร้อง ทำนองโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

--- ด	- ล - ช	-- ม ช	- ล - ด	--- ล	-- ช ม	- ด ช ล	- ช - ม
ร้อง	เพลงไทย	ให้ฟัง	ไพเราะ	เสียง	เสนาะ	เพราะรู้ร้อง	เสียงเอื้อน
----	- ช - ช	- ด - ร	- ม - ม	----	- ช - ช	- ด - ร	- ม - ม
	รู้แล้ว	จดจำ	ฝังใจ		รู้แล้ว	จดจำ	ฝังใจ
- ด - ร	- ด - ล	-- ด ร	ช ม ร ด	--- ม	-- ร ด	--- ม	-- ร ด
ร้อง เสียง	เอื้อน ให้	ไพเราะ	เพราะพริ้งอวย	เอื้อ	เอื้อ เอื้อ	เอื้อ	เอื้อ เอื้อ
--- ด	-- ร ด	--- ล	-- ร ด	- ม ร ด	- ม ร ด	- ล ร ด	- ล ร ด
เอื้อ	เอื้อ เอื้อ	เอื้อ	เอื้อ เอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ
--- ด	- ร - ล	- ล - ร	- ร - ด				
เอื้อ	เอื้อ เอื้อ	เอื้อ เสียง	สำคัญ				

เพลง หัวใจเสียงเอื้อน

ประพันธ์คำร้องโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

ทำนอง ดัดแปลงจากเพลงลาวต่อนก 2 ชั้น

----	----	- ช - ด	- ร ร ม	- - ม ช	- ม - -	- ล - ล	- ร - ร
		เสียง เอื้อน	สระ อือ	เป็น เครื่อง	มือ	ปรับ แต่ง	เนื้อ ร้อง
----	--- ท	- ร - ล	- ช ช ล	--- ด	- ล ด ด	ช ช - ร	- ร - ล
	เสียง	เอื้อน	สระ เออ	เดิน	ท่วงทำนอง	ให้สอดคล้อง	เนื้อเพลง
-----	-----	- ช - ด	- ร ร ม	- ม- ช	- ช - -	- ร - ด	- ล ล ด
		เสียง เอื้อน	สระ เออ	ประสม	सान	เสียง เอื้อน	สระ อือ
	--- ช	- - ด ล	- ด - ล	--- ล	- ร - ด	- ช - ร	- ช - ล
	สื่อ	สำเนียง	เสียงร้อง	ให้	คล้องจอง	ข้อควร	บทเพลง
-----	-----	- ด - ช	- ช ม ร	--- ร	- ช - ม	- - ล ด	--- ร
		เด่น ชัด	ทั้งภาษา	เต็ม	ลีลา	ให้งาม	งด
- - ด ร	ด ล - ล	--- ช	- ช - ล	--- ล	--- ร	- ช ล ด ร	- ร - ล
อือ อือ	อืออือ เพิ่ม	อรรถ	(ถะ)รส	ขับ	ขาน	สอดคล้อง	เสียงเอื้อน
- - ท ล	-----	- ช - ด	- ช - ม	- - ร ช	- ม - -	- ด - -	- ล - ร
		เชื่อมโยง	เนื้อ ร้อง	ให้ กลม	กลืน	รื่น	โสด ไร่
- - ด ช	ดล - ล ช	--- ล	- ล - ล	--- ด	- ล - ร	- ร - ล	--- ล
อืออือ	อืออือประจุ	ขอ	คลอเคล้า	เข้า	กระแ	สำเนียง	กลอน
-----	-----	- ช - ด	- ร ม ม	--- ร	ม ม - -	- ด - ด	--- ล
		เสียงเอื้อน	สองพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มาผสาน	สมกัน
	- ล - ร	--- ช	- ร - -	--- ล	- ร - ด	- ร - ช	- ร - ล
	อือ อือ	อือ	อือ	กลับ	เสียง กัน	อือ อือ	อือ อือ
-----	-----	- ช - ด	- ช ม ม	- - ม ร	ม ม - -	- ด ด ร	- ร ด ด
		เสียงเอื้อน	สามพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มาผสม	สองพยางค์
-----	--- ช	--- ร	--- ช	--- ร	- ด - ร	--- ล	- ร - ล
	อือ	อือ	อือ	อือ	อือ อือ	อือ	อือ อือ
-----	-----	- ช - ด	- ช ม ม	--- ร	- ช - -	- ด - ล	- - ด ร
		เสียงเอื้อน	สามพยางค์	ทาง	ร้อง	เรียก ลูก	กระทบ
-----	--- ล	--- ล	--- ช	--- ด	- - ล ร	- ร - -	- ร - ล
	จง	จำ	จด	ลูก	กระทบ	เสียง	สำคัญ

----	----	- ช - ด	- ร ม ม	-- ม ช	ม ม --	- ร - ด	- ร - ร
		เสียง เอื้อน	สี่พยางค์	นำสอง	พยางค์	ร้องทวน	สองครั้ง
----	--- ล	--- ร	- ล - ร	-- ด ล	ร ด --	- ร - ล	- ร - ล
	อือ	ฮือ	อือฮือ	สลับ	เสียงกัน	ฮือฮือ	ฮือฮือ
----	----	- ช - ด	- ร ม ม	-- ม ร	ม ม --	- ด - ด	- ล ด ด
		เสียง เอื้อน	ห้าพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มารวม	สี่พยางค์
----	- ล - ร	--- ล	- ร - ล	- ล ด ล	- ล - ด	- ล ร ล	- ร - ล
	อือ ฮือ	อือ	ฮือ อือ	เพิ่มระดับ	ปรับเป็น	อือฮือฮือ	หือฮือ
----	----	- ช - ด	- ร ม ม	-- ม ช	ม ม --	--- ด	-- ด ร
		เสียงเอื้อน	หกพยางค์	นำสาม	พยางค์	ลูก	กระทบ
----	--- ล	-----	- ล - ช	--- ด	-- ด ร	- ร - ร	--- ล
	มา		บรรจบ	ลูก	กระทบ	พบพ้อง	กัน
----	- ล - ร	--- ล	ท ล - ร	--- ร	- ด - ร	- ช - ช	- ท ล ช
	อือ ฮือ	อือ	ฮือ อือ ฮือ	นั่น	คือร้อง	ลูกเท่า	ธรรมชาติ
----	----	- ด - ล	- ช - ม	--- ช	- ม --	- ด ด ด	- ล - ร
		ร้องเท่า	ครั้งเดียว	นับ	ได้	ครึ่งจังหวะ	หน้าทับ
----	- ด - ล	-- ล ช	- ช - ล	--- ร	--- ด	- ด - ร	- ร - ล
	นับเต็ม	จังหวะ	หน้าทับ	ร้อง	เท่า	ทวนซ้ำ	สองครั้ง
----	- ล - ร	--- ล	- ท ล ร	--- ล	- ร ด ร	--- ล	- ร - ม
	อือ ฮือ	อือ	ฮืออือฮือ	หรือ	ฮืออือฮือ	อือ	ฮือฮือ
----	----	- ช - ด	- ช ม ช	- ช - ร	- ม --	-- ด ด	-- ล ร
		อย่าลืม	เสียงเอื้อนฮือ	เสียงเอื้อน	อือ	พยางค์	สุดท้าย
----	--- ล	-----	- ล - ช	--- ล	- ด - ด	- ร - ช	--- ล
	ให้		กลายกลับ	ปรับ	เพิ่มเป็น	เสียงเอื้อน	เอย
----	- ล - ร	--- ล	- ท ล ล	-- - ร	- ด - ร	--- ล	- ท ล ล
	อือฮือ	อือ	ฮืออือเอย	ฮือ	อือฮือ	อือ	ฮืออือเอย
----	----	- ด - ล	- ด - ช	--- ด	- ล --	- ด - ล	-- ด ร
		ร้องเท่า	เหล่านี้	เอื้อน	แบบ	มีมาตร	(ตระ)ฐาน
----	- ช - ร	--- ล	-- ล ล	--- ด	--- ด	- ล --	- ช - ล
	มาดมั่น	เรา	ชำนาญ	เชี่ยวชาญ	ชาญ	การ	ขับร้อง
----	----	- ช - ด	- ช - ม	--- ม	- ร - ม	- ล - ร	- ร ด ด
		ควรต้อง	พลิกแพลง	แปลง	เปลี่ยนได้	หลากหลาย	รูปพยางค์
----	- ล - ร	- ล ท ล	- ร --	--- ร	-- ล ช	- ล - ร	- ลทล ล

	อือ อือ	อืออืออือ	อือ	อือ	อืออือ	อืออือ	อืออืออืออือ
----	----	- ช - ด	- ร - ม	- ช - ร	- ม - -	- ล ด ร	- ด - ด
		ทั้ง ยัง	ปรับเปลี่ยน	เสียงเอื้อน	อือ	ให้เป็นเสียง	เอื้อนเออ
----	--- ล	--- ช	--- ล	-- ด ร	- ร - ด	- ร ล ท	- ล - ล
----	เสียง	เอื้อน	อือ	กับเสียง	เอื้อนเออ	เน้นเสมอ	เคียงกัน
----	----	- ช - ด	- ร - ม	- ช - ม	- ช - -	- ด ร ด	- ด ด ด
		ดั่งแจก	แจก	เสียงเอื้อน	ไว้	คือหัวใจ	เพลงไทยเดิม
- ร - ดล	- ช - ท	--- ช	- ล - -	-- ร ด	-- ร ร	- ช - -	- ล - ล
อืออืออือ	เพื่อเสริม	สร้าง	สวรรค์	ทุกคน	มุขขึ้น	ได้	เรียนรู้
----	----	- ช - ด	- ร - ด	- ร - ม	- ม - -	- ล - ร	ร ด ร ด
		ให้คง	อยู่	ยังยืน	นาน	สืบสาน	วัฒนธรรม
--- ร	- ดล - ช	-- ล ท	- ช - ล	--- ด	ด ล - ด	ช ช - ร	ล ช - ล
อือ	อืออือเออ	(กะ)ลักษณะ	เลิศล้ำ	ม(มอ)	รดกไทย	สถิตไว้	ในแหล่งหล้า
----	----	- ช - ด	- ร - ช	--- ช	- ม - -	ร ล ด ร	- ร - ด
		ลือเลื่อง	เฟื่องฟู	รุ่ง	เรือง	มีเสื่อมคลาย	หายไป
--- ร	ดล - ท ช	- ล - ท	- ท ร ล	--- ล	-- ร ด	- ร - ช	มลช - ล
	มีเสื่อม	สลาย	หายไป	หาย	ไป	นะเจ้า	อืออืออืออือ

เพลง กลวิธีขับร้องเพลงไทย

ประพันธ์คำร้องโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

ทำนอง ดัดแปลงจากเพลงนาคราช ชั้นเดียว

-- ด ด	--- ด	- ด - ล	- ด - ดฟ	- ช- ล	ช ฟ - ร	--- ร	- ร - ดร
รู้รอง	ลัก	ย้อยโยน	โหน อือเออ	เออ อือ	เงอเออเออ	ลง	จังหวะ
--- ล	-- ด ล	- ล - ร	- ด - ดฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ม - ด	- ร - -
อัก	ขระ	ต้องขัด	เจน อือเออ	เออ อือ	เงอเออเออ	เน้นควบ	กล้า
-- ล ด	--- ล	--- ช	ล ล - ด ฟ	- ช- ล	ช ฟ - ร	- ร - ด	- ร - -
ลมหาย	ใจ	ต้อง	กำหนดอือเออ	เออ อือ	เงอเออเออ	จงจด	จำ
--- ฟ	-- ฟ ร	-- ร ร	- ฟ - ดฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	-- ม ร	- ร - -
มี	ระเบียบ	ฝึกหัด	ทำ อือเออ	เอออือ	เงอเออเออ	จนซ้ำ	นาญ
-- ล ล	--- ด	- ฟ - ช	- ล - ดฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	-- ม ร	- ร - -
พยางค์	เอื้อน	เอื้อนออก	เสียง อือเออ	เออ อือ	เงอเออเออ	สำเนียง	ร้อง

-- ร ช	--- ฟ	-- ฟ ฟ	- ฟ - ด ฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ด - ด	- ร - -
ต้องคล้อง	จอง	ทำนอง	ใน ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	ให้อ่อน	หวาน
-- ด ช	-- ล ด	--- ช	- ล - ดฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ร - ร	- ร - -
รู้สรรพ	(ถะ)รส	บท	เพลง ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	บรรเลง	กานท์
-- ฟ ช	-- ฟ ช	-- ฟ ฟ	- ฟ - ดฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ฟ - ด	- ร - -
ผสม	ผสม	มีระ	บบ ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	ครบกฎ	เกณฑ์

5) การฝึกขับร้องเพลงไทยประเภทต่าง ๆ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีวิธีการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยที่เป็นขั้นตอน โดยเริ่มสอนจากเพลงง่ายไปสู่ยาก ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่วางรากฐานทักษะการขับร้องของผู้เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เทคนิคการขับร้องตามขีดความสามารถของตนเองอย่างเป็นระบบ ซึ่งบทเพลงที่ครูใช้สอนผู้เรียนในเบื้องต้น คือ เพลงไทยประเภทเพลง 2 ชั้น ได้แก่ เพลงลาวคำหอม เพลงลาวดวงเดือน เพลงสร้อยสนตัด เพลงแขกบรเทศ เพลงบุหลันลอน เพลงเดินผักนึ่ง เป็นต้น เมื่อผู้เรียนสามารถขับร้องเพลงดังกล่าวได้อย่างแม่นยำ โดยผ่านการวัดและประเมินผลจากครูเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นครูจะเริ่มพัฒนาทักษะการร้องในระดับที่สูงขึ้น ผ่านเพลงไทยประเภทเพลง 3 ชั้น คือ เพลงต้นเพลงฉิ่ง 3 ชั้น และ ฝึกขับร้องเพลงไทยประเภทเพลงเถา ได้แก่ เพลง แขกบรเทศ เถา เพลงกล่อมনারี เถา เพลงอาหนู เถา เพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เพลงสารถี เถา และอื่น ๆ ขึ้นไปอย่างเป็นลำดับ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าขั้นตอนการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นไปตามหลักการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ที่ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์พื้นฐานความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เพื่อการจัดทำแผนการสอนที่มีเนื้อหา และ แบบฝึกที่เหมาะสมต่อการรับรู้ของผู้เรียน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้มีการคัดเลือกประเภทบทเพลง ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องในระดับเบื้องต้น โดยคำนึงถึงระดับความยากง่าย ความซับซ้อนของท่วงทำนอง และ จังหวะของบทเพลง ตลอดจนโอกาสที่ใช้ในการแสดง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำบทเพลงที่ได้รับการถ่ายทอด ไปฝึกซ้อมร่วมกับวงดนตรีไทยในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ถือเป็นสร้างประสบการณ์ด้านดนตรีให้แก่ผู้เรียน อีกทางหนึ่ง

ตาราง 2 ตารางสรุปเนื้อหาการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามแนวทางของ
ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

แบบฝึก/บทเพลง	ด้านทฤษฎี	ด้านทักษะ
ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย	- ความหมายและประเภทของการขับร้องเพลงไทย - อวัยวะที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทย - หลักการขับร้องเพลงไทย ได้แก่ การแบ่งวรรคตอน การหายใจ การเปล่งเสียงเอื้อน ประเภท ต่าง ๆ ได้แก่ เสียงเอื้อน อื้อ เสียงไพเราะ - เทคนิควิธีการขับร้องเพลงไทย ได้แก่ เสียงครั้น เสียงหนัก เบา การผันเสียง การโหนเสียง การโยนเสียง การล็ก้อยยั้งหวัะ - การแบ่งวรรคคำร้อง ได้แก่ ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน - จังหวะในการขับร้องเพลงไทย ได้แก่ จังหวะสามัญ จังหวะฉิ่ง จังหวะหน้าทับ - การถ่ายทอดอารมณ์เพลง	-

ตาราง 2 (ต่อ)

แบบฝึก/บทเพลง	ด้านทฤษฎี	ด้านทักษะ
การฝึกเสียงเอื้อนชั้นพื้นฐาน	-	- ออกเสียงเอื้อนเออ เพื่อฝึกการออกเสียงให้คงที่ วางรูปปากที่ถูกต้อง - ออกเสียงเอื้อนเฮอ เพื่อฝึกการออกเสียงให้ชัดเจน วางรูปปากที่ถูกต้อง - ออกเสียงเอื้อน อือ และ ฮือ เพื่อฝึกการออกเสียงที่ชัดเจน วางรูปปากที่ถูกต้อง
การฝึกเสียงเอื้อนเป็นวรรคตอน	-	- ออกเสียงลูกกระทบ ฝึกออกเสียง แบ่งสัดส่วนจังหวะของให้ถูกต้อง - ออกเสียงไพเราะ 3 พยางค์ ฝึกเปล่งเสียงที่เรียงโน้ตด้วยความอ่อนช้อย ชัดเจนตรงจังหวะ - ออกเสียงไพเราะ 4 พยางค์ ด้วยการเพิ่มเสียงเอื้อน 1 พยางค์ ก่อนหน้าหรือต่อท้ายเสียงไพเราะ ให้ถูกต้องตามด้วยน้ำเสียงที่ผ่อนหนักเบาและตรงจังหวะ - ออกเสียงไพเราะ 5 พยางค์ การแทรกลูกกระทบเข้าไปก่อนหน้าหรือต่อท้ายเสียงไพเราะ ฝึกการออกเสียงที่ละเอียดขึ้น

ตาราง 2 (ต่อ)

แบบฝึก/บทเพลง	ด้านทฤษฎี	ด้านทักษะ
การฝึกขับร้องเพลงที่ครู สุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ) ประพันธ์ขึ้น 3 บทเพลง	-	- ฝึกเพลงสามเสียงไพเราะ เพื่อร้องเสียงอื่นทั้งหมดได้ถูกต้องแม่นยำตามจังหวะเพลง - ฝึกเพลงหัวใจเสียงอื่น เพื่อเรียนรู้ทำนองเพลงการอื่นรูปแบบต่าง ๆ - ฝึกเพลงกลวิธีการขับร้องเพลงไทย เพื่อฝึกเทคนิคการขับร้องเพลงไทย ได้แก่ การร้องลักยิ้ม โยน โหนจังหวะ ตลอดจนการออกเสียงอักขระ และการแบ่งวรรคลมหายใจได้ถูกต้อง
การฝึกขับร้องเพลง อัตราจังหวะ 2 ชั้น	-	- ฝึกเพลงลาวคำหอม เพลงลาวดวงเดือน เพลงแขกบรเทศ เป็นต้น เพื่อการใช้เสียงอื่น เออ อือ เอย และเสียงไพเราะ ฝึกการผันเสียง การแบ่งคำ การหายใจ ในบทเพลงท่วงทำนอง และจังหวะระดับปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

แบบฝึก/บทเพลง	ด้านทฤษฎี	ด้านทักษะ
การฝึกขับร้องเพลง อัตราจังหวะ 3 ชั้น	-	-ฝึกเพลงต้นเพลงถึง 3 ชั้น แม่บทของเพลงไทย ที่ใช้ฝึกการ เอื้อนที่ละเอียดละออ ทำนอง การเอื้อนในบทเพลงนี้มัก ปรากฏในเพลงไทยประเภทต่าง ๆ ฝึกกำลัง การผ่อนลมหายใจใน บทเพลงที่ยาวขึ้น
การฝึกขับร้องเพลงเถา	-	- ฝึกเพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เพลงกล่อมมนรี เถา เพลงอาหนู เถา เป็นต้น เน้นการใช้กลวิธี ลีลาการขับร้องที่ลึกซึ้งขึ้นผ่าน บทเพลงที่มีอัตราจังหวะที่ ลดหลั่นกันไปตั้งแต่จังหวะช้า ปานกลาง และเร็ว เพื่อเตรียม ความพร้อมสู่การขับร้องเพลง ไทยระดับต่อไป

1.4.1.3 ขั้นการวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของการเรียนการสอนดนตรี เพราะเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าความถูกต้อง ซึ่งเป็นผลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการวัดจากการศึกษาการวัด และการประเมินผลการขับร้อง พบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้วิธีการวัดและประเมินผลโดยการสังเกตทักษะการขับร้องขั้นพื้นฐานของผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลระยะยาวอย่างต่อเนื่อง จากจุดเริ่มต้นเพื่อสังเกตพัฒนาการด้านการขับร้องของผู้เรียน วิธีการที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้วัดและประเมินผล คือครูจะร้องทบทวนให้ผู้เรียนฟังตั้งแต่ต้นทีละวรรค จากนั้นจึงให้ผู้เรียนร้องตามเป็นประโยคสั้น ๆ เมื่อผู้เรียนขับร้องทุกอย่างได้ถูกต้องครบถ้วน ครูจึงเริ่มวัดประเมินผลจาก

การขับร้องของผู้เรียนตามสภาพจริง หากวรรคใดคำร้องไม่ชัดเจน การเอื้อนไม่สนิทสนมกลมกลืน ฟังสะดุดหู หรือถ่ายทอดอารมณ์และจังหวะไม่ถูกต้อง ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะบอกหรืออธิบายข้อผิดพลาดให้ผู้เรียนฟังอย่างละเอียด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย หรือบางครั้งครูก็จะสาธิตให้ผู้เรียนฟังอีกครั้ง เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างแล้ว ผู้เรียนก็จะสามารถแก้ไขจุดบกพร่องให้ถูกต้องครบถ้วน ทำให้ขับร้องได้ไพเราะและบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการเรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามที่คาดหวัง

จากการศึกษาการวัดและการประเมินผลการขับร้องของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) พบว่า สามารถแบ่งหลักการวัดและการประเมินผลการขับร้องออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความถูกต้อง 2) ความไพเราะ

1) ความถูกต้อง ผู้เรียนขับร้องทุกคนจะต้องปฏิบัติทักษะการขับร้อง ที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน เช่น บุคลิกภาพท่าทาง การวางรูปปาก การออกเสียงคำร้องและเสียงเอื้อน ได้แก่ เสียง อือ เออ เอิง เอย เสียงไพเราะ การแบ่งวรรคคำ การหายใจ การถ่ายทอดอารมณ์เพลง เป็นต้น อันเป็นผลมาจากกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้เป็นแนวทางในการสอนลูกศิษย์อย่างเป็นระบบระเบียบอยู่เสมอ ประกอบกับการวัดและการประเมินผลการขับร้องที่เป็นขั้นตอนตามสภาพจริง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เป็นผลนำไปสู่การปฏิบัติทักษะการขับร้องที่ถูกต้อง พร้อมทั้งเพิ่มเติมทักษะ และเทคนิคการขับร้องใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่กระบวนการขับร้องเพลงไทยขั้นสูงต่อไป

2) ความไพเราะ คือเรื่องที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เน้นย้ำกับผู้เรียนตลอดเวลา เพราะความไพเราะไม่ใช่เพียงแค่ผู้เรียนสามารถขับร้องได้ถูกต้องตามหลักการคีตศิลป์ทุกประการเท่านั้น แต่หากผู้เรียนขาดการใส่ใจในการสร้างจินตนาการไปตามบทเพลงแล้วนั้น ก็จะทำให้บทเพลงไม่สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกใด ๆ ไปถึงผู้ฟังได้ ดังนั้นตลอดช่วงเวลาแห่งการขับร้องผู้เรียนจะต้องใส่ใจหรือสวมบทบาทว่าตนเองอยู่ในบทเพลงนั้น เพื่อสร้างบทเพลงให้เกิดความไพเราะอย่างสมบูรณ์ที่สุด ดังคำที่ครูกล่าววว่า

“เวลาครูสอนลูกศิษย์เรื่องการถ่ายทอด

อารมณ์ ครูจะบอกเสมอว่า You Build Emotion and Acting

คือ ต้องรู้จักสร้างอารมณ์เพลงก่อนที่จะร้อง จากนั้นค่อยเติม

ความรู้สึกเข้าไปในบทเพลงนั้น”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

“ร้องเพลงได้ กับร้องเพลงดี ต่างกันนะคะ

ร้องได้คือร้องถูกหมดเสียงตรง เอ็นครบ จังหวะตรงจนจบเพลง
แต่ขาดอารมณ์ความรู้สึก เรียกว่าร้องได้เฉยๆ แต่หากเรียนกับ
ครูต้องร้องได้ถูกต้องและไพเราะ จึงเรียกว่าร้องเพลงได้ไพเราะ
สมบูรณ์ค่ะ”

(สุรางค์ ดุริยพันธุ์, 2562: สัมภาษณ์)

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีกระบวนการตัดสินใจคุณค่าความถูกต้องการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยการสังเกตทักษะการขับร้องของผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เกณฑ์ที่ครูใช้ในการประเมินผลมี 2 ประเด็นสำคัญ คือ ความถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของการขับร้องเพลงไทยทุกประการ และ ความไพเราะ ที่เกิดจากการที่ผู้เรียนเข้าถึงสุนทรีศาสตร์แห่งดนตรี จนสามารถถ่ายทอดให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมในรสของบทเพลง

1.4.2 หลักการสอน

หลักการสอนขับร้องของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ยึดเป็นแนวทางในการสอนและพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จากการศึกษาวិเคราะห์จากเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่าหลักการสอนตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มี 3 ประการ ได้แก่ 1) การสอนตามความสามารถของผู้เรียน 2) การสอนที่เน้นพื้นฐาน 3) การสอนที่เน้นทักษะ

1.4.2.1 การสอนตามความสามารถของผู้เรียน

ดังที่ ญรุตม์ สุทธิจิตต์ (2541) กล่าวว่า ผู้ที่มีความถนัดทางดนตรี หรือพรสวรรค์ย่อมทำสิ่งนั้นได้ดีกว่า เนื่องจากพรสวรรค์เป็นความถนัดขั้นสูงที่นักดนตรีไทยเรียกว่า “รสนิยมดี” จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นอกเหนือจากการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นขั้นตอนแล้วนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์ความแตกต่างหรือคุณลักษณะที่โดดเด่นของผู้เรียนแต่ละคนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น นำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านการขับร้องของผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์จากศิษย์ของครูดังนี้

“ครูมีวิธีการสอนให้แก่ลูกศิษย์แต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะครูจะพิจารณาจากบุคลิกของลูกศิษย์ที่แตกต่างกัน อย่างผมครูบอกว่าจะเหมาะกับการร้องแบบเจ้าชู้ ๆ ใส่ลูกเล่นได้ แต่อย่างไรก็ตามครูก็ได้เน้นย้ำการใช้งานที่เกี่ยวข้องเพลงด้วย ต้องดูความเหมาะสมอารมณ์เพลง เช่นเพลงเศร้า เพลงรัก ก็ใส่อารมณ์ตามบทบาทของเพลงให้เหมาะสม”

(กวีทัศน์ อะโศต. 2562: สัมภาษณ์)

“ทางร้องของครูที่สอนลูกศิษย์แต่ละคนไม่เหมือนกันนะ คนที่รับได้มากก็เอาไปได้มาก แต่ก็มีพื้นฐานเดียวกัน แต่เรื่องที่ครูใส่ใจคือเรื่องเพศของนักร้องด้วย คือผู้ชายก็ต้องออกเสียงหรือใช้เทคนิคแบบผู้ชายจะมาร้องหวานแบบผู้หญิงไม่ได้ ในระหว่างสอนครูยกตัวอย่างเปรียบเทียบการร้องทั้งสองแบบให้ฟังเสมอ ”

(ตะวัน โตเยี่ยม. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูวิเคราะห์น้ำเสียงของนักเรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ดังนั้นทางร้องเพลงเดียวกันก็จะไม่เหมือนกัน ใครที่ใส่ลูกเล่นเสียงแล้วทำได้ดี ฟังแล้วไม่ติดขัดก็จะเน้นเทคนิคนั้นให้เป็นคน ๆ ไป”

(สุริยพงษ์ บุญโกมล. 2562: สัมภาษณ์)

“ผมเคยเรียนขับร้องที่โรงเรียนเก่าครับ ครูให้ร้องทางเก่าให้ฟัง จากนั้นก็ค่อย ๆ แก้ปัญหาเรื่องการออกเสียงของผมทีละเล็กละน้อย จนผมร้องได้ถูกต้องก็ครูเริ่มสอนทางร้องของครู”

(จิรายุ มีศรี. 2562: สัมภาษณ์)

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นครูผู้สอนที่การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการสอนขับร้องตามความสามารถของผู้เรียน กล่าวคือ แม้ในบางครั้งที่ผู้เรียนที่ฝึกขับร้องในบทเพลงเดียวกัน แต่หากครูค้นพบว่าผู้เรียนมีขีดความสามารถ และ ลีลาของการขับร้องที่แตกต่างกัน หรือหากทางร้องที่ครูสอนให้ผู้เรียนในเบื้องต้นไม่เกิดความเหมาะสมกับน้ำเสียงของผู้เรียน ครูก็จะปรับปรุงทางร้อง และ ทำนองเอื้อนขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการขับร้องของผู้เรียนแต่ละคนให้สมบูรณ์ที่สุด อันเป็นการสร้างความมั่นใจในการขับร้องให้แก่ผู้เรียนอีกทางหนึ่ง นับเป็นไหวพริบปฏิภาณขั้นสูงของผู้สอนที่สามารถวิเคราะห์หลักวิธีการขับร้อง เพื่อสร้างสรรค์ทางร้องที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ที่เกิดจากการสังสมประสบการณ์ด้านการสอนขับร้องของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตลอดระยะเวลา 6 ทศวรรษ และ แสดงให้เห็นถึงความใส่ใจต่อรายละเอียดของการสอนขับร้องที่ครอบคลุมให้แก่ศิษย์ทุกคน

1.4.2.2 การสอนที่เน้นพื้นฐาน

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังหลักการขับร้องขั้นพื้นฐานที่ดี เนื่องจากเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการขับร้องในขั้นสูงต่อไป ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของท่านดังนี้

“การสอนของครูจะเริ่มจากการเปล่งเสียงง่ายๆ คือ เสียง อ้อ เออ และอธิบายถึงพยัญชนะ อ ฮ ง ที่มักพบในการขับร้องเสมอ จากนั้นตามด้วยการฝึกร้องเสียงเอื้อน 1 พยางค์ ในวันแรกครูให้ฝึกเพลงสามเสียงไพเราะเลย เพราะครูกล่าวว่าเสียงไพเราะมีความสำคัญกับเพลงไทยมันขาดกันไม่ได้ เมื่อร้องได้จึงเพิ่มพยางค์ของเสียงเอื้อนขึ้นไปตามลำดับ เสียงไพเราะมีประโยชน์มากเพราะมันทำให้เราคุ่นชินกับการเอื้อน การฝึกออกเสียงจากปากและจากนาสิกในแบบคร่าวๆ และเมื่อเราเริ่มร้องได้แล้วจึงค่อยเริ่มตกแต่งการร้องให้สนิทและไพเราะยิ่งขึ้น ”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“สามเสียงไพเราะคือลูกเอื้อนที่ครูเน้นย้ำมากที่สุด เพราะเราเจอเงื่อนไขลักษณะนี้กับเพลงไทยทุกเพลง และที่เน้นมากอีกเรื่องคือการร้องให้คำร้องชัดเจนที่สุด เช่นคำว่าเสีย ครูก็ให้ใส่เสียง ฮี หลังคำว่าเสียด้วย เพราะจะทำให้คำว่าเสียชัดเจนขึ้น”

(ตะวัน โตเอี่ยม. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูเริ่มต้นที่การออกเสียง อือ เออ เอิง เอย ให้ถูกต้อง เมื่อร้องได้ก็ฝึกเสียง ฮี เสียงสำคัญร้องเพื่อปิดคำร้องให้ชัดขึ้น เพลงที่ฝึกกับครูในช่วงเริ่มต้นการเรียนคือเพลง 2 ชั้น เพลงลาวคำหอม ลาวดวงเดือน เพราะพอร้องได้ในตอนนั้นและคุ้นทำนอง จากนั้นก็เริ่มต่อเพลงดับต้นเพลงจึงตามขั้นตอนแบบโบราณ เพลงนี้ทำให้เราได้ฝึกลูกเอื้อนขึ้นพื้นฐานครบทุกอย่างเลยนะ”

(สุริยพงษ์ บุญโกลม. 2562: สัมภาษณ์)

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปหลักการสอนขับร้องขึ้นพื้นฐาน ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ดังนี้

1. คำร้องชัดเจน ซึ่งเป็นลักษณะการขับร้องที่ตายตัวของการเป็นนักร้อง คือ ต้องร้องดังฟังชัด ออกเสียงคำร้องถูกต้องตามบทวินิพนธ์ ตามด้วยเสียงเอื้อนแห่งท่วงทำนอง

2. การใช้เสียง คือ การออกเสียงร้องด้วยกำลังที่สม่ำเสมอ รู้จักใช้เสียงหนัก-เสียงเบา การเน้นเสียงร้อง การประคบหรือการครั้นเสียง เป็นต้น

3. เสียงเอื้อน คือ เสียงที่เปล่งออกมาอย่างเป็นท่วงทำนองค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เน้นการฝึกเสียงเอื้อนที่เชื่อมโยงกัน เพราะเสียงเอื้อนสามารถสื่อสารอารมณ์แก่ผู้ฟังและทำให้คำร้องชัดเจน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จึงได้สร้างสรรค์บทเพลงที่เป็นนวัตกรรมการสอน ที่รวบรวมหลักการขับร้องเพลงไทยขึ้นพื้นฐาน สามารถอธิบายกลวิธีและรูปแบบการเอื้อนลักษณะต่าง ๆ ที่พบในการขับร้องเพลง

ไทยไว้อย่างครบถ้วนทั้งหมด 3 บทเพลง คือ เพลงสามเสียงไพเราะ เพลงกลวิธีขับร้องเพลงไทย และ เพลงหัวใจเสียงเอื้อน

4. จังหวะ คือ การขับร้องโดยการดำเนินทำนองเพลงที่ถูกต้องตาม อัตราจังหวะของบทเพลง ซึ่งมีจังหวะหน้าทับและจังหวะจึงเป็นผู้กำกับความช้า-เร็ว การขับร้อง อย่างถูกต้องตามจังหวะเป็นสิ่งที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ยึดถือเป็นหลักการขั้น พื้นฐานที่เคร่งครัดอย่างยิ่ง

5. การหายใจ เป็นเรื่องที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มักอธิบาย และ สาธิตประกอบการสอนทุกครั้ง หากผู้เรียนแบ่งวรรคหายใจผิดที่ก็จะทำให้คำร้อง ขาดความสมบูรณ์ในเรื่องความหมาย ดังนั้นก่อนทำการร้องผู้เรียนจะต้องอ่านบทร้อง เพื่อแบ่ง วรรคตอนของคำร้องและทำความเข้าใจเรื่องการหายใจให้ถูกต้องอย่างเคร่งครัด

1.4.2.3 การสอนที่เน้นทักษะ

จากการศึกษาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ มี กระบวนการสอนที่เน้นทักษะการขับร้องอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการสอน ทั้ง 2 ประการ ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไปเบื้องต้น คือ การสอนตามความสามารถของผู้เรียน และการสอนที่เน้นพื้นฐาน เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ด้านการขับร้องทั้งภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติขั้น พื้นฐานที่ถูกต้องแม่นยำทั้งหมดแล้วนั้น ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะต่อยอดความรู้ ด้านการขับร้องที่เน้นทักษะให้แก่ผู้เรียน คือ บทเพลงที่รวบรวมกลวิธีการขับร้องเพลงไทยไว้อย่าง ละเอียดละออ ที่โชว์ไหวพริบปฏิภาณความสามารถเฉพาะตน และประสบการณ์ด้านการขับร้อง ของผู้เรียนในระดับที่สูงที่สุด โดยการฝึกขับร้องเพลงไทย ประเภทเพลงเดี่ยว ได้แก่ เพลงสุรินทราหู 3 ชั้น เพลงแขกมอญ 3 ชั้น เพลงพญาโศก 3 ชั้น เป็นต้น ด้วยกลวิธีการสอนที่เข้มข้น เพิ่มรายละเอียดลูกเล่นการขับร้อง ที่มีความประณีตมากยิ่งขึ้นอีกเท่าตัว ทำให้บทเพลงมีความ ซับซ้อนในเรื่องของท่วงร้อง ที่ผู้ขับร้องต้องสอดแทรกกลวิธีการขับร้องตั้งแต่ระดับเบื้องต้นจนถึง ระดับสูง ได้แก่ การลัดจังหวะ การย่อจังหวะ การครั้นเสียง การผันเสียง การโน้นเสียง ลงไปใน ท่วงทำนองที่มีจังหวะจึง และ จังหวะหน้าทับให้เกิดความสมดุลกับเสียงร้องได้ลงตัว ผสมกลมกลืนกันเกิดเป็นความไพเราะ อย่างวิจิตร จนทำให้ผู้ฟังเกิดความเกิดความเพลิดเพลิน และตกอยู่ในสุนทริยภาพแห่งบทเพลงนั้นได้ ดังคำกล่าวจากลูกศิษย์ของครูดังนี้

“การสอนที่เน้นทักษะของครูคือการเพิ่ม
ลีลาของการเอื้อนไปอีกชั้นหนึ่ง คือไม่ให้เอื้อนซ้ำกันในแต่ละ
รอบหรือบางเที่ยว เพื่อปรับเปลี่ยนอารมณ์ผู้ฟังให้ฟังแล้วไม่เบื่อ
แต่ครูให้พิจารณาตามความเหมาะสมต้องไม่เลอะเทอะเกินไป
การเพิ่มลีลาทุกอย่างต้องทำบนหลักการที่ถูกต้องครับ ครูบอก
ว่าการเอื้อนจะต้องเขียนออกมาเป็นโน้ตเพลงได้ ไม่ใช่เอื้อนไป
เรื่อย ๆ ลอยไปลอยมาไม่มีรูปแบบเขียนเป็นโน้ตไม่ได้ ลักษณะนั้น
ไม่ใช่ลีลาการเอื้อน”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูเน้นการเอื้อนพยายามทำเทคนิคต่างๆ
ให้ชัดเจน เมื่อชัดเจนก็ใส่ลูกเล่นความพลิ้วไหวของการขับร้อง
ตามทักษะขั้นสูง และครูสอดแทรกเกร็ดความรู้ในระหว่างเรียน
เข้าไปทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการร้องเพลงน่าสนุกและไม่เครียด
จนเกินไป”

(กวีทัศน์ อะไศต. 2562: สัมภาษณ์)

“การสอนทักษะขั้นสูงของครูท่านก็จะ
อธิบายให้ฟังเลย ว่าคุณแม่ครูร้องอย่างไร คุณพ่อร้องอย่างไร
ทั่วไปเขาร้องกันอย่างไร และครูปรับการร้องเป็นแบบใดบ้าง
เพื่อให้การร้องเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่นขึ้น เช่นแหลมอญ
ที่ครูจะมีลูกโน้ตเสียงที่ใช้เทคนิคขั้นสูง เราก็ฝึกร้องอยู่นาน
เพราะต้องทำให้ดีให้ถึงตามที่ครูสอน”

(ตะวัน โตเอี่ยม. 2562: สัมภาษณ์)

“เพลงเทคนิคขั้นสูงของครูสุรางค์พีคิดว่า
หลายเพลงนะ เพราะครูท่านร้องละเอียดมากความละเอียดใน
การร้องนี้แหละคือเทคนิคขั้นสูง เพลงสารพัดสำหรับพีในตอนนั้น
เทคนิคขั้นสูง คือ การถ่ายทอดอารมณ์ ผ่อนเสียงหนักเบาของคำ

ร้อง โหนเสียงร้องย่อยจังหวะคือทุกเทคนิคอยู่ในเพลงเดียว
เราจะคิดว่าเป็นเพียงเพลงเถาธรรมดา แต่สำหรับทางร้องของคุณ
ไม่ใช่ธรรมดาเพลงทุกเพลงมีความพิเศษซ่อนอยู่ในทำนองอื่น”
(สุริยพงษ์ บุญโกมล. 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 23 ภาพครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ชับร้องร่วมกับนักเรียน

ที่มา: ลภัสสรดา ไววิลา

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้วก่อนที่ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องที่เน้นทักษะ หรือ การขับร้องขั้นสูงให้แก่ผู้เรียนนั้น ครูจะวิเคราะห์และพิจารณาผู้เรียนเรื่องการขับร้องเพลงไทยขั้นพื้นฐานอย่างถี่ถ้วนเสียก่อน ด้วยการวัดการประเมินผลระหว่างเรียน และหลังจากการเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้วิจัยพบอีกประการหนึ่งคือ เรื่องประสบการณ์ด้านการขับร้องของผู้เรียนว่ามีระยะเวลาไม่น้อยเพียงใดเหมาะสมต่อการเรียนขับร้องขั้นสูงหรือไม่ เพราะการขับร้องเพลงไทยขั้นสูงนั้นผู้เรียนจะต้องสามารถรวบรวมองค์ความรู้ของการขับร้องทั้งหมดตั้งแต่พื้นฐาน เพื่อใช้เป็นหลักในการฝึกขับร้องบทเพลงที่มีความละเอียดซับซ้อน ทั้งในเรื่องของบทร้อง การตีความหมาย การสื่ออารมณ์เพลง ท่วงทำนอง จังหวะ ตลอดจนเทคนิคลูกเล่นต่าง ๆ โดยต้องรักษารายละเอียดที่กล่าวมาไว้อย่างครบถ้วนทุกประการ อีกทั้งต้องเป็นผู้มีความจำเป็นเลิศมีปฏิภาณไหวพริบต่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการขับร้องเพลงขั้นสูง และสิ่งที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ ประสบการณ์การขับร้องร่วมกับวงดนตรี หากผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ตามข้อสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นด้วยความประณีตถูกต้องครบถ้วนทุกประการแล้วนั้น ก็จะสามารถเรียนขับร้องขั้นสูงได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.4.3 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศิษย์ ทั้งจากคำสอนและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ประการแรกด้านคุณธรรม คือ ครูปฏิบัติตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ในเรื่องการรักษาดนตามหลักศีลธรรมด้วยการทำบุญตักบาตรไหว้พระสวดมนต์เพื่อรำลึกถึงพระคุณและอุทิศส่วนกุศลให้แก่ ครูเทพ ครูบาอาจารย์ คุณบิดามารดาและผู้มีอุปการะคุณที่ล่วงลับ ทุกครั้งก่อนทำการสอนครูจะพนมมือไหว้เพื่อรำลึกถึงพระคุณบิดามารดาและครูบาอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนและมอบวิชาความรู้ให้นับว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งของการเป็นนักดนตรีที่ดี และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมเรื่องพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ลูกศิษย์ได้ซึมซับจากการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างอันสอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2546) ที่กล่าวว่า ครูที่ดีต้องงามด้วยความประพฤติที่งดงาม เพื่อแสดงให้ลูกศิษย์และคนทั่วไปเห็นว่าเป็นผู้มีคุณธรรมสมควรแก่การได้รับการยกย่องดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของท่านดังนี้

“ครูได้ให้คำสอนผมว่าทางร้องทั้งหมดที่ครูสอนเรานั้นครูไม่ได้คิดเอง ครูของครูคุณพ่อคุณแม่ของครูท่านได้ถ่ายทอดให้ ซึ่งท่านก็ได้รับการถ่ายทอดจากบรมครูท่านต่างๆ ดังนั้นก่อนร้องเพลงทุกครั้งเราจึงต้องระลึกถึงพระคุณครูบาอาจารย์ที่บ่มเพาะความรู้มาจากรุ่นสู่รุ่น จนทำให้เรามีความรู้ในทุกวันนี้”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ครูเล่าเป็นเรื่องราวว่าสมัยก่อนเวลาต่อเพลงแต่ละครั้งต้องทำงานบ้านหรือทำกับข้าวให้ครูเพื่อเป็นการตอบแทนที่ท่านให้ความรู้แก่เรา เมื่อก่อนต่อเพลงเขาไม่ได้ต่อกันง่ายๆเหมือนสมัยนี้ บางคนต้องเข้าหาครูเป็นปีถึงได้วิชาความรู้ เราก็ควรรักและเห็นค่าวิชาความรู้ และเทิดทูนครูอาจารย์ที่เขาเสียสละถ่ายทอดความรู้ให้เราสิ่งนี้คือสิ่งต้องระลึกเสมอ”

(ตะวัน โตเอี่ยม. 2562: สัมภาษณ์)

ภาพประกอบ 24 นักเรียนเทพศิรินทร์นำพวงมาลัยมากราบครูเนื่องในวันครู

ที่มา: ลภัสรดา ไวรวิลา

อีกประการที่ครูปฏิบัติตนเองให้ศิษย์เห็นเป็นแบบอย่างเสมอ คือการให้เกียรติเคารพผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่ตำหนิถูกเหยียดหยามผู้ใดทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องการขับร้อง และเป็นที่ฟังให้แก่ผู้อื่นเสมอ ดังคำสัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของท่านดังนี้

“ครูสุรางค์มีคำสอนกับผมเสมอครับว่าให้เปิดใจฟังทางร้องของผู้อื่น เพื่อนำมาพัฒนาหรือตกแต่งในการขับร้องของตนเอง ทางร้องแต่ละทางไม่มีผิดไม่ควรไปตำหนิใครทั้งหมดขึ้นอยู่กับ การสร้างสรรค์ของแต่ละคน ครูสอนให้เปิดใจยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่น นี่คือคุณสมบัติของการเป็นนักร้องที่ดีครับ”

(พศวัต คชเดช. 2562: สัมภาษณ์)

“ท่านสอนเสมอเรื่องการให้เกียรติกันระหว่างทางร้อง ไม่พูดถึงผู้อื่นในทางที่ไม่ดีเพราะเรามีวิชาชีพเดียวกัน ครูบอกว่าการขับร้องมันดีขึ้นได้คือสามารถตกแต่งรูปแบบการร้องได้ เพียงแต่ต้องให้ถูกต้องและตรงทำนองหลัก”

(กวีทัศน์ อะโสต. 2562: สัมภาษณ์)

“ท่านเป็นต้นแบบทุกเรื่องในด้านการขับร้อง และ ด้านการใช้ชีวิตบทหลักกรรม มีความเมตตาแก่ศิษย์ทุกคน ครูสอนให้รักและไม่ลืมพระคุณคนที่ให้ความรู้ ความกตัญญู เป็นเครื่องหมายของคนดี และครูท่านเองก็เป็นผู้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ครูอาจารย์มาก สิ่งนี้จึงทำให้ครูดำเนินชีวิตและมาสอนได้อย่างมีความสุข”

(สุริยพงษ์ บุญโกลม. 2562: สัมภาษณ์)

ประการที่สองด้านจริยธรรม ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่คิดว่าจะต้องมีอุปนิสัยความละเอียดอ่อนปฏิบัติตามหลักการขับร้องอย่างมีระเบียบแบบแผนทุกประการ โดยมีหลัก 12 ประการ คือ 1) มีความขยันหมั่นเพียรต่อการฝึกซ้อม 2) ตั้งใจทั้งในเวลาแสดงและฝึกซ้อม 3) มีความละเอียดประณีตในการขับร้อง 4) หมั่นดูแลรักษาสุขภาพร่างกาย 5) รู้จักถ่อมตนอย่าคิดว่าตนเก่งเพราะจะทำให้ไม่พัฒนาตนเอง 6) ไม่ตำหนิตายคนอื่น 7) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 8) ตรงต่อเวลา 9) รู้จักแบ่งปันหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น 10) รักษาเกียรติความเป็นนักดนตรีถูกต้องตามทำนองคลองธรรม 11) มีอารมณ์สุนทรีย์ 12) อุทิศตนเพื่อศิลปะ

ภาพประกอบ 25 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบพิธีไหว้ครู

ที่มา <https://facebook.com/musicedchula>. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2562

สรุปได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ลูกศิษย์ในระหว่างการสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการอบรมสั่งสอนและการเป็นต้นแบบแห่งการกระทำ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กระบวนการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศิษย์สำเร็จนั้นคือ ความใกล้ชิดระหว่างครูกับลูกศิษย์ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยซึ่งเป็นรูปแบบการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัวหรือการสอนแบบมุขปาฐะ จึงทำให้ครูและลูกศิษย์เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดด้วยความเคารพและความศรัทธาที่ลูกศิษย์มีต่อครู จึงเป็นแนวทางในการถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมในตัวครูให้แก่ลูกศิษย์

ตอนที่ 2 คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) นำเสนอรายละเอียดของหัวข้อต่าง ๆ ที่ปรากฏบนคู่มือ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพ การนำเสนอผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3 ลักษณะของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นการนำเสนอเนื้อหาของคู่มือแต่ละส่วนโดยละเอียด ดังนี้ 1) ปก 2) คำนำ 3) สารบัญ 4) คำชี้แจงการใช้คู่มือ 5) ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย 6) หลักการขับร้องเพลงไทย 7) แบบฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น 8) การวัดและการประเมินผล 9) แหล่งอ้างอิง

2.1 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) นำเสนอรายละเอียดของหัวข้อต่าง ๆ ที่ปรากฏบนคู่มือ

การดำเนินการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือตามกระบวนการถ่ายทอด และ กลวิธีการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาสาระต่าง ๆ รวมถึงกลวิธีการสอนที่ได้จากเอกสาร การศึกษา และการสัมภาษณ์กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตลอดจนการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ใช้คู่มือ และการดำเนินการจัดทำคู่มือโดยการใช้แบบประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้คู่มือที่ถูกต้องสมบูรณ์ ที่มีการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สามารถสังเคราะห์วิธีการดำเนินการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ตีความข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ลำดับขั้นตอนเนื้อหาสาระ การวัดและการประเมินผล เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 3 เรียบเรียงเนื้อหากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตามรูปแบบคู่มือที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้อง และ ความเหมาะสมของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจึงดำเนินการเขียนคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ดังนี้

- 5.1 ปก
- 5.2 คำนำ
- 5.3 สารบัญ
- 5.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
- 5.5 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
- 5.6 หลักการขับร้องเพลงไทย
- 5.7 แบบฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น
- 5.8 การวัดและการประเมินผล
- 5.9 แหล่งอ้างอิง

2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทย จำนวน 3 ท่าน ตามรายละเอียดในบทที่ 3 เป็นผู้ประเมินคู่มือในด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และภาพรวมของคู่มือ ซึ่งแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ ได้ดังนี้

ตาราง 3 ผลตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านรูปแบบ

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 3		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	หน้าปกคู่มือ	5.00	.000	มากที่สุด
2	ขนาดของคู่มือ	5.00	.000	มากที่สุด
3	แบบและขนาดอักษร	4.67	.577	มากที่สุด
4	ส่วนประกอบของคู่มือ	4.33	.577	มาก
5	รูปภาพในคู่มือ	4.00	.000	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.60	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านรูปแบบของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านรูปแบบของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความเหมาะสมอยู่และสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพด้านรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านเนื้อหา

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 3		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	คำชี้แจงการใช้คู่มือ	4.67	.577	มากที่สุด
2	เนื้อหาเรื่องทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย	4.67	.577	มากที่สุด
3	เนื้อหาวิธีขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น	4.33	.577	มาก
4	เนื้อหาแบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น	4.67	.577	มากที่สุด
5	เนื้อหาการวัดและการประเมินผล	4.00	.000	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.46	0.46	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านเนื้อหา ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านรูปแบบของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านเนื้อหาของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความเหมาะสมอยู่และสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพด้านรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านภาพรวม

ที่	รายการประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ N = 3		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	ภาพรวมการออกแบบรูปเล่ม	4.67	.577	มากที่สุด
2	ภาพรวมรูปแบบด้านการนำเสนอ	4.00	.000	มาก
3	ภาพรวมด้านเนื้อหาด้านทฤษฎี	4.33	.577	มาก
4	ภาพรวมด้านเนื้อหาด้านแบบฝึก	4.67	.577	มากที่สุด
5	ภาพรวมทั้งหมดของคู่มือ	4.67	.577	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.46	0.46	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านภาพรวม ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือด้านภาพรวมของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพด้านภาพรวมของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความเหมาะสมอยู่และสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 4.46) จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพด้านรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและวิเคราะห์ข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาให้มีความถูกต้อง และมีคุณภาพยิ่งขึ้นได้ดังนี้

- ควรมีการออกแบบให้คู่มือมีสีสันสวยงามมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการพิสูจน์อักษรให้ละเอียด
- ควรมีการอธิบายลักษณะทำนองเสียงของแต่ละบทเพลงให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

จากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นดังนี้ คือการตรวจสอบความถูกต้องการพิมพ์และสะกดคำโดยละเอียด พร้อมทั้งกล่าวอ้างอิงข้อมูลอันเป็นจรรยาบรรณที่ดีของนักวิจัย

อีกทั้งได้ตกแต่งหน้าปกคู่มือให้สดใสเพื่อดึงดูดความสนใจแก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่ากระบวนการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพผ่านการตรวจสอบถูกต้องทุกขั้นตอนอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้นำใช้

2.3 ลักษณะของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ รูปแบบ เนื้อหาสาระต่าง ๆ ทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติ จากตำราวิชาการ เอกสารงานวิจัย การสัมภาษณ์ และ การสังเกตการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถเรียบเรียงเนื้อหาออกมาเป็นคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจ หรือ ครูผู้สอนขับร้องเพลงไทยในระดับมัธยมศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นแบบฝึกประกอบการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้ โดยคู่มือดังกล่าวมีขนาด 21×29.7 เซนติเมตร (ขนาด A4) มีจำนวนทั้งหมด 91 หน้า ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ดังนี้

2.3.1 ปก ปกด้านหน้าของคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยออกแบบโดยใส่ภาพของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่มีขนาดใหญ่อยู่ตรงกลาง และใส่สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไว้ที่ด้านบน ถัดลงมาใส่ข้อความ “คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นทางการ มีโทนสี และขนาดที่ชัดเจน ด้านล่างใส่ข้อความที่มาของคู่มือ

2.3.2 คำนำ กล่าวถึงสาระต่าง ๆ ที่เขียนลงในคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบไปด้วย ที่มาและความสำคัญของการจัดทำคู่มือ ความคาดหวังและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น แก่ผู้นำไปใช้ รวมถึงการกล่าวแสดงความเคารพต่อครูบาอาจารย์ ที่ได้รังสรรค์และถ่ายทอด วิชาการด้านคีตศิลป์ไทย ให้คงอยู่จนถึงปัจจุบันซึ่งมีความยาว 1 หน้ากระดาษ

2.3.3 สารบัญ เป็นการเขียนรายละเอียดเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่อยู่ในคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทั้งด้านทฤษฎี และ ด้านทักษะปฏิบัติ อันได้แก่ คำชี้แจง ทฤษฎีการขับร้องแบบ ผูกบทเพลงต่าง ๆ โดยการเรียบเรียงเนื้อหาสารบัญเป็นหัวข้อตามลำดับ และ ระบุหมายเลข ประกอบ ได้แก่สารบัญเนื้อหา และ สารบัญรูปภาพ เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือสามารถค้นหาเนื้อหาข้อมูล ต่าง ๆ ได้ง่ายดาย

2.3.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ คำชี้แจงประกอบการใช้คู่มือการขับร้องเพลงไทย เบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่เรียบเรียงอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้สนใจหรือครูผู้สอนทำความเข้าใจก่อนนำคู่มือไปใช้ เพื่อให้สามารถใช้คู่มือประกอบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.5 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระ ที่เป็นความรู้ ด้านทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและ วิธีการขับร้อง จนสามารถฝึกหัดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาสาระที่จำเป็นได้ ดังนี้

2.3.5.1 ความหมายของการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงความหมาย ของการขับ และการร้องตามหลักทฤษฎี เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือเกิดความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติทักษะ ได้ถูกต้อง

2.3.5.2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงความหมายของ การขับร้องแต่ละประเภทที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสามารถ แยกแยะการขับร้องประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

2.3.5.3 ศัพท์สังคีต เป็นการรวบรวมคำศัพท์เฉพาะของการขับร้องที่ผู้เรียน ต้องรู้จัก เพื่อให้เกิดความเข้าใจขณะฝึกขับร้องเพลงไทย

2.3.6 หลักการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่อธิบายเรื่อง เทคนิควิธีขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นอย่างเป็นลำดับขั้นตอน คือ เนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ การเปล่งเสียง เสียงเอื้อนประเภทต่าง ๆ การแบ่งวรรคคำ การถ่ายทอดอารมณ์ และ วิธีปฏิบัติตนในขณะร้องเพลง

2.3.7 แบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น การเรียบเรียงบทเพลงประเภทต่าง ๆ ที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้สอนผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นในระดับมัธยมศึกษา เป็นโน้ตทางร้องสามารถแบ่งประเภทของบทเพลงได้ ดังนี้

2.3.7.1 ประเภทเพลง 2 ชั้น ได้แก่ เพลงลาวคำหอม เพลงลาวดวงเดือน เพลงบุหลันลอยเลื่อน เพลงแขกบรเทศ เพลงอำนวยพรอ่อนหวาน (ทำนองเพลงสร้อยสนตัด) เพลงเต่ากินผักนึ่ง

2.3.7.2 ประเภทเพลง 3 ชั้น ได้แก่ เพลงต้นเพลงชิง 3 ชั้น

2.3.7.3 ประเภทเพลงเถา ได้แก่ เพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เพลงแขกบรเทศ เถา เพลงจีนซิมเล็ก เถา เพลงเขมรพวง เถา เพลงไล่พระจันทร์ เถา เพลงนางครวญ เถา เพลงกล่อม นารี เถา เพลงแขกมอญบางช้าง เถา เพลงสุดสงวน เถา เพลงสารถี เถา

2.3.8 การวัดและการประเมินผล เป็นการวัดและการประเมินผลตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่จะทำการประเมินผลการขับร้องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้รับความรู้ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการทุกประการหรือไม่ โดยใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง จากการสอนให้ห้องเรียนและการแสดงบนเวที

2.3.9 แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกแหล่งที่มาของข้อมูล ที่ผู้วิจัยนำมาเขียนคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาสาระสำคัญของการวิจัยและการนำเสนอตามหัวข้อดังนี้ ความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายถอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
2. เพื่อสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 แนวคิดทฤษฎีการสอน
- 1.2 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
- 1.3 คู่มือการสอน
- 1.4 ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ผู้ถ่ายทอดการขับร้อง คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
- 2.2 ผู้รับการถ่ายทอด คือ นักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน ตำราวิชาการ ทฤษฎีการสอนดนตรี

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสังเกต

3.2.1 การสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured interview)

ซึ่งมีขั้นตอนสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นคำถามหรือการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย

ขั้นที่ 2 การร่างประเด็นคำถามหรือการสัมภาษณ์ โดยแบ่ง 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ถ่ายทอด คือ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ชุดที่ 2 สำหรับผู้รับการถ่ายทอด คือ ศิษย์ที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับ

ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ตรวจสอบความตรงความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยวิธีการนำเสนอแบบความเรียง ที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสอนของอลิซเบธ สไตเนอร์ (Stiner Elizabeth, 1988) 4 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านผู้สอน ได้แก่ ภูมิหลังด้านดนตรีไทย อัตลักษณ์และคุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) 2)ด้านผู้เรียน ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย 3)ด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ ความหมายของการขับร้อง ประเภทของการขับร้อง กลวิธีการขับร้อง การเลือกบทเพลง ความแม่นยำในการขับร้อง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง 4)ด้านกระบวนการสอน ได้แก่ ขั้นตอน หลักการสอนที่ครูยึดเป็นแนวทางในการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทย การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีเนื้อหาตามทฤษฎีองค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

- 5.1 ปก
- 5.2 คำนำ
- 5.3 สารบัญ
- 5.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ
- 5.5 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
- 5.6 หลักการขับร้องเพลงไทย
- 5.7 แบบฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น
- 5.8 การวัดและการประเมินผล
- 5.9 แหล่งอ้างอิง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้สอน ได้นำเสนอข้อมูลประวัติของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 1.1 ประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
 - 1.1.1 ประวัติส่วนตัว
 - 1.1.2 ประวัติด้านการศึกษา
 - 1.1.3 ประวัติด้านการทำงาน
 - 1.1.4 ประวัติด้านการสอน
 - 1.1.5 ประวัติด้านผลงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้านประวัติและผลงานของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ท่านเป็นปราชญ์ด้านคีตศิลป์ไทยโดยเกิดจากพรสวรรค์ และสายเลือด สืบเนื่องมาจากท่านเกิดในครอบครัวนักดนตรี เป็นบุตรของครูเหนียวและครูเข้ม ช้อย ดุริยพันธุ์ ที่ได้รับราชการเป็นศิลปิน (นักร้อง) สังกัดแผนกดุริยางค์ไทย กองการสังคีต (ปัจจุบันคือกรมศิลปากร) จึงทำให้ครูซึมซับและเกิดความสนใจในการขับร้องเพลงไทย อีกทั้งยังได้รับความรู้จากคุณป้า คุณน้า ที่เป็นนักร้องของวงดุริยางค์ประณีตโดยครูได้เริ่มฝึกขับร้องเพลงตั้งแต่อายุ 8 ขวบ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้มีความรู้ด้านคีตศิลป์ไทยที่แตกฉาน ประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เซอร์ปัญญา ความรู้ ความถนัดด้านการขับร้อง ความสามารถในการจดจำ ประกอบกับความรักความชื่นชอบที่ครูมีต่อการขับร้องเพลงไทย จึงทำให้ครูเรียนขับร้องเพลงไทย ด้วยความสุขเกิดความมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร มานะพยายามต่อการเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องเพลงไทยให้พัฒนาไปได้อย่างสูงสุด ต่อมาปัจจัยภายนอก คือการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัว อีกทั้งยังได้มีโอกาสเรียนขับร้องเพลงไทยกับบรมครูผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเพลงไทยหลายท่านของวงการดนตรีไทย ได้แก่ ครูเจริญใจ สุนทรวาทิน ครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ ร้อยเอกชิต แฉ่งฉวี ครูจรัส อาจนรงค์ ศาสตราจารย์นายแพทย์สุเอ็ด ศษเสถณี ครูศรีนาฏ เสริมสิริ คุมนนตรี ตราโมท นับเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทำให้เกิดการหล่อหลอมทักษะด้านการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้มีความโดดเด่นเป็นอัตลักษณ์การขับร้องเฉพาะตัว ที่มีความวิจิตรละเอียดละออขั้นสูงสุด

1.2 คุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1.2.1 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.2.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.2.3 ด้านองค์ความรู้
- 1.2.4 ด้านการถ่ายทอด

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณลักษณะความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สรุปได้ว่า ท่านเป็นผู้ดำเนินการสอนขับร้องเพลงไทยด้วยความมุ่งมั่น และเต็มเปี่ยมที่จะรักษาศิลปะแขนงนี้ให้คงอยู่ต่อไป มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การสอนอย่างสูง มีบุคลิกภาพทางกายที่สง่างามคือการแต่งกายสุภาพให้เกียรติผู้เรียนในฐานะครู และให้เกียรติผู้ฟังในฐานะนักร้องในทุกครั้งที่ทำการแสดง รวมถึงบุคลิกภาพทางวาจาที่เหมาะสม ท่านเป็นผู้ใช้

คำพูดที่สุภาพกับผู้ที่มีอาวุโส และ ผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าเป็นอย่างยิ่ง ใช้หลักจิตวิทยาการพูด ประกอบการสอนและอธิบายได้อย่างชัดเจน จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจโดยกระจ่าง อีกทั้งยังเป็นผู้มีบุคลิกภาพทางอารมณ์ที่เหมาะสมอย่างยิ่ง กล่าวคือท่านเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ยอดเยี่ยมในทุกสถานการณ์ สร้างความน่าเคารพนับถือให้แก่ศิษย์และผู้ร่วมงาน และคุณลักษณะความเป็นครูที่ควรค่าแก่การยกย่องอีกข้อหนึ่งของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) คือ เรื่องคุณธรรมจริยธรรมซึ่งท่านยึดหลักการดำเนินชีวิตด้วยความประพฤติดีทั้งกายและใจ เป็นผู้มีความกตัญญูทักเตือนบุพการี ผู้มีพระคุณ และครูบาอาจารย์อย่างสูงหมั่นทำบุญตักบาตรอุทิศส่วนกุศลเป็นประจำสม่ำเสมอ นับเป็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้ศิษย์ได้ซึมซับตามแบบอย่างที่ดี และคุณลักษณะความเป็นครูข้อสำคัญอีกประการ คือ ความเชี่ยวชาญในด้านการถ่ายทอดหลักการขับร้องเพลงไทยที่เป็นขั้นตอน ในเชิงทฤษฎี และทักษะปฏิบัติ การพัฒนารูปแบบการสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้โดยง่าย โดยการประพันธ์คำร้องเพลงไทย 3 บทเพลง ได้แก่ เพลงสามเสียงไพเราะ เพลงหัวใจเสียงเอื้อน เพลงกลวิธีขับร้องเพลงไทย ที่มีเนื้อถ่ายทอดความรู้และหลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นไว้อย่างครบถ้วน ตลอดจนการสร้างเกณฑ์การวัดการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยถูกต้องและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ด้านผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

2.1 ลักษณะของผู้เรียน จากการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น กับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีวิธีการพิจารณาคุณลักษณะของผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ดังนี้ 1) มารยาทของผู้เรียน คือ การมีกิริยาสำรวม 2) มีทักษะการฟังที่ดี คือ สามารถแปลงเสียงได้ตรงกับเสียงดนตรี 3) น้ำเสียง คือ มีแก้วเสียงที่ดีสามารถฝึกฝนพัฒนาต่อได้ หากผู้เรียนผ่านการพิจารณาดังที่กล่าวไปทุกประการ จึงเริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยแบบตัวต่อตัว (มุขปาถะ) เห็นได้ว่าการเรียนขับร้องเพลงไทยเป็นการถ่ายทอดความรู้ของบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย คือครูและศิษย์ ดังนั้นการพิจารณาลักษณะของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากระบวนการใด

2.2 เจตคติที่ดีต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย จากการศึกษาสรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้จัดการเรียนการสอนที่สร้างแรงจูงใจและความสนใจให้แก่ผู้เรียน ด้วยการนำบทเพลงฝึกขับร้องเพลงไทยทั้ง 3 เพลง ที่ครูได้ประพันธ์ขึ้นมาใช้ประกอบการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนจดจำเทคนิคการขับร้องเพลงไทยผ่านบทเพลงที่มีท่วงทำนองที่คุ้นหูได้อย่าง

ง่ายตาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย เกิดความเชื่อมั่นในการขับร้องเพลงไทย จนสามารถพัฒนาทักษะด้านการขับร้องในขั้นระดับต่อไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

3. ด้านเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระของการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ความหมายของการขับร้อง

3.2 ประเภทของการขับร้อง

3.3 หลักการขับร้องเพลงไทย

3.4 เทคนิควิธีการขับร้อง

3.5 การเลือกบทเพลง

จากการศึกษา สรุปได้ว่า เนื้อหาสาระของการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความครบถ้วนครอบคลุมทั้งเรื่องทฤษฎีและเรื่องปฏิบัติ เหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นในระดับมัธยม

4. ด้านกระบวนการสอน เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ 3 หัวข้อ ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการสอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นการเรียนการสอน ขั้นการวัดและประเมินผล จากการศึกษาค้นคว้าสรุปขั้นตอนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้ดังนี้ ขั้นแรก คือ 1) ขั้นตอนเตรียมการ ประกอบด้วย การพิจารณาผู้เรียน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งครูใช้หลักการพิจารณาผู้เรียนในเรื่องของมารยาท ทักษะการฟัง และน้ำเสียง ต่อมาคือการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เนื้อร้อง วิธีดี เครื่องดนตรี (ฉิ่ง) เป็นต้น และก่อนทำการสอนในทุกครั้งครูจะวางแผนเนื้อหาหรือบทเพลงล่วงหน้าเสมอ 2) ขั้นการเรียนการสอน ประกอบด้วย การอธิบายทฤษฎีขับร้องเพลงไทย การฝึกเสียงเบื้องต้นพื้นฐาน การฝึกเสียงเบื้องต้นเป็นวรรคตอน การฝึกขับร้องเพลงที่ครูประพันธ์ขึ้น 3 บทเพลง การฝึกขับร้องเพลงไทยประเภทต่าง ๆ 3) ขั้นการวัดและประเมินผลพบว่า ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งเป็นการวัดและประเมินผลระยะยาวอย่างต่อเนื่อง จากจุดเริ่มต้นเพื่อสังเกตพัฒนาการด้านการขับร้องของผู้เรียน

สามารถแบ่งเกณฑ์การวัดและการประเมินผลออกเป็น 2 ประเด็น คือ ความถูกต้อง และความไพเราะ

4.2 หลักการสอน ประกอบด้วย การสอนตามความสามารถของผู้เรียน การสอนที่เน้นพื้นฐาน การสอนที่เน้นทักษะ จากการศึกษาสรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีหลักการสอนทั้งสิ้น 3 หลักการ ได้แก่ 1) การสอนตามความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การสอนที่เน้นพื้นฐาน คือ การปลูกฝังหลักการขับร้องเบื้องต้นที่ถูกต้อง ได้แก่ คำร้องชัดเจน การเปล่งเสียง การร้องเสียงเอื้อน จังหวะ การหายใจ 3) การสอนที่เน้นทักษะ ครูจะพิจารณาผู้เรียนอย่างถี่ถ้วนเรื่องทักษะพื้นฐานและประสบการณ์ เพราะการขับร้องเพลงไทยชั้นสูง ผู้เรียนจะต้องรวบรวมองค์ความรู้ของการขับร้องทั้งหมดตั้งแต่พื้นฐาน ใช้เป็นหลักในการฝึกขับร้องบทเพลงที่มีความละเอียดถี่ถ้วนซับซ้อนทั้งลีลาจังหวะและท่วงทำนอง

4.3 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ที่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้การสอน ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ปลูกฝังให้แก่ศิษย์ทั้งทางตรงด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และ ทางอ้อมโดยการอบรมสั่งสอนให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต ทำให้ศิษย์เกิดความรักศรัทธาต่อตัวครู และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษา สรุปได้ว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศิษย์ ทั้งจากคำสอนและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ประการแรกด้านคุณธรรม คือ ครูปฏิบัติตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักศีลธรรม ประการที่สองด้านจริยธรรม โดยให้คำสอนเพื่อปลูกฝังอุปนิสัยความละเอียดอ่อน 12 ประการ คือ คือ 1)ความต่อการฝึกซ้อม 2)ความตั้งใจ 3)ความละเอียด 4)ดูแลรักษาสุขภาพ 5)รู้จักถ่อมตน 6)ไม่ตำหนิผู้อื่น 7)มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 8)ตรงต่อเวลา 9)รู้จักแบ่งปัน 10)รักษาเกียรติความเป็นนักดนตรี 11) มีอารมณ์สุนทรีย์ 12) อุทิศตนเพื่อศิลปะ

ตอนที่ 2 คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นเอกสารที่ผู้วิจัยเรียบเรียงขึ้นจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและผลการศึกษาระบบการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

2.1 ปก ประกอบด้วยภาพของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ข้อความ “คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนใน

ระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยใช้ตัวหนังสือแบบร่วมสมัย มีโทนสีสุภาพ และขนาดที่ชัดเจน

2.2 คำนำ เป็นการกล่าวถึงสาระต่าง ๆ ที่เขียนลงในคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบไปด้วย ที่มาและความสำคัญของการจัดทำคู่มือ ความคาดหวังและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น แก่นำไปใช้

2.3 สารบัญ เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่อยู่ในคู่มือด้วยการแบ่งเป็นหัวข้อตามลำดับ และ ระบุหมายเลขประกอบ ได้แก่สารบัญเนื้อหา และ สารบัญรูปภาพ เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือสามารถค้นหาเนื้อหาข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย

2.4 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ เป็นการเขียนคำชี้แจงรายละเอียดการใช้คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้สนใจนำคู่มือไปใช้ได้ถูกต้องครบถ้วน ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

2.5 ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระ ที่เป็นความรู้ด้านทฤษฎี คือ 1)ความหมายของการขับร้องเพลงไทย 2)ประเภทของการขับร้องเพลงไทย 3) ศัพท์สังคีต

2.6 หลักการขับร้องเพลงไทย เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่อธิบายเรื่องเทคนิควิธีขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นอย่างเป็นลำดับขั้นตอน คือ 1)เนื้อร้อง 2)ทำนอง 3)จังหวะ 4)การเปล่งเสียง 5)เสียงอื่นประเภทต่าง ๆ 6)การแบ่งวรรคคำ 7)การถ่ายทอดอารมณ์ 8)วิธีปฏิบัติตนในขณะร้องเพลง

2.7 แบบฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เป็นการเรียบเรียงบทเพลงเป็นโน้ตทางร้องสามารถแบ่งประเภทของบทเพลงได้ ดังนี้ 1)ประเภทเพลง 2 ชั้น ได้แก่ เพลงลาวคำหอม เพลงลาวดวงเดือน เพลงบุหลันลอยเลื่อน เพลงแขกบรเทศ เพลงอำนวยพรอ่อนหวาน (ทำนองเพลงสร้อยสนตัด) เพลงเต่ากินผักนึ่ง 2)ประเภทเพลง 3 ชั้น ได้แก่ เพลงต้นเพลงฉิ่ง 3 ชั้น 3)ประเภทเพลงเถา ได้แก่ เพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เพลงแขกบรเทศ เถา เพลงจีนขิมเล็ก เถา เพลงเขมรพวง เถา เพลงไล่พระจันทร์ เถา เพลงนางครวญ เถา เพลงกล่อมนาวี เถา เพลงแขกมอญบางช้าง เถา เพลงสุดสงวน เถา เพลงสารถิ เถา

2.8 การวัดและการประเมินผล เป็นการวัดและการประเมินผลตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และจากการ

แสดง เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้รับความรู้ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการทุกประการหรือไม่

2.9 แหล่งอ้างอิง เป็นการบอกแหล่งที่มาของข้อมูล ที่ผู้วิจัยนำมาเขียนคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) และ เพื่อสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)
2. คู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

1. กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

1.1 ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จากการศึกษาพบว่า ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ท่านเป็นผู้รอบรู้ด้านคีตศิลป์ไทยอย่างแตกฉาน อันเกิดจากการฝึกฝนตั้งแต่วัยเยาว์เนื่องจากแวดล้อมด้วยนักดนตรี และได้เรียนขับร้องกับนักร้องที่ได้รับการยอมรับในวงการดนตรีไทย ซึ่งสอดคล้องสอดคล้องกับ สุกรี เจริญสุข (2548) กล่าวว่า “อัจฉริยะนั้นมาจากการฝึก (practice makes perfect)” โดยเฉพาะการขับร้องเพลงไทยยิ่งต้องขยันหมั่นเพียรอดทนต่อการฝึกฝนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ขับร้องต้องมีไหวพริบปฏิภาณในขณะร้องการมีสมาธิในขณะร้อง มีสติในการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าทีอาจเกิดขึ้นในระหว่างการขับร้อง ตลอดจนการถ่ายทอดอารมณ์เทคนิคลีลาของบทเพลงผ่านการขับร้องให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้งตื้นตันใจเพลงถึงขีดสุด ตลอดจนความสำเร็จในด้านความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่กล่าวได้ว่าท่านเป็นผู้พร่ำพร่ำพร้อมด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูอยู่เต็มเปี่ยม มีความรักในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง พร้อมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ทุกคน

ด้วยความเต็มใจ เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของความเป็นครู ทั้งด้านความรู้ ทักษะ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้แก่ศิษย์ เห็นได้ว่าครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ท่านรักและซาบซึ้งในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง จึงทำให้ท่านมีสุขและมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ให้ความรู้ด้านการขับร้องให้แก่เยาวชนรุ่นหลังต่อไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าท่านได้อุทิศเวลาทั้งชีวิตเพื่อการสอนขับร้องเพลงไทย สร้างผลงานเชิงประจักษ์อันเป็นคุณค่าให้แก่วงการดนตรีไทยไว้อย่าง

1.2 ผู้เรียน การรวบรวมรายชื่อลูกศิษย์ที่เรียนขับร้องกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในระดับมัธยมอาจจะยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากการรวบรวมรายชื่อลูกศิษย์ของครูไม่ใช่ประเด็นหลักของการวิจัย แต่ประเด็นหลักของการวิจัยในครั้งนี้คือกลวิธีการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาต่อยอดเกี่ยวกับลูกศิษย์ของครูด้วยการกำหนดเกณฑ์ คำนียามให้หลากหลายขึ้น เพื่อสะท้อนสภาพการถ่ายทอดของครูในระดับต่าง ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 เนื้อหาสาระ การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษากระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จากการศึกษาพบว่าหลักสำคัญของการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ จะเน้นพื้นฐานการขับร้องที่ถูกต้องแม่นยำมากกว่าบทเพลงมาก ดังที่ วิมลศรี อุปรมัย (2527) กล่าวว่า การสอนดนตรีเป็นกิจกรรมประเภททักษะ ดังนั้นจุดที่ควรมุ่งเน้นคือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมคือการสร้างและพัฒนาทักษะดนตรีด้วยการฝึกฝนให้เกิดความเชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยเห็นว่าการสอนลักษณะนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่ถูกต้องที่สามารถนำไปขับร้องในบทเพลงอื่น ๆ ได้ถูกต้อง ดังนั้นบทเพลง 3 บทเพลงที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ประพันธ์ขึ้นนำมาใช้ประกอบการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น คือเพลงสามเสียงไพเราะ เพลงหัวใจเสียงเอื้อน เพลงกลวิธีการขับร้องเพลงไทย ซึ่งมีจุดประสงค์ในการเลือกบทเพลงตามความมุ่งหมายของการฝึกขับร้องที่มีเนื้อหาการฝึกที่แตกต่างกันไป คือ การฝึกออกเสียงเอื้อนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ การเรียนรู้ทำนองเสียงเอื้อนทำนองต่าง ๆ และการฝึกเทคนิคการขับร้องรูปแบบต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

ดังที่ เจริญใจ สุนทรวาทิน (2530) กล่าวถึงเนื้อหาสาระไว้ดังนี้ 1) เสียง ต้องคำนึงถึงคุณภาพเสียง 2) คำร้อง วิธีร้องที่ถูกต้องชัดเจน 3) การเอื้อน การเอื้อนให้เหมาะสมถูกต้อง 4) จังหวะ ผู้ที่ขับร้องจะต้องมีจังหวะการขับร้องที่ดี 5) การหายใจ ควรกำหนดที่ตายตัวหายใจถูกต้อง 6) การสร้างอารมณ์ จะต้องรู้วิธีการต่าง ๆ เช่น การเน้นคำ ฯลฯ 7) ความประณีต เปรียบเทียบกับการเขียนหนังสือด้วยความบรรจง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาสาระของการสอนขับร้องเพลงไทย

เบื้องต้น สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มีความเหมาะสมสำหรับผู้สอนนำไปใช้เป็นแนวทางสอนขับร้องเบื้องต้น ด้วยประเด็นเนื้อหาที่ชัดเจน กระชับ จับใจความง่าย ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเองภายในระยะเวลาอันสั้น

1.4 กระบวนการสอน พบว่า การสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะและด้านทฤษฎีของผู้เรียนควบคู่กันไป รวมถึงการสอดแทรกเทคนิควิธี ลูกเล่น ลีลาการขับร้องตามอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัวของครู ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการสอนของครูมีความสอดคล้องกับพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติ 7 ขั้นตอนของซิมป์สัน (Simpson, 1972) อ้างใน ทิศนา แคมณี (2559) 1) สิ่งที่ผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ 2) ร่างกาย จิตใจ ที่พร้อมปฏิบัติของผู้เรียน 3) ความพร้อมในการให้คำแนะนำของผู้สอน 4) ผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง 5) ผู้เรียนฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญ 6) ผู้สอนเพิ่มความยากของเนื้อหา 7) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน ซึ่งหากผู้เรียนตั้งใจศึกษาตามกระบวนการสอนจะทำให้ขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้ถูกต้อง ชัดเจน และไพเราะ เห็นได้ว่ากระบวนการเรียนการสอนของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ดำเนินไปอย่างเป็นระบบขั้นตอนที่มีคุณภาพ นอกจากจะพัฒนาทักษะการขับร้องแล้วยังพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความรู้ ความจำ ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. คู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ในการสร้างคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังให้เป็นเอกสารประกอบการสอน หรือสำหรับผู้สนใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้สะดวก เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์ รูป และเรียบเรียงเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร รวมถึงผลการศึกษากการสร้างคู่มือการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ให้กระชับเข้าใจได้ง่าย เพื่อลดระยะเวลาการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้น้อยลง แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งระเบียบแบบแผนการขับร้องที่ถูกต้องทุกประการ

อย่างไรก็ตามคู่มือเล่มนี้ไม่สามารถพัฒนาทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นได้เทียบเท่ากับการเรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยตรง ซึ่งมีตัวแปรเรื่องความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางดนตรี ของผู้สอนหรือผู้สนใจ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพตามการสอน

ของคู่มือฉบับนี้ ผู้วิจัยขอเสนอว่าผู้ใช้คู่มือควรศึกษาเนื้อหาสาระต่าง ๆ อย่างละเอียด รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ประกอบด้วย สิ่งที่ผู้วิจัยสามารถรับรองได้ คือ ความถูกต้องและความเหมาะสมเรื่องเนื้อหาของคู่มือฉบับนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มืออย่างเป็นขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับ อาทิตยา โลพัฒนานนท์ (2535) ที่ได้กล่าวถึงรายละเอียดการจัดทำคู่มือ ดังนี้ 1) ระบุผู้ใช้คู่มือให้ชัดเจนว่าเป็นคู่มือสำหรับใคร ระดับใด คือ คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของคู่มือให้ชัดเจน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาด้านทฤษฎีและแบบฝึกทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) 3) คู่มือควรมีคำแนะนำแก่ผู้ใช้ คือ คำชี้แจงการใช้คู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) 4) คู่มือควรมีการตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาสาระ คือการนำคู่มือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือ ใน 3 ด้าน คือ ความถูกต้องด้านรูปแบบ ความถูกต้องด้านเนื้อหา และด้านภาพรวม 5) คู่มือควรให้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน คือ การบอกแหล่งที่มาของข้อมูล ที่นำมาเขียนคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คู่มือฉบับนี้เรียบเรียงกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ในบริบทการถ่ายทอดความรู้แบบมุขปาฐะ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาการมีปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมระหว่างครูกับศิษย์ เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างเรียบง่ายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยแนะนำว่าควรนำคู่มือฉบับนี้ไปเป็นแนวทางในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามผู้ใช้ควรมีการประเมินผลการใช้คู่มือตามสภาพจริง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการสอนขับร้องให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดังที่ ญัฐพล นาคะเต (2555) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลทางดนตรีสามารถปฏิบัติได้หลายรูปแบบ เช่น การประเมินค่า, การสัมภาษณ์, การสังเกต, การสอบ เป็นต้น เพื่อให้การวัดและการประเมินผลทางดนตรีได้ประสิทธิภาพครอบคลุม มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนดนตรีที่ครูจะต้องทำให้เกิดแก่ผู้เรียน จนสามารถนำผลมาประเมินค่าสามารถบอกได้ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนที่ครูได้จัดทำขึ้นหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์

ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) อันจะเกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ศิลปะด้านการขับร้องให้สืบทอดต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการสร้างคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการจัดองค์ความรู้ทางด้านดนตรีไทยและการถ่ายทอดไว้อย่างเป็นระบบครบถ้วน เพื่อรักษาภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่
2. ควรศึกษาคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ตามคำชี้แจงอย่างละเอียดทุกขั้นตอน พร้อมทั้งฝึกขับร้องด้วยความมานะพยายามอดทนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรศึกษาข้อมูลการขับร้องเพลงไทยจากแหล่งข้อมูลอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรนำคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบการสอนในรายวิชาดนตรีพื้นฐานอย่างไรก็ตามผู้สอนต้องพิจารณาบทเพลงประกอบการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนในชั้นเรียน
4. ควรนำคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมให้แก่กลุ่มผู้เรียนที่เลือกเรียนขับร้องขับร้องไทยเฉพาะทาง
5. ควรนำคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบการสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ชุมนุมขับร้องเพลงไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการนำคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ไปทดลองใช้เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของคู่มือ พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องเพลงไทยขั้นสูงของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม รวบรวมแบบฝึกขับร้อง

เพลงไทยชั้นสูง เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากแนวทางการสอนขับร้องเพลงไทยชั้นพื้นฐาน
ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจด้านการขับร้องเป็นอย่างยิ่ง

3. ควรมีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทยของครูท่านอื่น เพื่อเป็น
ทำนข้อมูลที่สำคัญทางด้านดนตรีไทยศึกษา

บรรณานุกรม

- Bloom Benjamin S. (1956). *Taxonomy of Education Objectives: The Classification of Education Goals*. New York: David McKay Company.
- Good Carter V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill Inc.
- Stiner Elizabeth. (1988). *Methodology of theory Building*. Sydney: Education Research Associates.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กวีทัศน์ อะโศต. (2562, 20 สิงหาคม) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. ที่ศูนย์วัฒนธรรม.
- กัญญา ศิริกุล. (2532). หลักการปัญหาและกรณีศึกษาด้านประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- กันทิมา เอมประเสริฐ. (2542). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานในระดับประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กาญจนา อินทรสุนานนท์. (2540). เทคนิคการขับร้องเพลงไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติมา กองมะลิกันแก้ว. (2557). การขับร้องเพลงทะเลแยแถ ของครูอุ่ง บัวเยี่ยม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย. (2553). เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- โกชัย สาริกบุตร, และ สมพร สาริกบุตร. (2521). แนวการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- โกญจนาท วินุญญ์เพ็ง. (2562, 12 กรกฎาคม) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. ที่หอสมุดคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, และ มาเรียม นิลพันธุ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปและวัฒนธรรม (อสมศ). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- จิรายุ มีศรี. (2562, 15 สิงหาคม) //Interviewer: ล. ไววิลา. ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์.

- เจริญใจ สุนทรวาทิน. (2530). "หลักและวิธีการขับร้องของพระยาเสนาะดุริยางค์" ข้าเจ้าภูมิใจที่เกิดเป็นนักดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- ชัยวัฒน์ภทธร เลาสัตย์. (2539). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษา โดยบูรณาการพุทธธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2560). วิธีวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: บริษัทพรณีพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. (2561). การสอนขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอกขับร้องไทยโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(4), 118-135.
- ณัฐพล นาคะเต. (2555). การศึกษาอัตลักษณ์และกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงทยอยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- दनัย ชาตศิรี. (2549). การศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ดนินญา อุทัยสุข. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการถ่ายทอดความเป็นคีตศิลปินจากครุคีตศิลปินต้นแบบ: ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ผู้มีคุณูปการต่อพัฒนาการด้านคีตศิลป์ไทย. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(4), 168-187.
- ดุษฎี บริพัตร. (2520). กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย: ดนตรีและการเคลื่อนไหว ใน สมิตร์ คุณานุกร. กรุงเทพฯ: สारมวลชน.
- ตะวัน โตเอี่ยม. (2562, 3 กันยายน) //Interviewer: ล. ไวลลา. โรงเรียนเทพศิรินทร์.
- ท้วม ประสิทธิ์กุล. (2529). หลักคีตศิลป์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กรมศิลปากร.
- ทิสนา แหมณี. (2559). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตินา แชมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีศักดิ์ อัครบวร. (2544). ความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: ก. พลพิมพ์.
- นุติ รุ่งสว่าง. (2543). การพัฒนาคู่มือการสร้างหลักสูตรระดับโรงเรียนสำหรับครูประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- บันลือ พงษ์ตะวัน. (2542). ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พศวัต คชเดช. (2562, 10 สิงหาคม) //Interviewer: ภัสสรดา ไววิลา. ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์.
- พศวัต คชเดช. (2562, 27 สิงหาคม) //Interviewer: ภัสสรดา ไววิลา. ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์.
- ภรภัทร์ กุลศรี. (2550). วิเคราะห์การขับร้องเพลงทยอยเดี่ยว:กรณีศึกษาครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มณฑา กุลศรี. (2549). อาศรมศึกษา: คุณครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนตรี ตราโมท. (2545). คำบรรยายวิชาดุริยางค์ศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2546). การศึกษาและความเป็นครูไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยุพเรศ วัชยาณิม. (2540). การพัฒนาคู่มือการศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินป่าในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2544). สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติและบท้องเพลงเถา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ชาย มงคลศรี. (2561). การสร้างคู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกขั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). พัฒนาการหลักสูตรการสอนมโหรีใหม่. กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- วิมลศรี อุปรมัย. (2527). ดนตรีในระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2545). ดุริยางค์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด ภูเขาทอง. (2532). การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- สมพงษ์ กาญจนผลิน. (2552). ทักษะการขับร้องเพลงไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. (2544). เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์ประเมิน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุกรี เจริญสุข. (2548). พรสวรรค์สร้างได้. นครปฐม: วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรางค์ ดุริยพันธุ์. (2562, 5 สิงหาคม) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ดุริยพันธุ์. (2562, 12 กันยายน) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ดุริยพันธุ์. (2562, 15 สิงหาคม) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์.
- สุรางค์ ดุริยพันธุ์. (2562, 18 สิงหาคม) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. ที่บ้านของครู.
- สุริยพงษ์ บุญโกลม. (2562, 12 กันยายน) //Interviewer: ลภัสรดา ไววิลา. วัดสุทัศน์.
- เสาวภาคย์ อุดมวิชัยวัฒน์. (2559). การวิเคราะห์อัตลักษณ์ความเป็นครูดนตรีไทยของครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- หฤษฎ์ เตือนหทัย. (2559). แนวทางการจัดการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติม (ดนตรีไทย) สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- อรรธรณ บรรจงศิลป์. (2521). การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรธรณ บรรจงศิลป์และคณะ. (2546). ดุริยางค์ศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตยา โลพัฒนานนท์. (2535). การสร้างคู่มือการใช้คำปรึกษาทางโภชนาการสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนเขตเมือง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อุทัย ศาสตรา. (2553). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2526). 48 ปี ของข้าพเจ้าและบทความบางเรื่อง. กรุงเทพฯ: เจริญวิทยการพิมพ์.

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือ

1.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ	หัวหน้าสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย
และเอเชีย คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2.อาจารย์รณชัย บุญลือ	ครูชำนาญการพิเศษด้านการสอน
ดนตรีไทย โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา
3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทร์ศรี	อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทย
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2.รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือ

1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ	หัวหน้าสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย
และเอเชีย คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์ดดา ธรรมพิทักษ์กุล	อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทร์ศรี	อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทย
วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ข

- หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัย
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือยืนยันการยกเว้นในการรับรองคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณา

โครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ที่ อว 8718/539

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์

เนื่องด้วย นางสาวภัสสรดา ไหววิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤธิ์ภา สุนทรธนะผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติขอความเห็นชอบ โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 และขอใช้สถานที่ห้องดนตรีไทยโรงเรียนเทพศิรินทร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนสิงหาคม 2562 ถึงเดือนตุลาคม 2562 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความเห็นชอบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 890 6310

ที่ อว 8718/536

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นางสาวลภัสรดา ไววิลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤจิกา สุนทรธนผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธี จันทร์ศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลภัสรดา ไววิลา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 890 6310

ที่ อว 8718/534

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวลภัสสรดา ไวลีลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤธิ์กา สุนทรธรรณผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายรณชัย บุญลือ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลภัสสรดา ไวลีลา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 890 6310

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/536

วันที่ 5 กรกฎาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวลภัสสรดา ไ่วริลา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานินพนธ์ เรื่อง “การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช สุพรรณผล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิ ศรีสมบัติ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ 096 890 6310

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวลภัสสรดา ไ่วริลา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

**หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทาง
ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวลภัสสรดา ไวลีลา

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์

รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-081/2562X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 3 พฤษภาคม 2562

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 11 มิถุนายน 2562

ลงชื่อ.....
(นายปิยชาติ บุญเพ็ญ)

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ลงชื่อ.....
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-081/2562

ภาคผนวก ค

- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1
- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2
- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 1

- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ ของแบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 2

- แบบประเมินคู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยมีการแบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1)ด้านผู้สอน 2)ด้านผู้เรียน 3)หลักสูตร 4)การเรียนการสอน

ตอนที่ 1 ด้านผู้สอน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

1. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยมาตั้งแต่เมื่อใด
.....
2. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูท่านใดบ้าง
.....
3. เทคนิควิธีการเปล่งเสียงของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีลักษณะเป็นอย่างไร
.....
4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีเทคนิคการจดจำการเอื้อนลักษณะต่าง ๆ อย่างไร
.....
5. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีเทคนิคในการถ่ายทอดอารมณ์เพลงอย่างไร
.....
6. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการจดจำบทเพลงต่าง ๆ ด้วยวิธีใด
.....
7. เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร
.....
8. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มสอนขับร้องเพลงไทยตั้งแต่เมื่อใด และ สอนระดับใด
.....
9. วิธีการสอนขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร มีจุดเน้นเรื่องใดเป็นพิเศษหรือไม่
.....
10. คำถามอื่นๆ
.....

ตอนที่ 2 ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นควรมีลักษณะอย่างไร
.....
2. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้หลักการใดพิจารณาความสามารถด้านขับร้อง(แนวความเป็นนักร้อง)ของผู้เรียน
.....
3. ทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำแก่ผู้เรียน คือเรื่องอะไร
.....
4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้วิธีการสอนแบบใดเมื่อพบว่าผู้เรียนมีทักษะการขับร้องที่แตกต่างกัน
.....

5. ความคาดหวังที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีต่อผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น คืออะไร

6. เมื่อสิ้นสุดการเรียนขับร้องเพลงไทย ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ตั้งไว้หรือไม่

7. คำถามอื่นๆ

ตอนที่ 3 ด้านหลักสูตร

1. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้เป็นหลักสูตรการสอนขับร้องเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยม หรือไม่

2. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดบทเพลงที่ใช้สอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นหรือไม่

3. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการแบ่งคำร้องให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการเปล่งเสียงให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

5. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

6. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องจังหวะให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

7. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร

8. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการปลูกฝังผู้เรียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติการเป็นนักร้องที่ดีอย่างไร

9. ลักษณะเด่นของการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร

10. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นอย่างไร

11. คำถามอื่นๆ

ตอนที่ 4 ด้านการเรียนการสอน

1. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนหรือไม่

1.1 ขั้นก่อนสอน

1.2 ขั้นการเรียนการสอน

1.3 ขั้นการวัดและประเมิน

2. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีหลักการพิจารณาผู้เรียนก่อนสอน หรือไม่

3. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน หรือไม่

4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียน หรือไม่

5. หลักการใดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดประเมินผลผู้เรียน

6. หลักการสอนตามความสามารถของผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร

7. หลักการสอนที่เน้นทักษะการขับร้องเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร

8. คำถามอื่นๆ

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทย

กับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ โดยตรงทั้งศิษย์เก่าและปัจจุบัน

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยมีการแบ่งคำถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1)ด้านผู้สอน 2)ด้านผู้เรียน 3)หลักสูตร 4)การเรียนการสอน

ตอนที่ 1 ผู้สอน

1. การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านน้ำเสียง เป็นอย่างไร

.....

2. การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการเอื้อน เป็นอย่างไร

.....

3. การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านเทคนิค ลีลา จังหวะ เป็นอย่างไร

.....

4. การถ่ายทอดการขับร้องของเพลงไทยครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการสื่ออารมณ์เพลง เป็นอย่างไร

.....

5. เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร

.....

6. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีขั้นตอนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร

.....

7. ความโดดเด่นในด้านสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร

.....

8. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการปรับวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือไม่

.....

9. คุณธรรม จริยธรรมด้านความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่ปรากฏ มีอะไรบ้าง

.....

10. คำถามอื่นๆ

.....

ตอนที่ 2 ผู้เรียน

1. ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร

.....

2. ความเข้าใจเรื่องเทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร

.....

3. เมื่อเรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ทำให้เข้าใจรูปแบบการเอื้อนในลักษณะต่างๆ อย่างถ่องแท้หรือไม่ เพราะอะไร

.....

4. สามารถนำหลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ สอนไปปรับใช้กับบทเพลงอื่นได้หรือไม่ เพราะอะไร

.....

5. ลักษณะการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่เน้นย้ำเรื่องความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลง ทำให้ขับร้องเพลงไทยได้ไพเราะขึ้น หรือไม่ เพราะอะไร

.....

6. ปัจจัยใดที่ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

.....

7. เรื่องใดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำ ในระหว่างสอนมากที่สุด เพราะอะไร

.....

8. คำถามอื่นๆ

.....

ตอนที่ 3 หลักสูตร

1. เนื้อหาการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีอะไรบ้าง

.....

2. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเนื้อหาสาระที่เรียนอย่างละเอียด หรือไม่

.....

3. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดบทเพลงในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น หรือไม่

.....

4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการแบ่งคำร้องให้แก่ผู้เรียน อย่างไร

.....

5. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการเปล่งเสียงให้แก่ผู้เรียน อย่างไร

.....

6. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียน อย่างไร

.....

7. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องจังหวะ ให้แก่ผู้เรียนอย่างไร

.....

8. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียน อย่างไร

.....

9. ลักษณะการสอนที่โดดเด่นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร

.....

10. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เล่าเกร็ดความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นประกอบการสอนหรือไม่

.....

11. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

.....

12. คำถามอื่นๆ

.....

ตอนที่ 4 การเรียนการสอน

1. ลำดับขั้นตอน กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร

.....

2. บรรยากาศระหว่างเรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร

.....

3. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ พิจารณาความสามารถของผู้เรียนในขณะสอน หรือ มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ หรือไม่

.....

4. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการสาธิต หรือ อธิบายรูปแบบการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ให้ฟังทีละขั้นตอนหรือไม่

.....

5. ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการสาธิต ยกตัวอย่าง การขับร้องแบบที่ผิดและแบบที่ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเข้าใจการร้องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นหรือไม่

.....

6. ครูสุรางค์ ดุริพันธุ์ มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น หรือไม่

.....

7. เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นเทคนิคใดที่ครูสุรางค์ ดุริพันธุ์ เน้นย้ำระหว่างการสอนเสมอ

.....

8. ครูสุรางค์ ดุริพันธุ์ มีวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในขณะที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร

.....

9. ครูสุรางค์ ดุริพันธุ์ มีการวัดผลหรือประเมินทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น หรือไม่

.....

10. คำถามอื่นๆ

.....

แบบฟอร์มการตรวจสอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์
เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามแนวทางของ
ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบแบบสัมภาษณ์
 โดยใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไป
 พิจารณาปรับปรุงต่อไป

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่ได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

วัตถุประสงค์	ข้อคำถาม	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.เพื่อวิเคราะห์ เอกลักษณ์ในการขับ ร้องเพลงไทยของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยมาตั้งแต่ เมื่อใด				
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูท่าน ใดบ้าง				
	3.เทคนิควิธีการเปล่งเสียงขับร้องเพลงไทยของครู สุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีลักษณะเป็นอย่างไร				
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีเทคนิคในจดจำเสียงเอื้อน				
	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้เทคนิคใดในการถ่ายทอด อารมณ์เพลง และถ่ายทอดออกมาโดยวิธีการใด				
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการจดจำบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างไร				
	7.เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร				

	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มสอนขับร้องเพลงไทยเมื่อใด และสอนระดับใด			
	9.วิธีการสอนขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร มีจุดเน้นเรื่องใดเป็นพิเศษหรือไม่			
2.เพื่อวิเคราะห์ หลักการและวิธีการ คัดเลือกผู้เรียนขับร้อง เพลงไทยตาม แนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ)	1.ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นควรมีลักษณะ อย่างไร			
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้หลักการใดพิจารณา ความสามารถด้านขับร้อง(แนวความเป็นนักร้อง)ของ ผู้เรียน			
	3.ทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำแก่ผู้เรียน คือเรื่องอะไร			
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้วิธีการสอนแบบใดเมื่อพบว่า ผู้เรียนมีทักษะการขับร้องที่แตกต่างกัน			
	5.ความคาดหวังที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีต่อผู้เรียนขับ ร้องเบื้องต้น คืออะไร			
	6.เมื่อสิ้นสุดการเรียนขับร้องผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ตรงตามเป้าหมายที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ตั้งไว้หรือไม่			
3.เพื่อวิเคราะห์ หลักสูตรการสอนขับ ร้องเพลงไทยชั้น พื้นฐานตามแนวทาง ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้เป็น หลักสูตรการสอนขับร้องเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนใน ระดับมัธยม หรือไม่			
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดบทเพลงที่ใช้สอน ขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นหรือไม่			
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการแบ่งคำ ร้องให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจน สามารถปฏิบัติได้อย่างไร			
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการเปล่งเสียง ให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจน สามารถปฏิบัติได้อย่างไร			

	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร			
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องจังหวะ ให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร			
	7.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลง ให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร			
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการปลูกฝังผู้เรียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติการเป็นนักร้องที่ดีอย่างไร			
	9.ลักษณะเด่นของการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร			
	10.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นอย่างไร			
4.เพื่อวิเคราะห์ขั้นตอน กระบวนการสอน ตลอดจนการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนหรือไม่			
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีหลักการพิจารณาผู้เรียนก่อนสอน หรือไม่			
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน หรือไม่			
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียนหรือไม่			
	5.หลักการใดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดประเมินผลผู้เรียน			
	6.หลักการสอนตามความสามารถของผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร			

	7.หลักการสอนที่เน้นทักษะการขับร้องเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร				
--	--	--	--	--	--

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(นางสาวลภัสรดา ไหววิลา)

ครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนนักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบสัมภาษณ์ โดยใส่เครื่องหมาย

☒ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่ได้สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในข้อนั้น

วัตถุประสงค์	ข้อความคำถาม	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านน้ำเสียง เป็นอย่างไร				
	2.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการเอื้อน เป็นอย่างไร				
	3.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านเทคนิค ลีลา จังหวะ เป็นอย่างไร				
	4.การถ่ายทอดการขับร้องของเพลงไทยครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการสื่ออารมณ์เพลง เป็นอย่างไร				
	5.เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร				
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีขั้นตอนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร				
	7.ความโดดเด่นในด้านสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร				
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการปรับวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือไม่				
	9.คุณธรรม จริยธรรมด้านความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่ปรากฏ มีอะไรบ้าง				

2.เพื่อวิเคราะห์เทคนิควิธีการสอนขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถขับร้องเพลงไทยได้ตามหลัก การที่ถูกต้อง	1.ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นเมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร				
	2.ความเข้าใจเรื่องเทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร				
	3.เมื่อเรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ทำให้เข้าใจรูปแบบการเอื้อนในลักษณะต่างๆอย่างถ่องแท้หรือไม่ เพราะอะไร				
	4.สามารถนำหลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ สอนไปปรับใช้กับบทเพลงอื่นได้หรือไม่ เพราะอะไร				
	5.ลักษณะการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่เน้นย้ำเรื่องความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลง ทำให้ขับร้องเพลงไทยได้ไพเราะขึ้นหรือไม่ เพราะอะไร				
	6.ปัจจัยใดที่ทำให้ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นผู้ความเชี่ยวชาญด้านการถ่ายทอดกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น				
	7.เรื่องใดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำ ในระหว่างสอนมากที่สุด เพราะอะไร				
3.เพื่อวิเคราะห์กระบวนการสอนและหลักสูตรการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถขับ	1.เนื้อหาการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีอะไรบ้าง				
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเนื้อหาสาระที่เรียนอย่างละเอียด หรือไม่				
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดบทเพลงในการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น หรือไม่				
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการแบ่งคำร้องให้แก่ผู้เรียน อย่างไร				
	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการเปล่งเสียงให้แก่ผู้เรียน อย่างไร				

ร้องเพลงไทยได้ตามหลัก การที่ถูกต้อง	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียน อย่างไร				
	7.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องจังหวะ ให้แก่ผู้เรียนอย่างไร				
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียน อย่างไร				
	9.ลักษณะการสอนที่โดดเด่นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร				
	10.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เล่าเกร็ดความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ประกอบการสอนหรือไม่				
	11.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่				
4.เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ลำดับ ขั้นตอนการ สอน ตลอดจนการ ประยุกต์รูปแบบการ เรียนการสอนขับร้อง เพลงไทยเบื้องต้น ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปิน แห่งชาติ)ที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถขับร้อง เพลงไทยได้ตามหลัก การที่ถูกต้อง	1.ลำดับขั้นตอน กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทย เบื้องต้น ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร				
	2.บรรยากาศระหว่างเรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นกับ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร				
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ พิจารณาความสามารถของผู้เรียน ในขณะสอน หรือ มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ หรือไม่				
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการสาธิต หรือ อธิบายรูปแบบ การขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ให้ฟังทีละขั้นตอน หรือไม่				
	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการสาธิต ยกตัวอย่าง การขับ ร้องแบบที่ผิดและแบบที่ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบให้ ผู้เรียนเข้าใจการร้องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นหรือไม่				
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียน เข้าใจได้เร็วขึ้น หรือไม่				
	7.เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นเทคนิคใดที่ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำระหว่างการสอนเสมอ				

	8.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในขณะที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร				
	9.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีการวัดผลหรือประเมินทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น หรือไม่				

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่ง

.....

(นางสาวลภัสสรดา ไหววิลา)

ครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพ
คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ที่	หัวข้อ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
ด้านรูปแบบ						
1	หน้าปกคู่มือ					
2	ขนาดของคู่มือ					
3	แบบและขนาดอักษร					
4	ส่วนประกอบของคู่มือ					
5	รูปภาพในคู่มือ					
ด้านเนื้อหา						
1	คำชี้แจงการใช้คู่มือ					
2	เนื้อหาเรื่องทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย					
3	เนื้อหาวิธีขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น					
4	เนื้อหาแบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น					
5	เนื้อหาการวัดและการประเมินผล					
ด้านภาพรวม						
1	ภาพรวมการออกแบบรูปเล่ม					
2	ภาพรวมรูปแบบด้านการนำเสนอ					
3	ภาพรวมด้านเนื้อหาด้านทฤษฎี					
4	ภาพรวมด้านเนื้อหาด้านแบบฝึก					
5	ภาพรวมทั้งหมดของคู่มือ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ()

ภาคผนวก ง

- ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
- ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
แบบสัมภาษณ์ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ

จุดประสงค์	ข้อคำถาม	IOC	ผลการตัดสิน
1.เพื่อวิเคราะห์ เอกลักษณ์ในการขับร้องเพลงไทย ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยมาตั้งแต่ เมื่อใด	1	สอดคล้อง
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เรียนขับร้องเพลงไทยกับครูท่าน ใดบ้าง	1	สอดคล้อง
	3.เทคนิควิธีการเปล่งเสียงขับร้องเพลงไทยของครู สุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีลักษณะเป็นอย่างไร	0.67	สอดคล้อง
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีเทคนิคในจดจำเสียงเอื้อน	1	สอดคล้อง
	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้เทคนิคใดในการถ่ายทอด อารมณ์เพลง และถ่ายทอดออกมาโดยวิธีการใด	1	สอดคล้อง
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการจดจำบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	7.เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของ ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เริ่มสอนขับร้องเพลงไทยเมื่อใด และสอนระดับใด	1	สอดคล้อง
	9.วิธีการสอนขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร มีจุดเน้นเรื่องใดเป็นพิเศษหรือไม่	0.67	สอดคล้อง
2.เพื่อวิเคราะห์หลักการ และวิธีการคัดเลือกผู้เรียนขับร้อง เพลงไทยตามแนวทางของครูสุ รางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.ผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นควรมีลักษณะอย่างไร	1	สอดคล้อง
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้หลักการใดพิจารณา ความสามารถด้านขับร้อง(แนวความเป็นนักร้อง)ของ ผู้เรียน	0.67	สอดคล้อง
	3.ทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เน้นย้ำแก่ผู้เรียน คือเรื่องอะไร	1	สอดคล้อง
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้วิธีการสอนแบบใดเมื่อพบว่า ผู้เรียนมีทักษะการขับร้องที่แตกต่างกัน	1	สอดคล้อง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
แบบสัมภาษณ์ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ (ต่อ)

	5.ความคาดหวังที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีต่อผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น คืออะไร	1	สอดคล้อง
	6.เมื่อสิ้นสุดการเรียนขับร้องผู้เรียนประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ตั้งไว้หรือไม่	0.67	สอดคล้อง
3.เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรการสอนขับร้องเพลงไทยขั้นพื้นฐานตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้เป็นหลักสูตรการสอนขับร้องเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยม หรือไม่	1	สอดคล้อง
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการกำหนดบทเพลงที่ใช้สอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นหรือไม่	1	สอดคล้อง
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการแบ่งคำร้องให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการเปล่งเสียงให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	5.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องจังหวะให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	7.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการสอนเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียนขับร้องเบื้องต้น เกิดความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้อย่างไร	1	สอดคล้อง
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการปลูกฝังผู้เรียนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและเจตคติการเป็นนักร้องที่ดีอย่างไร	1	สอดคล้อง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
แบบสัมภาษณ์ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ (ต่อ)

	9.ลักษณะเด่นของการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	10.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร	1	สอดคล้อง
4.เพื่อวิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการสอน ตลอดจนการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยขึ้นพื้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการเตรียมการสอนเป็นขั้นตอนหรือไม่	1	สอดคล้อง
	2.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีหลักการพิจารณาผู้เรียนก่อนสอนหรือไม่	0.67	สอดคล้อง
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการสอนหรือไม่	1	สอดคล้อง
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียนหรือไม่	1	สอดคล้อง
	5.หลักการใดที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดประเมินผลผู้เรียน	1	สอดคล้อง
	6.หลักการสอนตามความสามารถของผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	7.หลักการสอนที่เน้นทักษะการขับร้องเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียน ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2
แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น กับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์(ศิลปินแห่งชาติ)

จุดประสงค์	ข้อคำถาม	IOC	ผลการตัดสิน
1.เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)	1.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านน้ำเสียง เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	2.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการเอื้อน เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	3.การถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านเทคนิค สีสาว จังหวะ เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	4.การถ่ายทอดการขับร้องของเพลงไทยครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ในด้านการสื่ออารมณ์เพลง เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	5.เอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีขั้นตอนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร	1	สอดคล้อง
	7.ความโดดเด่นในด้านสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการปรับวิธีการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือไม่	1	สอดคล้อง
	9.คุณธรรม จริยธรรมด้านความเป็นครูของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ที่ปรากฏ มีอะไรบ้าง	1	สอดคล้อง
2.เพื่อวิเคราะห์เทคนิควิธีการสอนขับร้องเพลงไทยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถขับร้องเพลงไทยได้ตามหลัก การที่ถูกต้อง	1.ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นเมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	2.ความเข้าใจเรื่องเทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น เมื่อได้เรียนกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2
แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น กับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์(ศิลปินแห่งชาติ) (ต่อ)

	6.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการหายใจให้แก่ผู้เรียน อย่างไร	1	สอดคล้อง
	7.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องจังหวะ ให้แก่ผู้เรียนอย่างไร	1	สอดคล้อง
	8.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการอธิบายเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์เพลงให้แก่ผู้เรียน อย่างไร	1	สอดคล้อง
	9.ลักษณะการสอนที่โดดเด่นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ คืออะไร	1	สอดคล้อง
	10.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เล่าเกร็ดความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ประกอบการสอนหรือไม่	1	สอดคล้อง
	11.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการประยุกต์กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่	1	สอดคล้อง
4.เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาลำดับขั้นตอนการสอน ตลอดจนการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถขับร้องเพลงไทยได้ตามหลัก การที่ถูกต้อง	1.ลำดับขั้นตอน กระบวนการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร	0.67	สอดคล้อง
	2.บรรยากาศระหว่างเรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ เป็นอย่างไร	1	สอดคล้อง
	3.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ พิจารณาความสามารถของผู้เรียนในขณะสอน หรือ มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ หรือไม่	1	สอดคล้อง
	4.ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ มีการสาธิต หรือ อธิบายรูปแบบการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ให้ฟังทีละขั้นตอนหรือไม่	1	สอดคล้อง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2
แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น กับครูสุรางค์ ดุริพันธ์(ศิลปินแห่งชาติ) (ต่อ)

	5.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีการสาธิต ยกตัวอย่าง การขับร้องแบบที่ผิดและแบบที่ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเข้าใจการร้องให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นหรือไม่	1	สอดคล้อง
	6.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น หรือไม่	1	สอดคล้อง
	7.เทคนิคการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นเทคนิคใดที่ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ เน้นย้ำระหว่างการสอนเสมอ	1	สอดคล้อง
	8.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในขณะที่เรียนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น อย่างไร	1	สอดคล้อง
	9.ครูสุรางค์ ดุริพันธ์ มีการวัดผลหรือประเมินทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น หรือไม่	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ

- คู่มือขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของ
ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา : ดนตรีศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ประกอบด้วย หลักการขับร้องเพลงไทย การออกเสียง เทคนิคการขับร้อง การแบ่งวรรคบทร้อง การหายใจ จังหวะในการขับร้อง การถ่ายทอดอารมณ์เพลง และได้รวบรวมเพลงไทยประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ได้แก่ 1.บทเพลงทั้ง 3 บทเพลงที่ครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ประพันธ์คำร้องที่ได้รวบรวมหลักปฏิบัติในการขับร้องเพลงไทยไว้อย่างครบถ้วนด้วยเนื้อหาที่กระชับได้ใจความ คือ เพลงสามเสียงไพเราะ เพลงหัวใจเสียงเอื้อน เพลงกลวิธีขับร้องเพลงไทย 2.บทเพลงประเภทเพลง 2 ชั้น ที่ทำให้ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ทำนองเอื้อนในวรรคต้น ๆ ฝึกการออกเสียง อักษรระคำร้องในจังหวะที่มีความเร็วในระดับปานกลาง ผ่านบทเพลงที่มีท่วงทำนองไม่ซับซ้อนง่ายต่อการจดจำ 3.บทเพลงประเภทเพลง 3 ชั้น ที่ผู้ศึกษาได้เรียนรู้และจดจำกลอนการขับร้องขั้นพื้นฐาน ที่สามารถปรับใช้ในการขับร้องเพลงไทยประเภทอื่น ๆ 4.บทเพลงประเภทเพลงเถา ที่ผู้ศึกษาจะได้พัฒนากำลังการขับร้อง การใช้เทคนิคลีลาพร้อมทั้งถ่ายทอดอารมณ์เพลงผ่านท่วงทำนองที่ซับซ้อนขึ้น ในอัตราจังหวะที่ลดหลั่นกันไป ที่ได้สรุปและเรียบเรียงจากการศึกษาเอกสารวิชาการ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์สอน รวมถึงการวิเคราะห์จากผลการวิจัยเรื่องการสร้างคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ผู้ที่นำไปใช้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน ซึ่งผู้เรียบเรียงได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาสาระรวบรวมทฤษฎีองค์ความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน โดยมีได้คัดแปลงหรือทำให้ข้อมูลบิดเบือนไปแต่อย่างใด ยังคงรักษารูปแบบการสอนตามอัตลักษณ์ของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ทุกประการ

เนื้อหาสาระในคู่มือฉบับนี้ ประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้คู่มือ ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทยที่อธิบายความหมายและประเภทของการขับร้อง วิธีการขับร้อง คือ การเปล่งเสียงลักษณะต่าง ๆ รวมถึงบทเพลงที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดของคู่มือที่เรียงลำดับความยากง่าย เพื่อเสริมสร้างทักษะการขับร้องอันเป็นรากฐานที่สำคัญนำไปสู่การขับร้องในระดับต่อไป ซึ่งเนื้อหาสาระทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) และผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว

คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นเอกสารที่มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนขับร้องเพลงไทยในระดับมัธยมศึกษา หรือผู้ที่สนใจเป็นอย่างยิ่ง สำหรับใช้เป็นแนวทางในการถ่ายทอด เรียนรู้ ฝึกฝน และค้นคว้า เพื่อพัฒนา

ทักษะการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นที่ถูกต้อง หากต้องการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) สามารถศึกษาค้นคว้าได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับเต็ม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ลภัสรดา ไวลดา

30 พฤศจิกายน 2562

สารบัญ

คำนำ	ข
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
ข้อควรปฏิบัติในการใช้คู่มือ	2
ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย	3
- ความหมายของการขับร้อง และ ประเภทของการขับร้อง	3
- ศัพท์สังคีต	5
- เครื่องหมายและวิธีการอ่านโน้ตการขับร้องเพลงไทย	7
หลักการขับร้องเพลงไทย	9
แบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น	15
- ตอนที่ 1 แบบฝึกการเปล่งเสียงเบื้องต้น	15
- ตอนที่ 2 แบบฝึกขับร้องบทเพลงที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ประพันธ์ขึ้น	17
- ตอนที่ 3 แบบฝึกขับร้องประเภทเพลง 2 ชั้น	21
- เพลงร่ำอวยพรอ่อนหวาน	21
- เพลงระบำไทรรัตน์ 2 ชั้น	24
- เพลงลาวดวงเดือน 2 ชั้น	27
- เพลงลาวคำหอม 2 ชั้น	32
- เพลงบุหลันลอยเลื่อน 2 ชั้น	35
- เพลงเต่ากินผักบุ้ง 2 ชั้น	38
- ตอนที่ 4 แบบฝึกขับร้องประเภทเพลง 3 ชั้น	41
- เพลงต้นเพลงฉิ่ง 3 ชั้น	41
- ตอนที่ 5 แบบฝึกขับร้องประเภทเพลง เถา	43
- เพลงแขกด้อยหม้อ เถา	43
- เพลงแขกบรเทศ เถา	46
- เพลงกล่อมনারี เถา	49
- เพลงอาหนู เถา	53
- เพลงใต้พระจันทร์ เถา	58
- เพลงนางครวญ เถา	62
- เพลงจินจิมเล็ก เถา	66
- เพลงเขมรพวง เถา	70
- เพลงแขกมอญบางช้าง เถา	75

- เพลงสดสวณ เถา	80
- เพลงสารถึ เถา	85
การวัดและการประเมินผล	91
แหล่งอ้างอิง	92

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของหลักสูตร ศุภรังค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นการจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการสอนสำหรับครูผู้สอน หรือผู้ที่สนใจที่จะพัฒนาหรือแก้ไขข้อบกพร่องในการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อหาสาระที่น่าสนใจในหนังสือคู่มือเล่มนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากหนังสือ เอกสารวิชาการ งานวิจัย นำมาสรุปและนำเสนอเป็นแบบรูปเล่มคู่มือการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตามแนวทางของหลักสูตร ศุภรังค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยมีเนื้อหาดังนี้

- 1.ปก
- 2.คำนำ
- 3.สารบัญ
- 4.คำชี้แจงการใช้คู่มือ
5. ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย
- 6.แบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น
- 7.การวัดและการประเมินผล
- 8.แหล่งอ้างอิง

คู่มือเล่มนี้เป็นการอธิบายเนื้อหาโดยสรุปและเรียบเรียงกระบวนการสอน ขั้นตอนการฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามแนวทางของหลักสูตร ศุภรังค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ไว้อย่างละเอียด ที่จะช่วยให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและผู้สนใจนำไปฝึกฝนได้อย่างสะดวก อย่างไรก็ตามผู้ที่นำคู่มือเล่มนี้ไปใช้จะต้องศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงของคู่มือที่ได้อธิบายรายละเอียดทุกขั้นตอนให้ครบถ้วน ประกอบกับความขยันหมั่นเพียรต่อการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องด้วยความสม่ำเสมอ พร้อมทั้งศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ร่วมด้วย อันจะส่งผลให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่สนใจประสบความสำเร็จในการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

ข้อควรปฏิบัติในการใช้คู่มือ

ขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นตามแนวทางของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้สอน

- 1.ควรจัดหาสถานที่ให้เหมาะสมแก่การเรียนการสอนขับร้องเพลงไทย เช่น ห้องที่อากาศปลอดโปร่ง และเก็บเสียงไม่มีสิ่งรบกวนจากภายนอก
- 2.ควรจัดเตรียมหรือตรวจสอบสื่อประกอบการสอน เช่น หนังสือคู่มือ เครื่องดนตรี ให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนการสอน
- 3.ควรศึกษาและปฏิบัติตามคำชี้แจงของคู่มืออย่างละเอียดทุกขั้นตอน พร้อมทั้งฝึกขับร้องด้วยความพยายามอดทนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรศึกษาข้อมูลการขับร้องเพลงไทยจากแหล่งข้อมูลอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 4.ควรนำคู่มือประกอบการสอนในรายวิชาดนตรีพื้นฐาน อย่างไรก็ตามผู้สอนต้องพิจารณาบทเพลงประกอบการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนในชั้นเรียน
- 5.ควรนำคู่มือประกอบการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม ให้แก่กลุ่มผู้เรียนที่เลือกเรียนขับร้องขับร้องไทยเฉพาะทาง
- 6.ควรนำคู่มือประกอบการสอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ชุมนุมขับร้องเพลงไทย
- 7.ควรกำหนดจุดมุ่งหมายและวางแผนการสอนทุกครั้ง ตลอดจนการจดบันทึกหลังการสอน เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้หรือแก้ไขปัญหาที่พบในการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างดียิ่ง

ผู้เรียน

- 1.เตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ เพื่อเตรียมตัวฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น
- 2.มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ใส่ใจในรายละเอียด จดบันทึกเนื้อหาทุกขั้นตอน และหมั่นฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันนี้คือสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนขับร้องเพลงไทย

หมายเหตุ

- คู่มือฉบับนี้เหมาะกับผู้เริ่มฝึกขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น
- คู่มือฉบับนี้อาจอธิบายเนื้อหาไม่ชัดเจนเหมือนกับการฝึกขับร้องกับครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) โดยตรง
- คู่มือฉบับนี้เขียนอธิบายแบบฝึกเป็นโน้ตเพลงไทย ผู้ศึกษาควรมีความรู้พื้นฐานด้านการอ่านโน้ตเพลงไทย

ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย

การขับร้องเพลงไทยเป็นศิลปะอันล้ำค่าของคนไทย เพราะเป็นศิลปะที่เต็มไปด้วยความประณีตละเอียดละออ มีการบวนการขับร้องและการถ่ายทอดที่สลับซับซ้อนแฝงด้วยความงดงาม ด้วยวิธีการขับร้องซึ่งประกอบด้วย เสียงเอื้อน บทร้อง ท่วงทำนอง จังหวะ นับเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของการขับร้องเพลงไทย ที่ผู้เรียนขับร้องต้องใส่ใจและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ความหมายของการขับร้อง

การขับ หมายถึง การเปล่งเสียงไปตามบทกวีนิพนธ์เพื่อเสนอเรื่องราว โดยยึดลำนํ้าเสียงที่มีความสั้น-ยาว เบา-แรง ด้วยทำนองที่ไม่ซับซ้อน เสียงสูง-ต่ำ ถ้อยคำไปตามเสียงแห่งถ้อยคำในการขับด้วยเหตุที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้แบบแผนเกี่ยวกับจังหวะและเสียงของการขับไม่แน่นอนตายตัว

การร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงเป็นทำนอง เสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-แรง ไปตามบทกวีนิพนธ์ (บทร้อง) โดยปรับปรุงให้คำร้องมีความชัดเจนมีความซาบซึ้ง และมีจังหวะการดำเนินเสียง โดยยึดถ้อยเนื้อเพลง (ทำนอง) ความสั้น-ยาว ของการขับร้องจะขาดหรือเกินมิได้ เช่น เพลงแขกมอญ 3 ชั้น มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ ผู้ขับร้องก็ต้องขับร้องให้ครบถ้วนตามจังหวะหน้าทับบังคับของเพลง

การขับร้อง คือ การนำหลักการ”ขับ” และการ ”ร้อง” มาผสมผสานให้เข้ากันได้อย่างลงตัว เพราะการขับ คือ การเปลี่ยนเสียงไปตามบทกวีนิพนธ์เพื่อเสนอเรื่องราว ด้วยทำนองที่ไม่ซับซ้อน ส่วนการร้อง คือ การเปล่งเสียง เออ เออ อือ เป็นทำนอง เสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-แรง คำร้องมีความชัดเจนมีความซาบซึ้ง มีการดำเนินเสียงโดยยึดถ้อยเนื้อเพลงหลักแห่งบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นให้ครบถ้วนตามจังหวะจะขาดหรือเกินมิได้ การขับร้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ถ้อยคำ 2) การเปล่งเสียง 3) คุณภาพเสียง และรสเสียง 4) ความแม่นยำของทำนอง 5) ความแม่นยำในการขับร้อง 6) การเปลี่ยนทำนองบางประโยค 7) ชีตความสามารถและสุนทรียะ

ประเภทของการขับร้อง

1.ร้องอิสระ เป็นการร้องเพลงทั่วไป เพลงอะไรก็ได้ โดยไม่มีดนตรีประกอบการร้องแต่อย่างใด จะยึดเสียงมาตรฐานของเครื่องดนตรีหรือไม่ก็ได้ อาจมีฉิ่งหรือกรับเป็นเครื่องประกอบจังหวะ

2.ร้องประกอบการแสดง ผู้ขับร้องจะต้องถ่ายทอดน้ำเสียงออกมาถูกต้องเหมาะสมตรงกับท่าทาง (อิริยาบถ) ของตัวละครนั้น ตามจังหวะและอารมณ์ของเนื้อเรื่องเป็นหลัก เช่น การแสดงบทโศก ผู้ขับร้องต้องร้องให้ช้า โหยหวน เช่น เพลงพญาโศกเต็ม-ตัด, ธรณีกรรแสง เป็นต้น

3.ร้องประกอบดนตรี เป็นการร้องส่งเข้ากับวงดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ เช่น วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และ วงมโหรี เป็นต้น ผู้ขับร้องจะต้องยึดเสียงวงดนตรีไทยแต่ละวงเป็นหลัก ผู้ขับร้องจะต้องมี

การเทียบเสียงให้เข้ากับเสียงของวงดนตรีทุกครั้ง และจะต้องร้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามจังหวะบังคับของบทเพลง การร้องประกอบดนตรีแบ่งออกได้อีก 3 ประเภท คือ

3.1 ร้องรับ เป็นการร้องที่มีการบรรเลงดนตรีสลับกันเป็นท่อน ๆ โดยผู้ขับร้องจะร้องขึ้นมาก่อน 1 ท่อน เมื่อถึงท้ายท่อน 1 และท้ายท่อนต่อไป ดนตรีก็นำการสวมรับ บรรเลงรับร้องเรื่อยไป และเมื่อวงดนตรีบรรเลงรับร้องไปจนครบเพลงแล้ว วงดนตรีอาจมีการบรรเลงออกกลุ่กหมด

3.2 ร้องสอดดนตรี เป็นการร้องที่มีดนตรีสอดแทรกทำนองเข้ามาระหว่างการร้องเพื่อทำให้เกิดความไพเราะ ได้แก่ เพลงขอมสุวรรณ พายาม ลิบสองจุไท น่านเจ้า ฯลฯ

3.3 ร้องพร้อมดนตรี เป็นการร้องที่คนร้องร้องไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

1) ร้องคลอ เป็นการร้องที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แต่การดำเนินของทางร้องและดนตรีจะต้องเป็นทางเดียวกัน เช่น การร้องคลอกับซอสามสาย เป็นต้น

2) ร้องเคล้า เป็นการร้องที่ดำเนินไปพร้อมกับการบรรเลงดนตรี เช่นเดียวกับการร้องคลอ แต่ต่างกันตรงที่ต่างฝ่ายก็ต่างดำเนินทำนองไปในทางของตน เพียงแต่ให้รวมเพลงจังหวะ และระดับเสียงเดียวกันเท่านั้น

3) ร้องถ่าลอง เป็นการร้องและการบรรเลงที่ดำเนินไปพร้อม ๆ คือต่างฝ่ายก็ต่างดำเนินทำนองไปอย่างอิสระ ผู้ขับร้องก็ร้องไปเพลงหนึ่งดนตรีก็บรรเลงไปอีกเพลงหนึ่ง แต่จะต้องให้อยู่ในระดับเสียงเดียวกัน

4) ร้องประสาน เป็นการขับร้องที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กัน แต่มีการแยกเสียงกันไปคนละเสียงบ้างรวมกันบ้าง โดยอาศัยหลักการจากทฤษฎี Harmony ของดุริยางค์สากล การประสานเสียงนี้สามารถกระทำโดยการร้องต่อร้อง ร้องกับดนตรี หรือระหว่างเครื่องดนตรีกับเครื่องดนตรีด้วยกันก็ได้

ศัพท์สัทศิลป์

- 1.เพลง คือ ทำนองที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยมีสัดส่วน จังหวะ วรรคตอนและสัมผัสถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของดุริยางค์ศิลป์
- 2.ทำนอง คือ แนวทำนองเพลงที่ประพันธ์ขึ้น มีระดับเสียงสูง-ต่ำ สั้น-ยาว เบา-หนัก สลับกันไปมีประโยชน์ วรรคตอน สัมผัสที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของหลักวิชาการทางดนตรี
- 3.เนื้อร้อง คือ คำที่ใช้เรียกบทประพันธ์ที่ใช้ขับร้อง
- 4.อัตราจังหวะ คือ การกำหนดจังหวะของบทเพลงตามสัดส่วนที่มีความซ้ำเร็วลดหลั่นกันไป เช่น ตามอัตราจังหวะ 3 ชั้น ให้จังหวะซ้ำ อัตราจังหวะ 2 ชั้น ให้จังหวะปานกลาง และอัตราจังหวะชั้นเดียว ให้จังหวะชั้นเดียว
- 5.หน้าทับ คือ การนับจังหวะด้วยการตีกลอง เพลงกลองเรียกว่าหน้าทับ จึงเรียกว่า หน้าทับลาว หน้าทับปรบไก่ เป็นต้น
- 6.ท่อน คือ การกำหนดสัดส่วนของบทเพลงใช้กับทำนองหรือบทร้องก็ได้ เพลงหนึ่งอาจมีเพียงท่อนเดียว สองท่อน หรือหลายท่อนก็ได้ เช่น เพลงนางนาคมี 2 ท่อน เพลงแขกมอญบางขุนพรหมมี 3 ท่อน เพลงชมแสงจันทร์มี 4 ท่อน เป็นต้น
- 7.ท่า หรือ ลูกท่า คือ ทำนองพิเศษตอนหนึ่ง ซึ่งมีความประสงค์เพียงให้ทำนองนั้นยืนเสียงอยู่เสียงใดเสียงหนึ่งเพียงเสียงเดียว ลูกท่าโดยมากจะมีความยาวเพียงครึ่งจังหวะหน้าทับเท่านั้น
- 8.ทางร้อง คือ วิธีการดำเนินทำนองที่ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อใช้ในการขับร้องโดยเฉพาะ ซึ่งแต่ละคนก็มีเทคนิควิธีดำเนินทางร้องแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล
- 9.เที่ยวกลับ คือ ในหนึ่งเพลงจะมีกี่ท่อนก็แล้วแต่ เมื่อร้องหรือบรรเลงจบในท่อนนั้นแล้วต้องกลับมาร้องหรือบรรเลงในท่อนนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- 10.ส่ง สามารถแบ่งได้ 2 อย่างดังนี้
 - 1.การส่งโดยการบรรเลงนำให้คนร้องก่อน เพื่อให้คนร้องดำเนินตามแนวทางของเพลงได้อย่างถูกต้อง การส่งลักษณะนี้เรียกว่า การส่งหางเสียง
 - 2.การส่งโดยมีดนตรีรับ เรียกว่า ร้องส่ง
- 11.สอด คือ การบรรเลงเพลงชนิดหนึ่ง ที่แทรกเข้ามาระหว่างการร้อง หรือในขณะที่เครื่องดนตรีชนิดอื่นหยุด
- 12.เถา คือ เพลงที่บรรเลงหรือขับร้องติดต่อกัน โดยมีอัตราจังหวะลดหลั่นกันตามลำดับจากสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว เช่นเพลงสารถี เถา เพลงแขกต๋อยหม้อ เถา เป็นต้น
- 13.ตับ คือ เพลงหลายเพลงที่นำมาบรรเลงหรือขับร้องติดต่อกัน แบ่งออกได้ 2 ชนิด ได้แก่

1. **ดับเพลง** คือ เพลงที่นำมาขับร้องหรือบรรเลงนั้นจะต้องมีอัตราจังหวะเดียวกัน มีท่วงทำนองกลมกลืนกัน เนื้อหาของเพลงอาจเป็นเรื่องเดียวกันหรือคนละเรื่องก็ได้

2. **ดับเรื่อง** คือ เพลงที่นำมาขับร้องหรือบรรเลงติดต่อกัน ต้องมีบทร้องเป็นเรื่องเดียวกัน ส่วนทำนองเพลงอาจแตกต่างกันได้ เช่น ดับเรื่องนางลอย เป็นต้น

14. **เพี้ยน** คือ เสียงการขับร้องที่ไม่ตรงกับระดับเสียงเครื่องดนตรี หากสูงไปหรือต่ำไปเพียงเล็กน้อย ก็เรียกว่าเพี้ยนทั้งสิ้น

15. **คร่อม** คือ การขับร้องหรือบรรเลงทำนองเพลงที่ไม่ตรงกับจังหวะที่ถูกต้อง เสียงที่ควรตกตรงจังหวะกลายเป็นคกระหว่างจังหวะ หรือตกช้ากว่าจังหวะถือว่าคร่อมทั้งสิ้น

เครื่องหมายและวิธีการอ่านโน้ตการขับร้องเพลงไทย

1. โน้ต

โน้ตเพลงไทยมีทั้งหมด 7 เสียง และ ใช้อักษรย่อแทนเสียงโน้ตได้ดังนี้

เสียง โค	อักษรย่อ	ค
เสียง เร	อักษรย่อ	ร
เสียง มี	อักษรย่อ	ม
เสียง ฟา	อักษรย่อ	ฟ
เสียง ซอล	อักษรย่อ	ซ
เสียง ลา	อักษรย่อ	ล
เสียง ที	อักษรย่อ	ท

หากโน้ตเสียงใดใช้เสียงสูง จะได้สัญลักษณ์ ◦ ด้านบนอักษรย่อ เช่น ค̇ เป็นต้น

โน้ตเพลงไทย 1 บรรทัด มีทั้งหมด 8 ห้องเพลง ในแต่ละห้องเพลงจะบรรจุตัวโน้ตได้ 4 ตัว หากโน้ตห้องใดว่างจะใช้สัญลักษณ์ขีดสั้น ๆ (-) เขียนแทนตำแหน่งนั้น ดังตัวอย่าง

1	2	3	4	5	6	7	8
----	---ค	----	---ร	----	---ม	----	---ซ
----	-ซ -ซ	----	-ฟ -ฟ	----	-ม -ม	----	-ร -ร
---ค	ร ม ซ ร	----	-ม -ร	---ค	ร ม ซ ร	ม ร ค ร	-ม -ซ

2. การเคาะจังหวะ

อัตราจังหวะ 3 ชั้น ของจังหวะฉิ่ง จะตรงกับโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ 2 และห้องที่ 6 ส่วนจังหวะฉาบ จะตรงกับโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ 4 และห้องที่ 8 ดังตัวอย่าง

1	2	3	4	5	6	7	8
----	---ฉิ่ง	----	---ฉาบ	----	---ฉิ่ง	----	---ฉาบ

อัตราจังหวะ 2 ชั้น ของจังหวะฉิ่ง จะตรงกับโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ 1,3,5 และ 7 ส่วนจังหวะฉาบ จะตรงกับโน้ตตัวสุดท้ายของห้องที่ 2,4,6 และ 8 ดังตัวอย่าง

1	2	3	4	5	6	7	8
---ฉิ่ง	---ฉาบ	---ฉิ่ง	---ฉาบ	---ฉิ่ง	---ฉาบ	---ฉิ่ง	---ฉาบ

อัตราจังหวะชั้นเดียว จังหวะนี้จะอยู่ในห้องโน้ตตัวที่ 2 และนับจะอยู่ในห้องโน้ตตัวที่ 4 ของทุก

ห้องเพลง ดังตัวอย่าง

1	2	3	4	5	6	7	8
- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ

3. เครื่องหมาย

หมายถึง การเอื้อนเสียงให้ติดต่อกัน เพื่อให้คำร้องและทำนองนั้นเชื่อมโยงกันไม่ขาดสาย

4. เครื่องหมาย ----

หมายถึง หากอยู่หลังเนื้อร้องหรือเสียงเอื้อน ให้ลากเสียงยาวไปจดหมดเครื่องหมายนั้น นอกเสียจากคำร้องนั้นจะเป็นคำตาย ก็ต้องออกเสียงให้ถูกต้องและหยุดเอื้อนคอยจังหวะ

หลักการขับร้องเพลงไทย

1.เนื้อร้อง

เนื้อร้อง คือ ทำนอง (Melody) ของเพลงจะขาดหรือเกินไม่ได้ เพราะส่วนใหญ่ของเพลงจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ ประโยค จังหวะ และเสียง

2.ทำนอง

ทำนอง คือ วิธีตกแต่งบทเพลงในการขับร้องหมายถึง “เสียงเอื้อน” ที่ผู้ขับร้องผ่านท่วงทำนองตามที่ผู้ประพันธ์แต่ละท่านได้ประดิษฐ์ขึ้น ต้องรู้จักการเพิ่มเติมกลิตตกแต่งเสียงเอื้อนให้ไพเราะละเอียดลออ

เสียงเอื้อน

เสียงเอื้อน คือ เสียงที่เปล่งออกมาเป็นท่วงทำนองของบทเพลงไม่มีความหมายใด ๆ ทั้งสิ้น ประกอบด้วยพยัญชนะ อ ง ฮ แต่ใช้ตกแต่งคำร้องให้เกิดความชัดเจน สามารถสื่อสารอารมณ์รัก โกรธ เศร้า ไปยังผู้ฟัง นอกจากนี้เสียงเอื้อนยังทำให้การดำเนินทำนองจังหวะของบทเพลงครบถ้วน สามารถแบ่งเสียงเอื้อนได้ ดังนี้

1)เสียงเอื้อน “เออ”

เสียงเอื้อน “เออ” คือ เสียงเอื้อนที่เปล่งไปตามทำนองเสียง สูง-ต่ำ โดยผู้ร้องจะต้องคำนึงถึงพยัญชนะ และวรรณยุกต์ที่ใช้ขับร้องเสียงเอื้อน “เออ” ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. พยัญชนะ อ อักษรกลาง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	เออ	เอ๋อ	เอ้อ	เอ๊อ	เอ็อ
2. พยัญชนะ ฮ อักษรต่ำ สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	เฮอ	-	เฮ้อ	เฮ๊อ	-
3. พยัญชนะ ห อักษรสูง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	-	เห่อ	เหื้อ	-	เหอ
4. พยัญชนะ ง ใช้เฉพาะคำว่า เงอ ติดกับเสียง “เอิง” เสมอ ได้แก่					
เอิงเงอ					

2)เสียงเอื้อน “อือ”

เสียงเอื้อน “อือ” จะอยู่แนบชิดติดกับคำร้องเพื่อปิดคำร้องให้ชัดเจน ช่วยให้ความหมายถูกต้อง ซึ่งสามารถจำแนกเสียงเอื้อน อือ ตามพยัญชนะและวรรณยุกต์ต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. พยัญชนะ อ อักษรกลาง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	อือ	อือ	อือ	อือ	อือ
2. พยัญชนะ ส อักษรต่ำ สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 3 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	สือ	-	อือ	อือ	-
3. พยัญชนะ ห อักษรสูง สามารถผันเสียงวรรณยุกต์ได้ 5 เสียง ได้แก่					
เสียงวรรณยุกต์	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
	หือ	หือ	หือ	หือ	หือ

3)เสียงเอื้อนไพเราะ

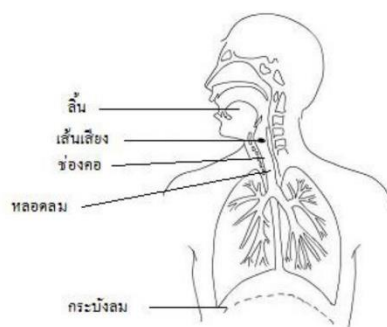
เสียงเอื้อนไพเราะ คือ เสียงเอื้อนที่เรียงร้อยอยู่ในทำนองสั้น ๆ ซึ่งครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ได้ตั้งชื่อคำเรียกการเอื้อนลักษณะนี้ขึ้น เสียงเอื้อนไพเราะจะปรากฏอยู่ท้ายคำร้อง และสอดแทรกอยู่ในทำนองเพลง เหมือนเป็นทางในการเชื่อมต่อทำนองเข้าหากัน เพื่อให้เกิดความนุ่มนวลและมีความไพเราะมากขึ้น ดังนี้

1. อืออืออือ	ตรงกับโน้ตดนตรี	มรด , ทลช , กขฟ ฯลฯ
2. อืออืออือ	ตรงกับโน้ตดนตรี	กรด , มลช , ชดท ฯลฯ
3. เอื้อเอื้อเอื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	มรด , ทลช , กขฟ ฯลฯ
4. เอื้อเอื้อเอื้อ	ตรงกับโน้ตดนตรี	กรด , มลช , ชดท ฯลฯ

3.เสียง

การขับร้องเพลงไทยจะต้องรักษาระดับเสียงให้เดิมกำลังอย่างสม่ำเสมอ ผู้ขับร้องต้องเปล่งเสียงให้เข้ากับเสียงเครื่องดนตรี รักษาระดับความดัง-เบาให้เหมาะสมไม่แกว่งไปมา

อวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียงขับร้อง

ที่มา : ศุภฤกษ์ พนมยงค์ บุญทัศนกุล ,2558

1.คอ เป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดของการขับร้อง เสียงที่เกิดจากลำคอนั้นเป็นลักษณะของระดับเสียง กลางไปจนถึงเสียงสูง นอกจากนี้ก็ยังเป็นตำแหน่งที่ใช้ออกเสียง เออ อือ เป็นต้น ดังนั้นเสียงที่ออกจากลำคอส่วนมาก คือเสียงที่ใช้ในการเอื้อนมากกว่าการร้อง

2.เพดาน เป็นตำแหน่งที่ช่วยให้การออกเสียงคำร้องที่สะกดด้วย อักษร ก เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่นคำว่า รัก พราก จาก เป็นต้น

3.ปาก เป็นตำแหน่งที่สำคัญที่สุดของการขับร้องเพลงไทย เพราะเสียงของการขับร้องและทำนอง เอื้อนย่อมออกจากปาก ดังนั้นการวางรูปปากที่ถูกต้องจะช่วยตกแต่งเสียงร้องให้เกิดความ สั้น ขาว เบา ดัง และทำให้รายละเอียดของคำร้องแต่ละคำสมบูรณ์ขึ้น ถือเป็นสิ่งที่ผู้ขับร้องต้องฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนแรกของการเรียนขับร้อง

4.ไรฟัน ตำแหน่งนี้หมายถึงปุ่มเหงือกด้วย เป็นตำแหน่งช่วยให้การขับร้องคำร้องที่สะกดด้วย อักษร จ ช ฌ เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

5.จมูก (นาสิก) ตำแหน่งนี้สำคัญมาก เนื่องจากผู้ขับร้องต้องใช้จมูกในการพักหายใจ เพื่อแบ่งวรรคคำร้องหรือหยุดขับร้องในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้การขับร้องสามารถดำเนินต่อไปได้จนจบเพลง อย่างไรก็ตามในขณะที่ขับร้องก็ต้องระวังไม่ให้เสียงร้องขึ้นจมูก

มากจนเกินไป แต่อนุโลมให้การขับร้องเพลงในบางคำที่มีระดับเสียงสูง เสียงที่ขึ้นจมูก (นาสิก)

มักพบในเสียงเอื้อน อือ อืออือ เพื่อเชื่อมโยงเสียงเอื้อน และ หางเสียงคำร้องในช่วงท้ายให้กลมกลืนและชัดเจน

4.บทร้อง

บทร้องจะต้องร้องออกเสียงให้ชัดเจนตามบทกวีนิพนธ์ที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้ โดยทั่วไปนิยมใช้บทร้องประเภท โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ผู้ขับร้องควรทำความเข้าใจความหมาย เพื่อรักษาไว้ซึ่งความหมายเดิม การแบ่งวรรคคำของบทร้องตามฉันทลักษณ์ที่ถูกต้องมีหลักการ ดังนี้

4.1 การแบ่งวรรคคำร้องประเภทโคลง มีการแบ่งคำเป็น 3 กลุ่ม ตามฉันทลักษณ์ของการประพันธ์ ดังตัวอย่าง

โครราน / ไครรุกค้ำว / แคนไทย
ไทยรบ / จนสุดใจ / ขาดคิ่น
เสียนื้อเลือด / หลั่งไหล / ขอมสละสิ้นแล
เสียดชีพ / ไปเสียดสิ้น / ซื่ออ้องเกียรติงาม

4.2 การแบ่งวรรคคำร้องประเภทฉันท์ มีการแบ่งคำเป็น 3 กลุ่ม ตามฉันทลักษณ์ของการประพันธ์ ดังตัวอย่าง

อิลลล / กระแสส / สำราญในมโนสุชน
ทราอร / จะผ่อนอุณห / อุทกอาบพระอินทรีย์

4.3 การแบ่งวรรคคำร้องประเภทกาพย์ แบ่งวรรคตอนตามฉันทลักษณ์ของการประพันธ์ ดังตัวอย่าง

สารุสะ / จะขอไหว	พระศรีไตร / ตระระณา
พ่อแม่ / แลครุบา	เทวะดา / ในราศี
ข้าเจ้า / เอา ก ข	เข้ามาต่อ / ก กา มี
แก่ไข / ในทานี่	คิมิดี / อย่าตรีชา

4.4 การแบ่งวรรคคำร้องประเภทกลอน มีลักษณะการแบ่งคำร้องแต่ละวรรคออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มอาจมีคำร้อง 2-3 คำ ขึ้นอยู่กับจำนวนและความหมาย ดังตัวอย่าง

ดำเนินพลาง / ทางมอง / ทุกช่องฉาก	ล้วนแลหลาก / ลวดลาย / ระบายเขียน
กนกแนม / แกมมาส / ดาษเดียร	ผนังเนียน / ทาสี / มีลายทอง

5.จังหวะ

จังหวะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งผู้ขับร้องจะต้องรักษาจังหวะบังคับของบทเพลง ตามที่ผู้ประพันธ์ได้ประดิษฐ์ขึ้น ในการขับร้องจึงจำเป็นต้องใช้จังหวะช่วยเข้าช่วย จังหวะในการขับร้องแบ่งออกได้ดังนี้

5.1 จังหวะสามัญ คือ จังหวะพื้นฐานของเพลงไทยที่นักดนตรีที่ต้องบรรเลงให้ถูกต้อง แม้ไม่มีสิ่งใดเป็นเครื่องให้สัญญาณจังหวะ ดังนั้นผู้ขับร้องต้องมีจังหวะสามัญในใจอยู่เสมอ

5.2 จังหวะฉิ่ง คือ จังหวะที่ใช้ฉิ่งเป็นเครื่องกำหนดจังหวะ เสียงฉิ่งบอกจังหวะเบา และเสียงฉับบอกจังหวะหนัก คีตลักษณ์ไปจนจบเพลง จังหวะฉิ่งมีทั้งหมด 3 อัตราจังหวะ คือ 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียว ในการขับร้องเพลงจังหวะ ฉิ่ง คือ จังหวะที่สำคัญที่สุดดังนั้นผู้ขับร้องจะต้องมีความรู้และสามารถตีฉิ่งได้ เพื่อให้จังหวะการขับร้องถูกต้องแม่นยำ

5.3 จังหวะหน้าทับ คือ การควบคุมจังหวะของบทเพลงด้วยการใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนัง ได้แก่ กลองแขก โทน-ร่ำมะนา ตีให้จังหวะเป็นทำนอง เรียกว่า หน้าทับปรบไก่ หน้าทับลาว เป็นต้น

6.การหายใจ

การหายใจ หมายถึงการหายใจให้ถูกต้องตามการแบ่งวรรคตอนของคำร้องและทำนองการเอื้อน โดยไม่ขัดกับจังหวะของบทเพลง ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

6.1 การสูบลมหายใจ ผู้ขับร้องต้องสูบลมหายใจเต็มที่ เพื่อให้มีกำลังในการขับร้องได้เต็มที่

6.2 การผ่อนลมหายใจ ผู้ขับร้องต้องค่อย ๆ ผ่อนออกจากปากในขณะที่ขับร้อง หากผู้ร้องมีประสบการณ์การขับร้องมาก จะทำให้ขับร้องและผ่อนลมหายใจแต่ละวรรคได้ยาวนาน เนื่องจากมีกำลังเสียงที่แข็งแรง

6.3การหายใจให้ถูกต้อง ผู้ขับร้องต้องแบ่งจังหวะการหายใจ ตามวรรคตอนคำร้องและทำนองเพลงที่ถูกต้อง เนื่องจากการขับร้องเพลงไทยทำนองทั้งหมดอยู่ที่การเอื้อน มิเช่นนั้นบทเพลงจะฟังสะดุด หรือ ทำให้ทำนองเอื้อนแต่ละประโยคเรียงร้อยไม่สัมพันธ์กัน ทำให้ขาดอรรถรสและไม่เกิดความไพเราะ

6.4 การลักจังหวะหายใจ คือ การหายใจในช่วงจังหวะสั้น ๆ โดยแทรกระหว่างทำนองเอื้อนที่ยาว อย่างไรก็ตามผู้ขับร้องจะต้องทำโดยแนบเนียน ไม่ให้ทางร้องสะดุด หรือทางเสียงต้องไม่ขาดจากกัน ทำให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น

7.การถ่ายทอดอารมณ์เพลง

การถ่ายทอดอารมณ์เพลงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ทำให้ผู้ฟังเข้าถึงบทเพลงผ่านอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้ขับร้องได้ถ่ายทอดไปขณะขับร้อง เช่น อารมณ์รัก โกรธ เศร้า โมโห สนุกสนาน หวาดกลัว ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

7.1 บทชมธรรมชาติ การบรรยายบทชมธรรมชาติไม่ต้องสอดแทรกอารมณ์เข้าไปในบทเพลง เพียงแต่ต้องร้องให้ถูกต้องทำนอง จังหวะ และออกเสียงคำร้องตามบทประพันธ์ให้ชัดเจน

7.2 บทเล่าเรื่อง ควรใส่อารมณ์ลงไปพอสมควร เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม หรือเกิดภาพพจน์ตาม เช่น บทรัก บทโศก เป็นต้น

7.3 บทพูดของตัวละคร เป็นการใส่อารมณ์ในถ้อยคำให้มากที่สุด เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครได้อย่างเต็มที่

8.วิธีปฏิบัติตนในการขับร้อง

บุคลิกท่าทางในการขับร้องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทำให้การขับร้องเกิดความสมบูรณ์และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดีซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

1.การนั่ง การนั่งขับร้องเพลงไทย นิยมนั่ง 2 วิธี คือ นั่งพับเพียบกับพื้น และ นั่งบนเก้าอี้ ซึ่งผู้ขับร้องต้องนั่งหลังตรง ยืดเอว ออกผาย ไหล่ผึ่ง แต่ไม่ใช่การเกร็ง ซึ่งทำให้ผู้ขับร้องดูสง่างาม และช่วยในเรื่องระบบหายใจอีกด้วย

2.การวางสีหน้า วางสีหน้าแววตาให้เป็นปกติ ไม่เหลียวหน้า เหลียวหลัง หันไปมา สายตามองตรงไปข้างหน้าโฟกัสที่จุดใดจุดหนึ่ง เพื่อสร้างสมาธิให้แก่ตนเอง

3.การเคาะจังหวะขณะขับร้อง สามารถทำได้โดยใช้มือเคาะเบา ๆ ข้าง ๆ ลำตัว ไม่ควรยกมือขึ้นสูง และสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่งคือการใช้เท้าเคาะจังหวะ

แบบฝึกการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น

ตอนที่ 1 แบบฝึกการเปล่งเสียงเอื้อนเบื้องต้น

แบบฝึกที่ 1 การเปล่งเสียง เออ โดยเปล่งออกมาจากคอ ไม่ขยับคางหรือหุบปาก ฝึกการวางรูปปากที่ถูกต้องทำให้เกิดเสียงที่มีคุณภาพมีน้ำหนักเสียงชัดเจน การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- เออ	----	--- เออ	----	--- เออ	----	--- เออ
----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู

แบบฝึกที่ 2 การเปล่งเสียง เเฮ โดยเปล่งออกมาจากคอ บังคับเสียงให้อยู่ที่เพดานบนโดยใช้นาสิกเล็กน้อย การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- เเฮอ	----	--- เเฮอ	----	--- เเฮอ	----	--- เเฮอ
----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู

แบบฝึกที่ 3 การเปล่งเสียง เงอ โดยเปล่งออกมาจากริมฝีปากใช้นาสิกเล็กน้อย และบังคับเสียงให้ขึ้นเพดานปากด้วย การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- เงอ	----	--- เงอ	----	--- เงอ	----	--- เงอ
----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู

แบบฝึกที่ 4 การเปล่งเสียง อื้อ โดยเปล่งออกมาโดยการเขยอริมฝีปากเล็กน้อย บังคับเสียงให้ออกมาจากคอให้เสียงดังและชัดเจน การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- อื้อ	----	--- อื้อ	----	--- อื้อ	----	--- อื้อ
----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู	----	--- ชู

แบบฝึกที่ 4 การเปล่งเสียง อื้อ เปล่งเสียงเหมือนเสียง อื้อ เพียงแต่เปลี่ยนพยัญชนะเป็น ฮ แต่ต้องออกเสียงให้มีน้ำหนักมากกว่าเสียงอื้อเล็กน้อยเพื่อให้ได้เสียงที่ดังชัดเจนด้วยแรงที่สม่ำเสมอ การเปล่งเสียงจะต้องยืดจังหวะและระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

----	--- อือ	----	--- อือ	----	--- อือ	----	--- อือ
----	--- ชุ	----	--- ชุ	----	--- ชุ	----	--- ชุ

แบบฝึกที่ 5 การฝึกไล่ระดับเสียง เออ เปล่งเสียงเออด้วยกำลังที่สม่ำเสมอต้องยืดจังหวะเสียงละ 1 จังหวะ และต้องเปล่งเสียงให้ตรงตามระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงต่ำไปสูง

--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ
--- ค	--- ร	--- ม	--- ฟ	--- ช	--- ถ	--- ท	--- ค

เสียงสูงไปต่ำ

--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ	--- เออ
--- ค	--- ท	--- ถ	--- ช	--- ฟ	--- ม	--- ร	--- ค

แบบฝึกที่ 6 การฝึกไล่ระดับเสียง เสอ เปล่งเสียงเสอด้วยกำลังที่สม่ำเสมอต้องยืดจังหวะเสียงละ 1 จังหวะ และต้องเปล่งเสียงให้ตรงตามระดับเสียงดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสียงต่ำไปสูง

--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ
--- ค	--- ร	--- ม	--- ฟ	--- ช	--- ถ	--- ท	--- ค

เสียงสูงไปต่ำ

--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ	--- เสอ
--- ค	--- ท	--- ถ	--- ช	--- ฟ	--- ม	--- ร	--- ค

การฝึกไล่ระดับเสียงกระทำเพียง 2 เสียงอื่น คือ เสียง เออ และ เสอ เท่านั้น เพราะทั้งสองเสียงจะใช้ขับร้องในทำนองเพลงทั้งบทเพลง ส่วนเสียงอื่น อือ และ อือ ใช้ในปิดคำร้องเพื่อให้ถ้อยคำเกิดความชัดเจนเพียงเท่านั้น

ตอนที่ 2 แบบฝึกขับร้องบทเพลงที่ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นผู้ประพันธ์ขึ้น

เพลง สามเสียงไพเราะ

คำร้อง ทำนองโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

---ค	-ก-ช	--มช	-ก-ค	---ค	--ชม	-คชค	-ช-ม
ร้อง	เพลงไทย	ให้ฟัง	ไพเราะ	เสียง	เสนาะ	เพราะรู้ร้อง	เสียงเอื้อน
----	-ช-ช	-ค-ร	-ม-ม	----	-ช-ช	-ค-ร	-ม-ม
	รู้แล้ว	จดจำ	ฟังใจ		รู้แล้ว	จดจำ	ฟังใจ
-ค-ร	-ค-ค	--ค-ร	ชม-รค	---ม	--รค	---ม	--รค
ร้องเสียง	เอื้อนให้	ไพเราะ	เพราะฟัง	เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อ	เอื้อเอื้อ
			เอื้อ				
---ค	--รค	---ค	--รค	-ม-รค	-ม-รค	-ค-รค	-ค-รค
เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ
---ค	-ร-ค	-ค-ร	-ร-ค				
เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ				

เพลง หัวใจเสียงเอื้อน

ประพันธ์คำร้องโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

ทำนอง คัดแปลงจากเพลงลาวต่อนก 2 ชั้น

----	----	-ช-ค	-รรม	--มช	-ม--	-ค-ค	-ร-ร
		เสียงเอื้อน	สระเอื้อ	เป็นเครื่อง	มือ	ปรับแต่ง	เนื้อร้อง
----	---ท	-ร-ค	-ชชค	---ค	-คคค	ชช-ร	-ร-ค
	เสียง	เอื้อน	สระเอื้อ	เดิน	ท่วงทำนอง	ให้สอดคล้อง	เนื้อเพลง
----	----	-ช-ค	-รรม	-ม-ช	-ช--	-ร-ค	-คคค
		เสียงเอื้อน	สระเอื้อ	ประสม	सान	เสียงเอื้อน	สระเอื้อ
	---ช	--คค	-ค-ค	---ค	-ร-ค	-ช-ร	-ช-ค
	เอื้อ	สำเนียง	เสียงร้อง	ให้	คล้องจอง	ข้อควร	บทเพลง
----	----	-ค-ช	-ชม-ร	---ร	-ช-ม	--คค	---ร
		เด่นชัด	ทั้งภาษา	เดิม	ลีลา	ให้งาม	งด
-ค-ร	คค-ค	---ช	-ช-ค	---ค	---ร	-ชคค	-ร-ค
เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเพิ่ม	อรรถ	(ละ)รศ	ขับ	ขาน	สอดคล้อง	เสียงเอื้อน
--คค	----	-ช-ค	-ช-ม	--รช	-ม--	-ค--	-ค-ร
		เชื่อมโยง	เนื้อร้อง	ให้กลม	กลืน	รื่น	โสดเร็ว
--คช	คค-คช	---ค	-ค-ค	---ค	-ค-ร	-ร-ค	---ค

อือฮือ	อือฮือประจุ	ขอ	คลอเคล้า	เข้า	กระแส	ล้ำเนียง	กลอน
----	----	-ช-ค	-ร ม ม	---ร	ม ม --	-ค-ค	---ค
		เสียงเอื้อน	สองพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มาผสาน	สมกัน
	-ล-ร	---ช	-ร --	---ค	-ร-ค	-ร-ช	-ร-ค
	อือ ฮือ	อือ	ฮือ	กลับ	เสียง กัน	ฮือ ฮือ	ฮือ ฮือ
----	----	-ช-ค	-ช ม ม	--ม ร	ม ม --	-ค ค ร	-ร ค ค
		เสียงเอื้อน	สามพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มาผสม	สองพยางค์
----	---ช	---ร	---ช	---ร	-ค-ร	---ค	-ร-ค
	อือ	ฮือ	อือ	ฮือ	อือ ฮือ	อือ	ฮือ ฮือ
----	----	-ช-ค	-ช ม ม	---ร	-ช --	-ค-ค	--ค ร
		เสียงเอื้อน	สามพยางค์	ทาง	ร้อง	เรียก ลูก	กระทบ
----	---ค	---ค	---ช	---ค	--ค ร	-ร --	-ร-ค
	จก	จำ	จค	ลูก	กระทบ	เสียง	ล้ำค้ำ
----	----	-ช-ค	-ร ม ม	--ม ช	ม ม --	-ร-ค	-ร-ร
		เสียง เอื้อน	สี่พยางค์	นำสอง	พยางค์	ร้องทวน	สองครั้ง
----	---ค	---ร	-ค-ร	--ค ค	ร ค --	-ร-ค	-ร-ค
	อือ	ฮือ	อือฮือ	สลับ	เสียงกัน	ฮือฮือ	ฮือฮือ
----	----	-ช-ค	-ร ม ม	--ม ร	ม ม --	-ค-ค	-ค ค ค
		เสียง เอื้อน	ห้าพยางค์	นำหนึ่ง	พยางค์	มารวม	สี่พยางค์
----	-ค-ร	---ค	-ร-ค	-ค ค ค	-ค-ค	-ค ร ค	-ร-ค
	อือ ฮือ	อือ	ฮือ ฮือ	เพิ่มระดับ	ปรับเป็น	อือฮือฮือ	ฮือฮือ
----	----	-ช-ค	-ร ม ม	--ม ช	ม ม --	---ค	--ค ร
		เสียงเอื้อน	หกพยางค์	นำสาม	พยางค์	ลูก	กระทบ
----	---ค	----	-ค-ช	---ค	--ค ร	-ร-ร	---ค
	มา		บรรจบ	ลูก	กระทบ	พบพ้อง	กัน
----	-ค-ร	---ค	ท ค-ร	---ร	-ค-ร	-ช-ช	-ท ค ช
	อือ ฮือ	อือ	ฮือ ฮือ ฮือ	นั้น	คือร้อง	ลูกเท่า	ธรรมดา
----	----	-ค-ค	-ช-ม	---ช	-ม --	-ค ค ค	-ค-ร
		ร้องเท่า	ครั้งเดียว	นับ	ได้	ครึ่งจังหวะ	หน้าทับ
----	-ค-ค	--ค ช	-ช-ค	---ร	---ค	-ค-ร	-ร-ค
	น้ำเต็ม	จังหวะ	หน้าทับ	ร้อง	เท่า	ทวนซ้ำ	สองครั้ง
----	-ค-ร	---ค	-ท ค ร	---ค	-ร ค ร	---ค	-ร-ม
	อือ ฮือ	อือ	ฮือฮือฮือ	หรือ	ฮือฮือฮือ	อือ	ฮือฮือ
----	----	-ช-ค	-ช ม ช	-ช-ร	-ม --	--ค ค	--ค ร
		อย่าลืม	เสียงเอื้อนฮือ	เสียงเอื้อน	ฮือ	พยางค์	สุดท้าย

----	--- ล	----	- ล - ช	--- ล	- ค - ค	- ร - ช	--- ล
	ให้		กลายกลับ	ปรับ	เพิ่มเป็น	เสียงเอื้อน	เอย
----	- ล - ร	--- ล	- ท ล ล	--- ร	- ค - ร	--- ล	- ท ล ล
	อืออือ	อือ	อืออือเอย	อือ	อืออือ	อือ	อืออือเอย
----	----	- ค - ล	- ค - ช	--- ค	- ล - -	- ค - ล	- - ค ร
		ร้องเท่า	เหล่านี้	เอื้อน	แบบ	มีมาตร	(ตระ)ฐาน
----	- ช - ร	--- ล	- - ล ล	--- ค	--- ค	- ล - -	- ช - ล
	มาดแม่น	เรา	ชำนาญ	เชี่ยวชาญ	ชาญ	การ	ขับร้อง
----	----	- ช - ค	- ช - ม	--- ม	- ร - ม	- ล - ร	- ร ค ค
		ควรร้อง	พลิกแพลง	แปลง	เปลี่ยนได้	หลากหลาย	รูปพยางค์
----	- ล - ร	- ล ท ล	- ร - -	--- ร	- - ล ช	- ล - ร	- ล ท ล
	อือ อือ	อืออืออือ	อือ	อือ	อืออือ	อืออือ	อืออืออือเอย
----	----	- ช - ค	- ร - ม	- ช - ร	- ม - -	- ล ค ร	- ค - ค
		ทั้ง ยัง	ปรับเปลี่ยน	เสียงเอื้อน	อือ	ให้เป็นเสียง	เอื้อนเออ
----	--- ล	--- ช	--- ล	- - ค ร	- ร - ค	- ร ล ท	- ล - ล
----	เสียง	เอื้อน	อือ	กั้นเสียง	เอื้อนเออ	นั้นเสมอ	เคียงกัน
----	----	- ช - ค	- ร - ม	- ช - ม	- ช - -	- ค ร ค	- ค ค ค
		คังแจก	แจก	เสียงเอื้อน	ไว้	คือหัวใจ	เพลงไทยเดิม
- ร - ค ล	- ช - ท	--- ช	- ล - -	- - ร ค	- - ร ร	- ช - -	- ล - ล
อืออืออือ	เพื่อเสริม	สร้าง	สรรค์	ทุกคน	มุขขึ้น	ได้	เรียนรู้
----	----	- ช - ค	- ร - ค	- ร - ม	- ม - -	- ล - ร	- ร ค ร ค
		ให้คง	อยู่	ยั่งยืน	นาน	สืบสาน	วัฒนธรรม
--- ร	- ค ล - ช	- - ล ท	- ช - ล	--- ค	ค ล - ค	ช ช - ร	ล ช - ล
อือ	อืออือเอก	(กะ)ลักขณ์	เลิศล้ำ	ม(มอ)	รดกไทย	สิดิไว้	ในแหล่งล้ำ
----	----	- ช - ค	- ร - ช	--- ช	- ม - -	- ร ล ค ร	- ร - ค
		ลือเลื่อง	เฟื่องฟู	รุ่ง	เรือง	มีเสื่อมคลาย	หายไป
--- ร	ค ล - ท ช	- ล - ท	- ท ร ล	--- ล	- - ร ค	- ร - ช	ม ล ช - ล
	มีเสื่อม	สลาย	หายไป	หาย	ไป	นะเจ้า	อืออืออือเอย

เพลง กลวิธีขับร้องเพลงไทย

ประพันธ์คำร้องโดย ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์

ทำนอง คัดแปลงจากเพลงนาคราช ชั้นเดี่ยว

-- ด ค	--- ค	- ค - ล	- ค - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	--- ร	- ร - ตร
รู้ร้อง	ลัก	ย้อยโยน	โหน ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	ลง	จังหวะ
--- ล	-- ค ล	- ล - ร	- ค - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ม - ค	- ร - -
อึก	ขระ	ต้องขัด	เจน ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	เน้นควบ	กล้า
-- ล ค	--- ล	--- ช	ล ล - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ร - ค	- ร - -
ลมหายใจ	ใจ	ต้อง	กำหนดฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	จงจด	จำ
--- ฟ	-- ฟ ร	-- ร ร	- ฟ - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	-- ม ร	- ร - -
มี	ระเบียบ	ฝึกหัด	ทำ ฮือเอ๋อ	เออฮือ	เงอเออเอ๋อ	จนซ้ำ	นาญ
-- ล ล	--- ค	- ฟ - ช	- ล - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	-- ม ร	- ร - -
พยางค์	เอื้อน	เอ่ยออก	เสียง ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	สำเนียง	ร้อง
-- ร ช	--- ฟ	-- ฟ ฟ	- ฟ - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ค - ค	- ร - -
ต้องคล้อง	จง	ทำนอง	โน ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	ให้อ่อน	หวาน
-- ค ช	-- ล ค	--- ช	- ล - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ร - ร	- ร - -
รู้บรรณ	(ถะ)รส	บท	เพลง ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	บรรเลง	กานท์
-- ฟ ช	-- ฟ ช	-- ฟ ฟ	- ฟ - คฟ	- ช - ล	ช ฟ - ร	- ฟ - ค	- ร - -
ผสม	ผสม	มีระ	บบ ฮือเอ๋อ	เออ ฮือ	เงอเออเอ๋อ	ครบกฎ	เกณฑ์

ตอนที่ 3 แบบฝึกหัดร้องประเภทเพลง 2 ชั้น

ประวัติเพลงรำอวยพรอ่อนหวาน

เป็นการแสดงชุดหนึ่งที่ประดิษฐ์ทำรำ และเนื้อร้องขึ้นใหม่ เพื่อใช้ในโอกาสที่เป็นมงคลทั่วไป โดยใช้ทำนองเพลงสร้างสันตติ ซึ่งเป็นเพลงที่มีสำเนียงอ่อนหวานมาประกอบกับเนื้อเพลง

บทร้องเพลงรำอวยพรอ่อนหวาน

อำนวยอวยพรอ่อนหวานประสานศัพท์	ร้องรับบรรเลงเพลงประสม
ทั้งร้ายร้ายงามคาน่าชม	สุขสมอารมณ์รื่นชื่นฤดี
ทุกข์โศกโรคภัยไม่บีทา	ทั้งสมมาศปรารภนาในทุกที่
สบโชคโลกทรัพย์นับทวี	เจริญศรีเกียรติยศปรากฏเทอญ

เพลงรำอวยพรอ่อนหวาน
ทำนองเพลง สร้อยสนัด 2 ชั้น

เพ็ญแรก

เออ	เฮ้อเออ	ฮือเอ้อ	เฮอเอ้อ	เอี้ย	ฮือ อำนวย	พร	อ่อน	หวาน
----	--- ซ	คซ ค ม	ซ ม ซก	- ค ค ค	---	ก	--- ซม	--- ซ
ฮือ ฮือฮือ	ฮือฮือ เออ	ฮือเออ	เออเฮ้อเอ็ง	เงอเฮ้อ	เออเอ้อ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ้อ เอี้ย	ประสาน ฮือ คัพท
- ค - ซก	- ซม ค	--- คค	ซคซ ซก	- ซม ซม	ม- รค รม	---	คค	- ค - ซ
ฮือฮือ	ร้อง	ฮือ รับ	ฮือ ฮือเออ	เฮ้อเออเอ้อเอี้ย	บรรเลง			
- ค ทค	----	--- คค	- ค - คค	- ค - คค	ค- ซม ซก	----		-- ร ร
ฮือฮือฮือฮือ เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ็ง	เงอเฮ้อ	เออเอ้อ	เพลง ประสม	ฮือฮือฮือฮือ
รม- รค รม	--- ซร	มร ซร	ม- รค คร	-- คค	----	---	ร	ร (ชมรค)

เพ็ญสอง

เออ	เฮ้อเออ	ฮือเอ้อ	เฮอเอ้อ	เอี้ย	ฮือทั้งร้าย	ฮือ รำ	งาม	ตา
----	--- ซ	คซ ค ม	ซ ม ซก	- ค ค คค	- ซก ค	---	ซ	---
ฮือฮือ	ฮือฮือ เออ	ฮือเออ	เออเฮ้อเอ็ง	เงอเฮ้อ	เออเอ้อ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ้อ เอี้ย	นำ ฮือ ซม
--- ซก	- ซม ค	--- คค	ซคซ ซก	- ซม ซม	ม- รค รม	---	คซ	มซก - ค
ฮือฮือ	ดู	ฮือ สม	ฮือ ฮือเออ	เฮ้อเออเอ้อเอี้ย	อารมณ์			
- ค ทค	----	--- ซ	- ค - ค	- ค - คค	ค- ซม ซก	----		-- ร ร
ฮือฮือฮือฮือ เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ็ง	เงอเฮ้อ	เออเอ้อ	ขึ้น ฤดี	ฮือฮือฮือฮือ
รม- รค รม	--- ซร	มร ซร	ม- รค คร	-- คค	----	---	รค	ร (ชมรค)

เพ็ญสาม

เออ	เฮ้อเออ	ฮือเอ้อ	เฮอเอ้อ	เอี้ย	ฮือ ทั้งทุกข์	ฮือ โศก	ฮือ โรค	ภัย
----	--- ซ	คซ ค ม	ซ ม ซก	- ค ค ค	- ค - คซ	- ค - คซ	- ค - คซ	- ม - ซ
ฮือ ฮือฮือ	ฮือฮือ เออ	ฮือเออ	เออเฮ้อเอ็ง	เงอเฮ้อ	เออเอ้อ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ้อ เอี้ย	ไม่ ปี ภา
--- ซก	- ซม ค	--- คค	ซคซ ซก	- ซม ซม	ม- รค รม	- ซม - ค	---	ก

อือฮือฮือ		ทั้ง สม	ฮือ มาตร	ฮือ ฮือเออ	ฮือเออเออเออเออ	ปรา-	ณา
- ถ ทถ	----	- ค - ถ	- ค - คช	มชถ - คถ	ถ- ชม ชถ	---ค	-- ร ร

ฮือฮือฮือฮือฮือ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออเออเออเออ	เออเออ	ใน	ฮือ ฮือฮือฮือฮือฮือฮือ
ชรม- รค รม	--- ชร	มร ชร	ม- รค คร	-- คถ	--- ร	ค - รม	ฟม รม รค (รรมค)

เพียวสี่

เออ		ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออ	เออ	ฮือ สบ	ฮือ โขค	โขค	- ทรัพย์
----	--- ช	ถช ค ม	ช ม ชถ	- ค - ช	- ถ - คช	- ม - ช	- ม - ช ชถ		

ฮือฮือ	ฮือฮือ	ฮือเออ	เออฮือเออ	เออฮือ	เออเออ	ฮือเออ	ฮือเออเออ	เออ	นับ	ฮือ ทวี
--- ชถ	- ชม ถ	--- คถ	ชถช ชถ	-ชม ชม	ม- รค รม	--- ค	- ถ ถ ถ			

ฮือฮือ	เจริญ	ศรี	ฮือ ฮือเออ	ฮือเออเออเออ	เกียรติ	-ยศ	
- ถ ทถ	----	-- ถ ถ	--- ถ	- ค - คถ	ถ- ชม ชถ	---ค	-- ร รม

ฮือฮือฮือฮือ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออเออ	เออเออ	ปรากฏ	ฮือฮือฮือฮือฮือ	ฮือฮือฮือฮือฮือ
รม- รค รม	--- ชร	มร ชร	ม- รค คร	-- คถ	-- ร ค	ร ค รม	ฟมรร	(รรมค)

ประวัติเพลงระบำไตรรัตน์ 2 ชั้น

ระบำไตรรัตน์ เป็นการแสดงที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ได้อัญเชิญบทร้องพระราชนิพนธ์ของ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ในละครพูดเรื่องปล่อยักษ์ ของนายบัว วิเศษกุล ซึ่งเป็นบทส่งท้ายตอนจบของละครเรื่องนั้น ใช้ทำนองแขกบรเทศ 2 ชั้น เรียกกันทั่วไปว่า เพลงพุดตานภาพ หมายถึง ธรรมานุภาพของพระรัตนตรัย ซึ่งคลับันดาลให้เกิดสรรพมงคล และสุขสวัสดิ์ แก่ผู้ชมโดยทั่วหน้า

บทร้องระบำไตรรัตน์ 2 ชั้น

พุดตานภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลน้อยใหญ่
เทวารักษ์ทั่วไป	ขอให้เป็นสุขสวัสดิ์
ธรรมานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลเสริมศรี
เทพช่วยรักษาปราณี	ให้สุขสวัสดิ์ทั่วกัน
สังฆานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลแมนมน
เทเวศร์คุ้มครองป้องกัน	สุขสวัสดิ์สันต์ทั่วไป

ระบำไตรรัตน์
ทำนองเพลง แหกบรเทศ 2 ชั้น

2 ชั้น ท่อน 1

พุท-	อ้อ ธา	นุ	ภาพ	อ้อ ส้อเออ	เออ ส้อเออ	เอ้อเออ น้า	ผล ส้ออ้อ
--- ค	- ค - ค	--- ค	- คช - ม	ชค - คช	- ค คช	คช - ชม	- ช - คช
เกิด	อ้อ ธรรม-	อ้ออ้อ พม-	กล	เอ้อเออ เอ้อ	เอ้อเออ เอ็งเงย	อ้อ น้อยใหญ่	อ้ออ้ออ้ออ้อ
--- ชร	- ม - ช	คช ม ม	- ม - -	- คช - ค	ทล ช ม	- ช รม	ร ค(รวมรด)

2 ชั้น ท่อน 2

เท	วา	อา	รักษ์	อ้อ ส้ออ้ออ้อ	อ้อเออ	เอ้อเออเอ้อ เอ้อ	ทัว	ไป
--- ร	--- ร	--- ค	- คร - -	คร- คค คค	ค- ชม ชค	--- รค	- ร - -	
ขอ	อ้อ ให้	อ้อ เป็น	สุข อ้อ	เอ้อเออ เอ้อ	เอ้อเออ เอ็งเงย	อ้อ สวัสดิ์	ดี	อ้ออ้ออ้ออ้อ
--- รม	- ช - ชค	รม - ม	- มร - ม	- คช - ค	ทล ช ม	- ช รค	ร รม(รด)	

2 ชั้น ท่อน 1

ธรรม	มา	นุ	ภาพ	อ้อ ส้อเออ	เออ ส้อเออ	เอ้อเออ น้า	ผล ส้ออ้อ
--- ค	--- ค	--- ค	- คช - ม	ชค - คช	- ค คช	คช - ชม	- ช - คช
เกิด	อ้อ ธรรม-	อ้ออ้อ พม-	กล	เอ้อเออ เอ้อ	เอ้อเออ เอ็งเงย	อ้อ สม	อ้อ ตรี
--- ชร	- ม - ช	คช ม ม	- ม - -	- คช - ค	ทล ช ม	- ช ร	ช ร(ชมรค)

2 ชั้น ท่อน 2

เทพ	ช่วย	อ้อ รัก	ษา อ้อ	อ้อเออ	เอ้อเออเอ้อ เอ้อ	ปรา	ณิ
--- ร	- ค - ร	- ค - ค	- ค - ค	--- คค	ค- ชม ชค	--- ร	- ร - -
ให้	อ้อ สุข	อ้อ สวัสดิ์	ดี	เอ้อเออ เอ้อ	เอ้อเออ เอ็งเงย	อ้อ ทัว	กัน
--- คช	- ค - มร	- ม ม มร	- ม - -	- คช - ค	ทล ช ม	- ช รค	ร รม(รด)

2 ชั้น ท่อน 1

สัง-	ชื่อ ภา	นุ	ภาพ	ชื่อ ชื่อเออ	เออชื่อเออ	ชื่อเออ น้า	ผล ชื่อชื่อ
- - - ต	- ด - ต	- - - ด	- ดช - ม	ชต - ดช	- ต ดช	ดช - ชม	- ช - ดช

เกิด	ชื่อ สรร-	ชื่อชื่อ พ มง-	กล	ชื่อเออ เอื้อ	ชื่อเออ เอิงเงย	ชื่อ แม่ น	มัน ชื่อชื่อชื่อ
- - - ชร	- ม - ช	ดช ม ม	- ม - -	- ดช - ต	ทต ช ม	- ช รค	รค (รวมรค)

2 ชั้น ท่อน 2

เท	เวศ	กุ่ม	ครอง	ชื่อเออ	ชื่อเออเออ	เอื้อ	บ้อง	กัน
- - - ร	- - - ร	- ด - ด	- ดต - -	- - - ดต	ด - ชม	ชต	- - - รค	- ร - -

สุข	ชื่อ สวัสดิ	ชื่อ ดิ	สรรพ ชื่อ	ชื่อเออ เอื้อ	ชื่อเออ เอิงเงย	ชื่อ ทัว	ไป ชื่อชื่อชื่อ
- - - ร	- ม ม มร	- ม - ม	- ม - ช	- ดช - ต	ทต ช ม	- ช รค	ร รม(รค)

ประวัติเพลงลาวดวงเดือน 2 ชั้น

เพลงลาวดวงเดือนทำนอง 2 ชั้น เดิมชื่อ "ลาวคำเนินเกวียน" เป็นเพลงที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ทรงนิพนธ์ขึ้น เมื่อคราวเสด็จตรวจราชการทางภาคเหนือโดยทางเกวียน สาเหตุที่ทรงนิพนธ์เพลงนี้ขึ้นเนื่องจากโปรดเพลง "ลาวคำเนินทราย 2 ชั้น" ที่พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ได้แต่งทางดนตรีไว้ตามทางร้องแบบสักวา จึงทรงนิพนธ์เพลงสำเนียงลาวที่มีท่วงทำนองอ่อนหวานไพเราะคล้ายคลึงกับเพลงลาวคำเนินทรายขึ้นอีกเพลงหนึ่งทรงตั้งชื่อว่า "เพลงลาวคำเนินเกวียน" แต่เนื่องจากบทร้องเพลงนี้ขึ้นต้นด้วยคำร้องที่ว่า โอ้ละหนอดวงเดือนเอ๋ย ซึ่งเป็นคำที่ติดหูผู้ฟังเป็นส่วนใหญ่ จึงมีผู้นิยมเรียกชื่อเพลงนี้ว่า ลาวดวงเดือน และนิยมเรียกกันเช่นนี้สืบมาจนถึงปัจจุบันเพลงลาวดวงเดือนเป็นเพลงในอัตรา 2 ชั้น คำเนินทำนองไพเราะอ่อนหวานน่าฟังนับเป็นเพลงไทยสำเนียงลาวที่มีผู้รู้จักกันดี และถือว่าเป็นเพลงไทยอมตะเพลงหนึ่งซึ่งฟังไพเราะเสมอไม่ว่าจะบรรเลงด้วยแนวเพลงอย่างไรหรือบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดใดก็ตาม

บทร้องเพลงลาวดวงเดือน 2 ชั้น

โอ้ละหนอดวงเดือนเอ๋ย	พี่มาเฝ้า รักเจ้าสาว คำดวง
โอ้ศึกแล้วหนอ พี่ขอลากว้าง	อกพี่เป็นห่วงรัก เจ้าดวงเดือนเอ๋ย
ขอลาแล้ว เจ้าแก้วโกสุม	พี่นี้รักเจ้าหนอ ขวัญตาเรียม
จะหาไหน มาเทียม	โอ้ เจ้าดวงเดือนเอ๋ย
หอมกลิ่นเกสร เกสรดอกไม้	หอมกลิ่นคล้าย เจ้าสุของ เรียมเอ๋ย
หอมกลิ่นกรุ่นครัน หอมนั้นยัง บ่ เลย	เนื้อหอมทราชมชย เราละหนอ

เพลง ลาวดวงเดือน 2 ชั้น

2 ชั้น ท่อน 1

ไอ้	ละหนอ	ฮื้อฮื้อ	ดวง เดือน	ฮื้อฮื้อฮื้อ เฮย
----	----	--- กช	- ม ช คค	--- รค
----	----	---	---	---

พี่	มาว่า	ฮื้อ รัก	เจ้า สาว	ฮื้อ คำ	ฮื้อฮื้อ ดวง
----	----	--- กช	- ม ค คค	ช - - ช	- ชค - รค
----	----	---	---	---	---

ฮื้อฮื้อ	ไอ้ คี	แล้ว ฮื้อ หนอ	ฮื้อ	พี่ ขอ	ฮื้อ ลา	ฮื้อฮื้อฮื้อ ล่วง
--- มร	----	- คคช ค	รค รค	--- ช	- รค รค	- ช - ชร
---	---	---	---	---	---	---

ฮื้อ	อก พี่	เป็น ห่วง	ฮื้อ รัก	เจ้าดวง	เดือน	ฮื้อฮื้อฮื้อ เฮย
---	- คค - รค	---	- ช - ช	- ค - คค	-- ช ค	---
---	---	---	---	---	---	---

ไอ้	ละหนอ	ฮื้อฮื้อ	ดวง เดือน	ฮื้อฮื้อฮื้อ เฮย
----	----	--- กช	- ม ช คค	--- รค
----	----	---	---	---

พี่	มาว่า	ฮื้อ รัก	เจ้า สาว	ฮื้อ คำ	ฮื้อฮื้อ ดวง
----	----	--- กช	- ม ค คค	ช - - ช	- ชค - รค
----	----	---	---	---	---

ฮื้อฮื้อ	ไอ้ คี	แล้ว ฮื้อ หนอ	ฮื้อ	พี่ ขอ	ฮื้อ ลา	ฮื้อฮื้อฮื้อ ล่วง
--- มร	----	- คคช ค	รค รค	--- ช	- รค รค	- ช - ชร
---	---	---	---	---	---	---

ฮื้อ	อก พี่	เป็น ห่วง	ฮื้อ รัก	เจ้าดวง	เดือน	ฮื้อฮื้อ เฮย	ฮื้อฮื้อฮื้อ
---	- คค - รค	---	- ช - ช	- ค - คค	-- ช คค	---	มร รค (รค)
---	---	---	---	---	---	---	---

2 ชั้น ท่อน 2

ขอ ฮื้อ ลา	ฮื้อฮื้อฮื้อ แล้ว	ฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อ	เจ้า แก้ว	โก	ฮื้อฮื้อ สุม
----	----	รค ช ชร	ม- รค คค	คค - คค	- ช - รค
---	---	---	---	---	---

ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ
---	กช	----	---	คค	ชคช คค	----	---
---	---	---	---	---	---	---	---

ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ	ฮื้อฮื้อ
---	กช	----	---	คค	ชคช คค	----	---
---	---	---	---	---	---	---	---

เออเอ๋	ที่	นี่ อ้อ รัก	เจ้าหนอ	อ้ออ้อ	ขวัญ อ้อ ตา	อ้ออ้ออ้อ	เริ่ม
--- ชม	--- กช	--- ค	- รมร รม	- - มร มช	--- คช	รมช ชม	ม- รค ร
อ้ออ้อ	จะหาไหน	อ้ออ้อ	มาเทียม	อ้ออ้อ	เจ้าดวง	เดือน	อ้ออ้อ เออเอ๋
--- มร	ม มช มช	--- คช	- รม - มร	--- คค	- ช - คค	--- ร	มร - รม
เออเอ๋	จะหาไหน	อ้ออ้อ	มาเทียม	อ้ออ้อ	เจ้าดวง	เดือน	อ้ออ้อ เออเอ๋เออเอ๋
--- รค	ม มช มช	--- คช	- รม - มร	--- คค	- ช - คค	--- ร	มร รม(รค)

2 ชั้น ท่อน 3

หอม อ้อ กลิ่น	เก สร	อ้ออ้อ	เก สร	ดอกไม้
----	----	คค ค ม	- คช - คค	--- รค
----	----	คค ค ม	- คช - คค	--- รค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ หอม	อ้อ	กลิ่น คล้าย	อ้อ คล้าย
--- ชค	- ชม คค	--- ค	- ม - ชค	- ช - คค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ หอม	อ้อ	กลิ่น คล้าย	อ้อ คล้าย
--- ชค	- ชม คค	--- ค	- ม - ชค	- ช - คค
หอม อ้อ กลิ่น	เก สร	อ้ออ้อ	เก สร	ดอกไม้
----	----	คค ค ม	- คช - คค	--- รค
----	----	คค ค ม	- คช - คค	--- รค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ หอม	อ้อ	กลิ่น คล้าย	อ้อ คล้าย
--- ชค	- ชม คค	--- ค	- ม - ชค	- ช - คค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ หอม	อ้อ	กลิ่น คล้าย	อ้อ คล้าย
--- ชค	- ชม คค	--- ค	- ม - ชค	- ช - คค
หอม อ้อ กลิ่น	กรุ่น ครัน	อ้ออ้อ	หอม นั้น	อ้อ ยัง
----	----	คค ค ม	- ม - ช	--- คช
----	----	คค ค ม	- ม - ช	--- คช
เนื้อ หอม	อ้อ	ทราเม อ้อ เขย	เอื้อ	เอื้อเอื้อ เรา
----	-- รม รม	--- ช	- รม รค	--- คค
----	-- รม รม	--- ช	- รม รค	--- คค
อ้ออ้อ	เนื้อ หอม	อ้อ	ทราเม อ้อ เขย	เอื้อ
--- รค	-- รม รม	--- ช	- รม รค	--- คค

2 ชั้น กลับต้น ท่อน 1

		ไอ้	ละหนอ	ฮื้อฮื้อ	นวลตา		ฮื้อฮื้อฮื้อเออ
----	----	--- กข	- ม ช คค	--- รค	----	- ค - ค	ชคช มช
		ที่	นี้รัก	ฮื้อ แสน	ฮื้อ รัก	ฮื้อ ดังดวง	ฮื้อฮื้อฮื้อใจ
----	----	--- กข	- ม ค คค	ช -- รม	- ช - ช	- ม - ชม ม	ม- รค - ร
ฮื้อฮื้อ	ไอ้ ว่า	เป็นกรรม	ฮื้อฮื้อ	ต้องจำ	ฮื้อฮื้อ	จากไกล	
--- มร	----	- คคช ค	-- รม ม	--- ฟม	- รค ร	--- มร	-- คค ค
ฮื้อฮื้อฮื้อ	อก ที่	อา ลัย	รัก	เจ้าดวง	เดือน	ฮื้อฮื้อฮื้อเออ	
คร - ค	- คค - รค	--- ม	- ช - ค	--- คค	-- ช ค	--- คค	ชคช มช
		ไอ้	ละหนอ	ฮื้อฮื้อ	นวลตา		ฮื้อฮื้อฮื้อเออ
----	----	--- กข	- ม ช คค	--- รค	----	- ค - ค	ชคช มช
		ที่	นี้รัก	ฮื้อ แสน	ฮื้อ รัก	ฮื้อ ดังดวง	ฮื้อฮื้อฮื้อใจ
----	----	--- กข	- ม ค คค	ช -- รม	- ช - ช	- ม - ชม ม	ม- รค - ร
ฮื้อฮื้อ	ไอ้ ว่า	เป็นกรรม	ฮื้อฮื้อ	ต้องจำ	ฮื้อฮื้อ	จากไกล	
--- มร	----	- คคช ค	-- รม ม	--- ฟม	- รค ร	--- มร	-- คค ค
ฮื้อฮื้อฮื้อ	อก ที่	อา ลัย	รัก	เจ้าดวง	เดือน	ฮื้อฮื้อฮื้อเออ	
คร - ค	- คค - รค	--- ม	- ช - ค	--- คค	-- ช คค	--- ร	มร ร รม (รค)

2 ชั้น กลับต้น ท่อน 2

เห็น ฮื้อ เดือน		ฮื้อฮื้อฮื้อ แรม		ฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อ		เรศ ร้าง		ฮื้อ เว		ฮื้อฮื้อ หา	
----	----	รม ช ชร	ม- รค ค	คร - คค	- คช - คร	- ค - ม		รม มช			
ฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อ		ฮื้อฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อ ฮื้อ		ฮื้อฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อ							
--- คช	คช ---	--- คค	ชคช คค	----	----	--- คค		ชคช ช			
		ฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อ ฮื้อฮื้อ		ฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อฮื้อ							
----	----	- ม - คช	- ค - คค	----	----	--- คค		ชคช ชค			

เออเอ๋ย	เบิ่ง	ดู ฟ้า	ละหนอ	ฮื้อฮื้อ	เห็น ฮื้อ มีด	มน
--- ชม	--- ค	----	- ร - รม	- - ร มช	--- ถช	รม ช ชม
ฮื้อฮื้อ	พืทนทุกซ์	ฮื้อ ฮื้อฮื้อ ฮื้อ ทุกซ์	ฮื้อ ทน	ฮื้อฮื้อ แทบ	จะขาด	ใจ ฮื้อฮื้อ เออเอ๋ย
--- มร	ม มช ชก	- ช - คค	ช รม ค ร	- มร - คค	- ช ช คค	--- ร
เออเอ๋ย	พืทนทุกซ์	ฮื้อ ฮื้อฮื้อ ฮื้อ ทุกซ์	ฮื้อ ทน	ฮื้อฮื้อ แทบ	จะขาด	ใจ ฮื้อฮื้อ เออเอ๋ย
--- รค	ม มช ชก	- ช - คค	ช รม ค ร	- มร - คค	- ช ช คค	--- ร

2 ชั้น กลับต้น ท่อน 3

เสียง ไก่	ขัน ขาน	ฮื้อฮื้อ	มันหวาน	เจ็ย แจ้ว
----	----	คค ม	- ถช - คค	--- รค
ฮื้อ	หวาน	ฮื้อฮื้อ	สุด แล้ว	ฮื้อ หวาน
--- ม	--- คค	--- รค	- ม - คค	- ช - ชก
ฮื้อฮื้อ	เสียง ไก่	ขัน ขาน	ฮื้อฮื้อ	มันหวาน
--- ถช	----	คค ม	- ถช - คค	--- รค
ฮื้อ	หวาน	ฮื้อฮื้อ	สุด แล้ว	ฮื้อ หวาน
--- ม	--- คค	--- รค	- ม - ชก	- ช - ชก
ฮื้อฮื้อ	ถึงฮื้อ จะหวาน	ฮื้อ เสนาะ	หวานฮื้อ เพราะ	กระไร
--- ถช	----	คค ช ชก	- ค - ชชม	----
บ่เหมือน	ฮื้อฮื้อ	ทราม ฮื้อ เขย	เอื้อ	เฮื้อเฮย เรา
----	-- มร มช	--- ถช	- รม ร ค	--- คค
ฮื้อฮื้อ	บ่เหมือน	ฮื้อฮื้อ	ทราม ฮื้อ เขย	เอื้อ
--- รค	-- มร มช	--- ถช	- รม ร ค	--- คค

ประวัติเพลงลาวคำหอม 2 ชั้น

เพลงลาวคำหอมเป็นเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อร้องอวดกันในการเล่นสักวา เพลงลาวคำหอมเป็นเพลงที่จำแผ่นดินของยัง (โคม) ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า "จำโคม" นักร้องและนักแต่งเพลงสักวามีชื่อผู้หนึ่งแต่งขึ้นโดยอัตโนมัติทั้งบทร้องและทำนองเพลง ในเพลงลาวคำหอมนี้จะมีประโยคคล้ายอัตรา 2 ชั้นก็จริง แต่ก็มีความยาวได้เปรียบเพลงอัตรา 3 ชั้น บางเพลง เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีทำนองไพเราะน่าฟังมากจนเป็นที่นิยมแพร่หลายในการขับร้องร่วมกับวงดนตรี ต่อมาพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) จึงแต่งทำนองดนตรีขึ้นสำหรับบรรเลงรับร้อง โดยถอดจากทำนองร้องของจำแผ่นดินของยังอีกชั้นหนึ่ง จึงทำให้ได้รับความนิยมแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

บทร้องเพลงลาวคำหอม 2 ชั้น

ยามเมื่อลมพัดหวาน ลมก็อวลแต่กลิ่นมณฑาทอง
ไม้เอยไม้สุดสูง อย่าสู้ปอง ไม้เอยไม้ได้ต้อง แดอินนามดวงเอย
โอ้เจ้าดวง เจ้าดวงคอกโกมล กลิ่นหอมเพ็งผุดพ่น พุ่มในสวนดุสิตา
แข่งแขยู่แต่่นภา ฝูงกุมราศุคปัญญาเรียมเอย
โอ้ออกคิดถึง คิดถึงละนึ่งนอนวัน นอนให้ไผ่ฝัน เห็นจันทร์แจ่มฟ้า (ซ้ำ)
ทรงกลด สวยสดโสภา แสงทองส่องหล้า ขวัญตาเรียมเอย (ซ้ำ)

เพลง ลาวคำหอม 2 ชั้น

2 ชั้น ท่อน 1

				ยาม	เมื่อลม	พัด	อ้ออ้ออ้อ หวน
----	----	----	----	---ช	-- ชม ช	---คค	ชคช คค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	อ้อ อ้อ	อ้ออ้ออ้อ เอย	อ้ออ้อ	ลม	ก็	อวล
---ฟค	-รค--	-ค-ร	คคค ค	---รค	---ช	---คค	ชมร มช
อ้ออ้อ	แต่	อ้อ กลิ่น	อ้อ เอย	อ้อเอย	มณ	อ้อ ฟ้า	อ้ออ้ออ้อ ทอง
---คช	----	---ร	-ม-ร	-ม-ช	คช-ร	-ม-ร	ม-รค ค
ไม	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ เอย	อ้ออ้อ	ไม	อ้อ สุด	อ้อ สูง	
----	---คค	---คค	คค คค	---มค	---คค	-ม-ช	-ค คคค
อ้ออ้อ	อ้อ อ้อ	อ้ออ้ออ้อ เอย	อย่า	อ้อ	ปอง		
---รค	----	-ค-ร	คคค ค	----	---มช	---คค	ชมร มช
อ้ออ้อ	อ้อ อ้อ	อ้ออ้ออ้อ เอย	ไฟ	อ้อ	เอย		
---คช	----	-ช-ค	ชคช ช	----	----	-ค-ช	---ม
เอย	อ้อเอย บ่	อ้อ ได้	อ้อ ต้อง	อ้อ อ้ออ้อ	อ้อ อ้อ	อ้ออ้ออ้อ เอย	
---ช	คช-ร	-ม-มค	ค คช	-ม-คช	----	-ม-ค	ชคช ช
อ้ออ้อ	แต่	อ้ออ้อ	ยิน	เอย	อ้อเอย นาม	อ้อ ดวง	อ้ออ้ออ้อ เอย
---คช	---ค	---มค	-รค--	---ช	คชชค	-ม-ร	ม-รค คค

2 ชั้น ท่อน 2

				เอย	อ้อเอย	อ้อ	เจ้าดวง
----	----	----	----	-ม-ชค	ม-รค คค	---ค	-รค ร
อ้ออ้อ	อ้อ ถึง ถึง เจ้า	อ้ออ้ออ้อ ดวง	อ้ออ้อ	อ้อ คอก	อ้อ อ้ออ้อ	โก มล	
---มค	----	ค คช ค	มคชค ม	---ฟค	-ช-ค	-ร-มค	-ค-ค

อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	กลืน	อ้อ หอม	อ้อ	อ้ออ้อ	เพ็ง ผุด	อ้อ พัน
--- ดร	- คค - -	--- คช	- ค - คค	--- ค	- รค - -	คช ม ม	- ช - คค
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ พุ่ม	อ้อ	ใน สวน	อ้อ	อ้ออ้อ	ดู ถิต	อ้อ อ้ออ้ออ้อ ตา
--- ชค	- ชม คช	--- ค	- รม รม	--- ช	- คช - -	ชม มร	มม-รค ร
อ้ออ้อ	แข่ง	อ้ออ้อ แช	อ้ออ้อ	อยู่ แต่	อ้ออ้ออ้อ	นภา	
--- มร	----	--- ม	คช คค	--- รค	คค คค	- - ชคช	- - ชร ร
ฝูง	อ้อ ภูมิ	อ้ออ้อ	มรา	สุด	ปัญญา	เรียน	อ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้อ
--- รม	- ช - ชร	--- มร	- - คค	ค - - ค	--- รร	--- ร	มร ร(มรค)

2 ชั้น ท่อน 3

อ้อ ออก	คิด อ้อ ถึง	อ้ออ้อ	คิด ถึง	อ้ออ้อ ะนึ่ง	นอน วัน		
----	----	คช ม ม	คค ช คค	--- รค	คคช คค	รค ค คคช	- ช - ช
อ้ออ้อ	นอน ให้	อ้อ ฝั	อ้ออ้อ ฝั	เห็น	อ้ออ้อ จันทร	อ้ออ้อ แจ่ม	อ้อ ฟ้า
--- คช	- ช - คช	- ม - ม	คช - คค	--- ร	มร - ค	รค - ม	ช - คค
อ้อ	อ้อ ออก	คิด ถึง	อ้อ	คิด ถึง	อ้อ ะนึ่ง	นอน วัน	
- ค - -	- - ค -	- มร - ค	- ชม - รม	--- ช	- รมค - ร	- ช - คค	- ค - ค
อ้ออ้อ	นอน ให้	อ้อ ฝั	อ้ออ้อ ฝั	เห็น	อ้ออ้อ จันทร	อ้ออ้อ แจ่ม	อ้อ ฟ้า
ดร-คค	- ช - คช	- ม - ม	คช - คค	--- ร	มร - ค	รค - ม	ช - คค
อ้อ	อ้อ ทรง	กลด	อ้อ อ้ออ้อ	อ้อ สว	อ้ออ้อ สด	อ้ออ้อ ใส	อ้อ ภา
- ค - -	- - ค -	- ค - ช	--- ชม	- ช - คช	ค คค รค	ช คช รม	- ช - ร
แสง	อ้อ ทอง	อ้ออ้อ	ส่อง หล้า	ขวัญตา	เรียน	อ้ออ้อ เอย	
--- รม	- ช - ชร	--- มร	- รค - ค	--- ค	- รช - ร	--- ร	มร - รม
เอย	ทอง	กลด	อ้อ อ้ออ้อ	อ้อ สว	อ้ออ้อ สด	อ้ออ้อ ใส	อ้อ ภา
--- รค	----	--- ช	- ชม - -	- ช - คช	ค คค รค	ช คช รม	- ช - ร
แสง	อ้อ ทอง	อ้ออ้อ	ส่อง หล้า	ขวัญตา	เรียน	อ้ออ้อ เอย	
--- รม	- ช - ชร	--- มร	- รค - ค	--- ค	- รช - ร	--- ร	มร ร(มรค)

ประวัติเพลงบุหลันลอยเลื่อน 2 ชั้น

บุหลันลอยเลื่อน เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งพระองค์ทรงเป็นศิลปินที่ชำนาญการดนตรีเป็นเยี่ยมทรงโปรดชอสามสายมากเป็นพิเศษ ทรงสร้างชอสามสายและพระราชทานนามว่า “ชอสายฟ้าฟาด” และโปรดทรงชอนี้เสมอในเวลาว่างพระกิจยามราตรี ถ้าไม่ร่วมวงก็มักทรงเดี่ยวตามลำพังพระองค์เอง จนกระทั่งเกิดเป็นเพลง “บุหลันเลื่อนลอยฟ้า” ในคืนหนึ่งทรงพระสุบินว่า “พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปในสถานที่สวยงามอย่างยิ่ง ทอดพระเนตรเห็นดวงจันทร์ค่อยๆลอยเลื่อนเข้ามาใกล้พระองค์ และสาดแสงสว่างไปทั่วบริเวณ ทันใดนั้นปรากฏเป็นเสียงทิพยดนตรี แว่วกังวานเสนาะพระกรรณเป็นอย่างยิ่ง จากนั้นดวงจันทร์ก็ค่อย ๆ ลอยลอยเลื่อนเคลื่อนห่างออกไปในท้องฟ้า พร้อมทั้งสำเนียงเสียงทิพยดนตรีนั้นก็ค่อย ๆ เบาลงห่างจนหมดเสียงหายไป แม้เสด็จตื่นแล้ว สำเนียงดนตรีในพระสุบินยังแว่วกังวานพระโสตอยู่ จึงโปรดให้ตามมหาดเล็กเจ้าพนักงานการดนตรี เข้ามาต่อเพลงไว้วันยามราตรีนั่นเอง พระราชทานนามเพลงว่า “เพลงบุหลันลอยเลื่อน หรือ เพลงบุหลันลอยฟ้า” หรือบางทีเรียกกันว่า “เพลงทรงพระสุบิน” และเคยเรียกว่า “เพลงสรรเสริญพระจันทร์” เพราะเคยใช้เป็นเพลงสรรเสริญพระบารมีมาสมัยหนึ่ง ต่อมาเกิดเพลงสรรเสริญพระบารมีทำนองสากล จึงเรียกเพลงนี้ว่า เพลงสรรเสริญพระจันทร์ เป็นเพลงสรรเสริญบารมี(แบบ)ไทย ซึ่งเคยใช้บรรเลงเป็นเพลงชาติไทยในสมัยหนึ่ง

บทร้องเพลงบุหลันลอยเลื่อน 2 ชั้น

กิดาหยันหมอบกราบอยู่งานพัด	พระบรรทมโสมนัสอยู่ในที่
บุหลันเลื่อนลอยฟ้าไม่ราศี	รัศมีส่องสว่างดังกลางวัน
พระนั่งนึกครึกไคร้ไปมา	ที่จะแต่งดูหาสดาหมัน
ป่านนี้พระองค์ทรงธรรม์	จะนับวันคร่ำคอยทุกเวลา

เพลง บูล้านลอยเลื่อน 2 ชั้น

2 ชั้น ท่อน 1 เที้ยวแรก

กิดา		สื้ออื้อ	อื้ออื้ออื้อ หยั่น	สื้ออื้อ	สื้อ อื้ออื้อ หมอบ	กราน	อื้ออื้ออื้อ
----	- - ทท	--- รท	ลทล ล	--- รล	ท-ลช ชม	--- ช	- - ชลช
สื้อเออ เออสื้อเอิงเงอสื้อ		เออเอ่อ	เออ สื้อเออเอ่อ เอีย	สื้อ	อยู่ งาน	พัด	
---รท	ลทล-ลท	-ลช-ล	ท-ลช ลท	----	--- ร	รลท-ท	--- ร
อื้อ สื้อเออ	เออสื้อเออ สื้อเอ่อ	เออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	พระ	บรรทม
ท--รท	ลทล-รช	--- ล	ท-ลช ลท	--- รท	ท-ลช ลท	--- มช	--- ม ม
เอ่อ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	สื้อเออ	เออสื้อเอิง เงอสื้อ	เออเอ๋ย	โสม	สื้อ มนัส	อื้อ สื้ออื้อ
--- ช	ท-ลช ลท	--- รท	ลทล ลท	--- ลช	--- ช	ด-ช ชล	ช-ลช
เอื้อ	สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เออ	เออ สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	สื้อเออ	เอื้อเออ อยู่	ในที่ อื้ออื้ออื้อ
--- ลท	--- รล	ท-ลช ช	- ม-ชร	ฟ-มร มฟ	-- ลม	ฟม รท	ร รท (มร)

2 ชั้น ท่อน 2 เที้ยวแรก

บูล้าน		สื้อ	เลื่อน	สื้ออื้อ	ลอย	ฟ้า	อื้ออื้อ
----	----	----	----	-- ลล	- ร-รลช	ทล-ลช	- ชล-ชล
อื้ออื้อ สื้อเออ	เออสื้อเอิง เงอเออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	สื้อเออ เอื้อ	สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	ไม่ รา	คิ
-ชม-ชม	มร-รท	ท-ลช ลท	- มร-ม	-- ชม	ม-รท รม	- ลช-ล	--- ล
สื้ออื้อ	รัศ-	อื้อ สื้ออื้อ อื้ออื้อ	อื้ออื้ออื้อ -คมี	สื้ออื้อ	สื้ออื้ออื้อ สอง	สว่าง	อื้ออื้ออื้อ
--- ทล	--- ร	- ท-รท	ลช ลทล ลล	--- รล	ท-ลช ชม	--- ช ชม	- - ชลช
เอื้อ	สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เออ	เออ สื้อเออ	สื้อเออเอ่อ เอื้อ	สื้อเออ	เอื้อเออ	อื้ออื้ออื้อ
--- ลท	--- รล	ท-ลช ช	- ม-ชร	ฟ-มร มฟ	-- ลม	ฟม-ร	ร ร (มร)

2 ชั้น ท่อน 1 เทียบกลับ

พระนั่ง อือ อืออือ อืออืออือ นึก อืออือ อืออือ ตรึก อืออืออือ ไตร อืออืออือ							
----	-- ร ท	ลชลท - รท	ลทล ทท	--- ลท	- ลช ชม	ชลช - ช	-- ชลช

สือเออ เออสูเออเอิงเออสู เออเอ่อ เออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย สู ไป มา							
--- รท	ลทล - ลท	- ลช - ล	ท- ลช ลท	----	--- ร	--- ท	- ท - -

อือ สูเออ เออสูเออ สูเอ่อ เออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย สูเออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย ที่ อือ จะแต่ง							
--- รท	ลทล - รช	--- ล	ท- ลช ลท	--- รท	ท- ลช ลท	--- ชร	ทรม ม ร

อือ เอ่อ สูเออเออเอ่อ เอ้ย อือเออ เออสูเออเอิง เออสู เออเอ้ย ู หา สู							
- ม - ช	ท- ลช ลท	--- รท	ลทล ลท	--- ลช	--- ช	--- ช	--- ร

เอือ สูเออ สูเออเออเอ่อ เออ เออ สูเออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย สูเออ สูเออเออ สะตา หัน สูอือ							
--- ลท	--- รล	ท- ลช ช	- ม - ชร	ฟ- มร มฟ	-- ค ม	ฟม ร ร	รม ชร (มร)

2 ชั้น ท่อน 2 เทียบกลับ

ปาน นี อือ อืออือ พระองค์ อืออือ							
----	----	-----	----	--- ลช	- รลท ล	ทล - -	ล ช - ชล

อืออือ สูเออ เออสูเออเอิง เออสู เออสูเออเอ่อ เอ้ย สูเออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย ทรง ธรรม							
- ชม - ชม	รมร - รท	ท- ลช ลท	- มร - ม	-- ชม	ม- รท รม	--- ล	--- ล

สู่อือ จะนับ อือ สูอือ อืออือ อืออืออือ วัน สู่อือ สู่อืออือ เผา อือ คอย อืออืออือ							
--- ทล	-- ท ร	- ท - รท	ลช ลทล ล	--- ลท	- ลช คช	- ม - ช	-- ชลช

เอือ สูเออ สูเออเออเอ่อ เออ เออ สูเออ สูเออเออเอ่อ เอ้ย สูเออ สูเออเออ ทุก อือ เวลา สูอือ							
--- ลท	--- รล	ท- ลช ช	- ม - ชร	ฟ- มร มฟ	-- ค ม	ฟม - มช	ท ร ร (มร)

ประวัติเพลงเต่ากินผักนึ่ง 2 ชั้น

เพลงเต่ากินผักนึ่งเป็นเพลงอัตรา 2 ชั้น ประเภทหน้าทับปรบไก่ ทำนองเก่าสมัยอยุธยา ใช้เป็นเพลงลา โบราณจารย์ทางดนตรีไทยนำเพลงนี้เรียบเรียงไว้ในเพลงช้า เรื่องเต่ากินผักนึ่ง ประกอบด้วย เพลงเต่ากินผักนึ่ง เต่าเห่ เต่าทอง เพลงเร็วเต่ากินผักนึ่งและเพลงลา เฉพาะทำนองเพลงเต่ากินผักนึ่ง มี 3 ท่อน ท่อนที่ 1 มี 4 จังหวะ ท่อนที่ 2 และ 3 มี 2 จังหวะ ในการนำเพลงเต่ากินผักนึ่ง 2 ชั้นมาร้องเป็นเพลงกลอนนั้น นักดนตรีได้สร้างทำนองการร้อง "ว่าดอก" ไว้ในทำนองท่อนที่ 2 เพื่อเปิดโอกาสให้เครื่องดนตรี เช่น ปี่ ซอ ฯลฯ ได้แสดงความสามารถในการเล่นเสียงร้อง และอวดความสามารถทางดนตรีของตน

บทร้องเพลงเต่ากินผักนึ่ง 2 ชั้น

ขามกินก็จะกินน้ำด่ำรำ ขามคำก็จะนอนถอนใจใหญ่

จะชูบผอมตรอมตรมระทมใจ ใครเลยจะช่วยบำรุงรักเอ๋ย

ดอกเอ๋ย เจ้าดอกสร้อย ขอประสบพบสักหน่อย จะรักไม่น้อยเลยเอ๋ย

ขี้ส่นน้อยน้อย เก็บมาร้อยเป็นสังวาล พวงพยอมหอมหวาน นางนึ่งเจ้าร้อยเป็นพวงกรอง

ขามร้อนก็จะร้อนสักร้อยส่วน ดังเพลิงกาลผลาญกวนประหารหัก

ขามหนาวก็จะหนาวสะท้านนั้ก ออกจะหักเสียแล้วแก้วเมียอา

ดอกเอ๋ย เจ้าดอกสวาท หัวใจจะขาด เสียแล้วเอ๋ย

กระด่ำด่ำด้อย มุ่งชม้อยเมียงมัน สวาทแสงแสงพระจันทร์ ไม่เว้นสักวันเลยเอ๋ย

เพลง ต่อกันผักนึ่ง 2 ชั้น

2 ชั้น ท่อน 1 เที้ยวแรก

ยาม				กิน	อ้ออ้ออ้อ	เอื้อ	อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	ก็	อ้อ จะกิน
----	----	--- ร	--- ร	ม-รค รม	--- ชร	มร - มร	ชคท ท ท			
อ้อเอื้อ เอื้ออ้อเอื้อเอื้อเอื้อ				อ้อ	อ้ออ้อ	อ้ออ้ออ้อ	อ้อ น้ำตา	ร่า		
--- รท	คทค - คท	- ลช - ล	ท-ลช ลค	--- ร	- คท ครค	ช มช ม	- - ชรค			
อ้ออ้ออ้อ				ยาม	คำ	อ้ออ้ออ้ออ้อ	เอื้อ	อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	ก็
--- รมร	--- ช	--- ร	--- รค	ม-รค รม	--- ชร	มร - มร	ชคท ท ท			
อ้ออ้อ เอื้ออ้อเอื้อ				เอื้อ	อ้อเอื้อเอื้อ	เอื้อ	อ้อ	ลอน ใจ	ใหญ่	อ้ออ้ออ้ออ้อ
--- รท	คทค - รช	--- ล	ท-ลช ลท	----	--- ร	- ลร - ล	- ลช(คทลช)			

2 ชั้น ท่อน 2 เที้ยวแรก

จะชูป	อ้อ ผอม	อ้อ ครอบ	ครม	อ้อ อ้ออ้อ	เอื้อ	อ้อ เอื้อ	อ้ออ้อ	ระทม	ใจ	อ้อ
--- ร ร	ทรม - ช	ร - - ล	- ล - -	ท-ลช ลท	- ร - ล	ทล ช ช	- ช - ล			
อ้ออ้อ ใคร		เลย	จะ ช่วย (อ้ออ้อ อ้ออ้อ)			บำรุง	รัก	อ้ออ้ออ้ออ้อ เอื้อ		
- ชม - ล	---	---	-- ล รค	-- ชม	-- ลค	--- คท	คคชช ช			
เอื้อ		เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อ	คค	อ้ออ้อ	เอื้อ	อ้อ	เจ้าคค	อ้ออ้อ	สร้อย
---	ม- รท รม	---	- ทค - ล	---	- ชม ช	---	- ทค	---	- รค	
ขอ		อ้อ ประสบ	พบ	สัก หน่อย	จะรัก	ไม่ น้อย	อ้อ เลย	อ้ออ้ออ้อ เอื้อ		
ชม คท	- ร - ล ช	---	- ลท	- - ล ช	-- ล คท	- ลช คท	- ล - ล	ค-ชม ช		

2 ชั้น ท่อน 3 เที้ยวแรก

อ้อ		อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ
---	- รค - ร	ม ม - ม	มม - ร	- ช - ค	- - ร ฟ	- ค - ร	- รช - ร			
พวง		พวยม	หอม	อ้อ	หวาน	อ้อ	นาง	น้อย	อ้อ	เจ้าร้อย
---	- ชช	- ลท ร	- ลท ร	- ล - ลท	ช - ช คท	- ล - ล	- ล - (ท-ลช)			

2 ชั้น ท่อน 1 เที้ยวหลัง

ยาม				ร้อน	รื้อ	รื้อ	เอื้อ	เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ
-----	--	--	--	------	------	------	-------	-------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

2 ชั้น ท่อน 2 เที้ยวหลัง

ยาม	อื้ออื้อ หนาว	ฮื้อ	ก็(ก็อื้ออื้ออื้ออื้ออื้อ)จะ	หนาว	ฮื้ออื้อ ฮื้อ	สะ ทาน	อื้อ นัก
- - - ร	ทรม-ช	ร - - รล	ชมช ล ค	- - - -	- ทล ร	- - ล ทท	ช - ลท
อก	จะหัก		เสียฮื้อ แล้ว	อื้อ	แก้ว ที่	อื้อ ฮื้อ อื้ออื้อ ออ	
- - - ช	- - ลช	- - - -	- ลร - ลท	- - - ช	ลช ลช	- - ล ค	- ชม ช
เออ	เอื้อเออเออ เอื้อ	คอก	ฮื้ออื้อ เอื้อ	ฮื้อ	เจ้า คอก		สวาท
- - - ร	ม-รท รม	- - - ช	- ทล - ล	- - - ร	- ชม - ช	- - - -	- - - ล ลช
หัว ฮื้อ ใจ		จะขาด		ขาด	เสีย ฮื้อ แล้ว	อื้อ ฮื้อ	อื้ออื้อ เอื้อ
- - - -	- ลร - ล	- - - -	- - ล ลช	- - - ช	- ลร - ลท	- ล - ล	ชม - ช

2 ชั้น ท่อน 3 เที้ยวหลัง

กระต่าย		รื้อ ต่ำ	รื้อ	ค่อย	รื้อ เอื้อ รื้อ รื้อ รื้อ	มุง	ขม้อย	รื้อ เมียง	มัน
-- ม	มร	ม -- ร	ม -- ชร	-ค-ร	มรช-รค	-- ร รม	-ค-ร	-ร --	
สวาท		แสง	แสง รื้อ	พระจันทร์	ไม่เว้น	ลักวัน	เลย	รื้อ รื้อ เอื้อเอื้อเอื้อเอื้อ	
-ช ชม	-- ช ชร	- ลท ร	-- ร รท	-- ลช ลท	-- ช ล	---	ทล ล (ท-ลช)		

ตอนที่ 4 แบบฝึกหัดร้องประเภทเพลง 3 ชั้น

บทร้องเพลงเพลงต้นเพลงถึง 3 ชั้น

กาเกี๋ยปักสัดกร ชายนครคมค่อนให้ปักยา
เหตุไฉนโยจึงอาจอหังการ มาเยือนอรรวางนาทุกสิ่งอัน

เพลง ต้นเพลงถึง 3 ชั้น

3 ชั้น ท่อน 1 เที้ยวแรก

๖. พยางค์ ๒ พยางค์							
กา	อ้อ	สืออ้อ กิ	สืออ้อ	บ้อง	อ้อ อ้ออ้อ	อ้ออ้อ อ้อ บัด	
----	--- ฟ	--- ร	ซฟ-ซ	--- ลซ	--- ซ	- ฟ ซล	ซฟ ซล ล
อ้อ สืออ้อ	เออ	เออ	เออเออเออ เออ	เออ	เออเออ เออ	สือเออ	เออเออเออ เออเออ
- ค- รค	--- ค	--- ร	ม- รค รม	--- ซ	- ลซ ซม	--- ซม	รมร รม
เออเออ	กา	อ้อ	สืออ้อ กิ	สืออ้อ	บ้อง	อ้อ อ้ออ้อ	อ้ออ้อ อ้อ บัด
-- รค	--- ฟ	--- ร	ซฟ-ซ	--- ลซ	--- ซ	- ฟ ซล	ซฟ ซล ล
อ้อ สืออ้อ	เออ	เออ	เออเออเออ เออ	เออ	เออเออ เออ	สือเออ	เออเออเออ เออเออ
- ค- รค	--- ค	ค- ซฟ ซล	- รค- ร	-- ฟร	ครค คร	- คล คล	ซลซ ซล
เออเออ เออ	สือเออ	เออเออ สือเออ	เออเออเออ เออเออ	เออเออ	สัด	อ้อ อ้อ	สืออ้อ กร
- ซฟ ซล	--- คซ	- ลซ คซ	ล- ซฟ ฟซ	-- ฟร	--- ฟร	- ฟ- ร	- ซฟ- ซ

3 ชั้น ท่อน 2 เที้ยวแรก

เออ	เออเออ	สือเออ	เออเออเออ เออเออเออ	เออเออเออ เออเออ	เออเออ	เออเออเออ เออเออ	ชาย	เนตร
----	--- ร	มร - ซร	ม- รค คร	- คค คค	ล- ซม ซล	--- ร	---	---
อ้ออ้อ	เออ	เออเออเออ เออ	สือเออ	คม	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	ก้อง	
- ค รมร	--- ร	ม- รค รม	--- ซร	---	--- ร	--- ร	รค คร	
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ เออ	เออเออเออ เออ	เออเออ เออ	สือเออ	เออเออเออ เออเออ	เออเออ	เออเออเออ เออเออ	
--- คร	- คค - ล	ล- ซฟ ซล	- รค - ร	-- ฟร	ครค คร	- คค คค	ซลซ ซล	
เออเออ เออ	สือเออ	เออเออ สือเออ	เออเออเออ เออเออ	เออเออ	ให้ปัก	อ้อ น	สืออ้อ	
- ซฟ ซล	--- คซ	- ลซ คซ	ล- ซฟ ฟซ	-- ฟร	---	- ซฟ ฟ	ซ ซล (คซ)	

3 ชั้น ท่อน 1 เทียบกลับ

เหตุ	อือ อื่อ	ฮือฮือ ไฉน	ฮือฮือ	ฮือฮือ ไย	ฮือ ฮือฮือ	ฮือฮือ ฮือฮือ	ฮือ ฮือฮือ
----	--- ร	- ฟ - ร	ชฟ ชชช	--- คช	- ลช - ช	--- ชล	ชฟ ชล ล
ฮือ ฮือฮือ	เอื่อ	เอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อ	เอื่อ	เอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ
- ค - รค	--- ค	--- ร	ม- รค รค	--- ช	- ลช ชม	--- ชม	รค รค รค
เอื่อเอื่อ	เหตุ	อือ อื่อ	ฮือฮือ ไฉน	ฮือฮือ	ฮือฮือ ไย	ฮือ ฮือฮือ	ฮือฮือ ฮือฮือ
- - รค	--- ร	- ฟ - ร	ชฟ ชชช	--- คช	--- ช	--- ชล	ชฟ ชล ล
ฮือ ฮือฮือ	เอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อ	เอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ
- ค - รค	--- ค	ล- ชฟ ชล	- รค - ร	-- ฟร	ครค คร	- คค คค	ชลช ชล
เอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อ ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ
- ชฟ ชล	--- คช	- ลช คช	ล- ชฟ ฟช	-- ฟร	----	-- ช ชล	ค - ช (ลช)

3 ชั้น ท่อน 2 เทียบกลับ

เอื่อ	เอื่อเอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อเอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อ	มา เอื่อ	ฮือ อรรค
----	--- ร	มร - ชร	ม- รค คร	- คค คค	ล- ชม ชล	- ร - ร	- ค - ค
ฮือ ฮือฮือ	เอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	ฮือเอื่อ	ฮือเอื่อ	ฮือเอื่อ	ฮือเอื่อ
- ร - มร	--- รค	ม- รค รค	--- ชร	----	----	--- คร	- ค คค
ฮือฮือ ฮือฮือ เอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อ	เอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ
--- คร	- คค - ล	ล- ชฟ ชล	- รค - ร	-- ฟร	ครค คร	- คค คค	ชลช ชล
เอื่อเอื่อ เอื่อ	ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อ ฮือเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อ	เอื่อเอื่อเอื่อ เอื่อเอื่อ
- ชฟ ชล	--- คช	- ลช คช	ล- ชฟ ฟช	-- ฟร	----	- ชล ฟ	--- ช (ลช)

ตอนที่ 5 แบบฝึกหัดร้องประเภทเพลง เถา

ประวัติเพลงแขกต๋อยหม้อ เถา

เป็นประเภทเพลงสองไม้ นิยมนำเพลงนี้ไปบรรเลงขับร้องประกอบการแสดง โขน ละคร มาแต่โบราณ นอกจากนี้เพลงแขกต๋อยหม้อในอัตราจังหวะชั้นเดียว โบราณจารย์ได้นำไปเรียบเรียงไว้เป็น เพลงเร็ว สำหรับออกท้ายเพลงช้า เช่น เพลงช้าเรื่องมอญแปลงในการบรรเลงขับร้องประกอบการแสดง โขน ละคร ใน พ.ศ.2472 นายมนตรี ตราโมท ได้นำเพลงแขกต๋อยหม้อสองชั้นนี้มาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะ สามชั้น พร้อมทั้งแต่งเปลี่ยนทำนองใน อัตราจังหวะสองชั้น และชั้นเดียวใหม่ ครอบเป็นเพลงเถา เพลงนี้ใช้ บทร้องจากบทเสภาเรื่องอาบุญหะชั้น ซึ่งเป็นบทที่พระยามหาอำมาตย์ (หรั่ง ศรีเพ็ญ) แต่งขึ้น

บทร้องเพลงแขกต๋อยหม้อ เถา

3 ชั้น

ดำเนินพลางทางมองทุกช่องฉาก	ล้วนแลหลาถวกลดลยระบวยเจียน
กนกแนมแกมมาศดาษเดียว	ผนังเนียนทาสีมีลายทอง

2 ชั้น

คิดกระจงงามอยู่ตามที่	มีมู่ล่บังไว้มิให้หมอง
ไขว้ศูตรสองบานพุดตานกรอง	มีพู่ทองห้อยประจ่าล้วนคำพราย

ชั้นเดียว

เพดานมาศประหลาดแพรว	ระย้าแก้วแพรวเจิดฉาย
ฉลุถวคประกวดลย	โคมแขวนรายอยู่พรายดา

(เสภา เรื่อง อาบุญหะชั้น นายมนตรี ตราโมท แก่ตอนบทร้องชั้นเดียว)

เพลง แหกค้อยหม้อ เถา

3 ชั้น ท่อน 1

คำเนิ่น		อ้อ	อ้ออ้ออ้อ พลาจ	อ้ออ้อ	ทาง	มอง	อ้ออ้อ
----	- ช - ช	--- ฟ	ชลช ช	--- ลช	--- ช	--- ช	--- ลช
เออ	เอ้อ	เอ้อเอออ้อ เอ้อ	เอ้อเออ เอย	อ้อ	อ้ออ้อ อ้ออ้ออ้อ	อ้อ ทุก ช่อง	อ้อ ลาก
--- ร	--- ม	ม- รค รม	ชฟ - ช	--- ล	- ชฟ ชลช	ค ลค ชฟ	ชล ลช
อ้อ	ส่วน แล	อ้ออ้อ อ้ออ้ออ้อ หลาก		ลวด	ลาย	อ้ออ้อ	
--- ล	- ลค - ล	--- คค	ชลช ชฟ	----	--- ช	- ฟ - ช	--- ลช
เอ้อ	เฮอ เอ้อ เอ้อ	อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เอ้อเอ้อ	อ้ออ้อ	ระบาย	อ้อ เขียน
---	ฟ	- ช ฟ ชล	--- คค	ชลช ชล	- ชฟ มฟ	ลช - -	- - ฟ ฟ
				ม ม (ชว)			

3 ชั้น ท่อน 2

3 ขน ทอน 2

กนก	อ้อ	อ้ออ้อ	อ้ออ้ออ้อ	นาม	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	แกม	มาศ	อ้อ
----	--- มร	- ม - ชม	รอม ร	-- รม	- รค รม	--- ม	- รค รม		
เออ	เฮ้อเออ	เอื้อ	อ้อเออ	เออเฮ้อเอ็ง	เออเฮ้อ	เออเอ๋	อ้อ	ดาษ	อ้อ(สะ)เคียร
--- ช	- ลช - ล	--- คค	ชลช ชล	-- ชม	--- ช	--- ค	ร - ร ร		
อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	ผนัง	อ้อ	เขียน	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	อ้อ	ทา	สี
--- รม	--- รค	--- รร	- ช - ร	--- รม	- รค รฟ	--- ช	--- ชล		
อ้ออ้อ	เอ่อ	เฮอ	เอ่อ	เอื้อ	เออเฮ้อเอ็ง	เออเฮ้อ	เออเอ๋	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ
- คช - ฟ	- ช ฟ ชล	--- คค	ชลช ชล	- ชฟ มฟ	ลช - -	- - ร ร	- - ร (มร)		

2 ชั้น ท่อน 1

ติด	กระจก	เงา	งาม	เอ้อ เออ	เออ เอ้ย	อยู่ตาม	ที่	อ้อ
---ฟ	---ชฟ	---ช	-ช--	-ร-ม	-ฟ-ช	-ช-ล	-คชฟ ชล	
มี	มู๋	บัง	ไ้	อ้อ	เอ้อ เอ้อ	เอ้อ เอิงเงย	อ้ออ้อ	มิให้ หมอง อ้ออ้อ
---ช	-ชฟ ชฟ	---ช	-ชล-ช	-ฟ-ชล	-ล-ชฟ	ลช ช ร	-รม (ชว)	

2 ชั้น ท่อน 2

๒๒	ชื่อชื่อ วิสูตร	ชื่อ สอง	ชื่อชื่อชื่อชื่อ บาน	ชื่อชื่อ		พุดตาน	กรอง
--- ซ	ลช ม มร	- ม - ซ	คชลช ซม	--- ฟม	----	- ร ม ดร	- ร --

มี พู่	อ้อ ทอง	ห้อย	อ้อ ประจำ	เอ่อ เอื่อ	เอื่อ เอิงเงย	อ้อ อ้อ	ถ้วนคำอ้ออ้อ	พรายอ้ออ้อ
- ซ - ซ	- ฟ - ซ	--- ซ	ฟ ซ ซ -	- ฟ - ซล	- ล - ซฟ	ลช ซ ร	มร ร (มร)	

ชั้นเดียว ท่อน 1

เพดานมาศ		ประหลาดแพรว		ระย้าอ้อแก้ว		อ้อ แพรพริศลาย	
----	ล ล คช	--- ฟ	ล ซ ลค	--- ล	ซ ซลซ ฟ	- ซ - ฟ	ด รฟ (ซร)

ชั้นเดียว ท่อน 2

ฉลุฉลุ		ประกวกลาย		โคม	แขวนอ้อ ราย	อ้ออ้อ อยู่	พรายตา อ้ออ้อ
----	- ม ร ม	--- รด	รด - ร	--- ฟ	- ฟซ - ฟ	- รซค	- ร - ร (มร)

ประวัติเพลงแขกบรเทศ เถา

เพลงแขกบรเทศ เถา เป็นเพลงที่พระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) นำเพลงแขกบรเทศที่มีอัตราจังหวะ 2 ชั้น และชั้นเดียว ซึ่งเป็นเพลงประเภทสองไม้และเพลงเร็ว มาแต่งขยายขึ้นให้เป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้นจนครบเป็นเพลงเถา เพลงแขกบรเทศเป็นเพลงที่มี 2 ท่อน ใช้หน้าทับสองไม้ โดยปกติเป็นเพลงที่นิยมขับร้องและบรรเลง ติดต่อกับเพลงเชิดจีน

บทร้องเพลงแขกบรเทศ เถา

3 ชั้น

นี่อะไรตกใจไปเปล่าเปล่า	นิจจาเจ้าช่างไม่เชื่อน้ำใจผัว
โคดขึ้นหลังม้าเดือยากลัว	ประคองเจ้าตัววันทองย่องเหยียบโกน

2 ชั้น

นางหวนหวนครั้นคร้ามไม่ขึ้นได้	ขุนแผนกลสีหมอกไว้มิให้โศก
ม้าดีเฟ้ทำไมก้าวโจน	นางกลัวตัวโอรสเข้าแนบชิด

ชั้นเดียว

สองมือกอดผัวจนตัวแน่น	ขุนแผนยิ้มหยอกสอสะกิด
เบือนหน้าว่าเจ้าเข้าให้ชิด	ขอรูบนิคหนึ่งแล้วจะรีบไป

(เสภาขุนช้างขุนแผน)

เพลง แยกประเทศ เถา

3 ชั้น ท่อน 1

	นี้	ืออื่อออ่อื่ออื่ออื่ออื่ออื่อ	อะไ	ื่ออื่อ	ตก	ใจ	ื่ออื่อ
- - - -	- - - คช	- ม - ชก	- ขมขลคคค กล	- - ทด	- - - จ	- ถ - -	- - - ทด

ເອດ ເຮັດເອດເອັດ ເອັດ		ສິດເອດ ເຮັດເອດເອັດ ເອັດ		ສິດ		ໄປ ເປລ່າ ປັດທະນາ ເປລ່າ	
--- ງ	ມ- ງຄ ງມ	--- ດຈ	ຄ- ຈມ ຈຄ	----	--- ດ	--- ຈ	ມ ຈຄ ຈ ມ

$\overset{\text{อ้อ}}{\underset{\text{อ้อ}}{\text{อ้ออ้อ}}}$ นิจจา		$\overset{\text{อ้อ}}{\underset{\text{อ้อ}}{\text{อ้ออ้อ}}}$	$\overset{\text{อ้อ}}{\underset{\text{อ้อ}}{\text{อ้ออ้ออ้อ}}}$ เจ้า	$\overset{\text{อ้อ}}{\underset{\text{อ้อ}}{\text{อ้ออ้ออ้อ}}}$		ช่าง	$\overset{\text{อ้อ}}{\underset{\text{อ้อ}}{\text{อ้ออ้ออ้อ}}}$ ไม่เชื่อ
- - - จก	- จม จช จขม	- - - จม	รจร จม	รด รจร	- - - -	- - - จ	ค รด รด

อี๋ เออ เอ๋ ฮือเออ เออฮือเอิง เงอฮือ เออเอ๋ ฮือ น้ำใจ พัว ฮือฮือฮือฮือฮือ

- รม - ฅ	- - - ก	- - - คค	ซคซ ฅค	- - ฅม	- - - ฅ	รฅค ร	ร ฅ(รฅค)
----------	---------	----------	--------	--------	---------	-------	----------

3 ชั้น ท่อน 2

3 ขน ทอน 2

	กระโดด	อ้อ	ส้ออ้อ	อ้อส้ออ้อ	ขึ้น	อ้อ	อ้อส้อ	อ้ออ้อ	ส้ออ้อ	หลัง	ม้า	อ้อ	อ้อส้ออ้อ
----	- - ม มร	- ม - ซม		ร มร ร		- ค รม		- รค มร		- รท - รต		ทข	ททค

อ้อเออ เออเออเออ เออเออ เออเออเออ เออ		เออเออ เออ		เออ อ้อ		อ้ออ้อ อ้ออ้อ อ้อ ก๊อ	
--- คค	ขคข ขม	ม- รค รม	- คข-ค	----	- รค-ค	--- รร	-คค ตร ร

ชื่อ	ประคอง	ชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ	ตัว	เจ้า	ชื่อ วันทอง	ชื่อ
--- นร	--- มม	--- ด	มรชม ม	----	--- ช	- ค มม	--- ฟม

เออ	เอ๋	ฮือเออ	เออเฮอเฮิง	เงอเฮ้อ	เออเอ๋	ฮือ	ย่องเหยียบ โกล่น	หืออืออืออืออืออือ
--- ซ	--- ก	--- คคค	ซคซ ซคค	-- ซม	--- ซ	-- รค ค	ร (รรมคค)	

2 ชั้น ท่อน 1

นาง	วันหวั่น	ครั้น	คร้าม อ้อ	อ้อออ	เอ้ออ้อออ	เอ้อเออ	ไม่เข้า	ใกล้
--- ด	--- ชช	--- ด	- ดด - ด	--- คช	- ด คช	คช - มม		- รค - -

ชื่อ ขุนแผน สี่อื้อ หลวง		สี หมอก	วัย อื้อ	เชื้อเออ	เอื้อ	เชื้อเออ เองเบ	ชื่อ นิให้ โผนร้ออ้อสี่อื้ออื้อ	
ร ม ชช	ช ก - ชว	- ช ชว	- ช - ม	- ลช - ก	ท ล ช ม	- ช ร ร	ด ชร (มรด)	

2 ชั้น ท่อน 2

ม้า	อ้อ ดี	อ้ออ้ออ้อฟี	เท่า	อ้อ อ้อเออ	อ้อเออเอ่อ เอ๊ย	ไม่ ก้าว	โจน
--- รม	- ด - ร	ม- รค ต	- ด - -	- ต - คต	ค- ชม ชต	- ร - รค	- ร - -
นาง	กลัว	ตัว	โหน	เอ้อเออ	เอ๊ย เอ้อเออ	เอิงเงย	อ้อเข้าแนบชิด
--- ชม	--- ม	--- ม	- ม - -	- ตช - ต	ทล ช ม	ช รค รค	ร ม (มรด)

ชั้นเดียว ท่อน 1

สอง มือ	กอด พัว	อ้อ จนตัว	แน่น อ้อ	ขุน แพน	อ้อ ยิ้มหยอก	ตอก	สะกิด
-- คค ต	- ช - ต	- ค - ชช	- ช - ม	- รช - ร	ช รม ค	- ค - -	คค ร(มรด)

ชั้นเดียว ท่อน 2

เบือน หน้า	ว่า เจ้า	เข้า	ให้ ชิด	ขอรูบนิค	หนึ่ง แล้ว	จะรีบ	ไป
- ค คค	คค คค	- รค - -	- - รค รม	รช ค ม	- ค - รม	- - ร รค	ร (มรด)

ประวัติเพลงกล่อมนารี เถา

เพลงกล่อมนารี อัคราชั้นเดียว เป็นเพลงเก่าอยู่ในเพลงเรื่องสินวล ส่วนอัครา 2 ชั้น เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่อ มีท่อนเดียว 4 จังหวะนาขมาตรี ตราโมท ได้มาจากนางเคลือบ ดันเสียงหุ่นกระบอกของ ม.ร.ว. เถาะ พัทธมเสนา แล้วแต่งขยายขึ้นเป็นอัครา 3 ชั้น และตัดลงเป็นชั้นเดียว ครอบเป็นเพลงเถา เมื่อพ.ศ.2474

บทร้องเพลงกล่อมนารี เถา

3 ชั้น

พระเฒ่าเฒ่าพริ้มเพราเข้าหยอก	ถ้าหยอกยี่วนสรวลสม
พักตร์เจ้าศรีสาสดอดบรรม	พี่จะกล่อมเอวกลมไให้นิทรา

2 ชั้น

สายสมรนอนเถิดพี่จะกล่อม	เจ้างามจริงพริ้งพร้อมดั่งเลขา
นวลละอองผ่องพักตร์โสกา	ดั่งจันทร์ทราตรังกดหมดมกลิน

ชั้นเดียว

งามเนตรดั่งเนตรมฤคมาส	งามขนงวงวาดดั่งคันศัลปี
อรชรอ่อนแอ้นดั่งกินริน	หวังถวิลไม่เว้นวายเอย

(จากบทพระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ 2 เรื่อง อิเหนา)

เพลง กล่อมนารี เถา

3 ชั้น เทียบแรก

ร ชน เทยวแรก

พระแยม		อือ	สืออืออือ	อัม	อือ	สืออือ	สืออือ	สืออืออือ	เอย	พริ้ม	อือ	เพรา			
----	- มี - มี	--- รั	มีร์คี่ - รั		คี่ - ทล	รึท ทลช		คี่ - - มี		- คี่ - รั					
เอ่อ		เออ	เอือเออเอ่อ	เอือ	เออ เอือเออ			เออ	เอือเออ	เออเอือเออเอ่อ	เอือเออเออเอ่อ				
----	--- คี่	--- รั	มีร์คี่ - มี		--- ช้	คี่ - มี		- - ช้ มี		รั มีร์คี่					
เออ เอือเออเอ่อ		เออ	เอือเออ	เอย	เข้า			อือ	หยอก						
----	--- ท	ทลช ท	มีร์คี่ - รั		----	--- รั		--- ท		---	ช				
อือ	อืออืออือ		อือ	อืออือ	อืออือเอย			ลัฟ	ยอก						
ลท ---	----	ทลช ล	ทล มีร์ท ท	----	----		---	ช	- ล -	ล					
อือ	เออ	เอือเออ		เออเอือเออ	เออ	ยี่			ยวน						
ชม - ช	--- ม	-- ช ม	มมีร์ - ช	----	----		---	ท		---	ท				
เออ		เอือเออ	เอือเออ	เอือเออเอ่อ	เออ	เอือเออ		เอือเออเอ่อ	เออ	เอ่อ	เออ				
----	--- ล	ทล	มีร์	ทลช - ม	-- ชม	มมีร์ท - ม	---	ช		---	ล				
เอือเออ		เอือเออเอือเออเอ่อ		เอือเออ	เอือเออเอ่อ		เออ	สรวล					เอือ	สม	เอืออืออือ
-- ทล	มีร์	ทลช	-- มีร์	ทลช - ท	----	----		---	ล		มีร์	ลทลช			

3 ชั้น เทียบเปลี่ยน

พักตร์								อือ	อืออืออือ	เจ้า	อืออือ	อืออือ	อืออืออือ	เอย	เพรา	สลด	
----		--- มี		--- รั		มีร์คี่ - คี่		ช - ทล		มีร์		ทลช		คี่ - - รั		คี่ - รัคี่	
อืออือ		เออ		เออ		เอือเออเออ		เอือ		เออ		เอือเออ		เออ		อือเออ เออเอือเออเออ	
มีร์ - -		--- คี่		--- รั		มีร์คี่ - มี		--- รัช		คี่รัช - มี		-- รัช มี		รั		มีร์คี่	
เออ		เอือเออเออ		เออ		เอือเออ		เอย		อด		อือ		อืออืออือ		บรรทม	
----		--- ท		ทลช ท		มีร์คี่ - รั		----		--- มีรัช		ท - ทลช		- ล - ล			
อืออืออือ		อือ		อืออือ		อืออือเอย				พี		จะกล่อม					
----		----		ทลช ล		ทล มีท ท		----		----		--- ชมมี		- ช - ช			

อือ	เออ	ฮือเออ	เออฮือเออ	เออ	เอว	กลม
มช - ช	--- ม	-- ช ม	รรมร - ช	----	----	--- ท
	เออ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออเออ	เออ	ฮือเออ
----	--- ล	ทล	รืล	ทลช - ม	-- ชม	มรท - ม
ฮือเออ	ฮือเออฮือเออเออ	ฮือเออ	ฮือเออเออ	เออ	ให้	นิทรา
-- ทล	รืล	ทลช	-- รืล	ทลช - ท	----	---

สองชั้น เที้ยวแรก

สาย	สมร	นอน	เอ็ด
--- ม	ชชชช	--- ล	ชชชช
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื

สองชั้น เที้ยวเปลี่ยน

นวล	ละ ออง	ผ่อง	พักรู้
--- ม	ชชชช	--- ล	ชชชช
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื
อือ	เออ	เออ	เออ
---	คื	คื	คื
---	คื	คื	คื

ชั้นเดียว เทียบแรก

งามเนตร		ดั่ง เนตร		เออ	เอื่อ เอย	มฤ	คมาศ	
- ช ช ช	- ช - ช	- คํ - รั	- รั - รั	- - - คํ	- ท - คํ	- - รัรั	- - ทท	
งาม	ขนง	วง	วาด	อื้อ	เอื่อเออ	เอื่อ เอย	ดั่ง คั่น	คิลปี
- - - ช	- - ช ช	- - - รั	- - - ทลช	ท - ร ม	- ช - ล	- ล - ล	- - - ล ทลช	

ชั้นเดียว เทียบเปลี่ยน

		อรชร	อ้ออันแอ้น	เออ	เอ่อ เออ	ดั่งกิน	ริน	
- ช ช ช	- ช - ช	- คี คี คี	- รั - รั	- - - คี	- ท - คี	- - รั รั	- - ทท	
หวั	ถวิล	ไม	เว้น	อื้อ	เอ่อเออ	เอ่อ เออ	วาย	เอย
- - - ช	- - - ช ช	- - - รั	- - - ชลท	ท - ร ม	- ช - ล	- รั - ล	- - - ล ทลช	

ประวัติเพลงอาहु เกา

เพลงอาहु ของเดิมเป็นเพลงจีน ที่ดัดแปลงมาจาเรียกว่า เพลงจีนของเก่า ครูปุย ปาบุยะวาทย์ ได้นำมาแต่งเป็น 3 ชั้น ใกล้ๆที่จางวางทั่ว พาทยโกศล ที่แต่งไว้อีกทางหนึ่ง พร้อมทั้งได้ดัดลงชั้นเดียวจนครบเป็นเพลงเถา

บทร้องเพลงอาहु เกา

3 ชั้น

อาหุน้อยน้อย	ค่อยบรรเลงเป็นเพลงเล่น
ไม่กระจ่างทางสุนทรที่ซ่อนเร้น	ฟังก็เป็นเพลงได้แต่ไม่ดี
ฉันยังเด็กเล็กอยู่ที่ครูสอน	ปัญญาที่อ่อนลึ้มเลื่อนเชื่อนวิถิ
ทั้งร้องรับขับคำเพลงดนตรี	จะหาที่เพราะยากลำบากใจ
ขอภัยในอักษรกลอนประเทียบ	ยังไม่เรียบร้อยแน้เชิญแก้ไข
	เอ็นดูได้เป็นครูอาहुเอย

2 ชั้น

เจ้าสาวสาว สาวสะเท็น	เจ้าค่อยเดินค่อยเดินเดินตามทาง
ฝูงนกค้ทรงคำองค์	นางสาวศรี ห่มสี (ซ้ำ)
ใส่กำไล แลวิไล	ทองใบอย่างดี ทองดีดี
ประดับสี เพชรพลอย	พลอยงาม ดูงาม (ซ้ำ)
ชั้นเดียว	
ใส่ต่างหู สองหู หูทัดดอกไม้	นารีใด ชนใดในสยาม
จะหางาม งามกว่า	มาเทียบไม่เทียม (ซ้ำ)
ชวนกันเดิน พากันเดิน เดินรอเรียงเจ้าเดินเคียงเรียงคู่ คู่งามดูงาม (ซ้ำ)	

เพลง อาหนูเถา

3 ชั้น ท่อน 1

หน้า ๒๒๕ 1

เออ		เอ๋ เออ เอื้อเออเอิง เย		สื้อ อา		หนู	สื้ออื้อสื้อ							
----	--- ค	- ท - ค	ร- คค ค	----	- ค - ช	--- ช	- คช ค							
อื้ออื้อ		เอื้อ		สื้อเออ เออเออเอิง เยเอื้อ		เออเอื้อ		น้อย	อื้อ อื้อ สื้ออื้อสื้ออื้อ น้อย					
--- ชม		--- รม		--- ชม		รรม รม		--- รค		--- ช	- ม - ค	มรชม ช		
อื้อสื้ออื้อ		เออ		เอ๋ เออ เอื้อเออเอิง เย		สื้อ		ค้อย		อื้อ บรรเลง				
-- ม ฟม		--- ค		- ท - ค		ร- คค ค		----		--- ค		-- คช	ม - ช ช	
อื้อสื้อ		อื้ออื้อ เอื้อ		สื้อเออ เออเออเอิง เยเอื้อ		เออเอื้อ		เป็นเพลง		เล่น				
--- ชค		- ชม รม		--- ชม		รรม รม		--- รค		----		- ม - ม	--- ช	
อื้อ อื้อ		ไม่		อื้อ สื้ออื้อ		กระจ่าง		ทาง		สุนทร		สื้ออื้อ		
- ค - รม		--- ช		- ม - ม		คช ช ชม		----		--- ค		- คค ค	-- ทค	
สื้อเออ เออเออเอิง เย		สื้อเออเอ่อ เอื้อ		สื้อเออ เอื้อ		ที่ ช้อน		อื้ออื้อ		อื้ออื้อ		อื้อ เร็น		
--- คค		ชคช ชม		ม- รค รม		- คช - ค		----		-- คค ค		- ค - คร	- คท คร รม	
อื้อสื้ออื้อ		ฟัง		ก็		เป็น		สื้ออื้อ		เพลง		ได้		อื้ออื้อ
-- รมร		--- ช		--- คช		- ม - ช		--- คช		--- ช		--- คช		- ม - ชค
สื้อเออ เออเออเอิง เย		สื้อเออเอ่อ เอื้อ		สื้อเออ เอื้อ		แต่ ไม่		อื้ออื้อ		อื้ออื้อ		อื้อ ดี		
--- คค		ชคช ชม		ม- รค รม		- คช - ค		----		-- คค ค		- ค - คร	- คท คร ร	
สื้ออื้อ		ฉัน		สื้อ ยังเด็ก		อื้อสื้ออื้อ		เล็ก		อื้อ อยู่				
--- มร		--- ร		----		- ช ร รค		-- รมร		--- คร		- ค - คค	----	
สื้อเออ เออเออเอิง เย		สื้อเออเอ่อ เอื้อ		สื้อเออ เอื้อ		ครูฟัง		อื้อ		อื้อสื้อ		อื้ออื้ออื้อสอน		
--- คค		ชคช ชม		ม- รค รม		- คช - ค		----		-- ค รค		- ค - คร	- คท คร รม	
สื้อ		ปัญญา		ก็		อ่อน		อื้อสื้ออื้อ		ลืม		เล่น		อื้อสื้อ
--- ช		- ร - ร		--- ชร		- ค - ค		-- รมร		--- ค		--- ค		--- คร

อ้ออ้อ อ้อเออ	เอ่อเอ้อเอ้อ เอ้อ	เออ	เอ้อเออเอ้อ เอ้ย	อ้อ	เอ้อ	เอื้ออ้ออ้อ	เอื้ออ้อ
- คค คค	ชคช คค	--- ร	ม- รค รม	----	--- ช	--- ร	ม ร (ชมรม)

3 ชั้น ก่อน 2

ทั้ง ร้อง	อ้อ อ้อ	อ้ออ้ออ้ออ้อ	อ้อ	อ้ออ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ
----	- ช - ช	- ม - ค	มรชม ช	- ม - ฟม	--- ร	- ม - ม	--- ช

เออ	เอ้อเออ เอ้อ	อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ
--- ช	คช - ค	--- คค	ชคช ชค	--- ชม	--- ช	--- ร	-- ร ร

อ้ออ้อ	อ้ออ้อ จะหา	อ้อ	อ้ออ้ออ้ออ้อ	อ้อ	เพราะ	อ้อ	อ้อ
--- รม	- รค คค	--- ค	ทคค คช	--- ม	--- คค	- ค - คช	- ม ชค

อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เออ	เอ้อเออเอ้อ	เอ้อ	เอ้อเออ	เอ้อ	เอ้อ
--- คค	ชคช ชม	ม- รค รม	- คช - ค	----	-- คค	--- คค	-คค คค ร

อ้ออ้อ	ขอ	อ้ออ้อ	อ้ออ้ออ้อ	อ้อ	ใน	อ้อ	อ้อ
--- มร	--- ช	--- คช	ค- ชม ม ม	--- ม	----	- มร - ช	--- คช

อ้ออ้อ	เออ	อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ	เออเอ้อ
- คช -	--- ม	--- ชม	มร รม	- รค ชม	----	-- รม ม	- รค รม

ยัง	ไม่	เรียน	อ้อ	อ้ออ้อ	อ้ออ้อ	อ้อ	อ้อ
----	--- ช	----	คชช ชม	--- ช	- คช คค	คค คช	- ม - ชค

อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เออ	เอ้อเออเอ้อ	เอ้อ	เอ้อเออ	เอ้อ	เอ้อ
--- คค	ชคช ชม	ม- รค รม	- คช - ค	----	-- คค คค	--- คค	-คค คค รม

อ้อ	เอ็นดู	ด้วย	อ้อ	เออ	เอ้อเออเอ้อ	เอ้อ	เอ้อ
--- ช	- ค - ค	--- รค	คค - ร	ม- รค รม	--- ชร	- มร รค	คค คค

อ้ออ้อ	อ้อเออ	เออเอ้อเอ้อ	เอ้อ	เอ้อเออ	เอ้อ	เอ้อ	เอ้อ
ร- คค คค	ชคช คค	--- ร	ม- รค รม	----	--- ช	- ร - ร	ช ร (ชมรม)

2 ชั้น ท่อน 1

๒.๒๕ ก่อตั้ง 1

เจ้า	อ้ออ้อ สาว	อ้อ สาว	อ้อ สาว	อ้อ สะเทิน	อ้ออ้อ		
--- ซ	มช คค	----	- ค - ค	----	- ค - คค	- ค ซ ซค	--- ซค

อ้ออ้อ เจ้า	อ้ออ้อ สาว	อ้อ สาว	อ้อ สาว	อ้อ สะเทิน	อ้ออ้อ		
- ซม - ซม	มช คค	----	- ค - ค	----	- ค - คค	- ค ซ ซค	--- ซค

อ้ออ้อ เจ้า	อ้ออ้อ เดิน	อ้ออ้อ	อ้อ เดิน	มา	ตาม	ทาง	
- ซม ซม	- ซม ซ	--- ซ	- ม - ซ	--- ซม	--- ม	--- มร	----

เจ้า	ค่อย	อ้อ	เดิน	ค่อย	อ้อ	เดิน	มา	ตาม	ทาง
- - ค ซม	- ซม ซ	- - - ซ	- ม - ซ	- - - ซม	- - - ม	- - - มร	- - -		

ล้วน	อนงค์	ทรง	อ้อ อองค์	นาง	สาวอ้อ สีสื่อ	ห่ม สี	อ้อ
--- รม	--- รร	--- ค	-- คฟ ค	--- ม	มช มช	- ร - ม	--- ซ

ล้วน	อนงค์	ทรง	อ้อ อองค์	นาง	สาวอ้อ สีสื่อ	ห่ม สี	อ้อ
--- รม	--- รร	--- ค	-- คฟ ค	--- ค	คฟ คฟ	- คค - ค	--- ฟ

2 ชั้น ท่อน 2

อ้อ	เออ อ้อ	อ้อเออ ใส	อ้อ	เออ	เออ	เออ แล	อ้อ
--- ม	- ร - ม	ฟม คค	--- คค	--- ซ	- ค - ซ	- ค - ค	--- รค

อ้อ	เออ อ้อ	อ้อเออ ใส	อ้อ	เออ	เออ	เออ แล	อ้อ
--- ม	- ร - ม	ฟม คค	--- คค	--- ซ	- ค - ซ	- ค - ค	--- รค

ทองใบ		อย่าง ดี		ทอง		ดี	
----	- ม - ม	- ร - ม	----	--- ม	--- ม	--- ม	----

ประดับ	สี	อ้ออ้อ เพชร	อ้อ พลอย	พลอย งาม	ดู งาม		
-- รค	--- ร	- ซร ร	- ค - ค	----	- ม - ม	- ม - ม	----

ประดับ	สี	อ้ออ้อ เพชร	อ้อ พลอย	พลอย งาม	ดู งาม		
-- รค	--- ร	- ซร ร	- ค- ค	----	- ค- ค	- ค- ค	----

ชั้นเดียว ท่อน 1

ใส่ต่างหู	สอง หู	หู ทัด	ดอกไม้ อ้อ	ใส่ต่างหู	สอง หู	หู ทัด	ดอกไม้ อ้อ
- ม ช ต	ค ตค ตค	กค - ช	ม ต - ช	- ม ช ต	ค ตค ตค	กค - ช	ม ต - ช
นารี ไค	ชน ไค	ใน	สยาม อ้ออ้อ	นารี ไค	ชน ไค	ใน	สยาม อ้ออ้อ
- มม ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม ชร	- มม ม	- ม - ม	- ม - -	ม ม ชร
จะ หางาม	งาม กว่า	มาเทียบ	ไม่เทียบ	จะ หางาม	งาม กว่า	มาเทียบ	ไม่เทียบ
ร ม ชร	- ค - คค	- - รค	ร ม - -	ร ม ชร	- ค - คค	- - คค	ค ค - -

ชั้นเดียว ท่อน 2

เฮ้อเฮอเฮ้ย	ชวนกันเดิน	เฮ้อเฮอเฮ้ย	พากันเดิน	เฮ้อเฮอเฮ้ย	ชวนกันเดิน	เฮ้อเฮอเฮ้ย	พากันเดิน
- ม ร ม	- ค ค ค	- ช ต ช	- ค ค ค	- ม ร ม	- ค ค ค	- ช ต ช	- ค ค ค
เดินรอ	เรียง	เจ้าเดินเคียง	เรียงคู่	คู่งาม	ดูงาม		
- - - -	- ชค ม	- - - ม	- - - -	- ร ม ม	- ร ม ม	- ชค ม	- ม - -
เจ้าเดินเคียง	เรียงคู่	คู่งาม	ดูงาม				
- ค ร ร	- ค ร ร	- คค ค	- ค - -				

ประวัติเพลงไ้พระจันทร์ เถา

เพลงไ้พระจันทร์ เถา หรือเพลงไ้เดือนจกจก เถา แต่เดิมเพลงนี้มีอัตราแค่ชั้นเดียว เป็นเพลงโบราณ มีบางท่านตั้งชื่อสุภาพขึ้นว่า เพลงนาคราชแปลงฤทธิ์บ้าง นาคราชพันพิชบ้าง หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปะบรรเลง) ได้คิดยัดทำนองขึ้นจากเพลงไ้เดือนจกจกชั้นเดียวของเก่า เป็น 2 ชั้น และ 3 ชั้น รวมเป็นเพลงเถา เมื่อ พ.ศ. 2491 และคิดทำนองร้องขึ้นประกอบจึงเรียกว่าเพลงไ้พระจันทร์ ความหมายของเพลงนี้ในตอนแรกของเพลงซึ่งมีจังหวะช้า แสดงถึงอารมณ์ที่มีความในใจ ครุ่นคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และในตอนท้ายของเพลงมีจังหวะเร็วรูกเร็ว แสดงถึงอารมณ์ร้อนใจที่ต้องทำสิ่งนั้นให้เป็นผลสำเร็จ

บทร้องเพลงไ้พระจันทร์ เถา

3 ชั้น

เอนเอียงลงบนเตียงกอดหมอนข้าง	เสน่หานางครุ่นคิดคะนึ่งถึง
รู้จักบ้านก็จะดำเนินไปโดยดิ่ง	จะพาพิงพิงใครผู้ใดดี

2 ชั้น

ช่วยพูดพาพิมมาให้พบ	ไม่ลืมลบคนเลวจนเป็นผี
อย่าเลยวันรุ่งขึ้นพรั่งนี้	จะสืบบ้านพิมที่ให้แจ้งใจ

ชั้นเดียว

จะบิณฑบาตถวายบุรีถึงศรีสุพรรณ	ให้พบขวัญตาพิงได้
จำจะเขียนเพลงยาวคิดเอาไป	สมคะเนก็จะให้เสียทีเดียว

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

เพลง ใต้พระจันทร์ เถา

3 ชั้น เที้ยวแรก

เอิง		สือเงอ เออเสื่อเออ เสื่อเออเออ			เอน		เอียง
----	--- วั	-- ฟัวั	คัวัคั วั	คัถ --	----	--- ฆ	--- ฆ
สือ อืออือ		เออ	สือเออ เออเสื่อเออ เออ		ลง	สืออืออือ อือ	บน เติง
---	ถ	ฆฟ - ร	-- ฟร	ครค ฟ	----	--- ฆ	ลฆฟ ถ
เออ		เสื่อเออ	สือเออ	เสื่อเออเอิง	เสื่อเออเออ	สือเงอ	เออเออ เออเออ
----	--- ฆ	ลฆ คั ฆ	ลฆฟ ฆ	ฟร - ฟร	คถุ คร	--- ฟ	--- ฆ
เสื่อเออ	สือเออ	เสื่อเออเออ	เสื่อเออเออ	เออ	สือเออ	กอดหมอน	สืออือ
ลฆ คั ฟ	- ฆ ฟ ถ	ลฆฟ ถ	-- คัฆ	----	- ฟ - ฆ	-- คัฆ	ลฆฟ ฟร
อือ สือ อืออือ		อือสือ	อือสืออือ เออ		เสอที่ นาง		
- ฟ - ฆ	ฟร --	- วั- มั	วัมัวั - วั	----	----	-- คัถ	--- คั
เออ		สือเออ	เสื่อเออ	สือเออ	เสื่อเออเออ เออ	สือ	อืออือ อือ
---	วั	-- ฟั คั	วัคั ฟั คั	วัคัถ - คั	--- วั	คัถ - วั	--- ฟร
เออ		เสื่อเออเออ เออ	เออ	เออ	เสื่อเออเออ เออ	สือเออเสื่อเออเสื่อเออ	เสื่อเออเออเสื่อ
----	--- ร	รคถุ ร	- ฟ - ฆ	ลฆฟ ถ	-- คัฆ	ลฆ คั ฆ	ลฆฟ ฆ
เออเออ เออ		สือเออ	เสื่อเออ	สือเออ	เสื่อเออเอิง	เสื่อเออเออ	คณิง
ฟร -- มั	-- ฆวั	มัวั ฆวั	มัวัคั วั	คัถ ---	----	-- วัวั	-- วัมัวั

3 ชั้น เที้ยวกลับ

เออ		สือเงอ เออเสื่อเออ เสื่อเออเออ			รู้จัก		บ้าน
----	--- วั	-- ฟัวั	คัวัคั วั	คัถ --	----	-- ถ ฟ	--- ฆ
สืออือ		เออ	สือเออ เออเสื่อเออ เออ		ก็	อือสืออืออือ อือ	จะค่าน
ฟร - ฆฟ	---	ร	-- ฟร	ครค ฟ	----	--- ฆฟ	ฆ ลฆฟ ถ

อืออือ	เออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เฮ้อเออเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	เอ้อเออ	เออ
- ฟชล	---ช	ลชคํช	ลชฟ ช	ฟร - ฟร	คฤ คร	---ฟ	---ช		
เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เฮ้อเออเออ	ฮือเออ	ไปโดย	ฮืออือ	ฮืออืออือ	คิง	
ลชคํฟ	- ชฟล	ลชฟ ล	-- คํช	----	- ช-ช	-- คํช	ลชฟ ฟ		
ฮือ	ฮืออือ	ฮือฮือ	ฮือฮือฮือ	เออ	จะพาด	พิง			
---ช	ฟร --	- ร- ม	รํมร - ร	----	----	-- คํค	--- ค		
เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เออ	ฮือ	ฮืออือ	ฮือ	พิง
--- ร	-- ฟค	รํคํฟค	รํคํล - ค	--- ร	คํล - ร	---ฟ	--- ฟ		ใคร
เออ	เฮ้อเออเออ	เออ	เออ	เฮ้อเออเออ	เออ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออ	ฮือเออ
----	---ร	รคลร	- ฟ-ช	ลชฟล	--คํช	ลชคํช	ลชฟ ช		
เออเออ	เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เออ	เออเออเออ	เออ	เออ
ฟร -- ม	--ช ร	มํร ช ร	มํรคํ ร	คํล ---	----	-- ร ร	--- ร		

2 ชั้น เที้ยวแรก

ช่วย	ฮือฮือฮือ	ฮือฮือฮือ	พูด	ฮือฮือฮือ	ฮือฮือฮือ	ฮือ	พา	พิม
----	--ชฟ	ลคํล	ชลช ชร	- ฟชฟ	มรค - ฟ	---ล	---ล	
เออ	เออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เออ	เออ	เออ	เออ
---ฟ	---ช	ลช คํช	ลชฟ - ร	- มํชํร	มํรคํ - ล	-- ร ร	--- ม	
ฮือฮือฮือ	ไม่ลืม	ลบ	ฮือ	ฮือฮือฮือ	ฮือ	คุณ	เลย	
- รํมํร	----	-- คํค	---ค	-- คํ ร	คํล - ร	---ฟ	--- ฟ	
เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเออ	เออ	เออ	เออ	เออ
---ล	--คํช	ลช คํช	ลชฟ - ร	- มํชํร	มํรคํ - ล	---ร	- ร- รํมํชํร	

2 ชั้น เทียบกลับ

อย่า		อืออืออือ		อืออืออือ		เลย	อืออืออือ		อืออือ	อืออืออือ		อือ	วัน	รุ่ง
----	--- ฟ	ลค้ล	ชลช ช	ลชฟ ชฟ	มรด - ฟ	---	ล	---	ค้ฟ					
เอ่อ		เออ	เอือเออ	อือเออ	เอือเออเออ		เ่อ	เอิงอือเออ		เอือเออเออ		เอ่ย	จัน	พรง นี้
---	ฟ	---	ช	ลช ค้ช	ลชฟ - ร	- ม้ร้	ม้ร้ค - ล	---	ร	- ร	- ร	มี		
อืออืออือ		จะสับ		บ้าน		อือ		อืออืออือ		อือ	พิม		ที่	
-	มี	---	---	--	ค้ค้ล	---	ค้	--	ค้	มี	ค้ล -	มี	---	ฟ
เออ		อือเออ	เอือเออ	อือเออ	เอือเออเออ		เ่อ	เอิงอือเออ		เอือเออเออ		เอ่ย	ให้แจ้ง	ใจ
---	ล	--	ค้ช	ลช ค้ช	ลชฟ - ร	-	มี	มี	มี	ค้ล -	ล	--	มี	มี

ชั้นเดียว เทียบแรก

จะบิล	ทาบตร	กาญจน	บุรี	อือเออ	เออ	เอือเออเออ	เออ	ศรี	สุพรรณ
--	ล	ล	ล	ค	ฟ	ช	ล	ฟ	ร
ให้พบ	ขวัญ	ตา	ที่	อือเออ	เออ	เอือเออเออ	เออ	ให้จง	ได้
--	ร	ช	---	ฟ	---	ฟ	-	ฟ	--

ชั้นเดียว เทียบกลับ

จำ	จะเขียน	เพลง	ยาว	อือเออ	เออ	เอือเออเออ	เออ	ติดเอา	ไป
---	ล	--	ล	ค	ฟ	ช	ล	ฟ	ร
สม	คะเน	ก็	จะให้	อือเออ	เออ	เอือเออเออ	เออ	เสีย	ที่เดียว
---	ฟ	--	ฟ	ฟ	ฟ	--	ค	ฟ	ช

ประวัติเพลงนางครวญ เถา

เพลงนางครวญ เป็นเพลงที่มีสำนวนทำนองเป็นคู่กันกับเพลงสุดสงวน และดูเหมือนจะเป็นเพลงที่ผู้แต่งเป็นคนเดียวกันแต่งในสมัยใกล้เคียงกันด้วย ส่วนอัตราจังหวะ 2 ชั้น อันเป็นมูลฐานเข้าใจว่าจะเป็นเพลงมอญรำดาบ หรือมีจะนั้นก็อาจเป็นเพลงนางรำในฉบับเรศวรชนช้างตามคำรามโหรี ซึ่งท่านผู้แต่งให้มีสำเนียงแสดงความหมายไปตามชื่อเพลง คือเป็นการครวญคร่ำรำพันด้วยทุกข์โศกของสตรี ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2476 นายมนตรี ตราโมท ได้แต่งอัตราจังหวะ 2 ชั้น และ ชั้นเดียวเพื่อให้ครบเป็นเพลงเถา

บทร้องเพลงนางครวญ เถา

3 ชั้น

โอ้อ่าป่านี่พระพี่เจ้า	จะโศกเศร้าร่ำจวนครวญหา
ตั้งแต่พระไปแก้สงสัยมา	มิได้ขนิษฐาในถ้ำทอง

2 ชั้น

พระจะแสนเศร้าสร้อยละห้อยไห้	ทุกข์ทุกข์ทนหม่นหมอง
จะคั่นคั่นคั่นคว่ำหาน้อง	ทุกประเทศเดือนทองพนาลี

ชั้นเดียว

โอ้อ่าทำไฉนจะได้รู้	ว่าน้องอยู่ประมอตันกรุงศรี
ถ้าแม่นใครทูลแถลงแจ้งคดี	เห็นทีจะตามมาด้วยอาลัย

(เรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2)

เพลง นางกรวญ เถา

3 ชั้น ท่อน 1

3 ขัน ตอน 1

เออ	เฮอ	เออเฮอเอิง เออ	ฮือเฮอ	เออ เฮอเฮอเฮอ	ไอ้	ว่า	
----	--- ร	--- ม	ร ม ร - ร	-- ช ม	ร - ม ร ค	--- ม	--- ม

เออ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอเฮอ	เออ	เฮอ	เฮอเฮอเอิง เอ	เฮอ	ปาน	ละนี้
-- ช ม	ร ม ร - ช	- ฟ - ช	ล ช ม - ม	--- ช	----	--- ค	--- ค	-- ร ฟ

เออ	เฮอ	เฮอเฮอ	เออ	เฮอ	เออ	เฮอ	เฮอ	เฮอ
-- ร ม	ร ค - - ค	-- ร ค	- ท - ค	----	--- ร	ม ร	ช ค	- ร ค ม

เฮอ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอเฮอ	เออ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอเฮอ	พระ	ที่	เจ้า
-- ช ม	ร ม ร ช	- ฟ - ช	ล ช ม - ม	----	----	-- ม ร	---	---

เฮอ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอ	เออ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอเฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ
----	-- ช ร	ม ร ค ร	- ม - ช	-- ฟ ช	ล ท ล ช	-- ล ช	ฟ ม - ม	---

จะ	โคก	เคว	เออ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอเฮอ	ขวัญ	จวน
----	----	-- ม ช	---	---	ฟ ช ค ช ม	----	-- ร ร

เฮอ	เฮอ	เฮอ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ
---	ร ค - ค	-- ร ค	- ท - ค	----	---	---	---

เออ	เออ	เฮอ	เฮอ	เออ	เฮอ	กรวญ	หา
----	---	- ค - ม	ช ม ร ค	---	-- ร ค	---	---

3 ชั้น ท่อน 2

เออ	เฮอ	เฮอเฮอเฮอ	เออ	เฮอ	เฮอ	ตั้ง	แต่
----	---	---	ล ท ล - ค	----	ท ล - ร	---	---

เออ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	พระ	ไป
---	ล ช ท -	-- ร ท	ล ท ล - ท	-- ล ช	----	---	-- ม ม

เออ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ	เฮอ
----	----	ช ฟ ร ค - ร	ม ร ช ม - ม	---	ท ล - ท	ล ช - ม	-- ช ร

เอ๋อ เออ	เฮ้อเออเอิงเออ	เฮ้อเออเอ๋อเอ๋อ	เฮ้อเอ๋อเอ๋อ			สง ลัย	มา
- ค - ร	มรด - ท	ท ล ช ค์	ร คี มี -	----	----	- รี้ - รี้	--- รี้
เออ	เฮ้อเออ เออ	เฮ้อเออเอ๋อเออ	เฮ้อเออ เออ	เฮ้อเออ	เอ๋อ เออ	เฮ้อเออเฮ้อเออ	เออ
--- ล	ท ล - ล	ท ล ช - ม	ช ม - ม	-- ช ร	- ค - ร	ม ร ช ม	--- ม
		มิ	ได้พบ	เออ	เฮ้อเออ เออ	ข นิษ	ฐา
----	----	--- ม	-- ม ม	--- ช	ล ช - ม	-- ร ร	--- ร
เฮ้อเออ	เฮ้อเออเอ๋อ เออ	เฮ้อเออ	เอิง เออ		เอ๋อ	เออ	เออ
-- ช ร	มรด - คี	-- ร คี	- ท - ล	----	--- ช	--- ช	--- ล
เออ	เอ๋อ เออ	เฮ้อเออเอ๋อเออ	เออ	เฮ้อ เออ	ในลำ	ทอง	
----	--- รี้	- คี - มี	ช มี ร คี	--- ท	-- ร คี	-- ล ล	--- ล

2 ชั้น ก่อน 1

		พระ	จะแสน	เฮ้อเออ	เออเฮ้อเออ	เคี้ยว	สร้อย
----	----	--- ช	-- มี มี	-- คี ชี	- มี ชี รี้	--- รี้	--- รี้
เออ	เฮ้อเออเอ๋อ เออ	เฮ้อเออ	เออ เออ	เฮ้อ	เออเอ๋อ เออ	ระห้อย	ให้
- รี้ - มี	รี้ คี - คี	-- ร คี	- ท - ล	--- ท	ล ช - ล	-- มี มี	--- มี
		เสีย	พระทัย	เออ	เฮ้อเออ เออ		ทุกข์ ทาน
----	----	--- ชี	-- มี มี	--- ช	คี ชี - มี	----	- รี้ - รี้
เฮ้อเออเอ๋อ	เออ	เฮ้อเออ	เออ เออ	เอ๋อ เออ	เฮ้อเออเอ๋อเอ๋อ	หม่น	หมอง
-- มี ร คี	--- คี	-- ร คี	- ท - ล	- ท - ล	ท ล ช ม	--- ช	--- ล

2 ชั้น ก่อน 2

		เออ	เฮ้อเออเฮ้อเออ	เออ เออ	จะคั่น	คั่น	คั่น	คว่ำ
----	---	ล	ท ล รี้ ท	- ล - ช	-- คี คี	--- คี	--- มี	--- มี
เออ	เฮ้อเออเอ๋อ เออ	เฮ้อเออ	เออ เออ	เออ	เฮ้อ	เออเอ๋อ เออ	หา	น้อง
----	---	มี	มี ร คี มี	-- ชี รี้	- ล - ท	ล ช - คี	--- รี้	--- มี

เออ เสื้อ	เออเอ๋อ	ทุก	ประเทศ	เออ	เฮอเออ เออ	เลื่อน	ทอง
- รื - มื	รื คื - -	- - - มื	- - มื มื	- - - ชื	คื ชื - มื	- - - รื	- - - รื
อือ	สือ	อืออือ	เออ	เฮอ เออ	เออ เออ	เอื้อ เออ	เอื้อเออเอื้อเอื้อ
- รื - มื	รื คื - คื	- - รื คื	- ท - ต	- ท - ต	ท ต ช ม	- - - ช	- - - ต

ชั้นเดียว ท่อน 1

ไอ้ ว่า		ท่า ไฉน		เฮื้อ เออ		เอื้อ เออ		จะได้		รู้					
----	- มื - มื	--- รื	คื ---	- รื - คื	ท ต - คื	-- มื มื					- มื --				
ว่า นื่อง		อยู่		ประมอ		ตัน		เออเฮื้อเออ		เออ เออ		กรุง		ศรี	
- รื - รื		--- รื		-- รื รื		- รื --		- คื รื คื		ท ต - ต		--- ต		--- ต	

ชั้นเดียว ท่อน 2

ล้าแม่น	ใคร	ทูล	แอลง	เฮื้อ	เออ เอื้อ	แจ้ง	คดี
- - ต ต	- - - ต	- - - ช	- - - ช	- - - ต	- ช - ม	- - - ม	- - ม ม
เห็น	ที่	จะตาม	มา	เออเฮื้อเออ	เออ เออ	ด้วย	อาลัย
- - - รื	- - - รื	- - รื รื	- รื - -	- คื รื คื	ท ต - ต	- - - ต	- - ต ต

ประวัติเพลงจีนจิมเล็ก เถา

เพลงจีนจิมเล็ก แต่งโดยพระประดิษฐ์ไพเราะ (ครูมีแขก) ในสมัยรัชกาลที่ 3 ตามประวัติว่าท่านได้ ยินมาจากการบรรเลงจิมของชาวจีนคนหนึ่ง เมื่อกลับถึงบ้านจึงได้แต่งเพลงสำเนียงจีนขึ้นมาบ้าง จากทำนองที่ได้จดจำมาในอัตรา 2 ชั้น และตั้งชื่อว่าเพลงจีนจิมเหมือนในสมัยอยุธยา ภายหลังจึงเรียกเพลง จีนจิมในสมัยอยุธยาว่าจีนจิมใหญ่ และเรียกเพลงที่ท่านแต่งนี้ว่าจีนจิมเล็ก ต่อมาจึงแต่งเพลงอัตรา 3 ชั้นเพิ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 จนในปี 2474 ครูมนตรี ตราโมท จึงได้แต่งบทและทำนองร้องสำหรับเพลง จีนจิมเล็กนี้ขึ้นมา และในปี พ.ศ.2482 ได้แต่งอัตราชั้นเดียวเพื่อให้ครบเถา

บทร้องเพลงจีนจิมเล็ก เถา

3 ชั้น

ขึ้นบนนกลาแลอร่ามตามอัคคี	รักมีกระจำงสว่างส่อง
ภาพที่ฉากปักไว้ด้วยไหมทอง	โศคนองหงส์พ้อมมั่งกรทะยาน
นางบำเรอเสนอร้องทำนองหวาน	ขับครวญจิมคลอขอประสาน
พวกขันทีคอยขยับรับใช้งาน	นำสราญรมย์รื่นชื่นวิญญาณ์

2 ชั้น

ที่ระเบียงเรียงแขวนด้วยไครมาราย	แสงฉายเฝิดแอร่มแจ่มจ้า
ผู้กระจกโหลเรียงเคียงปลา	ก่อภูผาน้อยน้อยน่าฟังชม

ชั้นเดียว

พระพายโบยโชยกลิ่นผกากรุ่น	หอมละมุนละมัยฟังจรุงโสม
เลือกกลิ่นชวนอารมณ์	สำเรื่องรื่นสราญเอช

(ครูมนตรี ตราโมท แต่ง)

เพลง จินจิมเล็ก เถา

3 ชั้น ท่อน 1

จีน อื้อ		บนเหลา	สื้ออื้อ	สื้ออื้ออื้อ อื้อ	แด	สว่าง	
----	----	--คช	ม - ช ช	--คช	ก- ชม ชก	---ค	---คก
อื้อ เออ	เฮ้อเฮอเฮ้อเฮ้อ	เฮ้อเฮ้อ เออ	เฮ้อเฮอเฮ้อเฮอ	สื้ออื้อ	สื้อ ตาม	อค์	
-ค-ร	มร มค	รค ก	ช กค ช	----	---คช	-ค-ช	---มช
สื้ออื้อ	รัต	อื้อ(สะ) มี	สื้ออื้อ	สื้ออื้อ	สอง	อื้อ สว่าง	
---คช	----	---ร	-คคค	--ฟค	-รค--	---ร	ม มมร
อื้อ เออ	เฮ้อเฮง เงอ	สื้อเฮอ เฮอเฮงเฮง	เฮงเฮอ เฮอ	สื้อเฮอ	เฮ้อเฮอกระจ่าง	สอง	อื้ออื้ออื้อ
-ม-ช	คช ชม	---ชม	-รรม รรม	-รค รรม	---ชช	มร ร รค	ค (รรมค)

3 ชั้น ท่อน 2

ภาพ	ที่ ฉาก	อื้อ เออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	อื้อ ไว้
----	----	---ค	กคคคค	-ค-รรม	---ชช	มร--ค	-คค
อื้ออื้อ	อื้ออื้อ เออ	สื้อเออ	เออสื้อเออ	อื้ออื้อ	อื้ออื้อ อื้อ	ด้วยไหม	สื้อ ทอง
---คค	-คค-ค	---รค	-คคช	---ชช	-ชมชช	-คคค	-ร-รค
สื้ออื้อ	โต	กะนอง	เออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อ ฟ้อน
---รค	----	---ค	---คค	---รรม	---ชช	มร-ค	-ฟ-คค
อื้ออื้อ	อื้ออื้อ เออ	สื้อเออ	เออ สื้อเออ	อื้ออื้อ	อื้ออื้อ อื้อ	มังกร	ทายน สื้ออื้อ
---คค	-คค-ค	---รค	-ค-คช	---ชช	-ชมชช	--คค	--คค (รค)

3 ชั้น ท่อน 3

นาง	บำเรอ	แสนอ	สื้อ ร้อง อื้อ	เออ	สื้อเออเออเออ	สื้อ ทำนอง	หวน สื้ออื้อ
---ช	---ชช	---คค	ร-รค	---ค	ม-รค รรม	ช-มม	-ม-ชช
จับ	อื้ออื้ออื้อ ครวญ	จิม	อื้อ คลอ	สื้อเออ	เออเออเออเออ	สื้อ ขอ	ประสาน
---ม	ชชช-ช	---ค	-ฟ-ค	---คค	ชชช-คค	-ช-ม	---มม

ชื่อชื่อ	พวกชั้น	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ ที่	ชื่อชื่อชื่อ ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ ชื่อ	คอย	ขยับ
--- ชร	- รช - ลท	--- รท	ลทล - ล	ท- ลช คช	ล- ชม ชล	--- ค	-- ค คค

ชื่อ	ชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ	ชื่อชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อ รับ ใช้	ชื่อชื่อชื่อ งาน
- ค - ร	มร มค	รค ล	ช ลค ช	----	--- ลช	- ค ชล ชล	ชลช - ช

ชื่อชื่อ		นำ		สระ		ชื่อชื่อ		รวม		รับ		รับ		ชื่อ	
--- ลช		----		--- ค		- ล - ค ค		--- รค		--- รม		--- ช		ค - รม	

ชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ	ชื่อชื่อ
--- ช	ลช ชม	--- ชม	- รมร รม	- รค รม	--- ชร	มร ร รค	รร (รวมรค)

2 ชั้น ท่อน 1

ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
--- ช	- ม ชช	--- ค	- ล -	- ค - รค	- ลคช	- ชม ช	- ช -

ชื่อชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
- ลช - รม	- ช รม	- ช - ร	- ม มร	- ม ชม	รมร ค	--- คค	- คค รค

2 ชั้น ท่อน 2

ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
--- ค	- ล คค	--- ค	- ร - รค	--- คช	ทล - ค	--- คร	- ค - ค

ชื่อชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
--- รค	--- ค	--- ร	ม- รค คค	-- คช	ทล - ค	- ล -	- รค - ค

2 ชั้น ท่อน 3

ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
--- ร	- ม มม	- ช - ช	- ม - ช	--- ชร	--- ค	--- รม	--- ชร

ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
--- ม	- รค - คค	--- คช	- ล - ค	--- รค	- ลคช	- ม -	ลช - ช

ก่อ	อ้อ ภูผา	อ้อ น้อย	อ้อ น้อย	อ้อ อ้อเออ เออ!อ้อเออ น้า	พิง	ชม อ้ออ้อ
--- ร	- ม มม	- ช - ช	- ม - ช	- ม - ชม	รมร คค	- ค - รค

ชั้นเดียว ท่อน 1

พระพาย	โบย	โยย	กลืน	อ้อ เออ	เออเออ เอิงเออ เออเออเออ ผกา	กรุ่น อ้ออ้อ
--- คค	--- ค	--- ช	- ชม - -	- ช - ม	ฟม รม	- รค คค
						- ค - รค

ชั้นเดียว ท่อน 2

หอม	อ้อ ละมุน	ละไม	พุง อ้อ	เออ เออ	เออ อ้อ เออ	จรง	ฉม อ้ออ้อ
--- คค	- ร - คค	--- คค	- คร - ค	- ม - ร	- ท รค	--- คค	- ค - ฟค

ชั้นเดียว ท่อน 3

เลือก	ล้วน	อ้อ ขวน	อารมณ์	อ้อเออ	เออ เออ	สำเร็จ	อ้อ รื่นอ้อ
--- ค	-- -รม	- ค - ร	ร ร - -	--- ชม	- ร ค -	--- รท	- ค คช

เออเออ เอิงงอ เออเออเอิง เงอเออ	เออเออ	สราญ เออ
ทล ชม	ฟมร รม	- รค - -
		ค ค - ค

ประวัติเพลงเขมรพวง เถา

เพลงเขมรพวง 2 ชั้นของเก่า ประเภทหน้าทับปรบไก่อ มี 2 ท่อน 4 จังหวะ ท่อนที่ 2 มี 6 จังหวะ ใน เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงปรับเพลงร้องสำหรับประกอบ “การแสดงภาพนิ่ง” ขึ้นถวาย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร มีอยู่ 8 เรื่อง ทรงบรรจุนำของเขมรพวงให้ร้องในบทของพระประทุม (ท้าวพันธุ) เนื้อร้องและทางดนตรีในชุดนี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ต่อมาใน พ.ศ.2460 - 2462 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ ได้ทรงนิพนธ์ขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น โปรดให้จำวงทั่ว พาทยโกศล แต่งขึ้นเดี่ยวต่อจนครบเป็นเพลงเถา มีทั้งทางร้องและทางดนตรีทั้งที่วัดต้นและที่วัดกลับอย่างละสองเที่ยวไม่เหมือนกัน จึงต้องร้องทั้งเถาได้ถึง 12 ท่อน ใช้เวลาบรรเลงนานมาก บทร้องโปรดให้นางเจริญ พาทยโกศล คัดตอนมาจากบทเสภาเรื่องขุนช้าง ขุนแผน ตอนขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างแล้วชมม่านฝีมือวันทอง หลังจากนั้นหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้นำเพลงเขมรพวงมาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น ให้มีสำนวนทำนองเป็นทางกรอสำเนียงเขมร เรียกชื่อว่า “เพลงเขมรพวง” เป็นเพลงทางกรอที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายที่สุด และถือเป็นแบบฉบับของเพลงประเภททางกรอ เมื่อราว พ.ศ.2464 สมัยที่นิยมร้องเพลงเถา หมิ่นประคม เพลงประสาน (ใจ นิคมผลิน) ได้คิดตัดแต่งจากอัตรา 2 ชั้นของเดิมลงเป็นอัตราชั้นเดียว ครบเป็นเพลงเถา โดยทางร้องชั้นเดียวนั้นนายเหมือน คูรยประคิด เป็นผู้คิดขึ้น

บทร้องเพลงเขมรพวง เถา

3 ชั้น

เจ้างามปลอดคอยครึกของพลายแก้ว ได้มาแล้วแม่อย่าขับให้กลับหนี

พี่ยอมตายไม่เสียดายแก่ชีวี (หนาน้องรักของพี่น้อ หนาน้องเอ๋ย) แก้วพี่อย่าเพ้อพรั้งาพันความ

2 ชั้น

พี่คิดพี่ก็มาลูแก่โทษ

จงคลายโกรธแม่อย่าถือว่าหยาบหยาม

พี่ชมโฉมโฉมลูกด้วยใจงาม

ทรมาสวาทคืนไปไม่โยติ

ชั้นเดียว

รอยเก็บแม่ยังเก็บด้วยหยิกต้อง

ขัดข้องเพราะเจ้าปดสัดพี่

ก้อนควักผลึกผลึกแล้วหยิกดี

ถ้อยที่ถูกข่วนแต่ล้วนเก็บ

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนที่ 4 พลายแก้วเป็นคู่กับนางพิม)

เพลง เขมรพวง เถา

3 ชั้น ท่อน 1

3 ขน ทอน 1

	เจ้า งาม	สื้ออื้อ	อื้อสื้ออื้อ ปกอด	อื้อสื้อ	อื้ออื้อ	ยอด	อื้อ รัก	
	----	- ฟคค คร	---ฟร	ครค - คค	--- คร	--- คค	-- ฟคค	- คร - รฟ
อื้อสื้ออื้อ	เออ	สื้อเออ	เออ(สื้อเอ็ง) เงอสื้อ	เออเออ	สื้อเออ	สื้อเออ(เออ) เอื้อ	เออ	สื้อเออ(เออ) เอื้อ
-- รอมร	--- ร	--- ฟร	ครค คร	-คค คค	ค- ชฟ ชค	--- ค	ร- คค คร	
สื้อเออ	เออ(สื้อเออ) เอื้อ	เออ เออ	สื้อเออ(เอ็ง) เงย	สื้อ	ของ พลาย	สื้ออื้อ	อื้ออื้ออื้อ แก้ว	
---ฟร	ครค รฟ	- ม - ฟ	ช- ฟร ร	--- ฟ	-- รฟ ร	--- ฟร	ร- คค รค	
อื้อสื้ออื้อ	อื้ออื้อ	อื้อ	อื้ออื้ออื้อ เอย	อื้ออื้อ	ได้	มาแล้ว		
ค - ครค	----	ฟค - ร	- ครค ค	----	--- รค	-- ชฟร	- ฟ - ฟช	
อื้อสื้ออื้อ	เออ	สื้อเออ	เออ(สื้อเออ) เอื้อ	สื้อ	แม่	อื้อ อย่าผลัก		
- ฟชฟ	--- ร	--- ฟร	ครค - รฟ	----	--- ค	--- รค	ฟคค คช คช	
อื้อสื้ออื้อ	สื้อ	เออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	เอื้อ	
- คคค	- ค - ช	คช - คช	ค- ชฟ ฟช	- ฟร ฟร	ร- คค คร	--- ฟ	--- ช	
สื้อเออ	สื้อเออ	เออ(สื้อเอ็ง) เงอสื้อ	เออเออ	สื้อเออ	สื้อเออ	เออ	สื้อเออ	
คช - คค	ชคช ชค	- ชฟ ช	ค- ชฟ ชค	----	--- ค	ชฟ ชฟ	ชคช ชค ชคช	

3 ชั้น ท่อน 2

(คนครึ่งตัว)

---ร	ฟฟฟฟ	---ช	ฟฟฟฟ	-คคร	-ฟ-ช	คชคค	-ช-ฟ
พี่ยอม สื้ออื้อ อื้อสื้ออื้อ ตาย อื้อสื้อ อื้ออื้อ ไม่ อื้อ เสียหาย							
----	รคฟ ชค	---คค	ชคช ช	---ชค	-ชฟ --	---รค	ฟชค คค คค
สื้ออื้อ สื้อ เออ เอื้อเออ เอื้อ สื้อเออ เอื้อเออเอื้อ เอื้อ เออ เอื้อเออเอื้อ เอื้อ							
---ทค	---ค	---ช	คช-ชค	---คค	ค-ชฟ ชค	---ค	ร-คค คร
เออ สื้อเออ เออเอื้อเอ็ง เออเอื้อ เออเออ สื้อ แก่ อื้อ สื้ออื้อ สื้ออื้ออื้อ ชวี							
----	---ร	---ฟร	ครค คร	---คค	-ค-ช	-ค-คค	ค-ชฟ ชช

สืออือ	เออ	สือ	ดือดือ ดือสือดือ	หนา	สืออือ	สืออือ	น้อง	อืออือ	อืออือ	รัก
--- กข	--- คค	--- ร	- คค ชลชค	---	ฟค	รค - คข	ค - - ชค	- ชฟ ฟช		
อืออือ	อืออือ	สือ	ของ	อืออืออือ	พี่	นี้	อืออือ	อืออือ	อืออือ	อืออือ
--- ฟช	- ฟร -	- ฟ - ฟร	ฟชฟ - ฟค	- ค - -	--- รฟ	--- คร	- คค คร ฟ			
สืออือ		สืออือ	อืออืออือ	เออ			สือเออ	เออ	สือเออ	เออ
--- ชฟ	----	--- ชฟ	ม ร มร - ร	----	----	--- ฟร	ครค - คร			
เออเออ		อืออืออือ	อือ	อืออืออืออือ	เออ	สือ	หนา	น้อง	อืออือ	อือ
--- คค	----	ค - ชฟ ช	คช คค ค	----	- ค ชค ชค	- - ฟชค	ค ชคช ช			
อืออือ	อืออือ	แก้ว	อือ	พี่	อือ	อืออืออือ	เออ	สือเออ	เออ	เออ
--- ชค	- ชฟ -	--- ช	- ฟ - ช	ฟ ชค - ชฟ ชค	--- คช	คช - - ฟร	ฟ - ฟร ฟร			
อืออือ	อืออือ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ
--- ฟช	- ฟร ร	ร - คค คร	--- ฟค	--- ฟค	ร - คค - คร	--- ฟฟ	--- ฟ			
อืออือ		แก้ว	อือ	พี่	อือ	อืออืออือ	เออ	สือเออ	เออ	เออ
--- ชฟ	----	- - คช	- ฟ - ช	ฟ ชค - ชฟ ชค	--- คช	คช - - ชร	ฟ - ฟร ฟร			
อืออือ	ดือดือ	ดือสือดือ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ
--- ฟช	- ฟร ครค รฟ	----	ค - ชฟ ชค	----	----	- ค - ชช	ช (ชคชฟ)			

2 ชั้น ท่อน 1

(คนครึ่งตัว)				พี่	อือ	ผิด	พี่	ก็	มา
----	--- ฟ	- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ฟ	--- ฟค	- ค - ค	- - รค	ค รค ร		
สือเออ	เออ	เออ	อือเออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออ
--- ฟค	- ร - ฟ	--- ชฟ	- ค - ร	มร ค ค	- ค - -	- ฟ - คร	- - คค		
อืออืออือ		จก	กลาย	อืออือ	โกรธ	อือ	อือเออ	เออ	เออ
ค - ครค	----	- - ฟฟ	ชฟ - ฟร	ฟ - - ฟร	ครค รฟ	- ค - รค	ฟ - ช ค		

สื้อ สื้อเออ		สื้อเออเอิง เงอเสื่อ		เออเอ๋อ		ว่าพยายามสื้อสื้ออื้อพยายามสื้ออื้อสื้ออื้ออื้อ	
----	----	-ค คช	ล ชฟ ฟช	-- ฟร	----	-- ชฟ ฟ	ชลช ช (กรอชฟ)

2 ชั้น ท่อน 1

(คนครึ่งส่ง)		ฟี่ ชม		สื้ออื้อ โคม		สื้อ โคม		ดูบ
----	--- ฟ	- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - ฟ	-- ฟร ฟ	ชฟ - ฟ	- ค - ค	---	คช
อื้อ		เอ๋อ		เออ		เอ๋อ เออเสื่อเอิง เงอ		สื้อเออ เออเสื่อเอิง เงอ
ฟ - ชล	--- ค	--- ร	ค ร ม ร ร	--- ฟร	ค ร ค - ค	--- ค	ล - ชฟ ช	
เอ๋อ เออ		สื้อเออเอิง เงอเสื่อ		เออเอ๋อ		อื้อ สื้อ		อื้ออื้ออื้อ เออ
----	----	- ฟ - ช	ล - ชฟ ฟช	--- ฟร	----	- ร - ม	ร ม - ร	
เอ๋อ		เอ๋อ		เออ		เอ๋อเอิง เงอ		ด้วย ใจ งาน
--- ค	--- ร ม	--- ช	ลช - ชร	--- ฟ	ชฟ - ฟค	- ฟร - ฟ	- ฟ - -	
ทรม		สวาท		อื้ออื้ออื้อ คิ่น		อื้อ ไป		อื้ออื้อ
--- ช	--- ชฟ	ชลช ฟ	- ร - ฟ	--- ฟช	- ฟร คค ค	--- ค	ทคร - ฟ	อื้ออื้อ เอีย
ทรม		สวาท		อื้ออื้ออื้อ คิ่น		อื้อ ไป		อื้ออื้อ
--- ช	--- ชฟ	ชลช ฟ	- ร - ฟ	--- ฟช	- ฟร ชฟ ช	--- ช	ลชช (ลชฟ)	อื้ออื้อ เอีย

ชั้นเดียว ท่อน 1

(คนครึ่งส่ง)		รอยเส้น		แม่ยังเจ็บ		อื้อ		สื้อเออเอิง เงอเสื่อ	เออเอ๋อ		ด้วยหอกต้อง
- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - -	- ค - ร	ค ล ร ร ค	- ร - -	ฟร ค ค	---	ค	ค	- ค	ค	- ค
สื้ออื้อ		ขัดข้อง		เพราะเจ้าปวด		อื้อ		สื้อเออเอิง เงอเสื่อ	เออเอ๋อ		สื้ออื้อ
- ค - รค	----	--- ชล ลฟ	ค คช ช	- ค - -	คคช ชล	---	ชฟ	ฟร	ฟร	(ลชฟ)	

ชั้นเดียว ท่อน 2

(คนตรีส่ง)		ก่อนลวก	หลักพลิก	อ้อ	เอ่อ เออ	เอื้อเอื้อเอื้อ แล้ว	หยิก ตี
- ฟ ฟ ฟ	- ฟ - -	- ฟช ฟช	- ชล ลค	- ล - -	- ค - ร	ม- รค ค	- ฟ - ช
อ้ออ้อ		เอ่ออ้อเออ	เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	อ้อ ท	ถูกข่วน	
- - - ลช	- - - -	- ลค ช	ล- ชฟ ฟช	- ฟร ฟค	- ล - ค	- - - -	- ฟร ฟร
อ้ออ้อ	แต่ ล้วน	อ้อ เสืบ	อ้อ เอื้อ	เอื้อเอื้อ	แต่ ล้วน	อ้อเสืบ	อ้ออ้อเอื้อเอื้อเอื้อเอื้อ
- - - ชฟ	- ฟ - ล	- ฟ - ล	- ช - ล	- - - ชฟ	- ฟ - ล	- ฟ - ล	ชลช ช(ลชฟ)

ประวัติเพลง แยกมอญบางช้าง เถา

เพลงแยกมอญบางช้าง เถา นี้ครูผู้ใหญ่บางท่านเล่าว่าในสมัยรัชกาลที่ 3 ครูหนายบ้านช้างวัดปากงามจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งเป็นครูผู้มีฝีมือและชื่อเสียงทางดนตรีในจังหวัดนั้นได้สอนทำนองเพลง 2 ชั้นให้ศิษย์ไว้ชื่อเพลงบางช้างมอญอยู่ 2 เพลง คือเพลงไปคล้องบางช้าง และ เพลงแยกมอญบางช้าง ส่วนทำนองเพลงแยกมอญบางช้าง 3 ชั้นนั้น พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) เป็นผู้แต่งขึ้น ทำนองของเพลงมีความหมายคล้ายจะฝากความรักและความอาลัยไว้

บทร้องเพลงแยกมอญบางช้าง เถา

3 ชั้น

นิจจาเจ้าวันทองน้องพี่อา	พี่จำหน้าเนื่อน้องได้ทุกแห่ง
นิจจาใจช่างกระไรมาแปลกแปลก	เอามือคลำแล้วยังแคลงอยู่คล้ายคล้าย

2 ชั้น

เจ้าลืมนอนซ่อนพุ่มกระพุ่มต่ำ	เดี๋ยวบอบอนซ่อนน้ำที่ไร้ฝ้าย
พี่เคียวหมากเจ้าอยากพี่ยังคาย	แขนซ้ายคอดแล้วเพราะหนุนนอน

ชั้นเดียว

เจ้ามาได้ฝีมือมีทรัพย์มาก	มาลืมเรือนเพื่อนยากแต่เก่าก่อน
หลงเชิงขุนช้างมันช่างวอน	ทอดฟอนชุกตักสำคัญคน

เสภาขุนช้างขุนแผนตอนที่ 17 ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างได้นางแก้วกิริยา

เพลง แหกมอญบางช้าง เถา

3 ชั้น ท่อน 1

นิจจา		สืออืออือ เจ้า		สืออือ สืออือ สืออืออือ เอย		วัน	ทอง
----	----	- มี - รั	มีรัค - ช	ทล รัค	ทลช- ค	--- รั	--- รั
เอิง		สือเงอ	เออ เสือเออเออ	สือเงอ	เออเสือเออ เออ	เออ เสือเออเออเออ	
----	--- มี	-- ช มี	- รั มีรัค	-- ค ึ	ชลช - ค	--- รั	มีรัค มี
เออ เสือเออเออ เออ		สือเงอ	เออเสือเออเออ	น้องพี่		อา	
--- ช	ลชม ชล	-- ค ึ	ช ลชม	----	----	----	----
พี่ จำ		สืออือ	อือ หน้า	อืออือ	เนื้อ	น้อง	
----	-- ช ม	-- ช ม	ร มรัค	- ท - ค	- ร - ค	ทล ทลล	----
สือเงอ		เออ เสือเออเออ	เออ เสือเออเออ เออ	ได้		ทุกแห่ง	
-- รั ท	ล ทลช	--- ล	ทลช ลท	----	----	--- ล	--- ช

3 ชั้น ท่อน 2

เออ เสือเออเออ เออ		สืออือ สืออือเอย		นิจจา	อือ	สืออือสืออือใจ	
----	--- ท	ทลช ล	ทล รัทท	----	- รั - ท	--- ช	ทล รัท ท
เออ เสือเออเออ เออ		เออ เสือเออเออ เออ	ช่าง		กระไร		
--- ล	ทลช ท	--- รั	มีรัท มี	----	----	--- รัท	- รั- รั
เออ		สือเออ	เออ เสือเออเออ	สือเงอ	เออเสือเออ เออ	เออ เสือเออเออเออ	
----	--- ท	-- รัท	ล ทลช	-- ชม	รמר - ช	--- ล	ทลช ท
เออ		เออ	สือเงอเออเสือเออ เสือ เออเออ	มาแปลก	อือ	สืออืออือ	แปลง
--- รั	--- มี	-- ชมี	มีมีรั มี	รัท --	- ล - ช	-- ช ล	ชม - ช
อือ สือ		อือสืออือ เอย		เอา มีอ	อือสืออือสืออือคล่า		
----	----	- ช- ล	ชลช - ช	----	- ท - ท	--- ช	ทล รัท ท

	เอ๋อ เออ	เฮ้อเฮอ	ฮือเฮอ	เฮ้อเฮอเอิงเฮอ	เฮ้อเฮอฮือเฮอ	ฮือฮือฮือเฮอ	แล้ว	ยังแคลง
----	- คื - รื	มืรื ชืรื	มรค - ท	ทล รืค	ทลช- คื	--- มื	- รื - รื	

	เอา มือ	คล้า		แล้ว	ฮือฮือฮือ ฮือ	ฮือ	ฮือ	ยังแคลง
----	----	- ช- ช	--- ช	----	--- รื	ทลช ก	ท - ท ท	

	เอ๋อ	เออ	ฮือเฮอเฮอเฮอเฮอ	เฮ้อ	เฮอเฮอ	อยู่กลับ	คล้าย	
--- รื	--- มื	-- ชืมื	รืมืรื มื	รืท --	----	-- ช ท	--- ท	

3 ชั้น ท่อน 3

	ฮือเฮอ	เออ	เฮ้อเฮอเอ๋อ	เออ	เฮ้อเฮอเอ๋อ	เออ	ฮือเฮอ	เอิง	เงอ	เฮ้อเฮอ	เจ้าลิ้น	นอน
-- คืค	ช ทชฟ	---	ช	ทชฟ ก	-- คืค	- ช - ฟ	ทช คื- รื	---	รื			

	ฮือเฮอ	เออ	ฮือเอ๋อ	เออ	เฮ้อเฮอเอ๋อเอ๋อ	ฮือ	ฮือฮือ	ฮือฮือ	ซ่อน	ทุ่ม	
-- ชืมื	รื - ชืคื	---	รื	มืรืคื ฟ	---	ชื	ฟืมื - ชืฟ	---	ชฟ	---	ชฟ

	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ	ฮือ
---	ช	----	- ช- ก	ชทช - ช	-- คืค	- ช - ฟ	-- ชฟ	รอมร - ร				

	ฮือเฮอ	เออ	ฮือเอ๋อ	เออ	เฮ้อเฮอเอ๋อเอ๋อ	ฮือ	ฮือฮือ	ฮือฮือ	กระทุ้ม	ต่ำ	
-- ชืมื	รื - ชืคื	---	รื	มืรืคื ฟ	---	ชื	ฟืมื - ชืฟ	-- ช ช	---	ชฟ	

	ฮือ	เค็ด	ใบบอน	ฮือฮือฮือฮือฮือ	ซ่อน	น้ำ					
---	ช	----	---	ช	-- ก ก	---	คื	ทคืรืคื ช	---	กช	----

	เอ๋อ	เออ	เฮ้อเฮอฮือเฮอเฮ้อเฮอเฮอ	เอิง	ฮือเฮอเฮอเฮอ	เออ	ที่	ไร	ฝ้าย	
---	ฟ	---	ช	ทช คืช	ทชฟ ม	- ร ช ค	มรค - ม	- ฟ - ช	---	ช

2 ชั้น ท่อน 1

พี่ เคี้ยว				หมาก	เจ้า	อยาก	
--- ม	- ช ช ช	--- ถ	- ช ช ช	- ค- ม	--- ค	--- ร ค	--- ร
เอ๋อ	เออ	เออ เอ้อเออเอ้อ เอ้อ			พี่	ยัง คาย	
--- ช	--- ค	--- ร	มี ร ค - มี	----	--- ร	ท- -	- ร - ร
แขน	ซ้าย	คอด	แล้ว	เออ เอ้อ	เอ็ง เงอ	เพราะ	หนูนอน
--- ท	--- ร	-- ถ ช	--- ท	- ร - มี	- ร - ท	--- ร	- ร - ถทช

2 ชั้น ท่อน 2

เออ เอ้อเออเอ้อ เออ เอ้อเอ้อ เอ้อ				เจ้า	มาได้	หัว	ดี
----	--- ท	ทลช ถ	ทล ร ทท	--- ร	- ร - ร	ท- - มี	- ช - ร
เออ	เอ้อเออเอ้อเอ้อ เออ			มี ทรัพย์	อ้อ	เอ้อเอ้อเอ้อเอ้อ มาก	
----	--- ช	-- ร ถ	ทลช - ท	----	- ถ - ค	- ถ ค ถ	ชฟ - ช
มา ลืม		เลื่อน	เอ้อเอ้อ	เอ้อเอ้อเอ้อ เอ้อ	เพื่อน	ยาก	
----	----	- ท - ท	-- - ท	-- ร ท	ทลช ท	--- ร	--- ร
เออ	เอ้อเออเอ้อเอ้อ เออ			แต่	เก่า	ก่อน	
----	--- ช	-- ร ถ	ทลช - ท	----	----	- ช - ช	-- ชทลช

2 ชั้น ท่อน 3

เออ	เอ้อเออเอ้อเอ้อ เออเอ้อเอ้อ			หลง เริง	เอ้อเอ้อเอ้อ	ขุนช้าง	
----	--- ช	ถ ช ค ถ	ชถช ร	----	- ช - ร	- มรค	- ช - ช
เออ	เอ้อเออเอ้อเอ้อ เออเอ้อเอ้อ			อ้อ	เอ้อเอ้อ	อ้อ	ช่าง
----	--- ช	ถ ช ค ถ	ชถช ร	--- ม	รค- - ฟ	--- ช	- ช- ช

กอด	ท่อน	ซุง	ศักดิ์	เอ่อ เออ	เอ่อ เอ้อ	ฮือฮือ	สำคัญ	คน
--- ซ	--- ซ	--- ซ	--- ซ	- ฟ - ซ	- ถ - คั	รืคั - คั ซ		--- ซ

ชั้นเดียว ท่อน 1

		ถ้ามั่น	ขึ้นเห็น	ฮือฮือ	เอ่อ เอ้อ	ฮือฮือ	เออเอ้อเออเออ
- ซ ซ ซ	- ซ - ซ	- รื คั คั	- รื - มั	-- ซรื	- คั - มั	-- ซมั	รืมรื - คั

เออ	ฮือเออ	ฟี่	จูบ เจ้า
--- ท	-- รื ถ	--- ซ	- ม- ซ

ชั้นเดียว ท่อน 2

ตาย	เปล่า	กอด	ฟี่	เอ่อ	เฮอเอ้อเอ้อ	คงหัก	ป็น
--- ท	--- ท	--- รื	- รื --	--- ซ	- ถ ซ ท	-- ถ ซ	--- ซ

ล้น	ปลุก	ลูก	ยิง	เอ่อ	เฮอเอ้อเอ้อ	จิ	พิจน
--- ท	--- ท	--- มั	- รื --	--- ซ	- ถ ซ ท	--- ซ	- ถ - ถ

ชั้นเดียว ท่อน 3

เออ	เฮ้อเอ็ง	เงอ	ลูกขึ้นได้	ได้	ชน	เออ	เฮ้อเอ็ง	เงอ	เอ่อ	เออ	เออ
--- ซ	ถ ซ - ร		- ค ร ม	- ฟ - ซ		--- ซ	ถ ซ - ร		--- ม	- ฟ - ซ	

ฟี่	ตาย	จริง	เออ
----	- ซ - ซ	--- ซ	--- ซ

ประวัติเพลงสุุดสงวน เถา

เพลงสุุดสงวนอัตรา 3 ชั้น ของเก่า ประเภทหน้าทับปรบไกมีท่อนเดียว 6 จังหวะ เป็นเพลงสำเนียงมอญ ไม่ทราบนามผู้แต่ง ส่วนทำนอง 2 ชั้น นายมนตรี ตราโมทได้มาจากครูกล้อย ณ บางช้าง และได้ดัดลงเป็นชั้นเดียวให้ครบเป็นเพลงเถา ทำนอง 2 ชั้นของเพลงสุุดสงวนนี้ สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงพระนิพนธ์ขึ้นอีกทางหนึ่ง ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ดัดทำนอง 2 ชั้น ของครูกล้อย ณ บางช้าง ลงเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียว เพื่อให้ครบเป็นเพลงเถาอีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นท่านยังได้แต่งเพลงสุุดสงวน 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียวให้มีสำเนียงมอญมากขึ้น สำหรับปี่พาทย์มอญบรรเลงโดยเฉพาะ

บทร้องเพลงสุุดสงวน เถา

3 ชั้น

น้องอ้อยเพราะน้อยหรือถ้อยคำ	หวานน้ำจริงแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย
แม่เนื้อหอมพร้อมซื้อคังอบเชย	เงยหน้ามาจะว่าไม่อำพราง
ได้ชมชิดเข้าสนิทอย่างนี้แล้ว	ขอเชิญแก้วกิริยาเมตตาบ้าง
พี่จะมอบเสน่ห์ไว้ให้นาง	อย่าระคางข้องแค้นระคายเคือง

2 ชั้น

ถ้าพี่ลวงน้องให้หมองสตัย	จงวิบัติเกิดเชิญให้เป็นเนือง
สารพัดวิชาส่งเปลือง	เจ้าเนื้อเหื่องคังทองมาทาบทับ

ชั้นเดียว

ว่าพลาทางเปลืองเครื่องคาด	แขวนพาดกลางประจงบับ
อุ้มนางวางดักสะพักรับ	ก็ทอดทับระทวยลงดังท่อนทอง

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

เพลง สูดสงวน เถา

3 ชั้น เพียวแรก

น้อง		อืออืออือ	อืออือ	เออ	อือ	อืออือ	อืออืออือ	เพราะ	น้อย
----	--- รืฟิ	- รืฟิ รื	คืท - คื	----	----	คืท คืรืคื	----	--- รืฟิ	--- รืฟิ
อืออืออือ		เออเออเออ	เออเออ	เออเออเออ	เออ	หรืออืออือ		อืออือ	คื
- - รื	คืรืคื - ฟิ	- - มื	ฟิ	ฟิ	รื	----	----	- รืฟิ	คืท - คื
อืออือ		ช่างหวาน	อืออือ	อืออืออืออืออือ	น้า	อืออืออือ	อืออืออือ	จริง	แล้ว
- - รืคื	- ท - รื	- - ฟิ	คืทคืรืคื	ช	- ท	ท	คืรืคื - -	- - -	คื
อือ	อืออืออืออืออือ	อืออือ	เออเออเออเออเออ	เออเออเออเออเออ	เออเออ	เข้าแก้ว		อืออือ	เออ
ช	ลชฟ-ล	- - คืช	ลช	คืช	ลชฟ-	ช	ฟิ	- -	----
อืออือ	เออ	เออ	เออเออเออเออ	เออ	เออ	เออ	อืออืออืออืออือ	อืออืออืออืออือ	อืออืออืออืออือ
คืช- -	ฟิ	- - -	ช	ลช	คื	ช	- -	ท	----
แม่ นื้อ		หอม		อืออือ	อืออืออืออือ	อือ	พร้อม	ขึ้น	
----	----	- - -	ช	ช	- - -	ช	- -	คืช	ลชฟ-
อืออือ	เออ	เออ	เออเออเออ	เออ	อืออือ	เออ	เออ	เออเออเออเออ	อืออืออืออือ
คืท- -	ท	- - -	คื	รืคื -	รื	- -	ฟิ	ท	----
อืออืออือ		เออเออเออ	เออเออเออเออ	เออ	เออ	อืออืออืออืออือ	อือ	มา	จะ ว่า
- -	ฟิ	คืรืคื -	ฟิ	- -	มื	ฟิ	ช	ฟิ	รื
อืออือ	เออ	เออ	เออ	เออ	เออเออเออ	เออ	เออ	เออเออเออเออ	เออเออเออเออ
รืคืท	คื	----	- - -	ท	- - -	คื	- - -	ท	- - -
เออ		อืออืออือ	เออเออเออ	เออเออเออ	เออ	เออ	อืออือ	อืออืออืออืออือ	อืออืออืออืออือ
----	----	- -	ฟิ	คืรืคื -	รื	คืท- -	- -	ท	ช

สื้ออื้ออื้ออื้อ	สื้อเออ	สื้อเออสื้อเออ	สื้อเออเอ่อสื้อ	เออเอ่อ	ไม่	อำพราง
กขฟ-ล	-- คืซ	ลซ คืซ	ลซฟ-ซ	ฟร --	----	- - - ซฟ

3 ชั้น เที้ยวกลับ

เออ	สื้อ	เออสื้อเออ	เออ	ได้ ขม	ซิด	อื้อ	เข้า	สนิท
----	--- ซ	--- ล	ซลซ - ซ	- คืท- คื	--- ร	คื - - ร		- - รร

สื้อเออ	เออสื้อเออ	เอ่อ	เอ่อเออ	สื้อเออเอ่อ	เออ	อย่าง	นี้	แล้ว
- - ฟ ร	คืคื - ฟ	-- ม ฟ	ซฟ ร - ร	----	----	- คืท- คื		- - คื

อื้อสื้ออื้ออื้อ	ขอ	เชิญ	สื้ออื้อ	อื้ออื้ออื้อสื้ออื้อ	แก้ว	กิ	ริ	ยา
คื-รรคืท	- รรฟ - ร	-- ฟ ร	คืทคืคืคื	- ซ - ฟ	--- ฟ	- ซ - ซ		----

สื้ออื้ออื้ออื้อ	สื้อเออ	สื้อเออสื้อเออ	สื้อเออเอ่อสื้อ	เออเอ่อ	เมด	ตา	บ้าง
กขฟ-ล	-- คืซ	ลซ คืซ	ลซฟ-ซ	ฟร --	----	- ซ - ซ	- - - ซฟ

อื้อ	เอ่อ	เออ	สื้อเออสื้อเออ	เอ่อ	เออ	เออ	สื้อเออ	เออสื้อเออเออ
ซ- - ฟ	---	ซ	ลซ คืซ	- ล - ท	----	--- ท	- - คืท	ซลซ- ซ

ที่	จะ	หอม	อื้อ	สื้ออื้ออื้ออื้อ	อื้อ	รัก	ไว้
----	----	--- ซฟ	- ซ - ซฟ	--- ซ	ลซฟ- ท	--- รรฟ	--- รรฟ

อื้อ	เอ่อ	เออ	สื้อเออ	เออ	เอ่อ	เออ	สื้อเออเอ่อ	เออ	สื้ออื้อเออ
ร- - ท	---	คื	รคื - ร	- - ฟท	----	- คื - ร	รคืท- คื		- ฟรร

สื้อเออ เออสื้อเออ เอื้อ				เอื้อเออ เอื้อเออเอื้อเออ		ที่ ใน นาง	
-- ฟร	คืคื - ฟ	-- มฟ	ซฟ ร	----	----	--- คืท	- คื - คื

อย่า	อื้อสื้ออื้อ	อื้อสื้ออื้อ	ระคาง	อื้อ	สื้ออื้อ	สื้ออื้ออื้อ	อื้อ	ของ	อื้อ	แค้น
----	--- คืท	- รร ฟ ร	คืคื คืคื	ท- คืท	ลซฟ- ท	--- คืท		- ร - รรฟ		

อื้อ	เอ่อ	เออ	เออ	เออ	เอ่อเออเออ	เอ่อ	สื้อ	เออสื้อเออเออ
--- ร	----	--- ท	--- คื	--- ท	- ล ท คื	- ท - ร		คืคื - คื

เออ		ฮือเงอ	เออฮือเออ		เออ เออ	ฮือฮือ	ฮือฮือฮือเออ
----	--- รื	-- ฟืรื	คืรืคื- รื	คืท- -	- ท- ท	-- คืท	ชทช- ช

						ระคาย	เคื่อง
ฮือฮือฮือฮือ	ฮือเออ	ฮือเออฮือเออ	ฮือเออเออฮือเออ	เออเออ			
ทชฟ- ท	-- คืช	ทช คืช	ทชฟ- ช	ฟร --	----	-- ชช	--- ช

2 ชั้น เที้ยวแรก

		ถ้ำ	ฟี่	เอ๋อเฮ้อเออ	เอ็งฮือเออ	ลวง	น่อง
----	----	--- คืท	--- คืท	- รัชฟี่	- รัชคื	--- คื	--- คืรื

ฮือ ฮือฮือฮือ		เออ	ฮือเออ เอ่อ	เอ็งฮือเออฮือเออเอ่อฮือเออเอ่อให้หมอง	ลัตย		
- คื- รื	คืท- -	--- คื	รืคื- ช	- ทคืช	ทชฟ- ช	ฟร ช- ชคื	--- ฟ

ฮือฮือฮือ		เออ		ฮือเออ		เฮอ		เอ๋เออเออเออ		เอ๋-ฮือ		เออฮือเอ็งเออ	
- ชทช	----	--- รื	-- ฟืคื	--- ท	- ท ทคื	- ท- รื	คืรืคื- คื						

		จ	วิ	ว	อ	เอ	อ	อ	อ	อ	ก	ก
		ง	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ
----	----	---	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ	บ

ฮือฮือ	ฮือฮือฮือ	เออ	เออ	ฮือเออเออ	เออ	เออ	ฮือเออ
-- ฟืคื	รืคืท- ท	--- คื	รืคืท- รื	----	--- รื	รืคืท- รื	-- ฟืคื

ฮือ ฮือ	ฮือฮือฮือ เออ	เออฮือเงอฮือเออเออ ฮือเออเออ ให้				เป็น เนื่อง	
- ท- ท	ชทช- ช	----	----	- ล คืช	ลชฟ- ช	ฟร- - ชฟ	- ช- ชฟ

2 ชั้น เที้ยวกลับ

		สา	รพัด	ฮือ เออ	ฮือเออ เงบ	วิ	ชา
----	----	--- รื	-- รื ฟ	รื -- ฟ	ชฟ - รื	--- คื	--- คื

ฮือ	ฮือฮือ	เออ	ฮือเออ	เงบ	เอ็งฮือเออฮือเออเออฮือเออเออ	สง่า	เปลื่อง
--- รื	คืท- -	--- คื	รืคื- ช	- ทคืช	ทชฟ- ช	ฟร - ฟฟ	--- ช

ฮือฮือ		เออ		ฮือเออ		เฮอ		เอ้อเออเออ		เอ้อ เอ้อ		เออฮือเอ็งเออ	
-- ทช	----	--- รื	-- ฟื คื	--- ท	- ท ท คื	- ท- รื	คืรืคื- คื						

แม่ เนื้อ		เพลง		เออ เอ้อเออ เงอ		ดัง	ทอง
----	----	- คํท - รี่	--- รี่ฟ	--- ฟ	ซฟ - รี่	--- ท	--- ค
อ้อ อ้ออ้อ		เอ้อ		เออ เอ้อเออเอ้อ เอ้อ		เออ เอ้อเออเอ้อ เอ้อ	
- รี่คํท	--- ท	--- ค	รี่ยคํท - รี่	----	--- รี่	รี่ยคํท - รี่	-- ฟ ค
อ้อ อ้อ		อ้ออ้ออ้อ เออ		เออเอ้อเอ้อเอ้อเอ้อเอ้อเอ้อเอ้อ		มาทาบ	ทับ
- ท - ท	ซลซ - ซ	----	----	- ค คซ	ลซฟ - ซ	ฟร - ซซฟ	--ซลซลซ

ชั้นเดียว เทียบแรก

ว่า พยาง	ทาง	เปลื้อง อื้อ	อื้อเงอ	เออเอ้อเออ	เครื่อง	กลาด
----	- ซ - รั	--- ค	- คืท ท	-- คืท	- ซลซ	--- ซฟ

เอ่อ	เออเออ	เอ้อเออ	เออเออ	แขวน	ทาด	ฉาก	ลง
--- ฟ	-- ซ ล	-- ซ ล	-- ท ค	--- รัฟ	--- คืท	--- ค	--- รั

เออ		เอ้อเออเอ้อ เอ้อ	อื้อเออ	อื้ออื้ออื้อ	อื้ออื้ออื้อ	ประจ	จับ
----	--- รั	รัคืท - รั	-- ฟ ค	- ทคืท	- ซลซ	-- ซ ซ	--- ฟ

ชั้นเดียว เทียบกลับ

อ้อม นาง	วาง	ดัก อ้อ	อ้อเงอ	เอออ้อเออ	สะพัก	รับ	
----	-ซ- รี่	--- คี่	- ท- ท	-- ค่ำท	- ซลซ	-- ซ ล	--- ล
เอ่อ	เออเออ	เอ้อเออ	เออเออ	ก็ทอด	ทับ	ระทวย	ลง
--- ฟ	-- ซ ล	-- ซ ล	-- ท ค่ำ	-- ค่ำ ค่ำท	--- รี่ฟ	-- รี่ รี่	--- รี่
เออ เอ้อเออเอ่อ เอ้อ			อ้อเออ	อ้ออ้ออ้อ	อ้ออ้ออ้อ	ดังทอน	ทอง
----	--- รี่	รี่ยค่ำ- รี่	-- ฟ ค่ำ	- ทค่ำท	- ซลซ	-- ซ ซฟ	--- ซ

ประวัติเพลงสารคดีเถา

เพลงสารคดีอัตราจังหวะ 2 ชั้น มีตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้เป็นเพลงสำหรับบรรเลงรวมอยู่ในประเภทเพลงช้า เรียกว่า “เพลงเรื่องสารคดี” มีทั้งหมด 3 ท่อน ภายหลังได้นำมาใช้เป็นเพลงประกอบการแสดงโขนละคร เพลงสารคดี 2 ชั้นเดิมได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงปลายรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาพระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ได้แต่งขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้น ครบทั้ง 3 ท่อนแล้วใช้ส่งเสภาซึ่งเป็นที่ยอมรับมากในสมัยนั้น จนกระทั่งถึงยุคที่นิยมเพลงเถาจึงมีผู้นำเพลงสารคดีมาดัดแปลงเป็นอัตราจังหวะชั้นเดียวทั้งทางร้องและทางเครื่อง ใช้บรรเลงรับร้องตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 สืบมาจนถึงปัจจุบัน และผู้ชำนาญการดนตรีได้นำเพลงสารคดีมาประดิษฐ์เป็นทางเดี่ยวสำหรับบรรเลงอวดฝีมือกัน เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ปี่ใน เป็นต้น

บทร้องเพลงสารคดีเถา

3 ชั้น

น้อยหรือวาทาช่างน่ารัก	เสนาะนักร้าคำร้ายเสียคดี
ปี่มจะกลืนชิ้นใจในวาที	เสียคายแต่ยังไม่มิดูกรรมย์
แม่นชายใดได้ออกเป็นคู่ครอง	จะแนบน้องเชยชิดสนิทสนม
ที่จะอยู่คู่รักไม่แรมชม	มิใช่ลมลงน้องให้หมองใจ

2 ชั้น

อย่าว่าแต่เจ้าอยากอยู่ลิบหัว	ถึงห้าซังพี่ก็หามาช่วยได้
บุญหลังได้สร้างมาปางใด	บังเอิญให้จำเพาะพบประสบนาง
ว่าพลางอิงแอบแนบชิด	ปลื้มจิตอย่าสะเทิ้นเมินหมาง

ชั้นเดียว

แก้ห่อเงินมอบแล้วปลอบนาง	อย่าระคายเคืองใจให้เอ็นดู
ครานั้นนางแก้วกิริยา	เมินหน้าซ่อนชลบทอยู่
ปิดป้องมิให้ต้องเข้าชมชู	รู้แล้วว่ารักกว่าปราณี

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)

เพลงสารถิ์ เถา

3 ชั้น ท่อน 1

น้อย							อือ หรือ
----	----	----	----	----	----	--- ร	- ค - ค
เอ๋อ เเฮ่ เเฮ่เอ๋อ เเฮ่		ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เอ็งเงเฮ่		เออเอ๋อ		วา	ฮือฮือ ฮือฮือฮือ จา
--- ค	ม - รค รม	-- ช ม	มม ร ม	-- รค	--- ค	-- คค	ค - ขฟ ช
เออ		ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เอ็งเงเฮ่		ฮือเฮอเอ๋อ เเฮ่เอ๋อ		เออ เเฮ่เออเอ๋อ เเฮ่	
----	--- ค	-- คค	ชคช ชค	-ขฟ - ขฟ	ม- รค รฟ	--- ช	ค-ขฟ ชค
ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เออ เเฮ่		เอ๋อเออ เเฮ่เออเอ็งเง		ฮือ		ข้าง น้า	อือ รัก
-- คค	ชคช คค	-- ทค	ร-คค ค	----	--- ค	ขฟ ขฟ	ชค - ค
ฮือฮือฮือ		ฮือ ฮือ ฮือฮือฮือ เฮอ		เสนาะ		ฮือ ฮือ ฮือฮือฮือ นัก	
ค - ชคช	----	- ช - ค	ชคช - ช	----	-- คท	- ค - ร	-คท ครฟ
ฮือ เอ๋อ เเฮ่ เอ๋อ เเฮ่		ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เอ็งเงเฮ่		เออเอ๋อ		น้า	ฮือ คำ
ค -- ท	ค- ท คร	--- ฟร	ครค - คร	-- คท	----	--- รฟ	ร - ร
เออ เเฮ่เอ็งเง		เออ		เอ๋อ		เออ ฮือเอ๋อ เเฮ่เออ เเฮ่	
--- ฟ	ขฟ - ร	--- ฟ	--- ช	----	--- ค	--- คช	ทค - คค
เอ๋อ เเฮ่เอ๋อ เเฮ่		ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เอ็งเงเฮ่		เออเอ๋อ		ร่า เสียด ฮือ	ฮือ ฮือ
--- ฟ	ขฟ - ชค	-- คค	ชคช ชค	--- ขฟ	----	- ขฟ - ช	- ค ค(ค)

3 ชั้น ท่อน 2

เออ		ฮือเฮอ เเฮ่เฮ่เอ็งเงเฮ่		ฮือเฮอ เเฮ่เอ๋อ		ฮือ	
----	--- ค	--- คค	ชคช ชค	-ขฟ - ขฟ	ม-รค รฟ	--- ช	ฟชค คค
เอ๋อ		เออ เเฮ่เออ ฮือเฮอ เเฮ่เออเอ็งเงเฮ่		เออเอ๋อ		ขึ้น	ฮือฮือ ฮือ ฮือฮือ ใจ
--- ค	--- ร	มร - ชร	ม-รค คร	-- คค	--- ช	-- ฟร	ค ฟร รฟ
เออ เเฮ่ เเฮ่เอ็งเง		ฮือเฮอ เเฮ่เออ ฮือเฮอ เเฮ่เออเอ๋อ		เออ		เอ๋อ	
----	--- ช	ค-ขฟ ร	--- ฟค	รค - ฟค	ร-คค ค	--- ร	--- ฟ

เอ๋อ	เฮ้อ เอ๋อเอ๋อ เอื้อ	ฮือเออ เออเฮ้อเอ็ง เจอเฮ้อ	เอ๋อเอ๋อ		ใน	วา	ที
--- ฟ	ล-ซฟ ซล	---คค	ซลซ ซล	---ซฟ	----	- ล-ล	--- ล

ฮือฮือ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ๋อ เออ	เฮ้อเออ เอื้อ		เออ	ฮือเออ เออเฮ้อเอ็ง เจอ	
--- ทล	---คซ	ล-ซฟ ซ	- ทล คค	----	---ค	---รค	ทลทล ล

เสีย	ฮือ คาย	แต่ ฮือ	เอื้อ	เฮ้อเอ็ง เจอ	ฮือ	ยัง	ไม่มี
----	----	- คค ล	---คซล	---คค	- รค-ล	- ค-ซ	--ฟ ซ

ฮือฮือ	ฮือฮือ	เฮ้อ	เออเอ๋อ เอื้อ	เฮ้อเออ เอื้อ	เฮ้อเออเอ๋อ เอื้อ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	เฮ้อเออเอ็ง เจอเฮ้อ
---ซล	ซฟ-ร	-คค-ค	-ซฟ-ซ	ล ซฟ ซล	---คซ	ลซ-คซ	ลซฟ-ฟซ	

เออเอ๋อ เออ	ฮือเออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ็ง เจอเฮ้อ	เอ๋อเอ๋อ	ถู	กรรม	ฮือฮือ
ฟร-ม	---ซร	มร-ซ	ม-รค ค	---คค	----	---ร	ค ร (มร)	

3 ชั้น ท่อน 3

แม่น	ชาย	ฮือ	ฮือฮือฮือฮือ	ใจ	ได้	ฮือ	อยู่	ฮือ
----	-ซ-ม	---ค	-มร ซม ม	----	---ซ	-ค รม ร	-ม--	

เอ๋อ	เออ	เฮ้อเออ	เออ	เออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เออเฮ้อเออ	เป็น	ฮือ	ครอง
---ค	---ร	มร-ม	---ซ	ลซ-คค	ซลซ--	--มม	--รค ร			

จะ	แนบ	ฮือ	ฮือฮือฮือฮือ	น้อง	ฮือ	ฮือฮือ	เขย	จิต	ฮือฮือฮือ
----	-ม-ม	-รค ค	มรซม ซ	-ม-ฟม	---ม	---ซ	--รมร		

เอ๋อ	เออ	เฮ้อเออ	เออ	เออ	เฮ้อเออ	ฮือเออ	เออเฮ้อเออ	สนิท	ฮือ	สนม
---ค	---ร	มร-ม	---ซ	ลซ-คค	ซลซ--	---มร	ม--มม			

ฮือฮือ	ที่	(ฮือ)	ฮือ	ฮือ	จะอยู่	ฮือฮือฮือ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ๋อ เอื้อ	ฮือ	รัก
---ซร	---ร	-ค-รม	-รค คค	รคค-คค	ล-ซม ซล	---รค	---รม			

ฮือฮือฮือ	เอื้อ	เฮ้อเออเอ๋อ เอื้อ	ฮือเออ		ไม่	แนม	ฮือฮือ	ฮือฮือ	ซม
--รมร	---ม	มรค รม	---ซร	----	-รค ร	--รม	-รค-ค		

ฮือฮือ	ฮือฮือ	ฮือเออ	เฮ้อเออเอ๋อ เออ	เฮ้อเออ เอื้อ		เอื้อ	ฮือเออ	เออเฮ้อเอ็ง เจอ
---ค	-คค คซ	ล-ซฟ ซ	-ทล-คค	----	---คค	---รค	ลทล ล	

อ้อ	มิ ไซ	อ้อ ลม	เอื้อ	เอื้อเอิง เง่	อ้อ ลวง	น้อง	
----	---ค	--คค ซฟ	ซค-ค	---คค	รค--ค	ค--ซ	---ซค

อ้ออ้อ	อ้ออ้อ เอื้อ	เอื้อเอื้อ เอื้อ	เอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ	เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ		
--- ซค	ซฟ- ร	-คค- คร	- ซฟ- ซ	ค ซฟ ซค	--- คซ	คซ-- คซ	คซฟ- ฟซ

เอื้อเอื้อ เอื้อ	อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	ให้ หมอง อ้อ ใจ อ้ออ้อ	
ฟร -- ม	---ซร	มร--ซร	ม-รค คร	---คค	----	- รค-รรม	ซ--ร(มร)

2 ชั้น ท่อน 1

อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ	อ้อ
----	----	-ค-ค	-ค-ค	-ค-รรม	ซม ร รรม	-รค ซฟ	-ซฟซ-

อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อเอื้อ	อยู่	ลิบ ห้า
---คค	ซคซ-คฟ	---ซ	ค-ซฟ ซค	--ซ คค	-รค--	---คฟ	-ฟ-ซฟ

อ้อ	อ้ออ้อ	ถึง ห้า	ซัง	อ้อ อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ	พื	(อ) ก็ ห้า
---ซ	คซ--	-คค ซฟ	---ซ ฟ	ซค คค	ซคซ-ซค	-ซฟ ซ	ฟ ซ ค

อ้อ	เอื้อ	เอื้อ	เอื้อเอื้อ	เอื้อ	เอื้อเอื้อ	อ้อเอื้อ	เอื้อเอื้อเอื้อ	มาให้	อ้อ	ได้	อ้อ
ค - - ฟ		- - - ซ	คซ - ค		- - - ค	รค - ฟร	ค รค - -		- - คค		ซฟ ซฟ(ซค)

2 ชั้น ท่อน 2

ข้อ ๒๖							
อ้อเอื้อ	เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ		อ้อ บุญ	หลัง	อ้อ ได้	สร้าง	
----	--คฟ	---ซ	ค-ซฟ ซค	ค--ซ	---ซ	ค-ฟร	---ฟร

อ้ออ้อ อ้ออ้อ เออ		อ้อเออ เอออ้อเออ เอออ้อ เออเออ		มา ปาง		ใจ	
--- ฟซ	ฟร - ร	--- ฟร	ครค คร	---คค	----	- ค - ค	--- ค

อ้ออ้อ		บัง เอื้อ		ให้	อ้อ เอื้อ	เอื้ออิง เง่	อ้อ จำเพาะ	พบ
-- -ทค	----	- ค- ค	-- -คซ	ฟซค คค	รค-คค	ค ซ ซค	--- ซค	

อ้ออ้อ		อ้ออ้อ		เอื้อเอื้อ		อ้อเอื้อ		เอื้อเอื้อเอื้อ		เอื้อเอื้อเอื้อเอื้อ		ประสม		นาง		อ้ออ้อ	
- - ซค		- ซฟ - ซ		คซ - คซ		ค - ซฟ ร		- ม - ซร		มรค คร		คค ร รค		- ร - มร			

2 ชั้น ท่อน 3

เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อ ว่า เอื้อ พलग							
----	--- ม	ม- รค ร	มรชม ม	----	----	ช-- รค	--- ร
เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อ อิง แอบ							
--- มร	--- ม	ม- รค ร	มรชม ม	----	----	ช-- ร	--- รค
เอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ แบน ชิด							
--- มร	--- ค	ค- ชม ชค	รค- ร	ม- รค รม	--- ชร	--- คค	--- คร
เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ ปล้ม อื้อ จิต อื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อ อย่า สะเทิน							
--- คร	--- คค	-- คชฟ	ชค- คช	ค- คค	รค- คค	ค- ชฟ	--- ชค
เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ							
-- ชค	-ชฟ- ช	คช- คช	ค- ชฟ ร	- ม- ชร	มรค คร	คค- ร	- รม- ชร

ชั้นเดียว ท่อน 1

แก๋ ห่อ เอื้อ เงิน หมอบ เอื้อ เอื้อ เอื้อ เอื้อ แล้วปลอบ พलग							
--- คค	--- ค	ค-- ช	ชฟ--	- ฟ- ช	- ค- ค	-- ค ฟ	- ช- -
อย่า ระคาย เคียง ใจ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ ได้ เอื้อเอ็นดู							
--- คค	-- ค ค	--- ร	- ร--	--- คค	ชคช ชค	- ชฟ ชฟ	ชค ค ค

ชั้นเดียว ท่อน 2

ครา นั้น อื้อ นาง แก้ว อื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อ กิ รียา							
--- ฟ	--- ฟช	ฟ-- ฟ	ชฟร- ฟ	--- ฟร	ครค รฟ	--- ช	ค ค--
เมิน หน้า อื้อ ขอน ขบ อื้อ เอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ เอื้อเอื้อ หลบ อยู่ เอื้อเอื้อ							
--- ฟ	--- ฟร	ฟ-- ฟ	- ชค- ช	- ม- ชร	ม- รค คร	- คค ค	- ค- มร

ชั้นเดี่ยว ท่อน 3

เออ	เอ้อเออเอ้อเออเออ	เอ้อ	ปัด	ป้อ	เอ้อเอ้อ	มิ	ให้	ต้อง	เอ้อ
--- ร	มรชม ม	ช -- ค	--- รค	--- มร	--- รม	--- คค	คค - ร		

เออเอ้อ	เอ้อ	เข้า ชม	ชู	เอ้อเอ้อเอ้อเอ้อ	รู้ แล้ว	ว่า	รัก	เอ้อ
--- คค	คร --	- คค - ค	- ค --	คร - คค	- ค - ค	--- ชฟ	ชค ช	

เออ	เอ้อเออ	เอ้อเออเอ้อเอ้อ	เอ้อเอ้อ	เอ้อเอ้อ	ว่า	ปรา	ณิ	เอ้อเอ้อ
- ม - ชร	ม- รค คร	- คค รค ร	- ร - มร					

การวัดและการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลการสอนขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น ตามแนวทางของครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นการประเมินผลตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน โดยการสังเกตความถูกต้องของการขับร้องให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่คาดหวังไว้ หากผู้เรียนยังไม่เข้าใจครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) จะใช้วิธีการบรรยาย หรือ สาธิตโดยการยกตัวอย่างด้วยวิธีการอุปมา อุปมัย ที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น และ ให้ผู้เรียนฝึกซ้อมในส่วนที่ยังขับร้องไม่ได้ไปเรื่อย ๆ จนผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ แล้วจึงต่อร้องให้ผู้เรียนในวรรคต่อไปเรื่อย ๆ ทำอย่างนี้จนจบเพลงซึ่งครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) ใช้เกณฑ์การวัดและการประเมินผล 2 ด้าน

1.ด้านความถูกต้อง ผู้เรียนขับร้องทุกคนจะต้องปฏิบัติทักษะการขับร้องที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของหลักคีตศิลป์ไทยทุกประการ อันประกอบไปด้วย 1)เนื้อร้อง คือ ผู้เรียนต้องขับร้องตามทำนองหลักของบทเพลงได้อย่างถูกต้อง จะขาดหรือเกินไม่ได้ 2)ทำนอง คือ ผู้เรียนต้องขับร้องท่วงทำนองเสียงอื่นด้วยความละเอียดละออในทุกวรรคตอน 3)เสียง คือ ผู้เรียนต้องเปล่งเสียงร้องจากอวัยวะต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เกิดเสียงร้องที่มีคุณภาพในเรื่องความชัดเจนของคำร้อง ออกเสียงดังเต็มกำลัง เสียงไม่แผ่ว หรือร้องเสียงแก่ว่งไปแก่ว่งมา 4)จังหวะ คือ ผู้เรียนต้องขับร้องโดยการรักษารhythmic ของบทเพลงให้ถูกต้องคงที่ตลอดทั้งบทเพลงด้วยความแม่นยำ 5)การหายใจ คือ ผู้เรียนต้องหยุดพักหายใจในขณะที่ขับร้องได้ถูกต้อง ตามการแบ่งวรรคตอนคำร้องและทำนองการอื่น โดยไม่ขัดหรือไม่ทำให้จังหวะของบทเพลงสะดุด 6)การถ่ายทอดอารมณ์ คือ ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจความหมาย และสร้างจินตนาการร่วมกับบทร้อง เพื่อจะถ่ายทอดอารมณ์เพลงไปแก่ผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง

2.ด้านความไพเราะ คือ สิ่งที่ครูสุรางค์ คุริยพันธุ์ (ศิลปินแห่งชาติ) เน้นย้ำอยู่เสมอ เพราะความไพเราะไม่ใช่เพียงแค่ผู้เรียนสามารถขับร้องได้ถูกต้องตามหลักการคีตศิลป์ทุกประการเท่านั้น แต่ความไพเราะเกิดจากการใส่ใจ มุ่งมั่น ทุ่มเท อดทนต่อการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องของตนเองต่อไปในระดับสูงสุด

แหล่งอ้างอิง

- กาญจนา อินทรสุณานนท์. (2540). เทคนิคการขับร้องเพลงไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย. (2553). เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.
- โกชัย สาริกบุตร, และ สมพร สาริกบุตร. (2521). แนวการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์, และ มาเรียม นิลพันธุ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและการจัดทำ คู่มือ ก ารปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปและวัฒนธรรม(อศ.มศ). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เจริญใจ สุนทรวาที. (2530). "หลักและวิธีการขับร้องของพระยาเสนาะดุริยางค์" ข้าเจ้าภูมิใจที่เกิดเป็นนักดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2560). วิธีวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: บริษัทพรณีพรินต์เซ็นเตอร์จำกัด.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). การสอนขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนที่ไม่ใช่วิชาเอกขับร้องไทยโดยครูสุรางค์ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(4), 118-135.
- ณัฐพล นาเคเต. (2555). การศึกษาอัตลักษณ์และกระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงทยอยของครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- คณินญา อุทัยสุข. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการถ่ายทอดความเป็นคีต ศิลปิน จากครุฑคีตศิลปินต้นแบบ:ครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ผู้มีคุณูปการต่อการพัฒนาการด้านคีตศิลป์ไทย. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(4), 168-187.
- ทศนา แหมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑา กุลศรี. (2549). อาศรมศึกษา: คุณครูสุรางค์ ดุริยพันธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนตรี ตราโมท. (2545). คำบรรยายวิชาดุริยางค์ศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ประวัติผู้เขียน

๒๒-๙๓๓

ลภัสสรดา ไหววิลา

วัน เดือน ปี เกิด

12 กันยายน 2533

สถานที่เกิด

จังหวัดสมุทรปราการ

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2563 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชา

ศิลปศึกษา แขนงวิชาดนตรีศึกษา จาก มหาวิทยาลัย

ศรินครินทร์วิโรฒ

พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนนวมินทรา

ชินุติศ สอนกุลหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ

ที่อยู่ปัจจุบัน

496 ม.5 ต.บางปูใหม่ อ.เมืองฯ จ.สมุทรปราการ 10280